

PRZYWILEIE
KONSTYTUCYE SEYMOWE
Za Panowania Jego Krolewskiegoy Mści
STANISŁAWA AUGUSTA

Roku Pańskiego MDCC LXIV.
Dnia 3. Grudnia.

W W A R S Z A W I E
w Drukarni J. K. Mci y Rzeczypospolitey u XX. Scholarum Piarum.

pag: 14. Versu 7. Lniwski *lege* Lniſki.
 pag: 15. versu 20. & 21. Przewielebnego *lege*
 Nayprzewielebnieyſzego.
 pag: 24. versu 15. Kommiſſarzow *lege* Kom-
 miſſarzom. Eadem, versu 22. y grzywien,
lege iako teſz y grzywien.
 pag: 28. versu 27. na Protekcyą *lege* na pro-
 tellacyą.
 pag: 31. ver: 32. Jmieniem Krolewskim *lege*
 Jmieniem Naſzym Krolewskim.
 pag: eadem ver: 37. odebrać ma, *lege* odebrać
 maia.
 pag: 34. ver: 25. *Et ac ſub reſponſione reſuſione,*
lege, Et ſub reſponſione ac reſuſione.
 pag: 44. ver: 11. Zeremię *lege* Zeremię.
 pag: 49. ver: 5. numerus 32. *lege* 33.
 eadem, ver: 18. numerus 33. *lege* 34.
 pag: 51. ver: 10. ſkroconym *lege* ſtraconym,
 pag: 54. ver: 10. z opisu Alternaty, *lege* w opi-
 ſaniu Alternaty.
 eadem, ver: 21. w Konstytucyi wyrażono,
lege w Konſt. Konwokacyi wyrażono.
 pag: 58. ver: 12. Kyczowski *lege* Kiowski.

Na karcie drugiey pod literą a. versu 3. Regi-
 mentu Koronnego *czytay* Konnego.
 na kar: drugiey pod lit: b ver: 39. one znoſząc,
czytay On znoſząc.
 na kar: drugiey pod lit: d ver: 16. *ſimili,* *czytay*
ſmiliter.
 na teyſze ſamey na drugiey ſtronie ver: 3. Sąda
 y ſprawiedliwości, *czytay* Sądu y ſprawiedli-
 woſci wygrywali.
 na karcie drugiey pod lit: e ver: 19. *Trunum*
czytay *Turnum.*
 na karcie drugiey pod lit: f ver: 21. *rigorſe czy-*
tay *rigoroſe.*
 na karcie pierwſzey pod lit: h ver: 24. niedo-
 mienną *czytay* nieodmienną.
 na teyſze ſamey ver: 26. *in actumque ſui officioſum*
premiſſis, czytay *actumque ſui officioſum in*
premiſſis,
 na karcie pierwſzey pod lit: i ver: 37. Rypua-
 na, *czytay* Rypucina.
 na teyſze ſamey ver: 38. Dobra Rypuan, *czytay*
 Dobra Rypucin.
 na karcie pierwſzey pod lit: k ver: 8. w Grodzie
czytay w Grodnie.
 na teyſze na drugiey ſtronie, ver: 23. Manina
czytay Marcina.

PRZYWILEIE
y
KONSTYTUCYE SEYMOWE
- Za Panowania Jego Krolewskiej Mci
STANISŁAWA AUGUSTA
*Roku Pańskiego M. D. CC. LXIV.
d. III. Miesiąca Grudnia.*

DE NUNT IATIO
REGIS CORONATI
STANISLAI AUGUSTI
*STANISLAUS AUGUSTUS DEI Gratia REX Polonie, Ma-
gnus DUX Lithuanie, Russie, Prussie, Masovie, Samogitie, Kio-
vie, Volhynie, Podolie, Podlachie, Livonie, Smolenscie, Severie,
& Czerniechowie.*

Mnibus in Universum Regni Nostri Ducibus,
Principibus, Comitibus, Baronibus, Spiritualibus
& Sæcularibus, Archi-Episcopis, Episcopis,
Palatinis, Castellanis, Capitaneis, Dignitariis,
Officialibus, Judicibus, ac Eorum Vices-Gerentibus, tum Pro-Con-
sulibus, Consulibus, ac quibusvis aliis Regni Nostri & Magni Duce-

tus Lithvaniæ Magistratibus, aut eorum locum tenentibus, cæterisque cujuscunque Conditionis hominibus, ad quorum notitiam hæ Nostræ pervenerint Literæ, sincerè & fideliter Nobis Dilectis, Gratiâ Nostram Regiam. Sincere & fideliter Nobis Dilecti. Cum præter spem, & ultra studia Nostra de Patria ita merendi, DEO per quem Reges regnant sic volente, studiis amplissimorum Regni Ordinum unanimiter in Personam Nostram concurrentibus ad capeffenda Regni hujus Sceptra vocati, & liberis Electoris Populi Suffragiis in Comitibus Electionis Varfaviæ in diem vigesimam septimam Augusti designatis, sub die septima Septembris è Cive Patriæ in Regem renuntiati essemus, & præstito à Nobis in Ecclesia Insigni Collegiata Varfaviensi Divi Joannis Baptistæ, solenni in Pacta-Conventa jurejurando, publicum Electionis Decretum ac Diploma accepissemus, reliquum Nobis erat ut præfixum per Comitibus Electionis hic Varfaviæ Inaugurationis Nostræ tempus, diem scilicet vigesimam quintam Novembris expectaremus, quo ipsomet die in supra nominata Insigni Collegiata Varfaviensi præmisso & præstito prius ante Altare majus in manibus Reverendissimi Domini Vladislai Lubienfki Archi-Episcopi Gnesnensis, Primatis Primique Principis Regni & Magni Ducatus Lithvaniæ, ex concepta formula Actis Electionis Nostræ inserta de servandis & manutenendis Juribus, Privilegijs, Libertatibus Ecclesiasticis & Sæcularibus, privatis & publicis Regni, & Magni Ducatus Lithvaniæ juramento, Sacro Oleo uncti, & Regio Diademate quo Reges Poloniae ab antiquissimo tempore coronari solent, Ritu Catholico-Romano, Assistente Nuntio Apostolico, adstante & inspectante Senatu, Terrarumque Nuntiis ac plurimis Dignitariis, Officialibus, & Incolis Regni, insigniti & Coronati sumus. Qua quidem Coronatione & Inauguratione Nostra ritè ac legitime peracta, jam quod Nobis & Reipublicæ, Universoque Orbi Christiano faustum ac salutare sit, DEO auspice Gubernacula Regni capeffimus, & Nos Regimini Populorum Divinitus traditi accinximus, recepto jam à præsentibus Dominis Se natoribus, aliisque Dignitariis & Officialibus Regni ac Magni Ducatus Lithvaniæ, tum à Civitatibus Cracoviensi, Posnaniensi, Vilnensi, Leopoliensi, Varfaviensi, Petricoviensi, Lublinensi, Vschovenfi, Compluribusque aliis fidelitatis juramento. Quod ad notitiam omnium & singulorum deducendo, Sinceritates & Fidelitates Vestras quarum interest hortamur, Illisque mandamus ut hanc inaugurationem Nostram, Libertatumque ac Jurium factam à Nobis confirmationem, publicè in Civitatibus, Oppidis, Parochiis, & Villis diebus forensibus, aut solennioribus per Præcones, Literarumque harum in locis publicis affixionem denunciari ac publicari, & in Acta publica referri curent & faciant. Quod autem reliquum est, Sinceritates &

Fideli-

Fidelitates Vestræ intermissa tempore Interregni officia, aut munera sua (præstato prius quam primum Juramento) reassumant. Judicia tam Terrestria quam Castrensis, Causarum tam Judicialium quam Officiorum, Tribunalis itidem Regni ordinaria, ac etiam Civilia, & alia quælibet, authoritate & sub Nomine Nostro aut Titulo exerceant, omniaque ea quæ vel ex Legum præscripto, vel de more ac consuetudine ad illarum officia pertinent, jam facere incipiant, & Jura tam antiqua quam noviter sancita exequantur, dentque operam ne Jus & Justitia, quæ Regnorum summa præsidia sunt, & firmamenta diutius intermissa jaceant aut negligantur, pro Gratia Nostra, officiorumque suorum debito. Datum Varsoviæ in Comitibus felicitis Coronationis Nostræ. Die IV. Mensis Xbris Anno Domini MDCCLXIV. Regni vero Nostri Primo.

Ad Mandatum Sacræ Regiæ
Majestatis proprium.

Andreas Zamoycki
Supremus Regni Cancellarius.

LITERÆ JURAMENTI PRÆSTITI

Juxta Formulam in Actu Electionis descriptam.

STANISLAUS AUGUSTUS DEI Gratia REX Poloniæ, Magnus DUX Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kioviæ, Volsyniæ, Podoliæ, Podlachia, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, & Czerniechoviæ.

Significamus præsentibus Literis Nostreis quorum interest universis & singulis. Quia in frequentia magna hominum, in Insigni Ecclesia Collegiata Sancti Joannis Baptistæ Varsoviensi, Die Vigesima quinta Mensis Novembris Anni præsentis, verbis conceptis ad Sacro-sancta DEI Evangelia, tale Juramentum Ordinibus Regni & Magni Ducatus Lithvaniæ præstitimus.

Ego Stanislaus Augustus Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kioviæ, Volsyniæ, Podoliæ, Podlachia, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, Czerniechoviæque per Omnes Regni Ordines Utriusque Gentis, tam Poloniæ, quam Lithvaniæ cæterarumque Provinciarum Regno Poloniæ, Magnoque Ducatui Lithvaniæ annexarum & incorporatarum, communi consensu liberè Electus, Spondeo ac Sanctè juro DEO Omnipotenti ad hæc Sancta JESU Christi Evangelia, quod omnia Jura, Libertates, Immunitates, Privilegia publica & privata Juri Communi Utriusque Gentis & libertatibus non contraria, Ecclesiasticas & Sæculares Ec-

4
clesijs Catholicis, Romanis, Principibus, Baronibus, Nobilibus, Civibus, Incolis & quibuslibet Personis, cujuscunque Statûs & Conditionis existentibus, per Divos Prædecessores meos Reges, & quoscunque Principes Regni Poloniæ, & Magni Ducatûs Lithvaniæ, præsertim vero Casimirum Antiquum, Ludovicum Loiz nuncupatum, Vladislaum I. Jagellonem dictum, Fratremque Ejus Vitoldum M. D. Litt: Ducem, Vladislaum II. Jagellonis Filium, Casimirum III. Jagellonidem, Joannem Albertum, Alexandrum, Sigismundum I. Sigismundum II. Augustum, Henricum, Stephanum, Sigismundum III. Vladislaum IV. Joannem Casimirum, Michælem, Joannem III. Augustum II. & Augustum III. Reges Poloniæ, & Magnos Duces Lithvaniæ, justè & legitimè datas, quæ congruunt cum Pactis Conventis, à Nobismet juratis, tum Pacta per Ordines Regni & M. D. Litt: mihi tradita manutenebo, observabo, custodiam & adimplebo, in Omnibus Conditionibus, Articulis & punctis in iisdem expressis. Pacem quoque & tranquillitatem inter Dissidentes in Religione Christiana tuebor, manutenebo, nec ullo modo vel jurisdictione Nostra vel Officiorum Nostrorum & Statuum quorumvis Autoritate quemquam affici opprimique causâ Religionis permittam, nec Ipse afficiam vel opprimam, ac ea quæ in Electione Nostra Varsoviensi constituta sunt, & quæ in conventionè Coronationis constituentur, manutenebo, iisque satisfaciam. Omnia illicitè à Regno Magnoque Ducatu Lithvaniæ, & Dominiis Eorundem quocunque modo alienata, vel bello, vel quovis aliò modo distracta ad proprietatem ejusdem Regni Poloniæ, & Magni Ducatûs Lithvaniæ pro posse ad mentem Pactorum Conventorum aggregabo, terminosque Regni & Magni Ducatûs Lithvaniæ non minuam, sed defendam, & potius favente DEO dilatare curabo. Justitiam omnibus Incolis Regni juxta Jura publica in omnibus Dominiis constitutam absque omnibus dilationibus & prerogationibus administrabo, nullo etiam Sangvinis Nostrî respectu habito. In dispensatione quoque distributivæ justitiæ non me alligabo solummodo ad affectum & propensionem naturalem sangvinis, sed ipsam bene meritorum rationem præ oculis & corde habebo, in disponendis occurrentibus Officijs & beneficiis Reipublicæ; Et si (quod absit) in aliquo Juramentum meum hocce violavero, tunc in eo casu ad mentem Constitutionis 1609, Incolæ Regni & M. D. Litt: à fide & obedientia Nobis præstanda dispensantur. Sic me DEUS adjuvet, & hæc Sancta Christi Evangelia.

De quo quidem Juramento Nostrò à Nobis præstito ut omnibus quorum interest, constaret, Literas hæc Nostras manu Nostra subscripsimus, Sigillumque Regni Nostrî appendi jussimus. Actum & Datum Varsoviæ in Conventu felicis Coronationis Nostræ, Die

3tia Decembris, Annô Domini, Millesimô, Septingentesimô, Sexagesimô, Quartô.

STANISLAUS AUGUSTUS REX.

Confirmatio Generalis Jurium.

In Nomine Domini Amen.

NOS STANISLAUS AUGUSTUS DEI Gratiâ REX Poloniae, Magnus DUX Lithvaniae, Russiae, Prussiae Masoviae, Samogitiae, Kioviae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae, & Czerniechoviae. Significamus testatumque facimus hisce Literis Nostreis, quorum interest, Universis & Singulis, tam presentibus, quam futuris, horum notitiam habituris. Cum omnipotentis DEI Gratiâ, ac liberrimarum Gentium Regni Poloniae, & M. Ducatus Lithvaniae, spontaneis suffragiis, ad Thronum hujus Regni elevati, & sacro Diademate insigniti sumus: primam ac præcipuam imponi Nobis necessitatem conspiciamus, ut studia Statuum Serenissimae hujus Reipublicae hactenus in Nos collata, favoribus gratissimi animi Nostri palam etiam profiteamur, testificemurque. Et licet nullis Literarum monumentis tanta inest fides, quantam Pectori Nostro Regio virtus & innatus erga communem hanc Patriam insculpsit amor; tamen, ne quid à veteri instituto, laudabilique Serenissimorum Antecessorum Nostrorum exemplo in Nobis desiderari videatur, scripto id cavemus, quod re ipsa sanctissimè observare, tueri, & manutenere spondimus, tum Sacramento Jurisjurandi à Nobis solenniter præstito promissimus; ac propterea sponte Nostra, ac animo deliberato morem & consuetudinem, Divorum Antecessorum Nostrorum & Regum Poloniae & Magnorum Ducum Lithvaniae insequentes, omnia Privilegia, Donationes, Inscriptiones, Advitalitates, Libertates, Prærogativas, & Immunitates Regni Poloniae, & Magni Ducatus Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kioviae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czerniechoviaeque, ut & in specie Ducalis Prussiae, Lemburgi & Bitoviae, juxta Jura sua, (quo Nomine confirmationem Nostram ad normam à Divis Antecessoribus editam, ex Cancellaria Nostra extradere, & Constitutionibus moderni Conventus inferere jussimus) ac aliarum Provinciarum ijs annexarum, conjunctim aut separatim Ipsis concessas, Ecclesiasticas, & Seculares, Publicarumque, ac Privatarum Personarum cujuscunque Status, conditionis aut sexus existentium, Civitatum ac locorum quorumcumque per Antecessores Nostros Reges Poloniae & Magnos Duces Lithvaniae, ac Terrarum ijs conjunctarum, Principes, Duces, ac Dominos, tam in toto, quam in parte, praesertim verò Casimirum Magnum, Ludovicum

mus & pronunciamus. Quod verò supra hisce Literis, Privilegia, Libertates Ecclesiasticas, cum ceteris confirmavimus, in Juramento Nostro Catholicas Romanas nominavimus, id nihil omnibus Ecclesijs Grecis, & Privilegijs earundem obesse debet, imo eadem in suo robore conservamus, tum & Articulo Juramenti huic nequaquam derogare volumus, quod videlicet Pacem & tranquillitatem inter Dissidentes de Religione tuebimur & manutenebimus inconcussè, firmiter, inviolabiliter, & cum effectu Nos observaturos promittimus ac spondemus juxta Constitutiones & Statuta Regni; Jura quoque Terrarum Prussie in omnibus manutenebimus, & in suo robore conservabimus. Vacantiasque omnes in Terris prædictis juxta tenorem Articuli in Pactis Nostri cum Republica inserti, ac de distribuendis vacantibus conclusi conferemus; Dantes insuper potestatem Cancellario & Vice-Cancellario Regni & Magni Ducatus Lithuaniae, ut has Literas confirmationis Generalis Jurium, Privilegiorum & Libertatum Regni & Magni Ducatus Lithuaniae, ac Terrarum ijs annexarum authenticè sub Regni Sigillo, Ordinibus, Terris, ac Subditis Nostri, qui eas requirerent, non expectatò aliò mandatò Nostro, uter vel alter eorum extradat. In cujus rei fidem Literas hasce manu Nostra subscripsimus, Sigillumque Regni eis appendi jussimus. Datum Varsoviae in Conventu felicitis Coronationis Nostræ die IV. Mensis Decembris Anno Domini MDCC. LXIV. Regni verò Nostri Anno Primo.

Præsentibus Reverendissimo, Admodum Reverendis, Reverendis in Christo Patribus, Magnificis & Generosis, Reverendis, Venerabilibus, Generosis ac Nobilibus. Vladislao Pomian Lubieński Archi-Episcopo Gnesn: Legato Nato, Regni Nostri Poloniae ac Magni Ducatus Lithuaniae Primate Primoque Principe: Venceslao Sierakowski Archi-Episcopo Leopoliensi, Cajetano Sołtyk Cracoviensi, Duce Severiae, Antonio Ostrowski Cujaviensi & Pomeraniae, Ignatio Malszowski Vilnensi, Theodoro Duce Czartoryski Posnaniensi & Varsoviensi, Hieronymo Szeptycki Plocensi, Antonio Wołłowicz Luceoriensi & Brestensi Lithuaniae, Joanne Łopaciński Samogitiae, Andrea Bajer Culmiensi & Pomesaniae, Josepho Załuski Kioviensi & Czerniechoviae, Gabriele Wodziński Smolensciae, Episcopis; Antonio Jabłonowski Posnaniensi, Joanne Wielopolski Sendomiriensi, Palatinis; Michaële Malszowski Castellano Vilnensi Supremo Exercituum Magni Ducatus Lithuaniae Duce; Ignatio Twardowski Calissieni, Casimiro Dąbski Siradiensi, Palatinis; Thaddæo Ogiński Castellano Trocensi, Thoma Sołtyk Lancieni, Antonio Dąbski Brestensi Cujaviae, Andrea Zamoyński Junivladislaviensi, Augusto Duce Czartoryski Terrarum Russiae, Exercituum Regni Supremo Regimentario & Confederationis Generalis Mareschalco, Josepho Ofoliński Volsyniae, Michaële Rzewuski Podoliae, Petro Sapieha Smolen-

lenscia, Alexandro Sapieha Połocensi Campestri Exercituum Magni Ducatus Lithvaniae Duce, Ignatio Cetner Bełzensi, Josepho Podolski Plocensi, Josepho Dewoyna Sołohub Witebscensi, Bernardo Gozdski Podlachia, Casimiro Granowski Raveni, Constantino Platter Mściłaviensi, Michèle Czapki Mariaburgensi, Paulo Mostowski Pomerania, Joanne Augusto Hilzen Minscensi, Francisco Szembek Livonia, Petro Międzyński Czerniechoviensi, *Palatinis*; Josepho Mielzyński Polesnienisi, Mathia Sołtyk Sandomiriensi, Rocho Zbijeński Calissieni, Josepho Starzeński Gnesnensi, Joanne Maczyński Si-radiensi, Thaddaeo Lipski Lanciciensi, Paulo Dąbski Brestensi Cujavia, Andrea Moszczeński Junivladislaviensi, Michèle Ledochowski Wołhynia, Thaddaeo Burzyński Smolenscia, Stanisławo Sługocki Lublinensi, Adamo Brzostowski Połocensi, Ignatio Zboinski Plocensi, Michèle Suffczyński Cernensi, Antonio Międzyński Podlachia, Francisco Czapki Culmensi, Joanne Czarnecki Bracławieni, Josepho Hilzen Livonia; tum Stanisławo Chłapowski Mederecensi, Rocho Jabłonowski Vislicensi, Josepho Potkański Radomieni, Alexandro Romer Zawichosteni, Antonio Morski Przemysliensi, Stephano Kunicki Chelmensi, Xaverio Kochanowski Czechoviensi, Antonio Gajewski Naclensi, Edvardo Garczyński Rospirieni, Antonio Zakrzewski Biechoviensi, Josepho Głębocki Kruśviciensi, Josepho Jakliński Oświecimieni, Adalberto Dąbski Kovalieni, Mathia Malezewski Santocensi, Basilio Walicki Sochaczoviensi, Mathia Sołtyk Varšaviensi, Jacobo Zieliński Raciążnensi, Joanne Rostworowski Zakroczymieni, Joanne Nowosielski Ciechanoviensi, Ignatio Cieszkowski Liveni, *Castellani Regni & Magni Ducatus Lithvaniae* Senatoribus, Ignatio Ogiński Marechalco, Michèle Duce Czartoryski Cancellario, Supremis Magni Ducatus Lithvaniae; Theodoro Wessel Regni, Georgio Fleming Magni Ducatus Lithvaniae Supremis Thesaurarijs; Josepho Duce Sanguszko Curiae Magni Ducatus Lithvaniae Marechalco, *Statu Ministris*; Josepho Kierski Supremo Regni Secretario, Episcopo Bolinensi Suffraganeo Polesnienisi, Gabriele Junosza Podolski Spirituali Regni, Ecclesiae Cathedralis Cracoviensis Praeposito, Antonio Przezdziecki Magni Ducatus Lithvaniae Saeculari, Referendarijs; Casimiro Poniatowski Regni, & *ex Palatinatu Bełzensi*, Stanisławo Duce Radziwiłł Magni Ducatus Lithvaniae, Supremis Succamerarijs; Rocho Kosowski Curiae Regni Thesaurario, *ex Palatinatu Lanciciensi*, Francisco Lubomirski Regni, Andrea Ogiński Magni Ducatus Lithvaniae, Ensisferis, altero *ex Terra Sochaczoviensi*, Hieronymo Wielopolski Regni, Michèle Brzostowski Magni Ducatus Litt: Stabulorum Praefectis, ac altero Eorum Confoederationis ejusdem Ducatus Litt: Marechalco, Adamo Łodzia Poniński Culinæ Praefecto, Augusto Moszyński Dapifero, Felice Cza-

cki Pocillatore Regni, Gervasio Oskierka Pincerna M. Ducatûs Litt: ex *Ducatu Livoniae*, Stanislao Duce Czartoryski Regni, Antonio Zabiello Magni Ducatûs Lithvaniae Venatoribus; Michaele Lipiski Spiritualis Regni, Abbate Lubensi, Antonio Pac, Josepho Sosnowski, Antonio Tyzenhauz, Sæcularibus Magni Ducatûs Lithvaniae, Supremis Notariis; intermedio Eorum ex *Palatinatu Brestensi Lithvaniae*; & ultimo ex *Districtu Grodnenfi*; Michaele Ogiński Magni Ducatûs Lithvaniae Campestri Notario; Stanislao Lubomirski Excubiarum Regni Præfecto, ex *Palatinatu Sandomiriensi*, Casimiro Krasinski Regni, Leonardo Pociey, Magni Ducatûs Lithvaniae Castrorum Metatoribus; Friderico Comite Brühl Regni, Eustachio Potocki M. Ducatûs Litt: Rei Armamentariae Præfectis; Philippo Wołodkiewicz Archi-Episcopo Metropolitâ Kioy: Haliciensi, & totius Russiae Prototroni Episcopo Vlodimirieni & Brestensi, Sylvestro Rudnicki Episcopo Luceorienfi & Ostrogienfi Exarcha totius Russiae, Smogorzewski Archi-Episcopo Polocensi; tum Leone Szeptycki Leopoliensi & Haliciensi Metropolitæ Kioviensis Coadjutore; Georgio Bushak Pinscensi, Maximiliano Ryſſo Chelmenfi & Belzenfi Ritûs Græci Latino-Uniti *Episcopis*; Hilzen Anteacto Episcopo Smolensciae, Joanne Dembowſki Cujaviensi, Casimiro Rokitnicki Plocensi, Stephano Giedroyc Białorussienfi *Suffraganeis*; Adamo Rzewuſki Wągrowienfi, Ecclesiae Archi-Cathedralis Leopoliensis Cancellario; Vladislao Walknowski Trzemeszynienfi, Ecclesiae Cathedralis Pofnanienſis Canonico; Adamo Przerebski Jędrzejowienfi, Ecclesiae Cathedralis Cracoviensis Canonico, *Abbatibus*; Francisco Czerny Coronarum Regni Custode; Adamo Mniszek Curiae Regni Vexillifero, ex *Palatinatu Russiae*; Antonio Wazyński Magni Ducatûs Lithvaniae Tribuno, ex *Palatinatu Trocensi*; Ignatio Comite Krasicki Premisliensis Cathedralis Ecclesiae Præposito; Mathia Lubieński Archi-Cathedralis Gnesnensis Decano, & Cathedralis Cracoviensis; Christophoro Szembek Principe Præposito Sielunensi, & Insignis Collegiatae Varſavienſis; Cypriano Wolicki Officiali Gedanensi, Pomeraniae, *Archi-Diaconis*; Andrea Młodzieiowski, Abbatiarum, Hebdovienſis Coadjutore, Czervinenſis Administratore, Archi-Cathedralis Gnesnensis; Josepho Gorzeński Præposito & Officiali Pilecensi, Cathedralis Cracoviensis; Ferdinando Kicki Canonico Leopoliensi, Cathedralis Cujaviensis, *Cancellariis, Ecclesiarum*; Felice Turki Canonico Gnesnensi, Officiali Generali Varſavienſi, Præposito, Michaele Poniatowski Canonico Cracoviensi, Decani, *Archi-Cathedralium Gnesnensium Coadjutoribus*; Joanne Chrysostomo Krajewski Instigatore Regni, ex *Palatinatu Plocensi*, Stanislao Grodzicki Regni, Adamo Chmara Magni Ducatûs Lithvaniae Vice-Instigatoribus, altero Eorum, ex *Palatinatu Minscensi*; Josepho Dunin Karwicki Regente Cancellariae Regni, ex *Palatinatu Sandomiriensi*; Alexandro

Skumin Tyszkiewicz Vilnensi, Antonio Gielgud Twerenſi, *Cyrconi-*
bus, altero Eorum ex *Ducatu Samogitie*; Caſimiro Narbutt Lidenſis,
 Caſimiro Wolffowicz Słoniſienſis, Stephano Olendſki Volkoviſcenſis,
 Antonio Orzełzko Pinſcenſis, Raphaële Oſkierka Mozyrienſis, *Di-*
ſtrictuum Mareſchalciſ, poſtremo Eorum ex *eodem Diſtrictu*; Nicolao
 Skurzewſki Poſnanięniſi, ex *Palatinatu Califfienſi*, Joanne Horain Vil-
 nenſi, Georgio Jodko Lidenſi, *Diſtrictu ex eodem*, Antonio Potkańſki
 Sandomirięniſi, Xaverio Sokolnicki Califfienſi, Joſepho Łacki Bre-
 ſtenſi Cujavię *Palatinatu ex eodem*, Antonio Wolſki Junivladislavi-
 enſi, *Palatinatu ex eodem*, Joſepho Podolſki Dobrinenſi, Thaddęo
 Jundziſſ Grodnęniſi, Antonio Dzieroſzycki Halicienſi, *Terra ex ea-*
dem, Carolo Saryuſz Gomoliński Lancicienſi, Stephano Slizen Słoni-
 menſi *Diſtrictu ex eodem*, Thoma Dembowſki Plocęniſi, Joſepho Hur-
 ko Vitebſcenſi, Joſepho Karczewſki Czernęniſi, Stańſlao Sobolewſki
 Varſawienſi, Joſepho Wilczewſki Viznenſi *Terra ex eadem*, Joſepho
 Wagrodzki Zakroczymęniſi, Jakobo Narzymſki Ciechanowienſi, *Ter-*
ra ex eadem, Antonio Glinka Łomzenſi, *Terra ex eadem*, Michaële
 Kraſiński Rozanęniſi, Stańſlao Gadońſki Sochaczowienſi, *Terra ex*
eadem, Joanne Czapiki Culmenſi, Venceſlao Byſtram Pomeranię,
 Antonio Chalecki Rzezczyceńſi, Joanne Borh Livonię, *Ducatu ex*
eodem, Petro Goſtyński Czerniechowię, *Succamerariis*; Stańſ-
 lao Maſachowſki Sandecenſi *Palatinatu ex Cracovięniſi*, Ignatio
 Scypion Lidenſi, Joſepho Oſſoliński Sandomirięniſi, Friderico Joſe-
 pho Moſzynſki Neokorczyneńſi, Michaële Swidziński Radomięniſi
Terra ex Ravenſi, Nicolao Maſachowſki Opoczneńſi, Ignatio Zaſu-
 ſki Checinęniſi, *Palatinatu ex Sandomirięniſi*, Gaſparo Rogaliński Na-
 klenſi, *Palatinatu ex Poſnanięniſi*, Franciſco Kwilecki Viſchovenſi, *Pa-*
latinatu ex Poſnanięniſi, Stańſlao Koſſówſki Siradięniſi, Hyancintho
 Maſachowſki Petricowienſi, utriſque *Palatinatu ex Siradięniſi*, Adal-
 berto Męciński Vielunęniſi, Prozor Kovnenſi *Diſtrictu ex eodem*, Ma-
 thia Łulzczewſki Lancicienſi, Theodoro Moſzczeńſki Breſtenſi Cuja-
 vię, Joanne Cajetano Jliński Zytomirięniſi, ex *Palatinatu Kiovię*,
 Ludovico Dąmbſki Junivladislavięniſi, Joſepho Mielzyński Radzie-
 jowienſi, Adamo Duce Czartoryſki Generali Podolię, ex *Palatinatu*
Ruſſie, Xaverio Branicki Halicienſi, *Terra ex Zakroczymęniſi*, Fran-
 ciſco Ledochowſki Vlodimirienſi, Joanne Zamoyſki Lublinęniſi, Ste-
 phano Dembowſki Plocęniſi, Joanne Hlebicki Jozefowicz Orſzanęni-
 ſi, Bieliński Cernęniſi *Terra ex eadem*; Joanne Roſtkowſki Viznenſi,
Terra ex eadem, Mathia Szymanowſki Viſſogrodięniſi, Joſepho Mło-
 cki Zakroczymęniſi, *Terra ex eadem*; Adamo Kraſiński Ciechanovi-
 enſi, Stańſlao Młodzianowſki Rozanęniſi, Jozepho Karczewſki Li-
 venſi. *Terra ex eadem*, Thoma Oſſoliński Nurenſi, Alexandro Oſ-
 ſoliński Drohicienſi, Alexandro Butler Mielnicęniſi, Franciſco Lan-
 ckoron-

choroński Rayensi, *Terra ex eadem*, Valeriano Łuszczewski Sochaczowiensi, Antonio Łasocki Gostineni, *Terra ex eadem*, Nicolao Łopaciński Mściwawieni, *ex Palatinatu Smolenscie*, Albrichto Duce Radziwiłł Rzeczyceński, Francisco Czacki Novogrodensi, *Capitaneis Jurisdictionalibus*, ultimo *ex Palatinatu Czerniechowie*; Ignatio Dąmbrowski Wilkomirieni, *Districtu ex eodem*, Antonio Gorzeński Califfieni, Martino Trojanowski Steżyceni, Andrea Święcicki Opoczneński, Simone Dzierzbicki Lancieni, Adamo Bielski Leopoliensi, Alexandro Moriski Premislieni, Antonio Boryławski Halicieni, Jacobo Trembiński Urzędowiensi, *Palatinatu ex Lublinensi*, Nicolao Stadnicki Podolia, *Palatinatu ex eodem*; Stanisławo Dzierżek Busceni, Theodoro Szydłowski Warszawieni, Stanisławo Prus Opacki Vizneni, Ignatio Zambrzycki Łomzeni, Valeriano Piwnicki Culmeni, *Palatinatu ex eodem*, Antonio Lewald Gorski Rzeczyceński, *ex Palatinatu Marienburgensi*, Josepho Przebendowski Palatinatus Pomeraniæ *ex eodemque Vexilliferis*; Romer Troceni, *Palatinatu ex eodem*, Mathia Szydłowski Zawskrzyneński, *ex Palatinatu Plocensi*, Sigismundo Staniszewski Warszawieni, *Terra ex Cernensi*, Antonio Nosarzewski, Ciechanowiensi, *Terra ex eadem*, Francisco Śląski Nureni, *Terra ex eadem*, Georgio Podczaski Gostineni, *Terra ex eadem*, Josepho Rutkowski Dobrineni, Antonio Bagniewski Culmeni, Stanisławo Jasiński Dirschawieni, *Judicibus Terreſtribus*, penultimis *ex Palatinatu Culmensi*, postremo *ex Pomeranie*; Wołkowyci Grodnieni, *Districtu ex eodem*, Stanisławo Walewski Siradieni, *Palatinatu ex eodem*, Brochocki Brzezineni, *ex Palatinatu Lancieni*, Joanne Pauza Kioviensi, *Palatinatu ex eodem*, Michaële Zielonka Leopoliensi, *ex Palatinatu Russie*, Michaële Bukowski Sanoceni, *ex Palatinatu predicto*, Macario Kurdwanowski Lubaczowiensi, *ex Palatinatu Bełzensi*, Joachimo Litawor Chreptowicz Novogrodensi, *Palatinatu ex eodem*, Antonio Strzembosz Zawskrzyneński, *ex Palatinatu Plocensi*, Josepho Rogowski Warszawieni, Leone Kuczyński Mielniceni, *ex Palatinatu Podlachie*, Adamo Łasocki Sochaczowiensi, *ex Palatinatu Pomeranie*, Ludovico Orzełzko Pinsceni, *Districtu ex eodem*, Dapiferis; Stanisławo Dembiński Cracowiensi, Caeſtino Czaplic Kioviensi, *Palatinatu ex eodem*, Antonio Białobłocki Łucowiensi, *ex Palatinatu Culmensi*, Pio Boreyko Podolia, *Palatinatu ex eodem*, Adalberto Rakowski Terræ Vizneni, Mariano Grzybowski Liveni, *Terra ex eadem*, Sebastiano Sienicki Mielniceni, *Terra ex eadem*, Cajetano Hryniewiecki *Districtus* Laticzowiensi, *ex Ducatu Livoniæ*, *Pocillatoribus*; Gwidone Siedliński Premislieni, *ex Palatinatu Russie*, Alexandro Duce Czetwertyński Bracławieni, *ex Palatinatu eodem*, *Subjudicibus Terreſtribus*; Adamo Łacki Opoczneński, Joanne Kobierzycki Siradieni, Georgio Lepariski Upiteni, *Districtu ex eodem*, Wyſogierd

Smolensciae, *Palatinatu ex eodem*, Casimiro Łuski Vitebscensi, *Palatinatu ex eodem*, Victorino Kuczyński Drohicieński, *ex Palatinatu* Podlachiae, Josepho Turcki Mielnicieński, *Palatinatu ex eodem*, Adamo Lenkiewicz Mozyrieński, *Districtu ex eodem*, Subdapiferis; Nicolao Rudomina Brastaviieński, *Districtu ex eodem*, Michaële Miszewski Vislogrodieński, *Terra ex eadem*, Andrea Dobiecki *Districtus* Chęciemieński, *ex Ducatu Livoniae, Pincernis*; Alexandro Łętowski Cracowieński, *Palatinatu ex eodem*, Alexandro Taczanowski Siradieński, *ex Terra* Vielunieński, Vincentio Zawisza Lancicieński, Bartoszewicz Orszanieński *Districtu ex eodem*, Melchior Szymanowski, Warszawieński, Thoma Nowowiecki Vislogrodieński, *Terra ex eadem*, Martino Łopuski Drohicieński, *Terra ex eadem*, Valentino Sienicki Bielsceni *Terra ex eadem*, Thoma Dłuski Lublinieński, *ex Palatinatu* Culmieński, Casimiro Jezierski Vendeński, *ex Palatinatu* Pomieraniae, *Venatoribus*; Morstyn Skotnieński, Dembiński Volbromieński, Siemiński Noskowieński, *ex Palatinatu* Cracowieński, Friderico Dunin Zatorieński, Przebendowski Mirachowieński, *ex Ducatibus* Oświęcimieński & Zatorieński, Chodkiewicz Vielunieński, & Colonello Confederationis *Ducatibus* Lithvaniae *ex Palatinatu* Wilnieński, Oskierka Miadziolenieński, Kocioł Markowieński, *ex Districtu* Oszmianieński, Billewicz Łoycievieński, *ex Districtu* Wilkomirskieński, Strutyński Szakinowieński, *ex Districtu* Brastaviieński, Romer Tyrawieński, *ex Palatinatu* Sandomirieński, Mycieński Osienieński, Poniński Kopanieński, *ex Palatinatu* Calissieński, Michaële Radoszewski Schadkowieński *ex Palatinatu* Sieradieński, Billewicz Woyniucenieński, *ex Ducatu* Samogitiae, Borzęcki Dołhanieński, Łoś Wyświecieński, *ex Palatinatu* Ruffiae, Skarbek Sołotwieński, Kurdwanowski Baranowieński, *ex Terra* Halicieński, Komorowski Ochoznieński, *Terra ex* Chęciemieński, Olizar Sinnicieński, *ex Palatinatu* Wołhynieński, Kicki Oknieński, *ex Palatinatu* Podoliae, Szumlański Rakowieński, *Palatinatu ex eodem*, Moszyński Inowłodzieński *ex Palatinatu* Lublinieński, Korsak Snitowieński, *ex Palatinatu* Połotenieński, Granowski Tarnogoreński, Mir Wilkowieński & Generali, *ex Palatinatu* Bełzieński, Nieśwoldowski Cyrynieński, *ex Palatinatu* Novogrodzieński, Tyfzkiewicz Strzałkowieński *ex Districtu* Wołkowieński, Antonio Małachowski Ostrołecenieński, *ex Terra* Łomzieński, Casimiro Korytowski Grabowieński, Joanne Dąbski Kłodzieński, *ex Palatinatu* Culmieński, Ciechanowiecki Chosławieński, Poniatowski Użpoleński, *ex Palatinatu* Mściławieński, Antonio Kzewski Straszewieński, *ex Palatinatu* Marienburgieński, Czornowski Uślanowieński, Comite Krasicki, Duce Janusio Czetwertyński Daniczewieński, *ex Palatinatu* Brastaviieński, Simone Kicki Subowidzieński, Constantino Nowowiejski, Bernieński, Jakób Tuchała Jasineceni, *ex Palatinatu* Pomieraniae, Kłokocki Kofaczewieński, *ex Palatinatu* Minsceni, Zyberg Rakacieński, *ex Ducatu* Livoniae, Principe Woronie-

niecki, Mycielski Lubiatoviensi, ex *Palatinatu* Czerniechovia, Ca-
 simiro Łubieński Leloviensi, Elia Wodzicki Stopnicensi, Francisco
 Wodzicki Gryboviensi, Miałkowski Gnesnensi, Casimiro Raczyński
 Czerwonogrodensi ex *Palatinatu* Polesnienensi, Felice Sołtyk Zwino-
 grodendi, Ignatio Potocki Glinianensi, Philippo Nereo Szaniawski
 Kąkolovnicensi, Potocki Leżajscensi, Ogiński Przecialensi, Augusto
 Sułkowski Neoforienensi, Josepho Wielopolski Lanckoronensi, Alexan-
 dro Sułkowski Odolanoviensi, Francisco Sułkowski Cudnoviensi, Hie-
 ronymo Duce Sanguszko Czerkassienensi, Potocki Kanioviensi, Joanne
 Pac Ziołoviensi, Jabłonowski Kovlensi, Severino Rzewulski Dolinensi,
Capitaneis; Duce Radziwiłł Ordinato Klecensi, Francisco Wielopolski
 Margrabio Pinczoviensi, Casimiro Tymowski Siradiensi Judice Ca-
 strensi Petricoviensi, Casimiro Jliński Kioviensi, *Palatinatu ex eodem*,
 Sumiński Dobrinensi, *Terra ex eadem*, Nicolao Piaskowski Vlodimi-
 rienensi, ex *Palatinatu* Wołhyniæ, Strawiński Staroduboviensi, *Districtu*
ex eodem, Francisco Zienowicz Połocensi, *Palatinatu ex eodem*, Jose-
 pho Kaczanowski Wołkowiscensi, *Districtu ex eodem*, Adalberto Cha-
 dzyński Rożanensi, ex *Terra* Nurenensi, Ignatio Pruszanowski Rzeczy-
 censi, *Districtu ex eodem*, *Tribunis*; Mathia Sobolewski Warszawienensi, Vi-
 ctorino Karniewski Rożanensi, *Terra ex eadem*, Laurentio Działowski
 Culmenensi, *Palatinatu ex eodem*, *Notariis Terrestribus & Castrensibus*;
 Alexandro Kotkowski Cracoviensi, *Palatinatu ex eodem*, Demetrio
 Szumlański Kołomyścensi, *Terra ex Haliciensi*, Zagurki Vlodimi-
 rienensi, ex *Palatinatu* Wołhyniæ, Antonio Niewodowski Viznensi, Zie-
 liński Łomzenensi, *Terra ex Rożanensi*, *Ensiferis*; Antonio Sarnacki
 Thesaurario Bielscensi, ex *Palatinatu* Pomeraniæ, Staszkievicz The-
 saurario Livoniæ, ex *Districtu* Upitenensi, Horain Arcium Plantatore
 Vilnensi, *Palatinatu ex eodem*, Narbutt Lidenensi, *Districtu ex eodem*,
 Antonio Buchowiecki Brestensi Lithvaniæ *Palatinatu ex eodem*, *Sta-
 bulorum Præfectis*; Joanne Hurko Castrorum Metatore Vitebscensi,
Palatinatu ex eodem, Deodato Szukiewicz Excubiarum Præfecto Sło-
 nimensi, *Districtu ex eodem*, Worcell Haliciensi, *Terra ex ea-
 dem*, Chrapowicki Staroduboviensi, *Districtu ex eodem*, Leone Swiey-
 kowski Vinnicensi ex *Palatinatu* Braclaviensi, *Vice-Capitaneis Ca-
 strensibus*; Koziębrodzki Judice Castrensi Haliciensi, *Terra ex eadem*,
 Leone Stecki Ovrucensi, ex *Palatinatu* Kioviæ, Josepho Stecki Lu-
 ceorienensi, ex *Palatinatu* Wołhyniæ, Casimiro Lipiński Camenecensi,
 ex *Palatinatu* Podoliæ, Alexandro Wybicki Christburgenensi, ex *Pa-
 latinatu* Mariæburgenensi, *Notariis Castrensibus*; Skurzewski, Garczyń-
 ski ex *Palatinatu* Calissienensi, Antonio Kosowski Regiminis Lanealis
 ex *Palatinatu* Brestensi Cujaviæ, Gasparo Lubomirski, ex *Palatina-
 tu* Wołhyniæ, Starzeński, ex *Palatinatu* Podoliæ, Paulo Czapki ex
Palatinatu Pomeraniæ, *Generalibus*; Wiktor ex *Palatinatu* Cracovi-
 ensi,

enſi, Kalinowski ex *Palatinatu* Sandomiriienſi, Węgliński ex *Terra* Cheſmenſi *Colouellis*; Poniatowski Rothmagiſtro ex *Palatinatu* Braclaviienſi, Dłuſki Capitano ex *Palatinatu* Lublinenſi, *Exercituum* Regni; Kietliński ex *Palatinatu* Sandomiriienſi, Sobolewski ex *Terra* Varſavienſi, *Succamerariis Noſtris*; Chriſoſtomo Browiński Culmenſi, *Palatinatu* ex eodem, Joanne Trembecki Dirſchavienſi, Franciſco Cieleſki Sviecenſi, Michæle Lniwſki Dirſchavienſi, Staniflao Czarliński Sviecenſi, Joanne Jezierski Mirachovienſi, Georgio Prądyński Tucholienſi, *Aſſeſſoribus Terreſtribus ex Palatinatu* Pomeraniæ, Joanne Mazowiecki Dobrinenſi, ex *Palatinatu* Culmenſi, Antonio Tokarſki Culmenſi, *Palatinatu* ex eodem *Regentibus Terreſtribus*, Modliński Zuppario Cujavienſi, ex *Palatinatu* Junivladiflavienſi, Franciſco Zarembe Siradienſi, Nicolao Godlewſki Nurenſi, *Camerariis Terreſtribus*; Jgnatio Konarſki Culmenſi, ex *Palatinatu* Pomeraniæ, Walewſki Lancicienſi, *Palatinatu* ex eodem, Bniński Szremenſi ex *Palatinatu* Califfienſi, Michæle Trzciński Dobrinenſi, ex *Palatinatu* Culmenſi, Niſzczycki Raciążnenſi ex *Palatinatu* Plocenſi, Cieſzkowski Livenſi ex *Palatinatu* Czerniechovia *Caſtellanidis*; Joachimo & Raphaële Comitibus Tarnowskich, Michæle Przezdziecki Referendarida Magni Ducatûs Lithvaniæ, ex *Ducatu* Livoniæ, Joſepho Wielopolſki Vexilliferida Regni, Duce Czartoryſki Regni, ex *Terra* Varſavienſi, Zabieſſo Magni Ducatûs Lithvaniæ ex *Diſtrictu* Covenſi, *Venatoridis*; Ożarowski Caſtrorum Regni Metatorida ex *Palatinatu* Cracovienſi, Radoliński Califfienſi, *Palatinatu* ex eodem, Niemierzycz Kiovienſi, *Palatinatu* ex eodem, Carolo Wodziński Livenſi, Chalecki Rzeczycenſi, *Diſtrictu* ex eodem *Succameraridis*; Męciński Capitaneida Vielunenſi, *Terra* ex eadem, Georgio Kalckſtein Vexilliferida Culmenſi, ex *Palatinatu* Mariæburgenſi, Dunin Pocillatorida Brzezinenſi ex *Palatinatu* Lancicienſi, Galimſki Tribunida Orſzanenſi, *Diſtrictu* ex eodem, Oſmiałowski Enſiferida Dobrinenſi, *Terra* ex eadem, Jgnatio Piwnicki, Thoma Wyczechowski, Antonio Kleſzczyński *Aſſeſſoridis Terreſtribus Culmenſibus ex Palatinatu* Mariæburgenſi, Theodoro Działowski Notarida Terreſtri Culmenſi, ex eodem *Palatinatu*, ut & aliis numeroſiſſimè pro Generali felicis Coronationis Noſtræ Conventu congregatis, Dignitariis, Nuntiis Terreſtribus, Prælatiſ, Canoniciſ, Officialibus, ac Nobilibus; necnon Civitatum Cracovienſiſ, Poſnaniienſiſ, Vilnenſiſ, Sandomiriienſiſ, Leopoliienſiſ, Petricovienſiſ, Lublinenſiſ, Vſchovenſiſ, & Varſavienſiſ Delegatiſ; Civitatum Terrarum Pruſſiæ, Gedanenſiſ, Elbingenſiſ, Thorunenſiſ, & Mariæburgenſiſ, Reſidentibus, ad Curiam Noſtram Secretariis, Cæteriſque quam plurimis Perſoniſ, Secretariis & Auliciſ Noſtriſ.

STANISLAUS AUGUSTUS REX.

KONSTYTUCY¹⁵E

Seymu Walnego Koronacyi K. i M. ci.

Dnia 3. Miesiąca Grudnia Roku Pańskiego

1764.

W IMIE PANSKIE Amen.

STANISLAW AUGUST

Z BOZEY Łaski Krol Polski, Wielki Xigzę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmuydzki, Kioński, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflancki, Smoleński, Siewierski, y Czerniechowski,

imo, **W** Szem wobec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, oznajmujemy. Jż gdy ośbliwżą Opatrznością łaskawey Woli Boskiej, która wszechmocnością swoją ku wybraniu Naszemu na Tron Polski, iednomyślność w całym Narodzie Naszym sprawia, y za błogostawieństwem swoim widocznym, iednostaynym zezwoleniem Stanow to zrządziła, abyśmy w Warszawie niezieżdzaiąc na ten raz do Krakowa, obrządkiem Kościoła Świętego Katolickiego na Krola namaszczeni, y zwyczajną Koroną tegoż Krolestwa Ukoronowani byli; co dnia 25. Listopada przez Przewielebnego w Bogu Władysława Łubieńskiego Arcy-Biskupa Gnieźnieńskiego, Xiążęcia Prymasa Korony Polskiej, y Wielkiego Xięstwa Litewskiego, w przytomności Senatu, Ministrów, Dygnitarzów, Urzędników, y Obywatelów Obojga Narodów licznie Zgromadzonych, iest wykonano; Zaczym My także dopełniając z Osoby Naszey to wszystko, cośmy na Seymie *Electionis* przez *Pacta Conventa* tey Rzeczypospolitey przyrzekli, y obowiązkiem Przyięgi ztwardzili, za zgodą wszech Stanów Rzeczy-Pospolitey w związku trwającej, na ten Sejm Koronacyi Naszey zgromadzonych, stanowimy.

Acta Interregni.

2do. **U**stawy Rzeczy-Pospolitey w Bezkrólewiiu na Seymach
Konwokacyinym pierwszym, y Elekcyinym drugim
D 2 ponie-

D₂

ponie-

ponieważ tey są zupełney ważności y mocy, co y inne Ustawy w czasie Seymow wszytkich *in plenis Ordinibus* przez Stany Zgromadzone zdziałane; przeto one w swey nieporuszoney natury swoiey istocie zachowuiemy, y na zawzse mieć chcemy; Tudzież *Pacta Conventa* między Nami, a Stanami Oboyga Narodow umowione, y przez Nas poprzyśiężone, nienaruszenie ztrzymać przyrzekamy. *Acta sub Intereigno* Konfederacyi Generalnych Koronney y Wielkiego Xięstwa Litewskiego, *in toto* potwierdzamy. Sądow Kapturowych Dekreta Prawu nieprzeciwne, lecz w granicach Opisu dawnieyszych Konfederacyi y obmowie Konstytucyi Seymu Konwokacyjnego 1764. Tit: o *Kapturach* poczynione, approbuiemy. A te sprawy, ktore Processem Kapturowym zakończone, dla ustatnia tey Iurydykcyi exekucyi swych Dekretow niedoszły, aby w Grodzie Onego Woiewodztwa, Ziemi, lub Powiatu *indilatè* exekwowane były, stanowiemy. Rozpoczętych zaś, a nie dokończonych tamże spraw, *in foro Causis Lege praescripto*, rozśadzenie z osobnego Regestru przed innemi sprawami, zostawuiemy.

Złączenie Konfederacyi Oboyga Narodow.

3tio. **G**Dy Konfederacye Generalne Oboyga Narodow przy Dostoieństwie Naszym, celem iedynym ugruntowania Religii Rzymskiej Katolickiej, Praw, wolności, swobod Oyczytłych, z sobą złączone y zprzymierzone, do ubezpieczenia *premissorum* naygruntownieyszą są twierdzą; Zaczym na utrzymanie tego wszytkiego, *Actum* koniunkcyi Konfederacyi Litt: z Koronną, y oświadczone w niey chwalebne dla Dobra Publicznego przedsięwzięcia potwierdzaiąc, onę w terażnieyszą Konstytucyą ineroować zlecamy. A ponieważ *Actus* Konfederacyi Generalney W. X. Lit: mocą y powagą *Convocationis*, y terażnieyszego *Coronationis*, Seymow, wespół z Koronnemi dostatecznie są utwierdzone, zatym wszytkie tychże Konfederacyi Generalnych, tak Koronney, iako y W. X. Litt. *sancita* y Dekreta, za mocne y nieporuszone, *Lege praesenti censendo*, ażeby *suum inviolabile robur*, y należyte *judicatorum* miały dopełnienie, *authoritate Omnium Ordinum*, mieć chcemy.

Odeślane Dekretem teyże Konfederacyi Generalney W. X. Litt. *ad resolutionem & decisionem Omnium Ordinum* pretenfye, iako to: o przebierane *per tractum* Possessyi Xiążąt Radziwiłłow z Ekonomii Szawelskiej Podymne; o Akcyzę w Mieście Słucku y Kopylu, do czasu tylko *stante hostico* na Garnizon Słucki pozwoloną, od Roku Tysiąc Siedmszet Siedmnastego *ad privatos usus* perceptowaną, a teraz za Dekretem Generalney Konfe-

Konfederacyi W. X. Litt: przez naznaczonych *ad idopus* Urzędników Sądowych zweryfikowaną; o Reprodukcyą Oryginalnych cyrkumskrypcyi Ordynacyi Nieświzkiey, y Ołyckiey, *in anonimatate* w Konstytucyą *Anni* 1589. wprowadzoney, dla uwiadomienia, ieżeli w niey zgodne z Prawami Oyczytmi zawierają się postanowienia; Oraz dalsze względem Xcia Karola Radziwiłła wyroki Dekretu Konfederacyi Generalney W. X. Litt: na dniu szesnastym Augusta w Roku terażniejszy 1764. w Grodnie ferowanego, takż *ad resolutionem* zupełnych Stanow zostawione, że dla szczupłości czasu *Et ob ingruentiam* innych Interesów na terażniejszym Seymie decydowane y ułatwione bydź niemogły, do przyszłego Seymu odkładamy.

A że odzyskanie *Archivi Et mobilium* Xiążąt Radziwiłłów z Nieświża, Ślucka, y innych Dobr przez Xcia Karola Radziwiłła wywiezionych, równie *pro sorte Minorennis* Xcia Hieronima Radziwiłła Woiewodzica Wileńskiego należących, Wielmożnym y Urodzonym Tutorom y Kuratorom tychże Xiążąt, Dekretami Konfederacyi Generalnych Koronney y W. X. Litt: iest załeczone, *eo magis*, że *in hocce Archivo Documenta Authentica unionis* Xięstwa Litt: z Koroną Polską y inne Prawa y Przywileie Prowincyi W. X. Litt: służące znaydują się; *Exinde* za dowiedzeniem się gdzieby były zawieziane y złożone, *ad recuperationem* onych *omni meliori modo* dopomoc, y Powagę Naszą Krolewską *interponere* deklarujemy.

A ponieważ Ciż WW. y UU. *Tutores Et Curatores* nie mając żadnych dotąd *ad manus* dokumentow *Creditoribus Et Pretensoribus Radzivilianis* w Sądach Konfederacyi Generalney W. X. Litt: odpowiadać y Dobr onych bronić nie mogli; z tych przyczyn za wszelkie wypadse w tychże Sądach *judicata* nie mają bydź Dziedzicom *responsibiles*: Owszem wolno będzie tak WW. y UU, Tutorom y Kuratorom Xiążąt Radziwiłłów, iako też y samym Dziedzicom, ieżeliby na który dług lub pretenśyą w Konfederackich Sądach już rozsządzoną kwit wynalazł się, lub słuszną reprobacyą Pretenśyi *deduci* mogła, z takowemi o zły przewod Prawa *in foro competenti* rozprawić się; co iećdnak Dekretom w tychże Sądach za sprawiedliwemi *cujuscunque tituli* dokumentami y opisami, oraz w słusznym Pretensyach otrzymanym, *ullo pretextu prejudicare* nie ma. Akta Konfederacyi Generalnych Koronney y W. X. Litt: iako to: Dekretow y *Sancitorum* Protokufy, oraz wszystkie tychże Konfederacyi *Actus* iak się rozwiążą y zakończą, do Archiwow, Koronne do Koronnego, a Litewskie do Litewskiego Urodze-

ni Sekretarze y Regenci Konfederacyi Generalnych Koronney y W. X. Litt: *in spatio* Roku, *prævia* z odebrania *sibi danda a Custodibus Archivorum quietatione*, oddać mają. Mając oraz wzgląd, żeby zasługujący się Oyczyźnie, sprawiedliwą *meritorum* odbierali nadgodę, *in recompensam* prac *in publico obsequio* Urodzonego Ignacego Strawińskiego Starosty Naszego Słonimskiego Sekretarza Generalney Konfederacyi W. X. Litt: Dwadzieścia Tysięcy Złotych ze Skarbu Litewkiego naznaczamy, które ażeby Kommissya Skarbowa w Roku blisko następującym z Importancyi do siebie wchodzących, wypłaciła, zalecamy.

Akt Przyłączenia Stanów zkonfederowanych W. X. Litt. do zkonfederowanych Stanów Koronnych.

*Actum in Curia Regia Varsaviensi sub tempus
moderni Interregni Feria tertia post Festum
S. Francisci Confessoris proxima, Anno Do-
mini Millesimo Septingentesimo sexagesimo
quarto.*

Ad Officium Actaque presentia Castrensis Capitanealis Varsaviensis, personaliter veniens Magnificus Jacobus Klembowski Tribunus Terre Lucoviensis, Judexque Capturalis Terre presentis Varsaviensis, eidem Officio Actisque presentibus Confederationem Statuum Regni & Magni Ducatus Lithvanie in unum Cōdulate obtulit & ad ingrossandum porrexit, tenoris talis.

4to. **W**iększe daleko nad powszechny udział wyznać winniśmy Naywyższej Opatrzności dla nas Dobrodroieystwa, że uspionym y tak długo na własne przypadki bezczułym umysłom, postawiła nayprzod przed oczy żywy obraz wszystkich, które nam bliskością upadku groziły, niebezpieczeństw; sprawiła chwalebną owę w synach Oyczyzny o całość iey ducha troskliwość, wznieciła w sercach Obywatelów przygaszoną o Dobro publiczne gorliwość, a tak do przedsięwzięcia y wykonania zbawienego dla Rzeczy-Pospolitey Dzieła przysposobionym, ukazała cel, do ktorego dążyć, zawady które mścić, pobudki, ktoremi biegu przyspieszać, utorowaną przez Przodków naszych mieliśmy drogę.

Tę właściwą Opatrzności dzielność uznaliśmy w początkowych

kowych Konfederacyi tak Koronney, iako y Prowincyi W. X. Litewskiego związkach, które w różności czasów y przyczyn zaczęte, różnością środków prowadzone, do iednego iednak publiczney szczęśliwości y ubezpieczenia powszechnego zmierzają kresu.

Snował się w myslach każdego, obraz powszechnego Oyczyzny w dawniejszych Interregnach spustoszenia, pola odłogiem puszczone, Wsie y Miasła z Mieszkańców wyzute, a częstokroć w popioł obrocone, sprzęt domowy już to ku wygodzie, już ku rokoszy, troskliwego Gospodarza staraniem przypsobiiony, albo gdzie za Granicą chowany, albo w wnętrznościach ziemi utaiiony, życia naostatek Obywatelów w niepełności iutra zostające, Prawa w Księgach zamknięte, Sądy milczące y inne tyśiączne z bez-krolewem stowarzyszone nie-szczęśliwości.

Powiększały tę boiaźń zaiętrzone między Obywatelami umysły, z których iedni do utrzymania zamysłów ambicyi, drudzy do wykonania zemsty, inni do nabycia podłych zysków, takowych czasów oczekiwać zwykli.

Tak okropne bez-krolewia skutki, już już przed oczy zbliżone, przerażały zatrwożone mieszkańców umysły; aliści gorliwe dobrze życzących przedsięwzięcia ściślym Konfederacyi skrepowawszy się węzłem, oddaliły w samych początkach te z doświadczenia przewidziane dla Oyczyzny przypadki, y natychmiast środki używać z rokoszą pozwoliły spokoyności.

Podobniali uważać bez wewnętrznego nasycenia powszechne Kraiu obszernego równie y ludnego uspokoienie? przywroczone Prawom dawnym siły, zaszczerpione z nadzieją nowe, założone przyszłych narodu porządków fundamenta, a co większa ułatwioną drogę do szczęśliwey Krola Elekcyi, dzieła Oyczyzny naszej najszlachetniejszego.

Wszystkie jednak iakie są naysymyślniejsze czynienia naszego skutki przewyższa ten, żeśmy obrali Krolem tego, którego nayswyższa opatrność zbiorem cnot y przymiotów, nad wysokość Majestatu wyniesionych, do uznania bardziey niżeli do wybrania podała.

Z tych y innych pobudek, My Stany zkonfederowane Duchowne y Swieckie Korony Polskiej y W. X. Litt: dotąd w szczegulnych tylko Prowincyi związkach zostające, łączemy się przy dościoieństwie Nayaśniejszego Majestatu J. K. M. P. N. M. w iedno zgromadzenie, powszechną całego Narodu Konfederacyą sprawujące, ażebyśmy ściśleyszym związkiem skrepo-

wani, im iednomyślniey tym zdolniey opatrzyli to, cokolwiek wolną Nayiaśnieyszego Pana Elekcyą od szkodliwych machinacyi ubespieczyc, Jego szczęśliwe do uporządkowania Praw y porządkow Oyczystych wspólne z Stanami Rzeczy-Pospolitey zamysły wspierać, wzajemne Oboyg Narodow wewnętrzne y zewnętrzne bezpieczeństwo y spokojność powszechną gruntować y utwierdzać może. A w tey nierozdzielności terażniejszego związku naszego, aż do zupełnego we wszystkim uspokojenia, że we wszystkich Aktach publicznych, nieprzerywając alternaty Łaski Seymowey dla Prowincyi Wielko-Polskiej na Seymie *Coronationis* przypadającej, trwać będziemy, ninieyszym ziednoczenia się naszego Instrumentem iak naysołenniey wzajemnie sobie pod zaprzyśiężonemi przez Nas obowiązkami przyrzekamy.

O którym Stanow zkonfederowanych Koronnych z Litewskiemu ziednoczeniu, aby Krol IMć uwiadomiony został, oraz upewniony był o szczerzych intencyach naszych, że ten ułpolony obydwóch Konfederacyi węzeł, ma cel *tuende Majestatis & libertatis*, iako też inne dla Dobra powszechnego, wyzey założone, Ich PP. Posłow J. W. W. Zamoyskiego Inowrocław: Gozdzińskiego Podlaskiego, Plattera Mściwawskiego Woiewodow, Raczyńskiego, Poznańskiego, y Kaliskiego, Małachowskiego Sieradzkiego, Łętowskiego Krakowskiego, Kemerowskiego Chełm: Sosnowskiego Pisarza W. X. Lit: Brześcińskiego, Tyzenhauza Pisarza W. W. X. Litt: Grodzieńskiego, Woiewodztw Ziemi y Powiatu Konfederacyi Marszałkow, z pomiędzy siebie do J.K. Mci wyznaczamy; którym Instrukcyą Rękami J.O. y J.W. Marszałkow Generalnych Konfederacyi naszych podpisaną, dać przyrzekając, to nasze oświadczenie ziednoczenia Konfederacyi Oboyg Narodow iednomyślnie *in publica facie* Rzeczy-Pospolitey uczynionego, podpisami Rąk własnych stwierdzamy. *Datum* w Warszawie Roku 1764. Miesiaca 7bra 15. Dnia.

August Xiążę Czartoryski Marszałek Generalney Konfederacyi. Michał Brzoławski Koniusz y Marszałek Generalney Konfederacyi Prowincyi W. X. Lit: Jan Wielopolski Woiewoda Sandomirski Konfiliarz Konfederacyi Generalney. Ignacy Twardowski Woiewoda Kaliski, Konfiliarz Konfederacyi Generalney. Kazimierz Dąbski Woiewoda Sieradzki. Andrzej Zamoyski Woiewoda Inowrocławski. Ignacy Cetner Woiewoda Bełzki. Jozef Antoni Junosza Podoski Woiewoda Płocki Konfiliarz przysięgły Konfederacyi. Stanisław Bernard Gozdziński Woiewoda General Ziemi Podlaskich. Paweł Hr: Mostowski Woiewoda Pomorski, Starosta Skarszewski, Marszałek Konfederacyi Woiewodztw y Ziemi Pruskich. Roch Rola Zbiłow-

Zbijewski Kasztelan Kaliski. Andrzej Mośczeński Kasztelan Inowrocławski. Konfyliarz Konfederacyi. Stanisław Sługocki Kasztelan Lubelski Konfyliarz Konfederacyi. Antoni z Morfka Morfki Kasztelan Ziemi Przem: Konfyliarz Konfederacyi. Xawery Korwin Kochanowski Kasztelan Czechowski, Konfyliarz Konfederacyi. Alexander z Łętowa Łętowski Łowczy y Marszałek Konfederacyi Woiewodztwa Krakowskiego. Jgnacy Przebendowski, Pucki, Mirachowski Starosta, Marszałek Konfederacyi Xięstw Oświęcim: y Zatorskiego. Franciszek Czyż, Krayczy y Marszałek Konfederacyi Woiewodztwa Wileńskiego. Jan Antoni Horain Podkomorzy Wileński Starosta Jałow: y Konfyliarz Konfederacyi W. Wileń: Jan Chodkiewicz Pułk: W. K. Konfyliarz Konfederac: Marcin Teodor Oskierka Sta Miadziolski Marszałek Konfederacyi Powiatu Oszmiańskiego. Tadeusz Kociński Sta Markowski Konfyliarz Generalny Powiatu Oszm: Jan Eperyeszy Mar: Star: Marszałek Konfederacyi y Sądow Kapturowych Powiatu Wiłkomirskiego. Teodor Billewicz Sta Łoyciewski Konfyliarz Generalny Wiłkomirski. Jan Zyberg Sta Bolnicki Konfyliarz Generalny Wiłkomirski. Alex: z Skrzetuszewa Wawrzecki Mar: Konf: Powiatu Braś: Sędzia Woytk W. X. Litt: *circa Regem, legem & libertatem* podpisał się. Franciszek Bielikowicz Cześnik y Konfyliarz Generalny Powiatu Braślawskiego Sta Miksztański. Kajetan Smigielski Krayczy y Konfyliarz Generalny Konfederacyi Powiatu Braślawskiego. Stanisław Lubomirski Strażnik Wielki Koronny Marszałek Konfederacyi Woiewodztwa Sandomirskiego. Antoni Wążyński Skarbny W. X. Lit: Konfyliarz z Woiewodztwa Trockiego na Generalną Konfederacyą W. X. Litt. Antoni Zabiello Łowczy W. W. X. Litt: Marszałek Konfederacyi Powiatu Kowieńskiego. Antoni Tyzenhauz Pifarz W. W. X. Litt: Marszałek Konfederacyi Powiatu Grodzieńskiego. Jan Wołkowicki Stolnik y Konfyliarz Powiatu Grodzieńskiego. Jozef Jelski Podczasz Powiatu Grodzieńskiego y Konfyliarz. Franciszek Bouffall, Konfyliarz z Powiatu Grodz: do Generalney Konfederacyi W. X: Litt. Antoni Dołęga Koziorowski Starosta Brzozzkowski Konfyliarz z tegoż Powiatu obrany. Benedykt Karpp, Sta Płońgiański Konfyliarz Powiatu Upitskiego. Tadeusz Puzyna Sta Filipowski Konfyliarz Powiatu Upitskiego. Hiacynt Nałęcz Małachowski Starosta Piotrkowski Marszałek Konfederacyi Woiewodztwa Sieradzkiego. Woyciech Męciński Starosta y Marszałek Konfederacyi Wieluńskiej. Roch z Głogowy Kosłowski Podskarbi Nadworny Koronny Marszałek Konfederacyi Woiewodztwa Łeczyckiego. Stanisław Odachowski

Marszałek Konfederacyi Xięstwa Zmuydzkiego. Antoni z Głogowy Kossowski G. W. K. Marszałek Konfederacyi Woiewodztw Kujawskich. Celestyn Czaplic Podczaszy y Konfylliarz Woiewodztwa Kiowskiego. Szymon z Gosciszki Zieliński Chorąży Ziemi Nurkicy Konfylliarz Ziemi Dobrzyńskiej. Piotr Sumiński Konfylliarz Ziemi Dobrzyńskiej. Adam na Klewaniu y Zukowie Xiążę Czartoryski Marszałek Konfederacyi Generału Woiewodztwa Ziem Ruskich. Jozef Joachim Hrabia na Liptowie y Orawie Komorowski Sta Ochozki Marszałek Konfederacyi Ziemi Chełmskiej y Powiatu Krasnostawskiego. Mikołaj Junosza Piaskowski Woyski Włodzimirski Marszałek Konfederacyi Woiewodztwa Wołyńskiego. Jan Kicki Miecznik y Konfylliarz Woiewodztwa Podolskiego, Starosta Okniński. Xawery Kaczkowski Skarbnik y Konfylliarz Woiewodztwa Podolskiego, Sędzia Grodzki Kamieniecki y Pograniczny. Adam Wisogierd Pułkownik y Konfylliarz Woiewodztwa Smoleńskiego. Jgnacy de Campo Scipion Sądowy Powiatu Lidzkiego Sta y Konfylliarz Powiatu Starodubowskiego. Jgnacy Strawiński Woyski y Konfylliarz Powiatu Star: Sekretarz Konfederacyi Generalney W. X. Litt. Eustachiusz Potocki Generał Artylleryi W. X. Litt. Lwowski, Urzędowski Starosta, Marszałek Konfederacyi Woiewodztwa Lubelskiego. Jan Siellicki Regent W. W. X. Litt. Marszałek Konfederacyi Woiewodztwa Połockiego. Jan Mier Starosta Wilchowski Konfylliarz do Generalney Konfederacyi Woiewodztwa Bełzkiego. Joachim Chreptowicz Marszałek Konfederacyi y Stolnik Wdztwa Nowogr: Jozef Nieśiołowski Starosta Cyryński Pułkownik y Konfylliarz Generalney Konfederacyi z Woiewodztwa Nowogrodzkiego. Antoni Tulanowski Łowczy y Rot: Wdztwa Nowogr: Konfyll: do Generalney Konfederacyi Prowincyi W. X. Lit. z tegoż Woiewodztwa, Chorąży Petyhorski. Kazimierz Wołłowicz Marszałek Powiatowy y Konfederacki oraz Pułkownik Powiatu Słonimskiego. Antoni Leon Czechowicz Obożny, Sędzia Kapturowy y Konfylliarz z Powiatu Słonimskiego. Bogusław Szukiewicz Strażnik y Konfylliarz Powiatu Słonimskiego. Stefan Olendski Marszałek Powiatowy y Konfederacki oraz Pułkownik Powiatu Wołkowyskiego. Jozef Antoni Kaczanowski Woyski Powiatu Wołkowyskiego Konfylliarz do General: Konfederacyi W. X. L. Stefan Dembowski Starosta y Marszałek Konfederacyi Woiewodztwa Płockiego. Hieronim Pieyzgałło Szermioth Obożny Marszałek Konfederacki Powiatu Orszańskiego. Adam Bartoszewicz Rottm: Vice-Marszałek Sądow Kapturowych y Konfylliarz do Generalney Konfederacyi Powiatu Orszańskiego. Tadeusz na Wołczkach Deynarowskich Wołczek Cześnik Rotmist: Powiatu Orszańskiego

skiego Konfiliarz Konfederacki W. X. Litt. Antoni Maxymilian Dłuski Rottm: y Konfiliarz Konfederacki z Powiatu Orszańskiego. Jzydor Hrabia Ostrog Stownik y Marszałek Konfederacki Ziemi Czerkiew. Stanisław Sobolewski Podkomor: y Marszałek Konfederacyi Ziemi Warszawskiej. Jan Michał Rostkowski Starosta Wizki, Wąsowski, Marszałek Ziemi Wizkiej zkonfederowanej. Maciej Szymanowski Starosta y Marszałek Konfederacyi Ziemi Wyżogrodz: Józef Młocki Starosta Zakroczyński y Syrocki Marszałek Ziemi zkonfederowanej. Antoni Kicki Podczaszy Ziemi Zakroczyńskiej Delegowany z Ziemi Ciechanowskiej Konfiliarz. Stanisław z Suchego y Łazów Młodzianowski Rożański y Makowski Starosta, Marszałek Konfederacyi Ziemi Rożańskiej. Baltazar Kolumna Oborski Chorąży Ziemi Liwskiej Marszałek Konfederacyi teyże Ziemi Woiewodztwa Mazowieckiego. Wojciech Kazimierz Chądzyński Woyski Rożański Marszałek Konfederacyi Ziemi Nurlskiej Woiewodztwa Mazowieckiego. Stanisław Gądomski Podkomorzy y Marszałek Konfederacyi Ziemi Sochaczewskiej. Józef Mikorski Cześnik y Marszałek Konfederacyi Ziemi Gostynińskiej. Józef Sosnowski Pisarz W. W. X. Litt. Marszałek Konfederacyi Woiewodztwa Brześcińskiego: Antoni Buchowiecki Koniusz y Konfiliarz Woiewodztwa Brześci: Ludwik Orzeszko Stownik y Marszałek Konfederacyi Powiatu Pińskiego. Ludwik Kurzeniecki Konfiliarz do Konfederacyi z Powiatu Pińskiego. Kajetan Korzeniowski Marszałek Kapturowy, Cześnik y Konfiliarz Powiatu Pińskiego. Jan Orzeszko Straznik y Konfiliarz Konfederacyi Powiatu Pińskiego. Józef Antoni Hotyński W. P. W. Powiatu P. W. K. W. M. Franciszek Xawery Stachowski Skarbnik Woiewodztwa Nowogrodzkiego Konfiliarz z Woiewodztwa Mściławskiego. Stanisław Emeryk Ostrowski Horodniczy Bracławski, Sędzia Grodzki Winnicki, Konfiliarz zkonfederowanego Woiewodztwa Bracławskiego. Gabryel Porczyński Woyski Winnicki Konfiliarz Konfederacyi Woiewodztwa Bracławskiego. Antoni Świątorzecki Podczaszy y Konfiliarz Woiewodztwa Mińskiego. Franciszek Wniechoroski Koniusz y Konfiliarz Woiewodztwa Mińskiego. Rafał Alojzy Oskierka Marszałek Powiatowy y Konfederacki tegoż Powiatu Mozyrskiego. Antoni Oskierka Starosta Bachrymowski Konfiliarz Konfederacyi Generalney Prow: W. X. L. z Powiatu Mozyrskiego. Michał Weysenhoff Pisarz Woiewodztwa Inflan: Konfiliarz do Generalney Konfederacyi W. X. Litt. Alexander Gurowski Kasztelan Poznński Konfiliarz Konfederacyi Woiewodztwa Wielkopolskiego. Ludwik Chyłkowski Konfiliarz Konfederacyi Woiewodztwa Wielkopolskiego. Tomasz z Długiego Dłuski Łowczy Woiewodztwa

Sędzia Grodu Lubelskiego, Sekretarz Konfederacyi Koronney.
Ignacy Strawiński Woyski Star: Sekrerarz Konfederacyi Generalney
W. X. Litt.

Post cuius quidem Confederationis ad Acta presentia ingrossationem, Originale ejusdem Idem offerens, pravia officii sui quietatione, rursus ad se recipit.

Objaśnienie władzy Kommissyi Skarbowey.

510. **J**ako na Seymie *Convocationis* wszystkie rządy y dyspozycye Skarbu Koronnego na ułożoną radę Ekonomiczną władzę Kommissyi mającą zdane są, tak aby ta Kommissya, co do Ekonomicznych interesów zawsze moc miała czynić wszelkie rozrządzenie, stanowiemy w liczbie Osob pięciu. Co się zaś Juryzdycznych okoliczności y kwartalnych rachunków, y wydatków pieniędzy tycze, te mają być szczególnie na Kadencyach opisanych expedyowane. A że pensye Kommissarzów y Instygatorowi Koronnemu tylko na Kadencye są naznaczone; więc tym, którzy w czasie *extra Cadentiam* będą w Warszawie pilnować Skarbowych Interesów, nadgroda być ma dzielona *juxta presentiam* zasiadania na Sessjach, z pozostałych w Kasie Pieniędzy nieprzypadnych Kommissarzów, prócz Wielmożnego Podskarbiego Wielkiego Koronnego terażniejszego, na Kadencyach, y grzywien do Kasy pod czas Jurydyki wchodzących. A Protokoły być mają osobne Juryzdyczne, y osobne Ekonomiczne.

Approbacya Ordynacyi Kommissyi Skarbowey.

610. **P**onieważ Kommissya Skarbu Koronnego, dla powszechnej wiadomości rozstrząsania Juryzdycznych y Skarbowych Interesów Ordynacyą napisała, y wydrukować kazała, y do approbacyi Seymu terażniejszego podała, przeto My niektóre punkta *pro exigentia & necessitate rei* meliorując, one mocą terażniejszego Seymu approbujemy, y aby według opisu teraz poprawionego, y w Konstytucyą weszłego dla uniwersalnej wszystkich wiadomości y obserwancyi przedrukowana była, teyż Kommissyi Skarbowey zlecamy.

Ordynacya Kommissyi Rzeczypospolitey Skarbu Koronnego pod prezydencyą J. W. JMci Pana Teodora Węsła Podskarbiego Wielkiego Koronnego, Kawalera Orderu Orła
Bia-

Białego, dnia pierwszego Miesiąca Sierpnia Roku Pańskiego 1764. z Opisu Prawa zaczętey, w przeciągu Kommissyi ninieyszey ułożona y podpisana.

Pragnąc Kommissya Rzeczypospolitey Skarbu Koronnego, aby do wiadomości wszystkich Obywatelów Koronnych y innych, tak przez wnioski spraw swoich, iako y wszelkich żądań do Kommissyi naszej interessowanych, nietylko inchoacya Kadencyi z Opisu Prawa przypaść zawsze regularnie powinny, była wiadoma, ale y sposoby tak do wydziału potrzebującym sprawiedliwości, iako też rezolucyi y uradzenia pożytkujących Oyczyźnie Projektów, niebyły tajne; przeto takowy, stosując się do Prawa świeżo przez Stany Rzeczypospolitey uformowanego, ustanawia odprawowania porządek. A nayprzód dla administrowania upragnionym sprawiedliwości ninieyszą postanawia Ordynacyą: iż w wszystkich Kwartalnych Kadencyach Prawem opisanym, w każdym Tygodniu, Dni: Poniedziałkowy, Wtorkowy, Szrodowy y Czwartkowy, w rannych y poobiednich zafianciami, iedynie do odbywania spraw przypadłych (wedle niżej opisanego Regestrow porządku) wyznacza. W Piątki zaś y Soboty około Rady y pomnożenia dochodów Skarbu Koronnego, y tych układania Projektów, tudzież rezolucyi, oprócz niżej wyrażonych Regestrow: *Directi mandati*, & *pœnarium*, zabawiać się ma; Niezagrządzając iednak pod czas mnostwa spraw, a niedostatku nagłej potrzebujących rezolucyi Interessów Ekonomicznych, ten czas ku odbywaniu świętey obroci sprawiedliwości, co przy odwołaniu Sessyi obwieńczono będzie. Zeby zaś w Sądzie swoim mnostwo Regestrow niezatrudniało, dwa tylko ordynaryjne *sine beneficio arresti*, Trzeci *Directi mandati*, a Czwarty *pœnarium*, ustanawia; to jest: w Poniedziałek y Wtorek każdego Tygodnia, ieden *ex delatione Thesauri*: w którym iedynie te mieścić się powinny sprawy prawne y uczynkowe, w których urodzony Instygator z doniesienia Skarbowego, lub Oficjalista Skarbowy Aktorat przeciwko komu, & *è converso* kto przeciwko Skarbowi uformuje; Drugi we Szrodę y Czwartek Regestr *injuriarum*: w którym sprawy o handle, manufaktury, miary, Podatki Pogłownego y Podymnego, także *ad erarium publicum* należące, depaktacye, długi za Towary, y Wexle Kupców, y inne z przyczyny *commerciorum* krzywdy, pretensyje, y wiolencyje wynikające mieścić się mają, z tą prekursodycyą: że gdyby w Regestrze spraw do sądenia nie stało, drugi Regestr wzięty będzie; a kiedy w obydwóch nie stanie, tedy około Interessów Skarbowych (iako wyżej jest wyrażono) Radę y ułożenia czynić powin-

na ; Trzeci *directi mandati*, każdego dnia o godzinie szostey po południu brać mianą, w którym sprawy nawet z propozycyi zadaniem Roku, albo z wydanego *in vim Terminu tacti* Pozwu, *respectu lese Autoritatis Commissarialis*, także o wiołencye na Ofobach Sądowych y Ich Służących, oraz Officyalistow Skarbowych, tu pod bokiem Sądowym poczynione, tudzież przyjeżdżających do Sądu swego y odjeżdżających, *ad normam* Kommissyi Radomskiej mieścić się mają. A czwarty *Pœnalia* w sobotę o godzinie szostey po południu, co do otrzymania Dekretow *executionis cum Capitaneis*. Wpisy własnym domysłem przeciwko Prawu przedzwoniane *per non sunt*, byź niepowinny, a z przywołanego zaczęta Sprawa kontynuować się ma poty (choćby naznaczony innemu Regeſtrowi czas zabrała) poki zupełnie nie odsądzi się, tak dalece, że zaczętey Sprawy niekończywszy, inſzey brać nie będzie się godziło. Konnexye tylko takowe w Sprawach, które albo przez intercepcyą Aktoratu, albo rzetelną ewikcyą, lub z iedneyże Sprawy, wynikać będą, ściśle Konstytucyą 1726. zachowując, mieścić się mogą; a niesprawiedliwe *abrogantur* pod karą Sądową na stronę y Patronow promowujących y broniących wskazać mianą. W których to Regeſtrach Pan Regent Kommissyi Skarbowey wpisy rekwiirującym zaraz według Rekwizycyi każdego nie na kartki, ale w Regeſtra na to *in folio* o-prawne, własną Ręką wpisywać powinien, z wyrażeniem Imion, Przewisk, y Urzędow, Aktora y Pozwanego, y o co; y tych wpisow do sądzenia przypadających wokandę na Drzwiach Izby Sądowej dla powszechney wiadomości y pewności pod animadwersyą Sądową przybijać każe. Protokóły Sentencyonarzow Ekonomicznego, y Juryzdycznego Kommissarz ieden, a gdy ten dostarczyć nie będzie mógł, tedy dwoch, każdy osobliwie trzymać będzie, w który Sentencye w Sprawach, także rezolucye względem Interesſow Skarbowych do naradzenia przypadających, zaśle, z wyrażeniem zdań, kiedyby różne nastąpić miały, *sine ſolario* wpisywać będzie, które według opisu świeżo nastąpionego Prawa, każdy Kommissarz podpisać ma. A po kadencyi każdej, tylko Sentencyonarz Ekonomiczny przy iednym będzie. Protokóły Dekretowy y Ekonomiczny, przy Panu Pifarzu Kommissyi Skarbowey zostawać mają, w których na końcu każdej Kadencyi Seryarz *transactorum* spisany byź powinien; a *in casu* choroby, lub zatrudnienia onego innemi Skarbowemi Interesſami, Pan Regent *vices supplebit*, do którego *extradita*, Pieczęć, y Korrekta należeć będzie; które Protokóły prezydujący na Seſsji z dwoma Kommissarzami podpisywać ma. Regeſtra

gestra zaś Kommissarz drugi trzymać ma dla wpisywania krotkiego Sentencyi y Kondemnat także *sine solario*; nie tylko zaś wpisy y Pozwy pod Intytulacyą w Prawie tymże wypisaną wychodzić miane, ale y Sentencye, Dekreta, y rezolucye Kommissarskie Polskim rodowitym ięzykiem dla zupełniejszego wszystkich objaśnienia, pisane bydź zawsze powinny. Te zaś czynione wpisy, Dekreta, Korrekty, Pieczęci y blankiety na Pozwy stronom rekwirującym, według wypełnionych przez tychże wzwyż wspomnionych PP. Pisarza y Regenta, iako od Skarbu pensyonalnych, przyśiąg, bez żadney pod iakimkolwiek pretextem zapłaty, *etiam ab ultro offerentibus*, wydawane bydź powinny, oprócz Extraktow, od których Arkusza *strictiori charactere* po dwadzieścia wierszy na iedney facyacie pisać mających, podług Konstytucyi 1726. nie więcej, iak po Złotemu iednemu, nawet choćby kto *ultro* więcej dawał, Kancellarya brać y depaktować nie ma, a to pod oddaleniem biorących y depaktujących od Urzędow y Kancellaryi, y winami osobnymi przez Sąd Kommissarski skazać mianami. Ktobykolwiek do Skarbu Koronnego miał pretensyą, ten Offycyalistom Skarbowym pod Tytułem: *My Kommissarze &c.* iako w Prawie iest opisano, ma wydać Pozew, z położeniem na Komorze Skarbowey, y zeznaniem Relacyi w tym Grodzie, gdzie ta Komora leży. W Palestrze w tym Sądzie stawać mającey, chcąc widzieć zawsze chwalebną w Młodzi edukacyą y szczącąy onę porządek, przykładem Sądow Zadwornych Mecenasow nie więcej iak piętnastu mieć chce, ktorzy przystępując w tenże komput z Dependencjami, ktorych Regestr Sądowi podać mają, Rotę Juramentu wykonać powinni będą w te słowa: *Ja N.N. przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Trocy Świętey iedyńemu, iż stronie, która mnie do sprawy swojej wokuwać będzie, wiernie służyć będę, zbytecznego solarium czyli pensyi wyciągać nie będę, a onęż wziąwszy od sprawy nie tylko nie odstąpię, ale y Rady, y Papierow Stronie przeciwney ani przez siebie, ani subordynowane Osoby nie wydam, y Stronę przeciwną informować nie będę; także Rady na zwłokę Świętey Sprawiedliwości przeciwko Prawu, na wyniszczenie Stron pozyskujących się, Pryncypałom moim żadnym pretextem lub kolorem dawać nie będę, Dokumentow, które mi powierzone będą, na uniknienie lub przytłumienie sprawiedliwości tańc nie będę, ale Spraw przypaść mających in longo wypisane merita Sądowi rzetelnie bez uszczerbienia cudzey sławy podawać będę; tak mi Panie Boże dopomóż, y niewinna męka Chrystusa Pana.* A takowe wypełnione Juramenta mają bydź nieodwłocznie w Protokule Dekreto-

wym zapisane ; ci oraz Panowie Mecenasi skromności swych Dependentow przestrzegać mają, ażeby się bez Ich wiadomości y pozwolenia Sądowego, w sprawach nie odzywali, y żadnych hałasow, także inkonweniencyi nie czynili *sub amotione* od Pa-
lestry & *pænis arbitrariis*. A gdy ustąpi który Mecenasi, za wiadomością Sądu inny *substitui* ma. Sprawy zaś nie tylko z u-
szanowaniem Sądu, ale y bez najmniejszego Stron promowo-
wane być mają urażenia, *sub animadversione* na to Sądu. Spraw
wszystkich wypisane *merita* do Sądu z konkluzją, także Sum-
maryusze do Patronizacyi podpisane każdemu Kommissarzowi
y drugiey stronie w tej sprawie dawane być mają, w czym za-
dna pod przypadły w sprawie wpis, exkuza uchodzić nie może.
Po odbytych replikach żadne nowe Spraw rekapitulacye czynio-
ne w tymże być nie mogą Sądzie, a illacye iedynie *ad omissa*,
non vero decisa wniesione bywać mogą, pod winami na wnoszą-
cego takową niniejszey ustawie przeciwną illacyą. Do Sprawy
dwoch, a do więkŝzey trzech tylko Patronow należeć może.
Wpisy iakimże porządkiem wpisane, takimże wołane być za-
wsze mają, ani *restitutio* lub *continuatio Causarum*, lub inne wy-
nalazki y wybiegi formowane być mogą ; a wpisy, które pod
czas iedney kadencyi osądzone nie będą, druga kadencya od
przewołanych zaczynać ma.

A iako ta Kommissya iest Jurydykcyą *ultime Instantie*,
w Interesach Skarbowych pod iednymi Osobami od Seymu do
Seymu Ordynaryinego zasiadająca, tak *pro securitate & certitu-
dine* pragnących prętkiey sprawiedliwości, Exekucyi y satysfa-
kcyi, żadnych dylacyi y wybiegow Prawnych na Protekcyą *ad-
mittere* nie powinna, *noviter* iednak *reperta documenta rem evin-
centia ad relevationem* Dekretow Sądu swego niniejszego raz ie-
den w sprawie stronom wolne będą. Scislye ani przywołane, ani
odwołane przez nikogo być nie mogą przed czasem y godzina-
mi w Prawie wypisanemi, ale za nadeysciem godziny byle kom-
plet był, nie czekając na nikogo Sady się zacząć, y kontynuować
mają. Zaden oraz z Osob zasiadających darmo o ustępy *in ex-
tenuationem* czasu prosić nie powinien, ale uprosiwszy, fluszność
swey proźby Sądowi na ustępie opowiedzieć powinien, tudzież
zaden Kommissarz od zaczętey sprawy odchodzić, y kompletu
zrywać, a podczas sentencyi z miejsca wstawać nie ma, pod a-
nimadwersyą sądową.

Zaden także z Osob Kommissarskich na Kondescensye,
Rewizye, Lustracye, lub iakimkolwiek sposobem Skarbu tyczą-
ce się funkcyje, *ex effatis* Sądu swego wypadające wpraszać się, lub
onych

onych nawet pretendować, albo akceptować, pod podobną animadwersją Sądową, nie ma się ważyć.

Na ustępie Osoby choćby naydystyngowańsze, oprócz Osob Sądu Kommissyi Skarbowey, zatrzymywać, czyli do zatrzymywania się prosić, mocy Kommissya mieć niema. Inkwizycye w sprawach na tey Kommissyi mieścić się powinny, nie *suo coram Judicio*, lecz przed Ziemskimi lub Grodzkimi naznaczonymi osobami, zawsze expedyowane bydz maia; komportacye zaś, że tykać będą całości Skarbu, inne następować niemoga, tylko w dłużności Skarbowi od Offycyalistow lub Kupcow, tedy te przed Sądem Kommissyi swoiey naznaczone będą *sine quovis* od tego *Salario*. Kassaty, Sublewaćy od Proceflow bez przypadnienia własnego wpisu, nikt u Sądu dopraszać się pod winami Sądowemi, ani Sąd onych dozwać *sub nullitate* onych, a *cognitio Processus circa negotium* resolvi ma.

Ponieważ wszelkie libertacye, paszporty, serwitoraty y protekcye przez wzwyż wspomniane Prawo Konfederacyi Seymu *Convocationis* są zniesione, zaczym Kommissya Skarbowa onych bądź dla siebie używać, bądź dla kogokolwiek dawać *ullo pretextu in detrimentum* Skarbu nie będzie, ale Cło Generalne, od czego będzie należało, według Instruktarza Roku 1764. każdy z zasiadających na Kommissyi bez wszelkiey excepcyi rowno z innemi ponosić y płacić powinien.

Jako zaś dawne mieć chcą Prawa, tak to się ostrzega, iż w obstawianiu przy wyraźnym Prawie, *Et circa Regestra Et latam sententiam*, także przy ninieyszey naszej Ordynacyi, *etiam unius oppositio* valere ma.

Palestra Sądu Kommissyi Skarbowey.

7mo. **P**Rzychylaiąc się do Konstytucyi R. 1716. ninieyszym obstrzamy Prawem, aby odtąd w Sądzie Kommissyi Skarbu Koronnego *in numero* Mecenasow 15. sama się Szlachta rodowita Polska mieściła, niewzruszając iednak tych, ktorzy na ostatniey Kommissyi Kadencyi (ieżeli który *ex ignobili genere*) na też wykonali jurament, patronizacyą.

Wyznaczenie mieysca Juryzdykcyom *ultima Instantie* J. K. Mci y Rzeczypospolitey.

8vo. **L**Ubo Seymem *Convocationis* w Zamku tuteyszym Warszawskim dla Kommissyi Skarbu Koron: iest wyzna-

czone, zważając jednak szczupłość onego, upatrując oraz nieuchronną potrzebę tak dla powagi Naszey, aby *ultime instantie* Juryzdykcyę Rzeczypospolitey w przyzwoitych odprawowały się miejscach, iako też aby pracującym *in illis subselliis* wszelka była wygoda, y *Archiva* też w należyte bezpieczeństwo opatrzone być mogły; ustanawiamy niniejszym Prawem, y Kommissyi Skarbowey Rzeczypospolitey zalecamy, aby z dochodów Rzeczypospolitey y sumptem oney, starali się najać, kupić, a na resztę wynalazszy przyzwoite miejsce z fundamentow wymurować Dom, w którymby miejsce obszerne było dla Sądow Kassy *Archivorum*, Archiwistów Kommissyi Skarbu Koron: y Woyskowej, niemniej dla Juryzdykcyi Marszałkow, y Sądow Assessorickich, także rewizyi y expedyeyi Celných.

Affekuracya konserwacyi Papierow publicznych.

9no. **P**Onieważ Papiery publiczne iedne w Krakowie, a drugie tu w Warszawie *in Archivum Regni* nayduią się; zaczym aby toż *Archivum* porządnieysze napotym zostawało, y w iednym na to opatrzonym przez Kommissyą Skarbową miejscu ułożone było, Kommissyą na przeniesienie z Krakowa do Warszawy samych tylko Papierow Rzeczypospolitey publicznych, My Krol wyznaczemy. A skoro tu przeniesione będą, zregestrowanie y ułożenie przeniesionych, wraz y z temi co się w Warszawskim *Archivum* nayduią, Wielebnym Sekretarzom y Referendarzom Obojga Narodow przy Urodzonych Metrykantach pod dozorem WW. Kanclerzow, lub Pod-Kanclerzych, takż Obojga Narodow zlecamy. Aże wiele Papierow publicznych y expedyeyi rozmaitych w prywatnych Archiwach różnych familii nayduie się; więc *pro repetitione* Ichże z tamtąd *& comportatione ad Generale Archivum Regni* Urodzonym Instygatorom Koronnym w Koronie, a Litewskim w Litwie, *in foro competenti* czynić teraz y zawsze rozkazujemy. Do otwarcia to ktorego w Krakowie *Archivum* Wielmożni Senatorowie Klucza negować nie mają, ktorego to Regestr wiernie przepisany *ad Acta Castrensis Cracoviensis* ma być *per oblatam* podany.

Deklaracya Cła Generalnego.

10mo. **L**Ubo Konstytucyą Seymu *Convocationis* naznaczone Cło Generalne, tak w Koronie Polickiej, iako w Wielkim

kim Xięstwie Litewskim, jednak gdy Woiewodztwa Pruskie przez Senatorow y Posłow swych uwolnienia siebie od tego Podatku dopraszały się, My Stany Rzeczypospolitey na fundamencie zaszczytley już w tym Generalney Seymu *Convocationis* ustawy, *contra jus equalitatis* takowey excepcyi nieprzypuszczając, *circa decisionem Statuum forma Judiciaria, pluralitate votorum* iako *in Categoria economica latam*, w tym Prawo Seymu *Convocationis in toto* reasumuiemy, y Cło Generalne na wszystkie *in genere*, tak w Koronie iako y Wielkim Xięstwie Litewskim rozciągamy, *ne mine excepto*, Woiewodztwa, Ziemie, y Powiaty.

Obostrzenie Prawa o Dupli Kwarty.

imo. **L** Ubo dawne Prawa, osobliwie Konstytucya Roku 1658. *Tit: Auctio Proventu Rzeczypospolitey*, y inne, dosyć wyraźnie opisały, aby *Novi Donatarii & Cessionarii*, y *jus communicativum*, albo *in solidum* mający, *à tempore realis sue Possessionis*, za pierwszy Rok takowey swoiey Possessyi do Skarbu Rzeczypospolitey Duplę z Starostw, Dzierżaw, y innych Krolewsczyzn *sub amissione jurium* wypłacali, a po wypłaceniu dopiero Dobra za Listami tylko podawczemi od Wielmożnego Podskarbiego Wielkiego Koronnego *propter intromittendum* wydanemi odbierali; że jednak *successu temporis abusive* tego Prawa zażywaiąc, częstokroć bez Listow podawczych, tylko własnym domysłem różne Starostwa, Dzierżawy y Krolewsczyzny w Possessyę brali, y Dupli Prawem ostrzeżoney do Skarbu Koronnego nie opłacali, przeto zabiegając *his abusibus*, reasumuiąc dawnieysze o tym napisane Prawa, y one iak najmocniey obostrzając, aby damnifikacyi Skarbu Rzeczypospolitey niebyło, *Novi Donatarii & Cessionarii*, albo *in solidum jus* mający, każdy skoro tylko otrzyma Przywilej, albo *vigore consensûs Regii* cessyę, a wdowy po śmierci mężow, czyli mężowie po śmierci Zon *in jure communicativo* pozostali, *abhinc*, zaraz, *& ad summum intra spatium* niedziel dwunastu z Kancellaryi Koronney List Jmieniem Naszym Krolewskim, donosząc Wielmożnemu Podskarbiemu Wielkiemu, y Kommissyi Skarbowey, Koronnym, o wyszłym Przywileiu lub konsensie *ad cedendum*, otrzymać powinni, y za oddaniem iego do teyże Kommissyi, y pokazaniem Kwitu na Duplę wypłaconą, List podawczy na Dworzanina zwyczajem Litewskiego Skarbu odebrać mają, y przez tego tylko Dworzanina podanie w Przywileiu wyrażonego Starostwa, Dzierżawy, lub iakieykolwiek Krolewsczyzny, *intromissyą prawną* znaczyć będzie. Ten zaś Dworzanin dwa In-

wentarze *in fundo* spisać powinien, żeby ieden przy tym, komu Przywilej służy, zostawił, a drugi do *Archivum* Kommissyi oddał. Co wszystko pod utraceniem niżej opisanym Prawa, *in casu* niewypelnienia *premissorum* ostrzegamy. Gdyby zaś Kancellarya Koronna bez przyczyny takowego na podanie Listu negowała, tedy *idem Privilegiatus pravia Manifestatione contra Cancellariam*, ma się prosto o List podawczy do Skarbu udać. Waruiemy oraz że przeciwko zaniedbywającemu tego ostrzeżenia, *extunc* też Kommissya Ekonomiczna *post elapsum spatium* niedziel dwunastu, te Starostwa, Dzierżawy y wszelkie Krolewzczyzny przez Duplę nieopłacone, y za Listem podawczym nieintromittowane, zapozwawszy *ad instantiam* Skarbu do Sądu swego, za pierwszym Dekretem lub Kondemnata, sekwestrować będzie, y *pro vacanti* poda według opisu Prawa tego rocznego Seymu *Convocationis*, a My Krol innego *ex Statu Nobilitari* na takowe Wakanse, *tanquam per commissum hujus legis abusum* zdarzone, uprzywileiować mamy. Gdyby zaś Kancellarya Skarbowa trudniąc niepotrzebnie, Dupli od płaćcego odebrać niechciała, albo Kommissya za oddaniem sobie Listu Jmieniem Krolewskim z Kancellaryi Koronney, y pokazaniem Kwitu z wypłaconey Dupli, Listu podawczego do obięcia Dobr rekwirującemu dać rekużowała; na ten czas rekwirujący *pravia manifestatione* tu w Warszawskim, lub *in casu vacantie* onego, w poblizszym Grodzie, *in elapsu* tych niedziel dwunastu *facta*, ma prezentować y reponować *officiosè* List wspomniony Kancellaryi Koronney, y Duplę dla uczynienia Skarbowi satysfakcyi; a po takowej repozycyi wolno będzie wziąć się do Dobr uprzywileiowanych, albo cedowanych, lub *juri communicativo* podległych *per officiosam intromissionem* przez Woźnego y dwóch Szlachty, y one bezpiecznie trzymać bez inkwietacyi aż do expiracyi *quatenus* dobrego Prawa swego.

Ustanowienie Miary Generalney.

12mo. **P**Onieważ Kommissya Skarbu Koronnego z mocy y władzy przez Konstytucyą Seymu Konwokacyjnego Warszawskiego niedawno w Roku terażniejszy 1764. zaśła, na siebie włożoney ustanowienie Generalney wszędzie miary zlecaiącą, aby różność miar, wagi, łokci &c. w Miastach, Miasteczkach y innych mieyscach dotąd *abusivè* praktykowanych, sprzeczki lub zakłócenia przyczyną niebyła, y kwitnącego niewstrzymywała handlu, na podobieństwo Konstytucyi *Anni* 1565. Tit. *Ustawa Wagi y*
Mia-

Miary, iednakowość onych wszędzie po Miastach, Miasteczkach ostrzegaiący, znosząc wszelkie *abusus* Miar dotąd różnie nazywanych praktykowane y z ich nazwiskami, Miare generalną, Wagi, Łokcie, Garce, Pułgarca, Kwarty &c. iednakowe na wszystkie gatunki szynkow y kupna bez wszelkiej excepcyi Ratuszną Warszawską, także Beczki, Pułbeczki, równe po całej Koronie *cum Provinciis annexis*, to jest: aby Korzec Warszawski Garcy takowychże 32. w sobie miał, a Gdańskich Korczykow dwa po Garcy 16.; Cwierci zaś cztery, każdą po Garcy ośm rachuiąc, w sobie zawierał. Łokieć calow 24. nie wzruszając miary Prętowej starodawney co do Włok. Kámién funtow 32. każdy zaś funt łotow 32. Wrocławskich. Cetnar Kamieni pięć, a Szafunt Kamieni 13. a Grzywna Łotow 16. w sobie aby zamykały; w Garniec zaś dwa Pułgarca, a Kwart cztery, w kwartę zaś cztery kwaterki, a w Konew Garcy takowychże pięć; tudzież w Beczkę 72. Garcy, a w Pułbeczkę garcy 36. aby wchodziło, na zawsze ustanowiła, y takowe wymierzenie Cechą Skarbu Koronnego z okowaniem iednak Korca, także Korczyka y Cwierci (ktory Korzec wszędzie iednakowo Warszawski nazywać się ma) oznaczone, do każdego Głównego Miasta, Ziem y Powiatow po Woiewodztwach, dla złożenia po Ratuszach, rozestłać ma, a dla więkzszey wiary iedne *ad Archivum OEcônomicum*, a drugie na Ratusz Warszawski dla wolnego każdemu wymierzenia bez płacy oddać kaze. Ta zaś ustawa, aby po wszystkich Miastach, Miasteczkach, Jarmarkach, Targach, Dobrach Królewskich, Ziemskich, Duchownych, Juryzdykcyach y Karczmach obserwowana była, nakażała; Aby zaś Wielmożni Woiewodowie, każdy swemu przysięgiemu Podwoiewodzemu, a Starosta każdy Grodowy swojemu Urzędowi; Na Wołyniu zaś y Ziemi Pruskiej Prawo do tego mający wypełnić zalecili, *sub rigore Legis* na teyże Kommissyi *in casu contraventionis ad instantiam cuiusvis* nawet y Skarbu Koronnego, *extendendo*, ostrzegła; Tudzież aby Urodzeni Podwoiewodzowie z Urzędem Grodzkim, lub iedną Osobą, czyli *in casu legalis eorum impedimenti*, sami z Magistratem Mieyskim; w Woiewodztwie zaś Wołyńskim y Ziemiach Pruskich ci, którzy gdzie iakowe do stanowienia *premissorum* Prawo mają, według rozestlanych Miar pocechowanych, wszędzie iednakowe Miary, Łokcie, Garce, Wagi, Beczki &c. pod Cechą Woiewodzyńską y okowaniem u gory, dofu, y żelaznym poprzecznym przez szrodek prętem Korca, Korczyka, y Cwierci, po wszystkich Miastach, Miasteczkach swego Woiewodztwa, z ostrzeniem każdego zboża Ozimnego y Jarego w strych bez kołnierza zwyczajnym szero-

kim drewnianym strychulcem, a nie wałkiem, przez przedaiącego mierzenia, tak dalece, żeby pręt żelazny poprzeczny widać było, aby na zawfze ustanowili, y na Ratusz każdego Miasta y Miałeczka, a gdzie go nie masz, do Burmistrza czyli Woyta przyśięgłego, dla większey wiary pocechowane y okowane, co do Korca, Korczyka, y Cwierci, według modelu wszędzie rozestanego, aby oddali, y tak te, iako y Kłody *in circulo* Miast, Miałeczek Juryzdykcyi wszelkich, kosztem onych porobić, nie odwłocznie, aby nakazali, a dawne miary pokasłowali, wolność każdemu rekwirującemu przemierzyć na miarę Ratuszną y Kłodową zostawując, wspomniona Kommissya zaleciła; y aby według takowych Miar, Lokci, Wagi &c. wszędzie Woiewodzyńską *sine depaſtatione* Cechą (iako wyżej iest wyrażono) cechowanych, Dwory, Arendarze, Kaczmarze, Szynkarze, Kupcy y wszyscy Obywatele, gdzie komu należy, wszędzie po Miastach większych y mnieyszych, Miałeczkach, Juryzdykcyach, Wfiach, y Karczmach wszelakich bez żadney excepcyi szynkować, mierzyć, przedawać y kupować mają, pod winą Sądu teyże Kommissyi, lub Ziemstwa albo Grodu własnego na Instancyą czyiakolwiek albo y Skarbową nastąpić mianą; Czego aby żaden Dziedzic, albo Possessor bądź Duchowny, bądź Swiecki, *cujuscunque Status & Conditionis* aktualny Possessor *ullo pretextu*, nie tylko nie bronił, ale owszem o zupełną exekucyą *præmissorum* w Dobrach swoich starał się, y sprawiedliwość nieodwłoczną rekwirującemu czynił, a to *sub pœnis Legibus descriptis, & sub responsione ac refusione prætensionis in casu Contraventionis* na Instancyą każdego, lub Skarbu Koronnego w własnym Grodzie, lub Ziemstwie, *salva Appellatione irrogandis*; Fałszujący zaś miarę, albo Cechy na miarach, Lokciach &c, że *gravioribus pœnis* tamże karany byǳ ma, ostrzegła; y aby też ustawę zacząwszy *a die 1ma Januarii* w Roku przysłym 1765. *ad diem 1^{am} Octobris Anni ejusdem* nie przeciągając nic czasu, Urodz: Podwoiewodzowie z Urzędnikami Grodzkimi, lub *in casu legalitatis*, sami z Magistratem Mieyskim, także na Wołyniu y Ziemkach Pruskich mający do tego Prawo, każdy w swoim Woiewodztwie, Ziemi lub Powiecie *sub distinctis pœnis & refusione itidem per occasionem negligentie injuriatis damnorum*, tamże w przypadku sprzeciwiania się na Instancyą wyżej rzeczoną *decernendis*, wypełnili, obwarowała; Aże niektóre Fundacye Duchowne, Starostwa y inne Dobra Spy, *alias* Osipy czyli Mieszne, Tace, &c. według dawnych Praw y zwyczajów starą miarą odbierać powinny, przeto aby różności w Miarach, y

sprzeczeki

sprzeczeki ztąd w odbieraniu nie było, też same stare Miary z terażniejszą nową ustanowioną wymierzywszy, *ad proportionem* starych Miar, należytość Osiepow, Mieszne y Tac, nową aby odbierali, wspomniona Kommissya Skarbu Koron: postanowiła; Przeto wyżej wyrażone ustanowienie za iednostayną zgodą wszech Stanow *Legge presenti* we wszystkich punktach y obowiązках approbujemy, y za wieczne, y w niczym niewzruszane Prawo mieć chcemy, y aby temuż postanowieniu wyżej wspomnieni Wielmożni Woiewodowie, tudzież Urodzeni Podwoiewodzowie, y Starostowie y Miasła, iako też wszelkiey Kondycyi y Stanu ludzie, zadosyć we wszystkim nieodwłocznie, nie tylko pod winą dawnemi Prawami opisaną, ale y pod popadnieniem Tyśiąca Grzywien, a w Miasłach *abjudicatione à Magistratu*, a na podleyzey Kondycyi Ludzi pod więzieniem w Turmie przez Cwierć Roku, czynili, przykazujemy.

Zniesienie Pogłownego, Podymnego, tak w Koronie iako y w W. X. Litewskim.

13 **L** Ubo Konstytycya Seymu *Convocationis* z nowych podatkow ktore ustanowiła, zniesienie Pogłownego y Podymnego podług wystarczaiącej proweniencyi, Kommissyom Skarbowym zaleciła; Gdyby jednak bądź trudności w dyspartymencie y wybieraniu przerzeczonych nowych proweniencyi (które dłuższego czasu wyciągaia) bądź inne nieuchronne expensa, ktore w tych czasach Skarby Oboyg Narodow uczynić musiały, przeszkodą bydź miały do przyspieszenia y dopeśnienia tey Dobrom Ziemskim, Krolewskim, y Duchownym ulgi; Tedy dla żądania wszech Stanow Oboyg Narodow postanawiamy, iż zniesieniu tych uciążliwych Pogłownego y Podymnego Podatkow, daley iść w odwłokę nie dopuścimy, iak tylko do przyszłego Seymu Ordynaryinego 1766. na którym po wysłuchanych Skarbow Oboyg Narodow rachunkach, skoroby z nich nie pokazał się dostarczaiący sposob zniesienia tych ciężarow, inne nayskuteczniejsze dla zapłaty Woyska sposoby obmyśleć y ustanowić będą się powinny z obwarowaniem, aby temuż Woysku należący żołd nieodwłocznie odtąd nie w Woyskowych ale Skarbowych Kommissyi Sądach *ad instantiam cuiusvis injuriati* pod winami w Prawach wyrażonemi decydowane były. Same nawet *desideria* co do tychto zapłat y onychże regularności, na każdym Seymie sposobem y skutkiem w Interessach Skarbowych w Prawie opisanym, nieodwłocznie rezolwowane y decydowane bydź mają.

Insistendo oraz uchwale Seymu *Convocationis*, Woiewodztwom, Ziomom y Powiatom Obojga Narodow przyrzekamy, iż na tymże następującym ordynarynym Seymie w Roku 1766. Kommissye Skarbowe importowane wszystkie z tych to nowo ustanowionych podatkow, mianowicie Cła Generalnego, Kwarty Sprawiedliwej, Pogłownego Zydowskiego, dochody na zniesienie podatkow Pogłownego y Podymnego, Stanom Rzpltey likwidować y komportować *methodo* rezolucyom w Interessach Skarbowych *prescripta* powinny, co ma służyć Xięstwu Zmuydzkiemu y Inflanckiemu.

Zniesienie *Foraliorum*.

14. **D**Oznawając skutkiem, iako dawnieyszymi dozwalany Prawami sposob Podatku nazywany *Foralia* czyli Targowe Kupczącym krzywdę, a mieszkającym w Miastach Krolewskich drogość czyni nieznosną; Przeto pragnąc pomnożyć handle, Miastom okazałość, a przybywającym na ziazdy Publiczne w nabywaniu *Victualiorum* wygodę przywrócić; *extunc* wszelakim Juryzdykcyom, Osobom nadawane do wybierania tegoż Targowego Prawa y Przywileie, uchylamy, y żadnym wynalazkiem komużkolwiek pod winą w Grodzie, Ziemstwie, lub też Sądzie Kommissyi Skarbu Koronnego *ad cuiusvis Instantiam* na extorkwującego, lub extorkwować nakazującego, dwóch Tyśięcy Grzywien nieodwłocznie wskazać mianą, mocą ninieyszego zabraniamy Prawa.

Most na Wiśle pod Warszawą.

15. **P**Onieważ naznaczona na Seymie *Convocationis* exakcyja Mostowa na Wiśle pod Warszawą, pokazała się z doświadczenia niedostarczającą, tak na utrzymanie Mostu, iako też wypłacenie *Contingentis* terażnieyszey Possessorce Przewozu Przywileiem zaszczyconey, ktore przerzeczonym Seymem *Convocationis* z teyże exakcyi bydź miało; więc postanawiamy Tryplikacyą Mostowego, oprócz płacy od podniesienia Mostu Stalkom przechodzącym, tak, aby co po trzy grosze było, po dzie więc płacono, a co po groszu, po trzy grosze, było wypłacane. Aże Most terażnieyszy na czas tylko Elekcyi zrobiony, nie może bydź na zawsze utrzymany, więc widząc potrzebę inszego Mostu wystawienia gruntownie na miejscu, ktore się zdać będzie naylepiej, do ktorego Brzegi od Dziedzicow ich zabraniane bydź nie mają

maią, a dla wygodnego zaś do Mostu przyjazdu zastępujących Domów, *prævia* przez Kommissyą Skarbową *taxatione & bonificatione*, demolicyi, moc y staranie polecamy Kommissyi Skarbu Koronnego, a *in casum* zepłucia Mostu, zapłata od Przewozu równaż iak od Mostowego bydź ma. A Starostowie y Dzierżawcy Dobr Naszych według dawnych Praw 1632, 1648, 1668, 1674. nie mają bronić Drzewa z Lasow na budowlę Mostu dla powszechney wygodny, pod winą Tyśiąca Grzywien w Sądzie Kommissyi Skarbowey na Instancyą Skarbu wskazać mianą.

Kwit Sukcessorom W. niegdyś Ossolińskiego Podskarbiego W: Koronnego.

16. **P**Onieważ Wielmożny Józef Woiew: Wołyński y Tomasz Starosta Nurcki z Tęczyna Ossolińscy iako Sukcessorowie Wielmożnego Franciszka Maksymiliana Ossolińskiego Podskarbiego Wielkiego Koronnego Oycy swego za lat cztery y kwartał ieden od obięcia Podskarbstwa *usque ad voluntariam* przez Tegoż Oycę *Ejusdem Ministerii Resignationem*, to jest *à Quartuali Aprilis pro Annis 1729no, 1730mo, 1731mo, 1732do, ad ultimam Junii 1733tii* przed Delegowanemi od Rzeczy-Pospolitey na Seymie Anno 1738vo, agitowanym, że wszystkich generalnie Teyże Rzeczy-Pospolitey Prówentow y Dochodow, iako też z Dobr Stołowych *sub tempus Interregni* w Roku 1733cim administrowanych, *sufficientem* uczynili *Calculationem*, y z tegoż Rachunku przewyższającą nad wszelkie Prówenta Summę Sześćdziesiąt Sześć Tyśięcy, Sto Trzyńście Złotych Polskich *de proprio* wyłożoną, *ex amore boni publici donò gratuito* Teyże Rzeczy-Pospolitey ustąpili, też samą Kalkulacyą przed Kommissarzami przez Seym *Convocationis* Roku terażnieyszego 1764go delegowanemi, *mediante etiam comprobatione Juratoria* komportowali, y przerzeczeni Kommissarze produkowaną przed sobą y zrewidowaną podpisałi, iako tychże Dekret świadczy: A tak *de pleno & integro* we wszystkim Rzeczy-Pospolitey zadosyć uczynili, zaczyn za zgodą Trzech Stanow, *insistendo* pomienionej Kalkulacyi Seymowey, *uti legaliter & realiter* uczynionej, pomienionego Wielmożnego Ossolińskiego y Jego Sukcessorow *plene, integre* y generalnie kwitujemy, z samey nawet Księgi rachunkowey oddaney y od wszelkich *quocunque titulo & pretexto* impetycyi *perpetuis temporibus* uwalniamy.

Kwit Sukcessorom W. Jana Kantego Moszyńskiego Podskarbiego W. Koronnego.

17. **C**zyniąc zadość Prawu ustanowionemu przez Sejm Konwokacyjny 1764^{ti} Urodzeni August Stolnik Koronny, y Fryderyk Starosta Nowomieyski Moszyński Sukcessorowie W. Jana Kantego Moszyńskiego Podskarbiego W. Koronnego, ponieważ przed Deputowanemi na to od Rzeczypospolitey Kommissarzami, podług obowiązku Konstytucyi 1736^{ti} *Titulo* Skarb Koronny: Rachunki zupełne z Proweniencyi Skarbu Koronnego za lata wszystkie, tak Administracyi iako y przez czas Urzędu Podskarbstwa Wielkiego Koronnego, *evincendo* już zmarłego przerzeczonego W. Moszyńskiego, względem Rzeczypospolitey *in suo Ministerio* szczerą przyługę, wiernie oddali y wyrachowali się, zaczym za zgodą Stanow zgromadzonych z pomienionych Rachunkow y oddaney nad expensa Summy Złotem a flor: 18. każdy Czerwony Złoty rachuiąc, Złotych Polskich Dwa kroć Dwadzieścia y Sześć Tyśięcy, Trzyśta Ośmnaście, groszy Dwadzieścia y ieden, pieniążkow dwa, Superaty, *una cum provisione assignata* od Seymu *Convocationis* Złotych Polskich Cztery Tyśięce pięćset, Dwadzieścia y Sześć, groszy dzieśięć, Szelągow dwa, onychże zupełnie kwituemy, & *ab omni impetitione* wiecznemi czasy uwalniamy; Owszem za tak przykładną Rzeczypospolitey wierność y staranie, dla tychże pozostałych Sukcessorow wdzięczną pamięć zachowamy.

Ciz iednak Sukcessorowie Papiery Skarbowe pod czas Urzędu wzwyż wzmiankowanego W. niegdyś Podskarbiego W. Koronnego, a przez wyznaczonych z Seymu Kommissarzow zapieczętowane, *ad Archivum* Skarbu Koronnego *previa* od Kommissyi Skarbowey *Quietatione* nieodwłocznie oddać mają.

Kwit Sukcessorom zmarłych Podskarbach Czapkiego y Grabowskiego.

18. **P**O uczynioney relacyi przez Wielebnego Xiędza Andrzeia Ignacego Baiera Biskupa Chełmińskiego wraz z Delegowanemi na Seymie Konwokacyi do wysłuchania rachunkow Sukcessorow zmarłych Podskarbach, między innemi W. Jana Anzgarego Czapkiego y Macieia Grabowskiego Podskarbach Wiel:Koron. Ponieważ ciz Sukcessorowie według przeznaczenia na dawniejszych Seymach kalkulacyą *coram Delegatis* expedyowali;

wali, y onę w Xiegach przez siebie komportowanych z podpisa-
mi na ow czas Delegowanych pokazali, y te Księgi komporto-
wane zaprzysegli, z których gdy się okazało, że Wielmożny
Czapski Podskarbi Wielki Korn: Summę ogólną przy ostatniej
kalkulacyi w Roku 1744. w Grodnie expedyowaney, Delegowa-
ni *ex Senatorio & Equestri Ordine* Summę ogólną Dziewięćdzie-
siąt dziewięć Tyficy, Czteryśta Czterdzieści Cztery Złotych Pol-
skich, groszy iedenascie; pieniążkow cztery y puł, *pro remanenti*
dla Rzeczy-Pospolitey do oddania uznali y podpisali, którą kal-
kulacyą wyznaczonym z Seymu Konwokacyjnego *ex Senatorio*
& Equestri Ordine Delegatom examinować y weryfikować kaza-
no, z ktorey to weryfikacyi gdy się nie większa Summa iak tylko
wyżey zmiankowana do oddania, to iest 99444. Złotych Pol-
skich, groszy 11. pieniążkow 4. y puł, Rzeczypospolitey należy,
y z tey Summy mając u siebie *in deposito* Wielmożny Franciszek
Bieliński Marszałek W. Koronny Summę 62550. Złotych Pol-
skich, też Summę *mediante Decreto* Kommissyi Skarbowey *cum*
provisione oddał; y Kwit od teyże Kommissyi otrzymał;
a zaś resztującą Summę 36894. Złotych Polskich groszy 11.
Pieniążkow cztery y puł; Sukcessorki przereczonego niegdys
Wielmożnego Czapskiego Podkarbiego Wielkiego Koronnego
wypłacić są powinne, iakoz UU. Czapscy Starostowie Knyszyńscy
gdy połowę z tey resztującej Summy *ex interesse sui exnunc cum*
provisione wypłacaia; więc z wypłaconey wraz złączoney z
Summą od Wielmożnego Marszałka W. Koron: odebraną, mocą
Seymu terażniejszego kwituemy. A zaś ze Urodzeni Niebor-
scy Generałowie Woysk Koronnych drugą część *ex restanti sum-*
ma Trzydzieści Sześć Tyficy; Ośmset Dziewięćdziesiąt y cztery
Złotych Polskich, groszy iedenascie; pieniążkow cztery y puł, pła-
cić mający, teraz iey nie komportuia y nie oddaia, zlecamy więc
Kommissyi Skarbowey; ażeby przez Urodzonego Instygatora
Koronnego o oddanie oncy prawnie dopomnieć się nie omieszka-
ła; a odebrawszy, zakwitowania wszelką moc będzie miała. U-
rodzonych zaś Sukcessorow Wielmożnego niegdys Grabowskiego
Podkarbiego y Administratora Generalnego Skarbu Koronne-
go, gdy się on *stante vita* ieszcze *sui* dostatecznie z Prowentow
wzelkich y Dochodow Rzeczypospolitey wyrachował, y wy-
kalkulował; do ktorego iako też y do Urodzonych Czapskich za-
dne y nie zostawuiąc pretenzyi *ex re* rzetelnych kalkulacyi kwi-
tuemy.

Co się zaś tycze Ksiąg y Papierow wszelkich do kalku-
lacyi

lacyi regulujących się, zlecamy Kommissyi Skarbowey, ażeby one *ad Archivum* Skarbu odebrała.

Agdy Sukcesorowie niegdy W. Przependowskiego *ex restanti* po zaślzłym od Stanow Rzeczypospolitey *in rem* W. niegdyś Podskarbiego W. Koron: kwicie, y Siedlnickiego Podskarbiego W. Koron: *ex totali* Rachunkow przed Delegowanemi z Seymu konwokacyjnego nie komportowali, y kalkulacyi nie czynili, przeto nakazujemy Urodzonemu Instygatorowi Koron: ażeby onych *indilatè* na Komissyą Skarbową *ex munere Officij sui* zapozwał, ktorzy to Sukcesorowie tak niegdy W. Przependowskiego iako y Siedlnickiego na Kommissyi Rzeczy-Pospolitey Skarbowey będąc zapozwani, stawić się *precisè omnibus dilationibus sub rigore Pene peculatùs*, mają, y tamże stanawszy, Kalkulacyą *ad præscriptam Regulam* na Seymie Konwokacyi, uczynić mają, a cokolwiek się pokaże pozostałych Summ z kalkulacyi u Sukcesorow W. Siedlnickiego, dajemy moc Kommissyi Skarbowey, ażeby odebrała y zakwitowała, który kwit gdy nastąpi, mocą Seymu terażniejszego za ważny na potym mieć chcemy.

Kwit W. Teodorowi Węslowi Podskarbiemu Wielkiemu Koronnemu.

19. **L** Ubo *Sancito* Stanow Oboyga Narodow na Seymie *Convocationis* W. Teodorowi Węslowi Podskarbiemu W. Koron: zlecono, ażeby z Prowentow Dobr Ekonomicznych Stołowych y Zupp Solnych na Seymie terażniejszym kalkulacyą uczynił, y *Titt: Warunek Dobr y Intrat Stołowych Krolowskich* iest *cantum*: Ażeby WW. Podskarbiowie Wielcy Oboyga Narodow Prowentow wszelkich do Stołu Naszego Krolowskiego należących całości przestrzegali, y do siebie dla dochowania y oddania Ich Nam Krolowi odbierali, a gdyby co z nich użyto było na *Expensa bez-krolewia*, żeby Nam to z Skarbu Rzpltey kompensowane y powrocone było. Z tym wszystkim że WW. UU. Delegatom Naszym do słuchania wspomnionego W. Teodora Węsła Podskarbiego W. K. tak rzeczonych Rachunkow, iako y z Kwartału iednego *a ima Aprilis, ad ultimam Junii* w tym Roku *de proventibus* z Cess y Składow winnych Rzeczy-Pospolitey wyznaczonym, czas krotki Seymu tego wystarczyć nie może do uczynienia doskonałej kalkulacyi z Dobr Stołowych y Zupp Solnych, ale tylko z kwartału *a die ima Aprilis ad ultimam Junii* z dochodow Rzeczy-Pospolitey Cess y Składow winnych odebrać mogli, y nam o tym dostateczną relacyą uczynili. Więc *Autho-ritate* Seymu terażniejszego W. Teodora Węsła Podskarbiego W. Ko-

W. Koron: z Rachunkow *de Proventibus* Rzeczy-Pospolitey Ceił y Składow winnych za kwartał pomieniony *de plano* & *integrò* oddanych kwituujemy, y kwit Generalny *de integrò Proventu Reipublice* z Ceił y Składow winnych Jemu *cum Officio* & *Successoribus* od wszelkich impetycyi *ex hoc capite* Jchże załatwiając daemy. Rachunki zaś z Prowentow Ekonomicznych y Zupp Solnych *consulendo angustie* czasu terażniejszyego Nam samym zdaiemy y zostawuujemy, to ostrzegając, aby W. Podskarbi W. Koron: kalkulacyą z dochodow *Mense Nostrae Regie* uczyniwszy, kwit z uczynioney odebrawszy (ktory *ejusdem valoris* mieć chcemy, iak gdyby *à plenis Ordinibus* był dany) *quantum* to ktore na potrzebę y konto Rzeczy-Pospolitey *erogatum*, w Rachunkach Nam *deducendum apparebit*, a w Rachunkach kwartału z dochodow Rzeczy-Pospolitey teraz oddanych, iako w nie weszło *deductum est*. Tenże W. Podskarbi y Kommissya Skarbowa, Koronni, z przyszłych teyże Rzeczy-Pospolitey dochodow, do Skarbu Naszego powrócić y oddać powinni będą. A że Rachunki W. Podkarbiego z Prowentow Rzeczy-Pospolitey, tak teraz kwartałowe, iako y dawniey na Seymie *Convocationis* oddane, zawsze potrzebne Kommissyi Skarbowey, więc te wszystkie generalnie Rachunki z należącemi do nich dokumentami y kwitami, W. Podskarbi Koron: do *Archivum* Kommissyi Skarbowey *prævia* Jeyże *quietatione* z odebranych oddać obligowany jest, y to mu zalecamy.

Przywrocenie kosztow W. Xiążęciu Augustowi Czartoryskiemu.

20. **P**Onieważ W. Xiążę August Czartoryski Woiewoda, General Ziem Ruskich, Marszałek Stanow zkonfederowanych Rzeczy-Pospolitey, y Generalny Regimentarz Woyfk Koronnych, przy wielkich dowodach przykładney miłości Ojczyzny, ktore pracą y doskonałym Regimentarstwa użyciem w utrzymaniu niepraktykowaney dotąd pod czas bez-krolewia publiczney spokojności y bezpieczeństwa dla każdego, y tey nie opuścił Ojczyźnie przyślugi, że zastępując wydatki Rzeczy-Pospolitey, ze swego Summy niżej wyrażone. Nayprzod Urodzonemu Alexandrowiczowi od Xiążęcia IMci Prymasa y przytomney Jemu w czasie bez-krolewia Rady do Porty wyflanemu, do Summy którą wziął z Skarbu dodając dla wyciągającej potrzeby Czerwonych Złotych Tyfiac Dwieście, potym Urodzonemu Sługockiemu do Krymu wyprawionemu inkludując

w to prezent dla Hana IMci Siedmset Czerwonych Złotych, nakoniec Tłumaczowi Anton: Sadet dla Rzeczy-Pospolitey sprowadzonemu, y na sprowadzenie Jego Czerwonych Złotych Trzysta Dwadzieścia Siedm wypłacił, przeto czynom Jego wyżej wyrażonym wdzięczną teraz y w potomności zostawiwszy pamięć, aby mu przerzeczone Summy Skarb Koronny nieodwłocznie zapłacił, zalecamy.

Rekompensa Urodz: Darowskiemu.

21. **N**A Instancją Urodzonych Posłow Ziemskich, Urodzonemu Adamowi Werysze Darowskiemu Podśęd-kowi Ziemskiemu Podolskiemu, Porucznikowi Pancernemu w nadgrode dokładnych fatyg y starania, w interessie Rzeczy-Pospolitey z Dworem Tatarskim przez Kommissye w Jozef-grodzie y Kamieńcu odprawione, skutecznie zakończonym podiętych, Summę Dwanaście Tyficy Złotych Polskich naznaczamy, którą Skarb Koronny wypłacić będzie powinien.

Subsidium Miastu Elblągowi.

22. **O**bmyslane Konstytucją Seymu *Pacificationis* 1736. Miastu Elblągowi w Podatku publicznym przez Skarb Koronny coroczne Summą Ośmiu Tyficy Złotych Polskich zastępowanie z przyczyny, że *Territorium* własne wspomnionego Miasta na interess Rzeczy-Pospolitey w zastawę odeszło, terażniejszy Stanow uchwałą ponawiamy, y aby dotąd kontynuowane było, dokąd toż Miasto do zupełney Possessyi swego Dziedzictwa powrocone nie będzie, mieć chcemy. Miastu też Malborkowi skarżącemu się o aggrawacyą podatkami Summy Ośm Tyficy Złotych Polskich na Rok następujący wypłacenie Kommissyi Skarbu Koronnego zalecamy, na następujące zaś lata stosując się *ad Resultatum Senatûs Consilii Anni* 1748. obmyślenie defalki na Generale Ziem Pruskich naypierwsze temuż Miastu *precommitimus*.

Gratitudo Urodzonemu Marszałkowi Seymu *Electionis*, tudzież UU. Sekretarzom.

23. **C**Hwalebne y usilne starania y prace Urodzonego Jozefa Sosnowskiego, Pisarza Polnego W.X. Litt: Marszałka Seymu *Electionis* zasłużyły u Nas y Rzeczy-Pospolitey na sprawiedliwą

dliwą wdzięczność, którą chcąc mu oświadczyć, Summę Sześćdziesiąt Tyficy Złotych Polskich ze Skarbu W. X. Litt: oraz Urodzonym Sekretarzom, *idque* Janowi Szadurskiemu Stolnikowi Xięstwa Inflantkiego Sekretarzowi Seymu Elekcyi, Sześćnaście Tyficy Złotych Polskich ze Skarbu Litewskiego, y Urodzone-mu Wincentemu Zawiszy Łowczemu Łęczyckiemu, Sekretarzowi Seymu ninieyszego, Sześćnaście Tyficy Złotych Polskich ze Skarbu Koronnego, naznaczamy, które wyznaczone Summy przez Kommissye Skarbowe, aby nieodkładnie wypłacone były mieć chcemy, y że *in rationibus* Expensow przyjęte będą, ubezpieczamy, oraz na dalszy czas, iż Summy nie większe nad dawniey w rekompensę Marszałkom Seymowym y Sekretarzom naznaczane, assygnowane bydz mają, waruiemy.

Zważając również czynne wyflugi ninieyszego Seymu Marszałka Urodzonego Hiacynta Małachowskiego Podstolego Koronnego Starosty Piotrkowskiego, podobną mu ofiarowaną od Stanow 60. Tyficy Summę teraz nieprzyimującego, w przyszłych Rzeczy-Pospolitey, a niewątpliwych mieć chcemy względach.

Wypłacenie Summy Sukcessorom U. Kazimierza Karwowskiego Marszałka Seymowego.

24. **P**onieważ *per Senatûs Consilium, Millesimo, Septingentesimo, Quinquagesimo Octavo Anno*, na Seymie Warszawskim, Summa Dwadzieścia Tyficy Złotych Polskich Sukcessorom niegdy U. Kazimierza Karwowskiego Stolnika Ziemi Bielskiej, za Łaskę Seymową Marszałkowską była naznaczona, przeto zlecamy Kommissyi Skarbu Koronnego zapłacić rzeczzonego Marszałka Sukcessorom, jeżeli ta Summa czyli *in toto*, czyli *in parte* nie iest wypłacona.

Nadgroda Fournierowi.

25. **W** Nadgodę zasług Fournierowi Pułkownikowi w Woysku Koron: Rotmistrzowi Chorąż. Węgierskiej Summę Ośm Tyficy Złotych Polskich za zgodą wszech Stanow naznaczamy, y ażeby ta Summa z Skarbu Koronnego temuż wypłacona była, Kommissyi Skarbu Koronnego zalecamy.

Lustratorowie Woiewodztwa Kiowskiego.

26. **P**onieważ w Konstytucyi Seymu *Convocationis* do Lustracyi Starostw, y wynalezienia Kwarty Sprawiedliwych w Woie-

wodztwie Kiowskim do Powiatu Owruckiego, Urodzony Stanisław Ochocki, a za Kommissarzow do Pogłownego Zyduwskiego, w tymże Powiecie Urodzeni Piotr Dybowski, y Antoni Wasilkowski, Possessyi zadney w Wojewodztwie y Powiecie tym nie mający, są podani, a Skarb Rzeczy-Pospolitey w pokrzywdzeniu swoim bezpiecznego upomnienia się mieć nie mogłoby, przeto za prozbą Urodzonych Posłow tegoż Wojewodztwa, na miejsce Urodzonego Ochockiego do Lustracyi Starostw, Urodzonego Jana Steckiego Stolnika Zytomirskiego. Do Pogłownego zaś Zyduwskiego, Urodzonych Jozefa Niezwoiewskiego, y Ignacego Zeremię za Kommissarzow, mocą niniejszey ustawy naczynamy.

Przywrocenie Juryzdykcyi Marszałkowskiej Wielmożnemu Franciszkowi Bielińskiemu.

27. **P**Onieważ Wielmożny Marszałek Wielki Koron: przysłał do Rzeczy-Pospolitey, przeto Temuż Wielmożnemu Marszałkowi Wielkiemu Koronnemu Juryzdykcyą Marszałkowską, ze wszystkim Iey Prawem y uprzywilejowaną mocą na tych miał reasumować y kontynuować pozwalamy. Też oraz Juryzdykcyą Marszałkowską, na ktorey dobry porządek, y powszechne przy Boku Naszym, y pod czas Publicznych Obrad funduje się bezpieczeństwo, przy wszelkich Prawach o niey stanowiących, Prerogatywy Jey warunkujących nienaruszenie, nie tylko przy Boku Naszym, y podczas Obrad Publicznych, ale y przez cały czas *Interregnum*, na zwykłym obrad publicznych miejscu, albo gdzieby się też Obrady odprawowały podług Artykułów Marszałkowskich za zgodą wszech Stanów zachowujemy.

Wyznaczenie Assessorow do Sądow Naszych.

28. **L**Ubo w Konstytucyi 1764. Regenci Kancellaryi Koronnych y W. X. Litt: położeni są pomiędzy Assessorami, *vota decisiva* w Sądzie Naszym Assessoriskim mającemi, gdy jednak ciż nie za Przywilejem Naszym, lecz *ad beneplacitum* WW. Kanclerzow y Podkanclerzych swoje mają Urzędy, tak iak inni Officyalistowie wspomnianych Kancellaryi, zaczyn onych *circa vota* tylko *Consultiva*, Miasta zaś Nasze tak Koronne, iako y Litewskie & *annexarum Provinciarum* przy ostrzeżeniu względem Inflant w przerzeczoney Konstytucyi wyrażonym zachowu-

ehowuiemy, y czyniąc zadofyć wzmiankowaney Konfytucyi *ad Natos Affeffores*, wyznaczamy z Korony, z *Senatu*: WW. Jana Wielopolkiego Sandomirskiego, Pawła Moftowskiego Pomorskiego, Woiewodow, Franciszka Czapkiego Chelminskiego, Urodzonego Franciszka Xawerego Kochanowskiego Czechowskiego Kafztelanow, *ex Ordine Equeftri*: Urodzonych Xiążęcia Adama Czartoryskiego Generała Ziem Podolskich, Stanisława Małachowskiego Sandeckiego, Jozefa Offolińskiego Sandomirskiego, Franciszka Bielińskiego Czerskiego, Fryderyka Dunina Zatorskiego, Staroſtów, Jana Czapkiego Podkomorzego Chelminskiego, Teodora Szydłowskiego Chorążego Warszawskiego, Andrzeia Goſtomskiego Miecznika Ziem Pruſkich; a z Prowincyi W.X.Lit: *ex Ordine Senatorio*: Wielmożnych Antoniego Sołłhuba Witebskiego, Konſtanteo Plattera Mſciſławskiego Woiewodow, *ex Ordine Equeftri*: Urodzonych Andrzeia Ogińskiego Miecznika W.X. Litt: Jerzego Jodkę Podkomorzego Lidzkiego, Tadeuſza Jundziſkę Podkomorzego Grodzińskiego, Ignaceo Strawińskiego Staroſtę Słonimskiego, Jozefa Plattera Staroſtę Duneburskiego, Jana Zyberka Staroſtę Ławaryskiego, Leopolda Orzeſzkę Sędzięo Ziemskiego Pińskiego, Nieſiołowskiego Staroſtę Cyryńskiego, Jana Zaiarskiego Czeſnika Upitſkiego, Alexego Wieſzczyckiego Podczaſzego Witebskiego. Urodzonych zaś Podſkarbich Nadwornych Koronnego y W. X. Litt: iako zatrudnionych *ex munere Officii* w Kommiſſyi Skarbowey Rzeczy-Poſpolitey, oraz Naſzey Krolewskiej, od zaſiadania w Sądach Affefforskich uwalniamy. A Piſarzow do Spraw w Sądach Referendarſkich naznaczonych abrogujemy. Tudzież na żądanie Województw Biało-Ruſkich do wyznaczonych mieyſc na Sądzenie Affefforyi Litewskiej w Konfytucyi Seymu *Convocationis* Miaſto Mińsko przydaiemy. A gdyby przed Seymem przyſzłym Ordynarynym, który z wyznaczonych Affefforow umarł, albo *ad Miniſterium* czyli do Senatu był przenieſiony, tedy na mieyſce Jegó My Krol za Radą *Reſidentium ad latus* innego uprzywilejowanego do czaſu expiracyi Funkcyi innych Affefforow naznaczyć mamy.

Compoſitio inter Status.

29. **P**Onieważ na Seymie *Convocat*: w Roku teraźniejszy u-mowiły między ſobą zkonfederowane Stany Rzeczy-Poſpolitey *Compositionem inter Statûs Spiritualem & ſecularem* y in *Paſſis Conventis* obiecaliſmy na ten koniec wyznaczyć Kommiſſa-

M

IZOW,

rzow, więc pragnąc tego, żeby tak dawno od Rzeczy-Pospolitey
pożądane przez Nayiasnieyszych Predecessorow Naszych na kil-
ku Seymach zlecane, y dotąd nie ziszczone dzieło do skutku przy-
prowadzić. Termin tey kompozycyi tu w Warszawie agitować
się mającey *pro 28. 7bris* w Roku przyszłym 1765. naznaczamy,
y za Kommissarzow z Rad Naszych mianujemy z Senatu: *Ducho-
wnych*. Wielebnych Antoniego Ostrowskiego Kujawskiego,
Hieronima Szeptyckiego Płockiego, Jana Łopacińskiego Zmuydz-
kiego, Stefana Giedroyc'a Nominata Infantkiego, Biskupów;
Swieckich, Wiemożnych Antoniego Jabłonowskiego Poznańskiego,
Xcia Augusta Czartoryskiego Ruskiego, Jozefa Podolskiego
Płockiego, Kazimierza Granowskiego Rawskiego Woiewodow.
Ex Equestri Ordine Urodzonych Antoniego Kossłowskiego Refe-
rendarza Koronnego, Olędzkiego Cześnika Litewskiego, Chry-
zostoma Kraiewskiego Instygatora Koronnego, Jerzego Jodkę
Lidzkiego, Tadeusza Jundziłłę Grodzieńskiego, Karola Gomo-
lińskiego Łęczyckiego, Antoniego Dzierżyskiego Halickiego,
Jana Borch'a Infantkiego, Podkomorzych; Teodora Szydło-
wskiego Chorążego Warszawskiego, Jozefa Łuszczewskiego Sę-
dziego Ziem: Sochaczew: Joachima Chreptowicza Nowogrodz:
Leona Swiejkowskiego Winnick: Stolników. Tomasza Dłu-
bskiego Łowczego Lubelskiego, Sobolewskiego Łowczego War-
szawskiego, Andrzeja Gołtomskiego Miecznika Ziem Pruskich,
Szypowskiego Pisarza Bydgoskiego, Niesiołowskiego Starostę Cy-
ryńskiego, Bielewicza Starostę Woynołowskiego. Panowie Du-
chowni także z strony swoiey na tenże czas tyle zessać mają Osob
pewnych do Warszawy, ile od Nas jest z Stanu Rycerskiego wy-
znaczonych, y z IMcią Xiędzem Nuncyuszem Apostolskim, w
czym przyłożenie się Stolicy Apostolskiej do zamierzonego koń-
ca potrzebne osądzą, znosić się zechcą. A ta kompozycja *absen-
tiâ nonnullorum non obstante, dummodo* tak z Duchownych iako y
Swieckich z Senatu po dwóch, a *ex Equestri Ordine, & ex Depu-
tatis a Collegio Episcopali* po sześciu *adsint*, niezawodnie w dzień
wyżej wyznaczony zacząć się, y trwać do umowienia zachodzą-
cych Materyi ma, *etiam cum facultate prorogandi* onę *ad tempus*
Delegatis bene visum, za zgodą iednak na to *pluralitate Votorum*,
gdyby tego była potrzeba, y tak żeby przed Seymem przyszłym
Ordynarynym dokonana była, o ktorey kompozycyi naprawie-
niu y spisaniu, na przyszłym Seymie Ordynarynym Relacją
uczynią, y onę przeczytają; Zeby tamże Exekucyą Jey obmy-
ślić y ubespieczyć. A jeżeliby z tych Osob od Nas mianowa-
nych

ných przed zaczęciem lub dokończeniem zleconego dzieła, kto umarł, lub *infirmirate verâ, vel legali impedimento detineretur*; O czym Kancellaryi Naszey oznaymić będzie powinien, tedy Nam wolno będzie na mieysce takiego, innego deputować, co samo z tychże przyczyn *respectivè* do delegowanych *ex Clero à Collegio Episcopali* uczynić Nayprzewielebnieyszemu Xiążęciu IMci Arcy-Biskupowi Gnieźnińskiemu Prymasowi Korony Polskiej y W. X. Litt: *Nomine Ejusdem Collegii Episcopalis* pozwalamy.

Alternata Prowincyi.

30. **S**Koro Naywyższy Stanu Rycerskiego zaszczyt *equalitas*, która gdy między Osobami dotąd *Sacro-sanctè* zachowywana, tym bardziey między Prowincyami *observari* powinna; Przeto znosząc praktykowane częstokroć (nie bez straty naydroższego Seymowania czasu,) między Pierwszych Wielkiej, a Małej Polskiej, tudzież W. X. Litt: Wojewodztw Połłami o pierwszeństwo głosu y alternaty dysceptacye, raz na zawsze postanawiamy: Jż iako Alternata Łasek rownie na Ordynaryinych iak Extra-Ordynaryinych Seymach *sine ullo discrimine* wciąż odtąd zachowana być powinna, tak pierwszeństwo głosu za rozdaiącą też głosy Łaską chodzić ma, to iest Marszałek Starey Łaski lub podnoszący Łaskę pierwszy Poseł *in Ordine* Wotowania na Nowego Marszałka, pierwszemu swoiey Prowincyi Woiewodztwu, podobnież nowo obrany Marszałek, iuż *in Materia* Rugow albo Seymowania także pierwszemu swoiey Prowincyi Woiewodztwu głosy dawać powinni będą, to iest na następującym naypierwszym Seymie, pierwszy głos *in Ordine* wotowania na Nowego Marszałka, ma być dany Prowincyi Wielko-Polskiej, na drugim *in post* Seymie Prowincya Mało-Polska, na trzecim zaś Seymie Prowincya W. X. Litt: wotować nayprzod będzie, po głosach zaś pierwszych Woiewodztw czyli Generałow wedle Alternaty, głos drugi dawany będzie Połłom *ex Turno* następującey *ex alternata* do Łaski *immediatè* Prowincyi, dalsze zaś głosy Woiewodztw innych *secundum Turnum omnino* kontynuowane być mają, *Salvâ per omnia lege* o Alternacie kadencyi każdego trzeciego Seymu Ordynaryinego dla Prowincyi Wielkiego Xięstwa Litewskiego *in toto manente*.

Objasnienie Konstytucyi dawniejszych o trwaniu Sessyi Seymowych.

31. **L**ubo Konstytucye Roku 1678. *Titulo o Seymach Deklaracya*, a druga Roku 1690. *Titulo Objasnienie Konstytucyi dawniejszych o porzadku Seymowania* niedozwalaly przy swieczach Seymowania, iednak My uwarzajac okolicznosc czasu, iz kadencye Seymowe ordynaryinie w tey czesci Roku przypadaia, kiedy dni krotkosc potrzebnym Radom nie wystarcza, zaczym za powszechna Stanow zgoda odtad chcemy miec y postanawiamy, azeby wszystkie tak Ordynaryinych iako Extraordynaryinych Seymow Sessye, *etiam* przy Swieczach trwac mogly, poty, poki potrzeba zachodzacych Projektow wyciagac bedzie.

Korrektura Trybunału.

32. **N**A Seymie przeszlym *Convocationis* zdało się Stanom Rzeczy-Pospolitey do ułożenia Korrekтуры y uregulowania iak naycisleyszego *in Majoribus & Minoribus Subsellis* Sprawiedliwosci y opisania Prawa o Sukcesyach wyznaczyc *ex Senatorio & Equestri Ordine* Kommissarzow, ktorzy lubo okolo tego wielce potrzebnego dzieła, na ktorym szczesliwosc Pannowania Naszego y splywajace na cały Kray Błogoslawienstwo Boskie zakladamy, z wszelka usilnoscia chwalebnie pracuiac, na Seymie terazniejszy ułożone Projekta pokazać Nam byli gotowi; Ze iednak ta tak wazna, iak naydoskonalszego sprawiedliwosci ustanowienia y opisania Materya nie malego czasu y rozmyslney potrzebuie deliberacyi, wiec onę do przyszlego y nastepujacych wszelkich odkladamy Seymow, tak aby zaraz po zlaczeniu się Izby Poselskiej przy powitaniu Nas, gdy Kommissye Skarbowa y Woyskowa Stanom Rzeczy-Pospolitey, *de transactis suis* sprawa się, y relacya swoię uczynia, najpierwey, w zadne inne nie wchodzając Materye, ta Korrekтуры Trybunału, y ustanowienia iako naydoskonalszego sprawiedliwosci Swiętey bywała zawsze zaczeta y *formā Judiciariā* konkludowana Materya, do ktorey ułożenia tymże delegowanym z Seymu *Convocationis*, Projekta rozważać y i kombinować zlecamy y moc nadaiemy zupełną. Y ci to Wielmożni y Urodzeni Kommissarze na Niedziel cztery przed Seymem, Wielmożnym Pieczętarzom poukładane Projekta *ad concertandum cum presentibus ex Deputatis*, podać maia. Trybunały zaś tak Prowincyi Wielko-Polskiej, iako y Mało-Polskiej
wedle

wedle dawnych Praw, y obserwując *novellam* na Seymie *Convocationis Legem*, in toto zachować się mają, *salvis exceptis Ducatus Masoviae, & Correcturâ Jurium Prussiae.*

Objaśnienie Prezydencyi Lwowskiej.

33. **P**onieważ przez ustawę Seymu *Convocationis* Kapituła Lwowska jest obowiązana przydować Trybunałowi, Prowincyi Mało-Polskiej, a niewyrażono *explicitè*, czyli ma mieć także swojego Vice-Prezydenta, objaśniamy tedy terażniejszą Konstytucją, że Prezydencją Lwowską *parem & ad normam* Kapituły Gnieźnieńskiej mieć chcemy, a przeto dwóch Deputatów, *alias* Prezydenta y Vice-Prezydenta Kapituły Lwowska obierać ma. Dla których to Prezydenta y Vice-Prezydenta Subsystencyi na Trybunałskiej funkcyi, Probstwo Trembowelskie *salvo moderno Possessore* Kapituły Lwowskiej *in perpetuum relicta quarta parte Proventuum pro Commendario perpetuo* inkorporujemy.

Deklaracya Ziemstw Woiewodztwa Sandomirskiego Powiatow Radomskich.

34. **Z**iemstwa Sandomirskiego, a Powiatow Radomskich Elekcją (ponieważ przepisu Seymu Konwokacyi na same dni Świąt Narodzenia Bożego następujących przypada) do Poniedziałku po Święcie *Purificationis B. V. Marie* w Roku blisko przyszłym 1765. odkładamy, które to Ziemstwo Sądy swe przyszłe podług Kadencyi postanowionych sobie *non immiscendo* spraw iednego Powiatu do drugiego sądzić będzie.

A w Trybunale Pisarze Dekretowi Ziemstw Woiewodztwa Sandomirskiego *Turnum* po między sobą corocznie przez czas Rejestru swego w trzymaniu Piora, to jest na pierwszy Rok Ziemstwo Sandomirskie, na drugi Radomskie, na trzeci Stężyckie zachowają. Ze zaś sądzenia Grodzkich Sądow Nowokorczyńskich Alternata w Pilźnie, gwoli wygodzie Powiatu tamiecznego, tegoż to Seymu *Convocationis* Konstytucją jest pozwolona, przeto na wygodne wspomnianych Sądow, tudzież y Ziemskiej Kadencyi sądzenie Dom przyzwoity, y sklep na Książ chowanie Ziemskich y Grodzkich Urodzony Starosta Nasz Pilźnieński opatrzyć y postawić będzie powinien, a to *sub responsione*, w tychże to samych Sądach.

Upewnienie mieysca sądzenia się w Trybunale Ziemi Dobrzyńskiej.

35. **Z**iemia Dobrzyńska do sądzenia się w Trybunale, lubo przez Konstytucyą Seymu Konwokacyjnego *in Anno presentis* 1764. zapadłą w Poznaniu y w Bydgoszczy ma wyznaczone mieysce, ale kiedy Urodzeni Posłowie teyże Ziemi Dobrzyńskiej na fundamencie Instrukcyi swojej *exposcunt*; Ażeby nie w Poznaniu dla odległości mieysca, y innych przyczyn, ale w Bydgoszczy podług przypadającej tylko Alternaty była sądzona; Więc za powszechną wśzech Stanow zgodą, teyże Ziemi Dobrzyńskiej w Bydgoszczy podług przypadającej Alternaty w czasie przez Ordynacyą Trybunału ułożonym mieysce wyznacza my do sądzenia,

Sądy Ziemskie Warszawskie.

36. **P**rzychylając się do żądzy Urodzonych Posłów Ziemi Warszawskiej, też Sądy Ziemskie po Powiatach teyże Ziemi do tych czas z wielką ciężkością sądzące się, aby odtąd, w samey Warszawie odprawiały się, mocą Seymu teraźniejszego postanawiamy.

Sądy Ziemskie Czerskie.

37. **A**by sprawiedliwość tym łatwiey y dogodniey była administrowana, dogadzając żądanom Posłów Ziemi Czerskiej, oraz za powszechną Stanow Rzeczypospolitey zgodą, na zawsze ustanawiamy, aby Sądy Ziemskie dotąd z wielkim utrudzeniem po Powiatach sądzone, odtąd w Czersku na jednym mieyscu Powiatami sądzone były w ten sposób: pierwszego Tygodnia Sądy Czerskie, drugiego Sądy Powiatu Grodzieckiego, trzeciego Pow: Warcckiego, czwartego zaś Pow: Garwolińskiego. Gdyby zaś którego Powiatu sprawy, przedzey odsądzone były, tedy następującego Powiatu sprawy brane bydź mają, za obwołaniem iednak przez Woźnego, iakowy Powiat sądzony będzie, a dla takowego rozporządzenia, Regestra osobne dla każdego Powiatu zrobić rozkazujemy.

Kommissya *ad Revisionem Archivi* Ziemi Ciechanowskiej.

38. **L**ubo przez uchwałę Seymu Konwokacyjnego 1764. Roku Kommissya *ad Revisionem Archivi* Ziemi Ciechanowskiej

kiej jest naznaczona, gdy iednak do tych czas taż Kommissya żadnego niewzięła skutku, więc mając wzgląd na słuszne żądania Posłow Ziemi Ciechanowskiej, też Kommissya, *in toto* reasumujemy, y aby swoy skutek wzięła mieć chcemy, taż oraz Ziemia z podatku Prawem pozwolonego tychże salaryować ma Kommissarzow.

Przydanie Surrogata Urodzonemu Brzozowskiemu Pisarzowi Ziemskiemu y Grodzkiemu Ciechanowskiemu.

39. **P**onieważ Urodzony Kazimierz Brzozowski Pisarz Ziemski y Grodzki Ciechanowski wieloletnością straconym wzrokiem przyciśniony, niemoże dosyć czynić funkcyi swoiey, więc aby sprawiedliwość w Ziemstwie y Grodzie w biegu swoim niebyła przytąmowana, Urodzonego Mchowieckiego Komornika Ciechanowskiego *Laudo* na Seymiku Ante koronacyonalnym obranego za Surrogata *ad subsequenda* tegoż Urodzonego Pisarza *fata* naznaczamy, tak iednak, iż tenże Surrogat po wykonanym juramencie, dochodami z tegoż Urzędu ma się połową dzielić z rzeczonym Urodzonym Brzozowskim, który na Pisarstwie tymże wzrok y lata utracił.

Ustawa Rokow Ziemskich Woiewodztwa Podlaskiego Ziemi Drohickiej.

40. **L**ubo Roki Ziemskie Drohickie względem czasu y miejsca Konstytucyami *Annorum* 1569. 1588. 1611. 1631. & 1678. są oznaczone y determinowane, gdy iednak Urodzeni Posłowie teyże Ziemi, w części *reassumptionem*, w części zaś pomnożenia Kadencyi, y odmienienia czasu onychże ku lepszej wygodzie Ziomkow swoich dopraszają się, więc *desideriis* onychże dogadzaiąc, co do miejsca Drohiczyna, wszystkie reasslunając Konstytucye, trzy Kadencye w Roku każdym, teyże Ziemi Drohickiej w Drohiczynie według dawnego Prawa naznaczamy. Co zaś do czasu Kadencyi też Prawa uchylamy; A tak która była Kadencya *Feria secunda post Michæelis, pro Feria secunda post Trium Regum proxima*, która była w Poniedziałek po Nowym Lecie *pro Feria secunda intra octavas Festi Sacratissimi Corporis Christi Domini*, która zaś była *Feria secunda post Festum Sanctissime Trinitatis, pro Feria secunda, post Festum Sancti Luce Evangeliste* przekładamy. A każdej takiey Kadencyi przeciąg czasu do sądzenia na tamtey stronie Bugu Mieszkańcom Niedziel dwie wyznaczamy. A ponieważ Konstytucyami *Annorum* 1631. & 1678. tak dla odleglejszych od Miasta Drohiczyna Parafii, iako też dla rozlewającej Rzeki Buga, a ztąd złych przepraw mie-

sce Miasteczko Miedzná do sądzenia spraw Obywatelskich z tey tu
 strony Buga mieřzkaiących, iest wyznaczone, więc reasumuiąc też
 same Prawa, co do mieysca Miasteczka *adpresens* Miedzny Uro-
 dzonego Butlera Starosty Preńskiego Dziedzicznego, Kadencyą ie-
 dną w Roku niżej wyrażoną temuż mieyscu waruiemy, w czasie ie-
 dnak zaczęcia oneyże y Ksiąg otwarcia, też mianowane Konstytucye
 uchylamy. Gdy iednak dla rozlicznych a od siebie odległych na
 tey tu stronie Rzeki Buga Parafii będących zręcznością y bliskością
 Miasteczko Miedzna dla wszystkich Obywatelow bydź nie może,
 przeto *itidem* dwie Kadencye ku lepszey wygodzie tychże Obywate-
 low, aby rownie iak Zabuzanie trzema zaszczytzeni byli Kadencyami,
 to iest: w Sokołowie Miasteczku Dziedzicznym Wielmożnego Ogiń-
 skiego Marszałka Wielkiego, Wielkiego Xięstwa Litewskiego, y w
 Mokobodach Miasteczku Dziedzicznym Urodzonego Ossolińskiego
 Starosty Drohickiego, *lege perpetua* stanowiemy, y na zawsze te
 mieysca do Kadencyow obserwowane mieć chcemy. Czas zaś w
 Sądzeniu tych trzech Kadencyi w exekucyi swoiey takowy zachowu-
 iemy: To iest po odsądzoney pierwszej w Drohiczynie Kadencyi,
 a potym skończonym pauzy Dwu Niedzielney czasie, do Sokołowa
 na tę stronę Sędziowie Ziemscy ziechać będą powinni, y tamże poki
 spraw stanie nieprzeciągaiąc iednak czasu więcej nad Niedziel trzy,
 wszystkich tey strony Obywatelow sądzić będą. Po reasumowa-
 ney zaś y skończoney drugiej w Drohiczynie Dwu Niedzielney Ka-
 dencyi, która *ut supra* przypadać będzie, podobnież w Niedziel
 dwie do Miedzny ziechać mają, gdzie przez Niedziel dwie *itidem*
 wszystkie Parafie sądzić będą. Po reasumowaney zaś y skończoney
 trzeciej w Drohiczynie Kadencyi ciż Sędziowie w wyściu podo-
 bnegoż *interstitii* czasu do Mokobod ziechać obligowani będą,
 gdzie reasumowawszy swoię Juryzdykcyą, *itidem* wszystkich
 tey strony Obywatelow przez Niedziel dwie sądzić będą &
omni in loco cunctos Iudiciarios actus exercere powinni, *sine impedi-*
mento tamecznych Dziedzicow y Possessorow. A te wszystkie na
 każdym mieyscu Kadencye, *Feriâ secundâ proxima* zaczynać y reas-
 sumować się mają, a gdyby *quo casu* Kadencya która, na oboiey
 stronie upaść miała, Alternacie *prejudicare* niema, y owšem gdzie
 się sądzić miała, tam się zaczynać powinna, stanowiemy y naznacza-
 my. To iednak *precavendo* ażeby żaden Obywatel nikogo mimo
 tych Kadencyi y mieysc to iest za Bugiem mieřzkaiących do Sokoło-
 wa, Miedzny y Mokobodow & *è converso* z tey strony Buga mieřz-
 kaiących do Drohiczyna *sub penis arbitrariis evocatorie* niepocią-
 gał, *ac sub nullitate Decretorum* waruiemy. Przed zaczęciem zaś
 Rokow bądź w Drohiczynie, bądź w Sokołowie, Miedzny y Moko-
 bo-

bodach podług Kadencyi wyżej opisaneych przed każdą Kadencyą *posita*, z otwarciem Ksiąg Ziemskich przez Pisarza, lub Regenta, y Komornikow *ad suscipiendas quasvis Transactiones Et Relationes* dwoma Niedzielami każde Roki poprzedzać ma, a po tych skończonych, drugie Dwie Niedziele dla wyjęcia onychże trwać powinny. Suscepta zaś strony Zabuskiej w Drohiczynie, a z tej strony Buga, w mieyscu swoich Kadencyi ostrzega się. Pozwom czas wedle Konstytucyi 1670. *presigitur*. Konserwacya zaś *omnium actorum* w samym Mieście Drohiczynie *cavetur*. Zeznanie Relacyow, y zapisowanie onychże na Sądy Ziemskie *in proprio territorio* w Ziemstwie albo Grodzie, oprócz Parafii Knychowskiej, która do Kadencyi Drohickiej należeć ma, *sub nullitate terminorum ordinatur*. Od Relacyi każdej Groszy Piętnaście od Suscepty płacić należeć będzie. Regestra do sądenia spraw, pierwszy ordynaryiny *previo aresto*, drugi Taktowy *sine beneficio aresti*, a trzeci *Penalium* oznaczają się. Pod czas Rokow Ziemskich Sądy Grodzkie sądzone być nie mają. Sędziowie zaś Ziemscy stron depaktować niepowinni, *lege perpetua* warujemy y stanowimy.

Pozwolenie Sądow Grodzkich w Goniądzu.

41. **S**tosując się do Konstytucyi Roku 1667. którą pozwolony jest Grod w Mieście Goniądzu do Starostwa Knyszynskiego należącemu dla przyjmowania tranzakcyi z racyi odległości Grodu Brańskiego y złych przepraw przez Rzeki Obywatelów Ziemi Bielskiej traktu Zatykockiego, pozwalamy y postanawiamy, aby Urodzeni Podstarości y Pisarz Grodzcy Brańscy terażnieysy y na potym będący, odprawiwszy pierwszą Kadencyą *Feriâ secundâ post Festum Sanctorum Trium Regum* w Brańsku, do Miasta Goniądza na iedną Kadencyą, to jest *pro Feriâ secundâ post Dominicam Reminiscere Quadragesimalem* nieżdżali, y tam wszystkie sprawy Grodowi należące Obywatelów traktu Zatykockiego w Domu wygodnym sądzili, inne zaś Kadencye w Brańsku kontynuowali, pod winami w Prawie opisanemi.

Przeniesienie Xiąg Ziemskich Ziemi Rawskiej do Miasta Białej.

42. **P**onieważ w Mieście naszym Rawie, dla znacznego tegoż Miasta upadku Xięgi Ziemskie bezpiecney dla siebie nie mają konserwacyi, na czym niemało należy y zawisło ucalenie Fortun Szlacheckich, aże Urodzony Andrzej Leszczyński Pisarz Ziemski
- O
- Raw-

Rawki Miasta Białły Dziedzic, gdzie *positio actorum* w tymże Mieście dawnym Prawem jest ostrzeżona, ku pomnożeniu swych w Oyczyźnie y w Woiewodztwie zasług Dom wymurować sklepiony na konserwacyą tychże Xiąg obliguje się; więc przychylając się do proźby Urodzonych Posłów Ziemi Rawskiej, na przeniesienie Xiąg Ziemskich do Miasta Białły pozwalamy, ale niewprzód, aż wspomniony Dom będzie wymurowany, y ze wszystkim zakończony.

Alternata Pifarza Ziemskiego Płockiego z Pifarzem Ziemskim Ziemi Zawkrzeńskiej.

43. **P**onieważ w Konstytucyi Seymu *Convocationis* w opisaniu Alternaty między Pifarzami Woiewodztwa Mazowieckiego, y innych opuszczona jest Alternata zieżdzania do Trybunału y pisania tamże Dekretow na Regestrze Woiewodztwa Płockiego, między Pifarzem Ziemskim Płockim, y Ziemskim Zawkrzeńskim, którą teraz na proźbę Urodzonych Posłów chcąc aby była, postanawiamy: Ze iednego Roku zaczynając od pierwszego Trybunału Pifarz Ziemski Płocki, a drugiego Roku Pifarz Ziemski Zawkrzeński Dekreta pisywać mają.

Przeniesienie Suscepty Grodzkiej Płockiej z Srzeńska do Mławy.

44. **L**ubo w Konstyt: Konwok: wyrażono jest, aby Suscepta ustawiczna w Mieście Srzeńsku pod Juryzdykcyą Starosty Płockiego była, żądanie zaś Urodzonych Posłów, na terażniejszy Seymie, podług Instrukcyi jest, aby taż Suscepta nie w Mieście Srzeńsku, ale w Mławie Mieście Krolewskim *in medietullio* Ziemi Zawkrzeńskiej, dla wygody publiczney teyże Ziemi Zawkrzeńskiej *continuo* bywała, którą to Susceptę tamże w Mławie pod Juryzdykcyą Starosty Płockiego odtąd na zawsze mieć chcemy, y żeby Susceptant przysięgły y ustawiczny *circa acta & sine depaetatione* tranzakcyę przyjmował, mocą niniejszego Seymu nakazujemy. Suscepta Ziemska pod czas Sądow przy Regencie Ziemskim tylko bydz ma, y Komornikowskie Xięgi przy nim bydz mają.

Rewizya Xiąg Ziemi Liwskiej.

45. **N**A żądanie Urodzonych Posłów Ziemi Liwskiej, za powszechną wszech stanów zgodą, Konstytucye Lat 1601. 1609. 1613. 1616. 1647. 1678. o Rewizyi Xiąg Ziemi Liwskiej nastąpio-

pione, a dotąd nie ziszczone reasumuiemy, y mieć chcemy, aby taż Ziemia Liwka na przyszłym Relacyinym Seymiku Kommissarzow do ułożenia *Archivi*, przepisania Xąg y wiecznego w nich ułożenia porządku z pomiędzy siebie wybrała, y onych przy Urodzonych Staroście y Pisarzu Ziemskim Liwskim, dla większego warunku *etiam* przysięga gdyby potrzeba było obowiązawszy, *condignè* rekompensować starała się,

Deklaracya Konstytucyi Seymu *Convocationis* uchwaloney o Kommissyi Woyskowej.

46. **K**onstytucyą o Kómmissyj Woyskowej *quò ad tenorem legis* w Punktach Exekucyi podpadających od wszelkicy wyimuiąc wątpliwości, opuszczamy chętnie *assumptu* Jey słowa wszelkie, ktoreby tłumaczone bydz mogły na dotkliwość Wielmożnych Hetmanow Koronnych, gdyż w tym iestemy przeświadczeniu, że tak znaczni nietylko z Urzędu, ale y z Urodzenia, y cnot w Oyczyźnie Ludzie, niechybnie poznaia, iż cokolwiek w niniejszym zawiera się Prawie, nie żadnym Ich umartwienia powodem, ale iedynie z rozważenia większego *in posterum* publicznego Dobra postanowiono iest.

Tę zaś pomienioną Konstytucyą przez iedyny wzgląd Dobra Publicznego przenoszącą na Kommissyą Woyskową to, co samowładności Hetmanow Koronnych należało, tak deklaruiemy: Jż ta Kommissya zacząć się ma w Warszawie dnia pierwszego Miesiaca Marca w Roku przyszłym 1765. pod Prezydencyą Hetmana Wielkiego, czyli Polnego Koronnych, lub pierwszej *in ordine* znajduiącey się pod ten czas Osoby *Senatoriū* czyli *Equestris Ordinis*, y agitować się w każdym potrzeby czasie bez zachowania Kadencyi, dla czego, aby na niey kompletu ustawicznego brakować niemogło, zaraz po reasumpcyi opisaną umową wyznaczeni Kommissarze obowiązować się mają, który z nich przez iak długi czas pilnować Kompletu *dummodo quinque adsint* obligowany będzie, y dla tego wyznaczony ze Skarbu płacy wyliczenie, nie Kadencye, lecz samo *Attestatum* czterech z gory Woyskowych Kommissarzow *quantum* należące dla każdego z nich determinować będzie, Pensye Pisarzowi, Regentowi teyże Kommissyi y inne potrzebne expensa z largicyi, taż Kommissya wyznaczy. Ten iednak względem Kompletu warunek nicodbieramocy, aby taż Kommissya limitowana *ad tempus benè visum* była, skoroby Woyskowe interesa *interstitium* czasu pozwalaly. Pozwy y Ordynanse od tey Kommissyi pod Pieczęcią Jey wydawane bydz

maią, oraz wszelkie expedycye z Kancellaryi Kommissyi Woyskowej wychodzić powinny pod Pieczęcią teyże Kommissyi, która ma być Orzeł Polski Miecz y Armaturę w Szponach mający. Inskrypcya zaś do tey Pieczęci: *Pieczęć Kommissyi Woyskowej Kor: Pośańnictwa* wszelkie od Oryentalnych Potencyi przez Hetmanow, czyli w niebytności tychże, od przydującego na ow czas *Consilio Bellico* przyjmowane być mają, który *cum Consilio Bellico* Nam samym y przytomney Nam Radzie *in intervallo* Seymow, a pod czas Seymu całą Rzeczpospolitą o rzeczonym Pośańnictwie informować ma. Inne zaś Punkta podług przerzeczoney Konstytucyi Konwokacyiny, aby *in toto* przez Kommissyą Woyskową zachowane były, mieć chcemy. Generałowie Artylleryi Koronney rachunki *perceptorum, expensorum*, które przedtym na Seymie czynione były, odtąd na Kommissyi Woyskowej expedyować mają, a Kommissya, Stany Rzeczypospolitey informować będzie, oraz aby Projekta od tey Kommissyi Woyskowej Rzeczypospolitey podawane, zaraz po ułatwieniu Ekonomicznych, tymże samym porządkiem, *eadem methodo & formâ* iak Projekta Kommissyi Skarbowey rezolwowane y decydowane były, postanawiamy.

Deklaracya Sądowej Juryzdykcyi nad Gwardyami naziemi.

47. **L**ubo Rzeczpospolita z sprawiedliwych wyrażonych powodow przez *Paſta Conventa*, oddała iedyney a zupełney władzy y dyspozycyi Naszey cztery Regimenta Gwardyi konne y piſze, My iednak przekładając nad wszelkie inne względy iak nayzupełnieysze zachowanie spokoyności wewnętrzney y sprawiedliwości rowney dla każdego tychże Gwardyi żołnierskie pośluszeństwo w nienaruszoney zupełności Nam samym zostawiwszy, względem Likwidacyi y zachowania *discipline militaris* do Kommissyi Woyskowych, aby należeli, mieć chcemy. Ktore to Woyskowe Kommissye żeby niewątpliwe Sądow swoich prawidło miały, *codicem discipline militaris* na przyszły Seym Ordynaryiny do examinu y approbacyi Rzeczypospolitey wygotować mają, niżeli zaś to nastąpi według dawnieyszych Artykułow Woyskowych każdy *delinquens* sądzony być ma.

Kwit Urodzonemu Fryderykowi Brühlowi,

48. **P**onieważ Urodzony Fryderyk Aloyzy Brühl sprawujący dotąd Urząd Generała Artylleryi Koronney, na teraźniejszy

szym Seymie *Coronationis*, przed Wielmożnemi y Urodzonemi *ex Senatorio & Equestri Ordine* do odebrania y expedyowania rachunkow, Artylleryi Koronney delegowanemi Kommissarzami, tak z Summ, pierwszey, Stu szesnastu Tyśięcy sześciu set ośmdzieściu y siedmiu Złotych Polskich, grosza iednego, corocznie na tęż Artylleryą *ab Anno 1748. die ima Junii ad Annum presentem 1764tum, ultimam diem Maij*, z Kancellaryi Skarbu Koronnego kwarcianey, braney, iako tęż z drugiey Summy, Siedmiudziesięciu y ieden Tyśięcy Złotych Polskich *per Resultata Senatūs Consilii* z Skarbu Koronnego odebraney, tak na reparacye Ceughauzow, Warszawskiego, Krakowskiego, y Malborskiego, iako tęż na kupno dwunastu sztuk Armat od Urodzonego Potockiego przeszłego Starosty Błonskiego, y na inne tęż Artylleryi Koronney potrzeby wydane y obrocone, dowodny przy dokumentach rachunek uczyni, y z tychże Summ wyżej wyrażonych do Skarbu Rzeczypospolitey nie winien niepozostać się, więc onegoż *cum Successoribus ejus* kwituujemy.

O obieraniu Posłow na Seym y Deputatow na Trybunał w Woiewodztwach Poznańskim, Kaliskim, y Ziemi Wschowskiej.

49. **P**Onieważ Woiewodztwa Poznańskie y Kaliskie, iak świadczy Konstytucya Roku 1685. Posłow na Seym, y Deputatow na Trybunał zwykły *pluralitate votorum* obierać; zaczym przy tym obyczaju tęż Woiewodztwa przychylając się do proźby Urodzonych Posłow Woiewodztwa Poznańskiego y Kaliskiego, na zawsze zachowuiemy. Y żeby *ad pluralitatem votorum* czyli *ad activitatem* na Seymikach sami tylko w tych Woiewodztwach Posfessionaci, to jest Posfessyą Dziedziczną lub zastawną, albo arendowną mający należeli, y dla tego przez Assessorow przyśiężnych Marszałkowskich mają bydź *in tractu* Seymikowania zregestrowani przez Powiaty y Parochie, dozwalamy.

Dla porządnego zaś wotowania tęż Woiewodztwa Ławki na Cmentarzu Sredzkim zrobić dla każdego Powiatu każą, aby nikt z innego mieysca, tylko z swey Powiatowey Ławki wotował *sub non acceptance voti*, a Marszałek tychże Seymikow z Assessorami *super realem annotationem votorum & Laudi* przyśięższy, każdego y na kogo wotującego imię y przezwisko niech notuje, y *ad acta* Woiewodztw razem z *Laudum* poda, *presenti lege cavemus*.

O Posłach Woiewodztwa Lubelskiego.

30. **P**Onieważ Woiewodztwo Lubelskie w obszerności swoiey y liczbie Obywatelów między innemi nienayszczupleyse, a z dwoch Ziem y Powiatu, tylko trzech Posłów na Sejm wysyła, przeto na instancyą Posłów tegoż Woiewodztwa przerzeczoną liczbę *ad alterum tantum* podwyższamy, y aby odtąd sześciu Posłów z tegoż Woiewodztwa na każdy Sejm wysyłano, mieć chcemy.

Ustawa Podkomorzych y Ziemstwa w Powiatach, Zytomierskim y Owruckim Woiewodztwa Kiowskiego.

31. **P**Onieważ Woiewodztwo Kiowskie trzy Powiaty, to iest Kiowski, Zytomierski y Owrucki w sobie zamykające iednego tylko Podkomorzego y Ziemstwo Kiowskie dotąd miało, a przeto Obywatele w dochodzeniu prędkiey sprawiedliwości częstokroć przewłokę miewali, a nawet dla nacisku do Kandydacyi wielu osób w Woiewodztwie zasłużonych, y do tych Urzędów sposobnych, trudność w dochodzeniu Seymików Podkomorskich y Ziemskich zachodziła, zaczym na żądanie Posłów tegoż Woiewodztwa dla przedszego czynienia sprawiedliwości (zachowując nienaruszenie w swoiey dostojności Urząd Podkomorzego y Ziemstwa Powiatu Kiowskiego dawnieyszym Prawem obwarowany) w Powiatach Zytomierskim y Owruckim Urząd Podkomorzego, tudzież Sędziego, Podśędka y Pisarza Ziemskich z Juryzdykcyą y wżyskimi tym Urzędem Prerogatywami z Prawa pozwolonemi na zawsze postanawiamy, y mieysce sądzenia się Sądów Ziemskich Kiowskich y Zytomierskich w Zytomierzu, a Owruckich w Owruczu wyznaczamy. A że Ziemstwo Kiowskie czas Kadencyi dawnieyszym Prawem ma sobie naznaczony, tedy Ziemstwo Zytomierskie w Niedziel trzy po Kadencyi Kiowskiey, a Owruckie także w Niedziel trzy, po Zytomierskich Ziemskich Sądach zakończonych (nieprzeszkadzając iednak Kadencyom Grodzkim Powiatowym Woiewodztwa tego) Kadencye swoje reasumować y na zawsze sądzić będą. Oraz na Seymikach y innych Zjazdach Woiewodztwa Stalla swoje Podkomorzowie po Kiowskim Podkomorzym, a Sędziowie, Podśędkowie, y Pisarze Ziemscy Zytomierscy y Owruccy po Kiowskich zasiadać mają, y wszelkich Prerogatyw Urzędowi swemu z Prawa należących zażywać będą. Ze zaś Podkomorski, tudzież Sędziego, Podśędka y Pisarza Ziemskich Kiowskich Urzędy, teraz aktualnie wakują, tedy
na

na obranie tych Urzędników Kiowskich y Zytomierskich w Zytomierzu, a Owrućkich w Owrućku Wiel: Woiewoda lub *in ejus renitentia* Kasztelan, Innotescencye wyda, a na reszcie na Seymiku Gospodarskim w Roku przyszłym 1765. naznaczamy. Na który termin y czas Seymikom naznaczony, Obywatele zechawszy się, *pluralitate votorum* Marzałkow Seymikowych do wszystkich trzech Powiatow obiorą, y pod temiż Marzałkami, & *eadem pluralitate votorum* do każdego Urzędu po czterech Kandydatow obierając, Osoby sposobne, Prawa wiadome, y Possessye w tym Woiewodztwie mające wedle ustawy Seymu *Convocationis* 1764. wybiorą, y nam *ad confirmandum Privilegio* z każdego Powiatu *attenta majori pluralitate votorum* prezentować będą. Przyścięgi zaś na Urzędy swoje Podkomorzowie, na Kadencyi Ziemskiej lub Grodzkiej *proprii Districtus*, a Sędziowie, Podśędzkowie, y Pisarze Ziemscy zawsze na Leżeniu, *alias* na otwarciu Xiąg Ziemskich według dawnego Prawa, przed Woiewodą lub Kasztelanem, albo Starostą Grodowym, a w niebytności onych przed następującym Urzędnikiem, w przytomności innych Urzędników y Szlachty Obywatelow, Rotą Prawem opisaną wypełniać mają. Ułatwiając oraz wcześniej kłótnie między Pisarzami Ziemskimi, z okazji pisania Dekretow Trybunałskich urosć mogące, postanawiamy, aby w pisaniu Dekretow Trybunałskich, y zieżdżaniu na Kadencyą Woiewodztwa, Alternata między niemi zachowana była, a gdyby ktoremu *Legalitas*, lub *fata pro Turno sui* zieżchania na Kadencyą Woiewodztwa do Trybunału niepozwoiliły, na ten czas żyjący Pisarz według Alternaty powinność tę zastąpić ma.

Ustanowienie Seymikow Gospodarskich w Woiewodztwie Mazowieckim.

52. **Z**É przez Konstytucyą Seymu *Convocationis* w Roku teraźniejszym nastąpną, Seymiki Gospodarskie dla wszystkich Woiewodztw, Ziem y Powiatow nazajutrz po Seymikach Deputackich, są naznaczone, w Woiewodztwie zaś Mazowieckim dziesięć Ziem w sobie zawierającym, nieprędzey iak w pięć lat Alternata obierania Deputatow podług dawnego zwyczaju przypada, więc aby nie tak przedłużone, owżem częstsze Kadencye y czasy do decydowania interessów swoich pomienione Woiewodztwo Mazowieckie mieć mogło, Seymiki dla niegoż Gospodarskie, już nie po Deputackich, ale po każdych Poselskich Seymikach nazajutrz, naznaczamy.

O Obieraniu Posłów Pruskich.

53. **D**la Woiewodztw Ziem Pruskich Konstytucyą Roku 1613. o Obieraniu Posłów y Deputatów nastąpioną, teraz y przez Woiewodztwo Chełmińskie z Ziemią Michałowską przyiętą reasumuiemy, oraz aby podobnym sposobem Marszałkowie y Posłowie, tak na Seymikach iako y Generale byli obierani, statutowiemy, co ma służyć Woiewodztwu Wołyńskiemu y Podolskiemu,

Postanowienie Płaty Smolakom Ziemi Halickiey.

54. **P**onieważ Ziemia Halicka na zapłatę Smolakom ku ubezpieczeniu Podgorza od Opryszków podatek podymnego, drugie tyle iak teraz Woysku wypłacać zwykła, mieć chce; Przeto przychylając się do proźby Posłów teyże Ziemi, na tenże Podatek podymnego zezwalamy, *hoc precauto*, ażeby *ad privatos usus*, ciż Smolacy zażywani nie byli, y precz Kommend przez Ziemie naznaczonych Kommissyą Woyskową za naywyższą władzę znali.

Lustracya Podatku Czopowego y Szeleżnego w Ziemi Chełmskiej.

55. **N**a instancyą Urodzonych Posłów Ziemi Chełmskiej, y Powiatu Kraśnostawskiego, Lustracyą nową Podatku Czopowego y Szeleżnego w wszystkich Miastach y Miasteczkach teyże Ziemi Chełmskiej y Powiatu Kraśnostawskiego *authoritate* Seymu tego naznaczamy, do ktorey Kommissarzow na naypierwszym Seymiku Gospodarskim, Obywatelom wspomnioney Ziemi y Powiatu obrać pozwalamy, a ktoby się czuł *aggravatus* przez tychże Lustratorów, temu zostawuiemy *viam agendi* w Trybunale *ex Registro síci*, lub z Rejestru Ziemi Chełmskiej podług opisu Seymu *Convocationis Anni presentis*.

Przedłużenie Seymu.

56. **G**dy nam w rozmaitych tak publicznych iako prywatnych Woiewodztw, Ziem y Powiatow Obojga Narodow żądach w czasie dwu Niedzielnym Aktem Elekcyi do Seymowania naznaczonym *effectuari* dotąd nieprzyшло; Przeto za powszechną Stanow zgodą, tenże seymowania czas do kilku dni, to iest do dnia dwudziestego Miesiąca terażniejszego *inclusivè* przedłużamy y przeciągamy.

Przy-

Przyśięga Urodzonego Seymowego Sekretarza.

57. **P**Onieważ dotąd Przyśięga dla Sekretarza Prawem nie jest ostrzeżona, a nie mało na niey Stanom Naszym należy, więc za powszechną zgodą aby Urodzony Sekretarz zaraz po wypełnioney Przyśiędze Urodzonego Izby Poselskiej obranego Marszałka, od niegoż nominowany, na każdym Seymie *in facie* Stanu Rycerskiego w te słowa przyśięgał, raz na zawsze stano wiemy.

JA NN. przyśięgam Panu BOGU w Trocy Świętej Jedynemu, iż podane mi od Łaski Projekta do czytania, tak iak będą napisane, nie nieprzydając, ani umniejszając, one czytać będę, a Projekta przez Marszałka Seymowego y Deputatów do Konstytucyi podpisane mnie do przepisania dane, do Druku nie nie umniejszając ani przydając podam, y onegoż wiernie dopilnuję. Tak mi Panie Boże dopomóż, y niewinna Męka Syna Jęgo.

Xieństwo Kurlandzkie y Semigalskie.

58. **P**Onieważ Konstytucya Seymu *Convocationis* Roku terażniejszego J. W. Xiążęcia Ernesta Jana de Biron y Potomków Jego Płci Męskiej przy Xieństwach Kurlandzkim y Semigalskim, nie mniej też Szlachtę Kurlandzką y Semigalską przy Ich Prawach zachowała, przeto stosując się do oney, *in fundamento* Konstytucyi 1736. Roku, y *vigore* teyże, ustanowionych Paktów przez Kommissyą Gdańską w Roku 1737. oraz Inwestytury pomienionych Xieństw Kurlandyi y Semigallii Onemu daney, Tęgoż J. W. Xcia Ernesta Jana, *circa Possessionem Feudi legitimè obtenti*, y przy Prawach wszystkich zdawna Xiążętom Kurlandzkim służących, bez żadnego onych umniejszenia *in toto* zachowujemy y utwierdzamy. Zaszło zaś bez dozwoleńia Seymowego *ex Resultatis* tylko *Senatûs Consiliorum* do tychże Xieństw Dyspozycye, y wydane *Diplomata*, oraz wszystkie z tego wynikłe *Actus*, równie, iako y nastąpione w niešťczęśliwych tegoż J. W. Xcia Ernesta Jana czasach Reskrypta, Prawom Rzeczy-Pospolitey, Xiążęcym *Juribus Feudi*, y pomienionych Xieństw przeciwne, za nieważne uznajemy, y że bynajmniej wspomnionemu nie raz Xiążęciu, y Jego Następcom Męskiego rodzaju *obstare & præjudicare* nie mogą y niepowinny, *declaramus*. Przytym Szlachcie, Obywatelom Xieństw Kurlandzkich, którzy dotąd *Homagium* Xiążęciu swemu nie złożyli, ażeby w

czasie od Tegoż J. W. Xcia Ernesta Jana zamierzonym y wyznaczonym, takowe *Homagium* powinny oddali, y we wszystkim wiernemi, oraz podług Praw posłusznemi byli, Zwierzchnością władzy Naszey pod obowiązkiem *ex rigore Legum* ściągającemi się nakazujemy. A że Syn Starszy J. W. Xcia Ernesta Jana, Xiążę Piotr na Seym terazniejszy *Coronationis* przybył, dla oddania *Homagium vigore* Konstytucyi Seymu *Convocationis* Nam y Rzeczy-Pospolitey za Oycę swego y za siebie; przeto po ułatwionych Rzeczy-Pospolitey na terazniejszym Seymie potrzebach, y zakończeniu onych, pomienionego Xcia Piotra do oddania *Homagium* w czasie sposobnym łaskawie przypuścić obiecuemy, oraz Inwestyować tak J. W. Xcia Oycę Jego *renovando Eiusdem Jura Feudi*, iako też *simultaneè* samego Xcia Piotra, tegoż Xięstwa Feudalnego Dziedzica (*salvis Conditionibus in Pactis Gedanensibus expressis*, y przez J. W. Xcia *Ejusque Successores Masculos adimplendis*) będziemy. Względem których kondycyi dopełnienia, aby bez uciążliwości J. W. Xiążęcia Ernesta Jana sposób opłacenia Długów podług Konstytucyi 1736. do Dobr Stołu Xiążęcego należących w tych Paktach Gdańskich opisany, był zachowany, y do skutku przywiedziony, baczenie na to damy. A iako pomienione *Pacta* przez Kommissyą Gdańską ustanowione, żadnego *Prejudicium* Prawom Obywatelów tych Xięstw przynosić nie mogą y niepowinne, tak Obywatelów Stanu Rycerskiego Xięstw Kurlandyi y Semigallii, *circa Pacta primæ subjectionis Divi Sigismundi Augusti, Eiusdem Privilegia Nobilitatis, & Formulam Regiminis, aliaque Privilegia legitima & Jura, Immunitates, ac libertates*, tudzież Miasta y wszystkich Obywatelów przy Ich Prawach zachowujemy y ubezpieczamy, oraz żeby Sprawy Tych Xięstw na Sądach Naszych Relacyinych podług dawnych Praw y Ustaw ostateczną Decyzyą odbierały, warujemy; Obywatelów zaś tych Xięstw, przy równych wolnościach y Prerogatywach z Innemi Rzeczy-Pospolitey Obywatelami, według Praw oney zachowujemy.

Na żądze zaś Woiewodztw y Powiatów graniczących z Xięstwami Kurlandzkim y Semigalskim *ad mentem* Konstytucyi Seymu *Convocationis*, oraz według Paktów *subjectionis* y dawniejszych Inwestytur, Kommissarzów Naszych zeznać nieomieszkamy. Co y z strony swojej Xiążę IMć Kurlandzki uczynić ma, którzy w czasie umowionym *ad loca controversa præviis Innotescentiis* ziada, Dukta Graniczne przeyrzą, kontrowersye rozstrząsają, y Granice pewne (zachowując się we wszystkim według Instrumentów *Commissionis*, które onym dane będą) postanowią.

Waru-

Warunek Praw Religij Katolickiey w Xięstwach Kurlandzkim y Semigalskim.

59. **W**iarę Świętą Katolicką Rzymską & *Ritus Græci Latino-Uniti* w Xięstwie Kurlandzkim y Semigalskim, tudzież *Pacta Subjectionis, Formulam Regiminis*, wszystkie Prawa y Przywileje Szlachty tameczney iako y innych Obywatelów wzorem y przykładem Konfytucyi toż warujących, ponawiamy, zachowujemy y utwierdzamy, oraz wszystko coby się z niemi nie zgadzało, lub przeciwnie w tey mierze działo, znosiemy, kassujemy, y za nieważne deklarujemy. Wielmożni Pieczętarze Obojga Narodów aby według Konfytucyi Roku 1717. wyżej namieuiione Prawa sobie zalecone mieli, mieć chcemy. A gdyby zaś co przeciwko tym Prawom, *Formule Regiminis*, y Przywilejom Szlacheckim y innych Obywatelów popełniło się Urodz: Instygatorom Koronnym y W. Xięstwa Litt: aby *ad instantiam* każdego *ibi ubi de jure venerit*, Przestępców dla odebrania należytey kary zapozwali, *scrio* zlecamy y nakazujemy.

Kommissya do traktowania z Dworem Rossyjskim.

60. **K**iedy Nam Wielmożny Xiążę Repnin Posel Extraordynaryiny y Pełnomocny Nayiasnieyszey Imperatorowy Casy Rossyi przełożył, że w Artykule 31. Traktatu Pokoju Roku 1686. między Polką y Rossyą zawartego przepisano iest, iż tenże Traktat na początku każdego panowania odnowiony bydź ma y potwierdzony zobopolnie, y ze determinacya Granic wyrażona w pomienionym Traktacie nieprzyzła do skutku, a wszczęło się wiele różności tak względem Possessyi, iako też o Zbiegow y inſze pokrzywdzenia publiczne y partykularne; Więć potwierdzając y chcąc do Exekucyi przyprowadzić tenże wspomniony Traktat, tudzież dla uspokojenia wszystkich tych różności y sporek, mianujemy pod Naywyższą Zwierzchnością Naszą przy Prezydencyi Nayprzewielebnieyszego w Bogu Xiążęcia IMci Prymasa, oraz przy Kanclerzach Wielkich y Podkanclerzych Obojga Narodów, za Kommissarzów, z *Senatu* Wielmożnego Ignacego Twardowskiego Kaliskiego Woiewodę Wielmożnego Xiążęcia Augusta Czartoryskiego Woiewodę y Generała Ziem Ruskich, W. Jozefa Soffhuba Woiewodę Witebskiego; z *Stanu Rycerskiego*: Urodzonych Antoniego Tyzenhauza Koniuszego W. X. Litt: Hiacynta Małachowskiego Pod-

stołego Koronnego, Xiążęcia Stanisława Czartoryskiego Łowczego Wielkiego Koronnego, Ktorem dajemy zupełną moc do traktowania o tych wszystkich Sprawach, y wziąwszy wspomniony Traktat 1686. Roku za fundament do umowienia po Przyjacielsku y zakończenia zupełnie z Tym, albo z Temi, którzy, lub którzy będą mieli do tego podobną od Nayiaśnieyszey Imperatarowy Rossyiskiey Plenipotencyą. Aże do tego Interessu należy wyexaminowanie na miejscu Granic obudwoch Państw, oznaczenie onych, Ustalenie Sądów Pogranicznych niezawodne, przepis powinności y mocy tychże Sądów, powrocenie do Polki Archiwow zabranych z Polski y Litwy, y cokolwiek dla niewzruszonego zachowania wiecznego Pokoju, y zobopólnych wszelkiego rodzaju korzyści handlowych y Narodowych ściągać się może; przeto za Radą Tychże wyżej mianowanych Kommissarzow mianować *subalterne* inszych będziemy, przepisać Im Instrukcyę potrzebne każemy, y umocować onych zupełnie zechcemy. A ci zechawszy na Granice, y umówiwszy się z temi, którzy będą do tego wyznaczeni ze strony Nayiaśnieyszey Imperatorowy Rossyiskiey, biorąc także Traktat R. 1686. za fundament, Granice uznają, y oznaczają, różności y sporki wszystkie uspokoją y decydować będą: oraz wynaydą iak naydośćatecznieysze sposoby do zabieżenia wszelkim na dalszy czas kłotniom, y Sądy Pograniczne ustanowią, dla zachowania y czynienia zobopólnie, y iak naysurowszey każdemu ukrzywdzonemu bez dystrykcyi sprawiedliwości, ażeby odiać przez to wszelkie okazy y przyczyny do nieukontentowania. A iako to jest z pożytkiem obudwoch Państw nie tylko utrzymać Przyjaźń między niemi trwałą, ale ściśleyszym ieszcze zmocnić związkiem, y Tenże Wielmożny Xiążę Repnin kilkakrotnie Nam oświadczył, że Nayiaśn: Monarchini Jego, w tey samey jest intencji, tak za Radą Tychże wyżej mianowanych Kommissarzow przez Urodzonego Franciszka Rzewuskiego Pisarza Polnego Koronnego delegowanego od Konfederacyi Generalney, a teraz od Nas mianowanego Posła, do Dworu Imperatorskiego Rossyiskiego, lub innego, kogobysmy na to wybrali y wyznaczili, *cum Ministerio* Nayiaśnieyszey Imperatorowy Rossyiskiey dla zawarcia nowego Traktatu przyjaźni y Sojuszu, obrony na fundamencie Gwarrancyi wzajemney Possessyi Państw obudwoch, y Praw Przywileiow wolności Rzpltey w negocyacyą wnidziemy, Plenipotencyą specyálną do tego potrzebną, y informacyę do negocyowania o nowy Traktat przyjaźni y Sojuszu

szu obrony pozlemy. Cokolwiek zaś będzie ułożono względem tego nowego Traktatu Pokoju y Sojuszu obrony, to wszystko dla mocy y stałości swoiey potrzebować będzie approbacyi, y ratyfikacyi na przyszłym Seymie czyli Ordynaryinym, czyli umyślnie na to złożonym. A w tym wszystkim pilną bacność damy, y wyżej mianowani Kommissarze doglądać będą, aby nowe obowiązki nie były szkodzące Prawom Naszym, ale owszem aby ile możność y okoliczności pozwolą, wszystko z naywiększą korzyścią Rzeczy-Pospolitey ustanowione było, nie naruszając w niniejszym Traktatu Karłowickiego, iako wieczysty utwierdzającego pokoy.

Deklaracya do traktowania z Dworem Berlińskim.

61. **W**Iele na tym każdemu zależy Państwu, żeby z Sąsiedzkimi Potencjami w dobrej y nienaruszonej Przyjaźni zostawać mogło; Zaczynamy gdy Krol IMć Pruski przez Ministrow swoich, to nam oświadczył, że dla spokoyności Sąsiedzkiej y Sprawiedliwości dla zobopolnych Krajow, a przez to dla zagrodzenia drogi do wszelkich zaczepiek, ktoreby tak dawny y mocny węzeł dobrego y zgodnego między Jego y Naszymi Państwami zachowania zrywały, życzyłby sobie umowienia y wyznaczenia z obudwoch Stron Sądow Pogranicznych, ktoreby dotąd zachodzące y w przyszłym czasie trafiać się mogące kłotnie między Pogranicznymi Mieszkańcami o rzeczy y wszelkie zobopolne pretensye rozeznawać, examinować, finalnie sądzić, Sprawiedliwość nakazywać, y iey wykonanie obmyślać, władzą y moc nadaną sobie zawsze miały. Zyczyłby sobie niemniej podobnego umowienia y wyznaczenia Kommissarzow do miarkowania y uspokojania dyfferencyi o Granice między partykularnemi Obywatelami, ktorzy niedołożywszy się naywyższej Zwierzchności swciej, bezprawia popełniaia, *fura & securitates bone Vicinitatis* gwałcą, y dobre porozumienie, zgodne pożycie, między Tych to Dwoyga Państw Poddanemi psuia. Na resztę życzyłby sobie tenże Krol IMć Pruski, żeby między Obiema Państwami handlow Kupieckich lądowych y wodnych zakwitnienie, y wszelkiego bezpieczeństwa obmyślenie nastąpić mogło; więc wzajemne żądanie z Naszej Strony całości Granic Naszych y Fortun Obywatelow w Pograniczu wspomnionym mieszkaiających y sprawiedliwości nie zwłoczney dla każdego oświadczaiać, y tę Zbawienną obu stronnie myśl Nayjaśniejszego Krola IMci Pruskiego Nam oznaymioną mile przyimuiąc, a oraz obiecane od Krola IMci, przez Xiążę-

cia Czartoryskiego Łowczego Koronnego od Nas do tegoż Krola IMci wyślanego ukrzywdzonym od Poddanych Jego Obywatelom Naszym w Pograniczu Śląskim, Pruskim y Brandeburskim różnemi czasy, naywięcej zaś w Roku 1763. y w Roku teraznieyszym sprawiedliwej satysfakcyi mając mocną nadzieję, do traktowania w wyrażonych Punktach z Ministrami Krola IMci Pruskiego, którzy na to będą od niego umocowanemi, y porozumienia się z niemż względem dania Instrukcyi *ab utring* zgodnych, Kommissarzom y Sędziom Pogranicznym y rownego z obuch stron Ich umocowania, tudzież względem nadgrody namienionych krzywd tych samych WW. y UU. Kommissarzow, którzy do traktowania teraznieyszego Seymu ustanowieniem z Dworem Rosyjskim są naznaczeni, postanawiamy, y Im relacyi uczynienie o tym traktowaniu przed Nami, y przytomną przy Boku Naszym Radą zalecamy; po ktorey według potrzeby Kommissarzow y Sędziow Pogranicznych Instrukcyami przyzwoitemi z Kancellaryi Naszey opatrzonych niebawnie wyznaczyć, y Penſye, gdzie obeyść się bez nich nie będzie można, dla Sędziow y Kommissarzow determinować zechcemy, oraz środki jakie ułożone będą, przez tychże Naszych Delegowanych nayskuteczniejsze przed się wziąć zechcemy.

Approbacya Sądow Pogranicznych Województwa Bracławskiego z Tatarami.

62. **P**onieważ przez Wielmożnych Humieckiego Kamienieckiego, Jana Czarneckiego Bracławskiego Kasztelanow, Kommissya z Tatarami w Palijowym Jeziorze zaczęta, a potem *ex limitatione* w Kamieńcu Roku 1762. zakończona, y żeby z tym Narodem podobne nie wypadaly kłotnie y niebezpieczeństwa, przez tychże Wielmożnych Kasztelanow Kommissarzow Sady Pograniczne *ad formam* Sądow Pogranicznych Województwa Podolskiego z Kommissarzami od Porty y Hana Tatarskiego zesłanemi ustanowione, też Sady *ad normam* Prawa Woiewództwa Podolskiego aprobuujemy; Prace zaś nie małe y Expensy na te dwie Kommissye przez Wielm. Kasztelanow słożone, do sprawiedliwej nadgrody w pamięci niezawodney zostawuiemy.

Penſya Sędziom Pogranicznym Woiewództwa Podolskiego.

63. **P**onieważ w Sądach Pogranicznych Woiewództwa Podolskiego z Portą Ottomańską, przez Urodzonych Sędzie-

dziego y Pifarza Grodzkich Kamienieckich, tudzież dwóch Sędziów Pogranicznych y Burgrabiego Grodzkiego Kamienieckiego sędzić się zwykłych, Sprawy Obywatelów Tureckich, nie tylko z Obywatelami Woiewodztwa Podolskiego mają być rozstrzygane, iak dawniey bywało, ale *per Resultatum Senatûs Consilij* ostatniego, wszystkim Obywatelom całego Krolestwa *Forum* do odpowiadania *ad Actoratus* Obywatelów Tureckich w tychże Sądach naznaczono; przeto potwierdzając też Ustawę *eiusdem Senatûs Consilij*, oraz mając wzgląd że przez to przybywa pracy y kosztów, wspomnionym Sędziom do pensyi dawnieyszey Tyśiąca Złotych, każdemu po drugiemu Tyśiącu przyczyniamy, y ażeby każdemu z tych Sędziów po Dwa Tyśiące corocznie wypłacane były, Skarbowi Koronnemu zalecamy.

Interessa z Dworem Saskim.

64. **G**Dy wnoszone na Seymie *Convocationis* przez Urodzonych Posłów potrzebne z Dworem Saskim traktowanie o pretenzye Rzeczy-Pospolitey *ex Pactis* Nayiaśnieyszych Predecessorów Naszych Drugiego y Trzeciego Augusta wynikające, od niegoż dotąd nie są uspokojone, y Obywatele rozmaici Państw Naszych w dochodzeniu sprawiedliwych należytości y długów, od tegoż Dworu trudność mają, z Dobr także Stołowych Krolewskich dochody od śmierci Nayiaśnieyszego Augusta III. do Rzpltey należące, do Kassy wspomnionego Dworu importowane *anticipativè*, które Nam Krolowi teraz *de jure competunt* y wroczone być powinny; Więc na usilne żądanie na Seymie teraznieyszym Urodzonych Posłów, y za zgodą wszech Stanów traktowanie z Dworem Saskim, tak o Rzpltey pretenzye, iako też o wybrane *anticipativè* dochody, z Dobr Naszych Stołowych, tudzież o partykularne Obywatelów Państw Naszych kredyty, długi y pretenzye, My Krol na Siebie staranie bierzemy, y wszelkich przyzwoitych środków dla otrzymania skuteczney satysfakcyi zażyć, starać się będziemy.

Urzędy Koronne.

65. **Z**Achęcając Ludzi zgodnych do usług Rzeczy-Pospolitey do dalszego w nichże postępku, dla zaszczytu ich, za powołaniem Stanów zgromadzonych zgodą, przyczyniamy Urzędy Sekretarzów Swieckich w Koronie y Litwie, także Pifarzów Swieckich, trzech w Koronie *ad normam* Pifarzów W. Litew: y te Osobom dobrze Nam y Rzeczy-Pospolitey zasłużonym, konferować będziemy.

Rz

Kaszc-

Kasztelania Buska y Urzędy Ziemskie Powiatowe różnych Woiewodztw.

66. **Z**Ebyśmy obfitsze mieli *ad premiandam virtutem* wier-
nych poddanych Naszych sposoby y szafunki Łask Na-
szych, na prozbę Posłów Ziemskich, Woiewodztwu Bełzkiemu
Buską Kasztelanią nadaiemy, y mieysce pomienionemu Buskie-
mu Kasztelanowi, po Urodzonym Kasztelanie Konarskim Ku-
jawskim w Senacie naznaczamy, Urzędy zaś Ziemskie oprócz
Podkomorzich y Sądowych, Woiewodztwu Sieradzkiemu na Po-
wiaty: Szadkowski (*salvo statuto* Urodzonego *ad presens* Starośty
Szadkowskiego) y Radomski, Łęczyckiemu na Orlowski, Brze-
łkiemu Kujawskiemu na Przedecki y Radzieiowski, a Ziemi Do-
brzyńskiej na Rypiński, Woiewodztwu Płockiemu na Powiat
Sierpski, Ziemi Ciechanowskiej na Powiat Prasnyski, Ziemi
Gostyńskiej na Powiat Gąbiński, nadaiemy, y Przywileie na
pomienione Kasztelanią Buską y Urzędy, z Kancellaryi Naszey
Possessionatis wydać rozkażemy. Ktorzy to Urzędnicy *secundum*
Ordinem Woiewodztw y Powiatow, to iest: Chorążowie po Cho-
rążych, & *consequenter* aż do ostatniego głosu na Seymikach za-
bierać będą, *Auctoritate* Seymu terażniejszego deklaruiemy.

Pozwolenie Woiewodztwu Bełzkiemu Podko- morzego dla Ziemi Buskiej.

67. **P**Onieważ Woiewodztwo Bełzkie dwie Ziemie y trzy Po-
wiaty mające, iednego tylko ma Podkomorzego, przeto
Zemi Buskiej odtąd Podkomorzego obierać na zawsze dozwała-
my, oraz aby odtąd na następujące Seymy iuż nie czterech, ale
pięciu Posłów toż Woiewodztwo obierało, *Lege perpetua* stano-
wiemy.

Wyznaczenie Mieysca dla Podkom: Wscho- wskiego, ostrzeżenie Juryzdykcyi Starośty y Ziemstwa Wschowskich.

68. **P**odkomorzemu Wschowskiemu Konstytucyą 1678. miey-
sce obiecane po Podkomorzym Kaliskim, a Staroście
Wschowskiemu przed Waleckim, za zgodą wszech Stanow na-
znaczamy. Ziemstwo zaś Wschowskie przy dawnym Prawie y
Prerogatywie zachowuiemy. Miasto Wschowa według Praw
Koron-

Koronnym y Lustracyi, Juryzdykcyi Starosty na wzor Stołecznego Miasta Poznania aby posłuszne było, nakazujemy.

Dom Nasz Krolewski.

69. **Z**ostawszy z Łona równości wolnemi Narodow głosami na naydostojniejszy Tronu Polskiego wyniesieni mieysce, nieutrąciliśmy jednak smaku ulubienia tego równości Stanu, w którym rodzić się y wychować się nam przyszło; y w tey mierze myśli nasze zupełnie Stanom na Seymie Elekcyi naszej otworzywszy, między warunkami Paktow z nami umowionych przyrzekliśmy zadaniami z strony naszej Nomenklaturami Familii nowych Tytułów lustru, tey szacowney, a nam miłej równości nie zacieśniać lub przytłumiać, y Domowi Naszemu iako w Obywatelstwie Oczyszczonego umieszczonemu niewięcey Prawa y wolności nad innych tegoż zanego Narodu Obywatelów przyznawać; y w tym przedsięwzięciu trwać żądaliśmy y żądamy. Gdy zaś ogólne Stanow Zgromadzonych żądze wymagają po nas, abyśmy tak na znak Narodowego, do nas przywiązania, iako y nadgrode czynow wielkich, niegdys Rodzica naszego, to męstwem w młodszych latach, to skuteczney y Narodowi użyteczney w pierwszeństwie Senatu Rady y pomocy skłonili się *ad publica vota* y Domowi naszemu, to jest Braci naszym Rodzonym, Kazimierzowi Podkomorzemu Koronnemu, Jędrzeiowi Staroście Ryckiemu y ich Sukcesorom, tudzież Michałowi Opatowi Czerwińskiemu Poniatowskiemu Tytuł Xiążęcy przyznali, to nam od Stanow uczynione ofiarowanie, tym chętniey przyimujemy, im pewnieyli jesteśmy, że tegoż przydatku ozdobnego Tytułu nieodmówienie, utwierdzi nam miłość ludu w Rzady powierzonego, który Tytuł ze z równości Szlacheckiey y podległości Prawu pospolitemu tychże Braci Naszych y ich potomstwo wyłączać niema, *ad mentem Paſtorū Conventorum* warujemy.

Reintegracya Dobr Starostwa Halickiego.

70. **P**onieważ niektóre Wsie *ad Corpus* Starostwa Halickiego należące, pretextem Przywileiow *ad sinistras delationes* exportowanych, iako to Kozina, Wyloczanka, Pułwiktowa oderwane, Pawelcze zaś Processsem inwolwowane znaydują się, przez co Urodzony Stta Halicki, nietylko w Grontach, Prowentach y Granicach krzywdę cierpieć, ale y Processa prawne ponosić musi, przeto na instancyą Posłow Ziemskich, za zgodą wszech Stanow pomienione Dobra Kozinę, Wyloczańską, Pułwiktowa y Pawelcze *ad Corpus*

pomienionego Starostwa, zachowując przy dożywotniej Possessyi,
 tak Possessorę Koziny, iako też Possessora Wyfoczanki (*previa*
 przez Urząd Grodzki Zydaczewski lub iednego Urzędnika *in spatio*
 Niedziel dwunastu, *sive captato tempore* ziechać mającego, iak wiele
 Possessorowi teyże Wyfoczanki podług Lustracyi *Anni* 1664. w tey-
 że Wyfoczance należeć powinno) *determinatione ac in rem* tegoż
 Possessora w dożywotnią iego Possessyą, *non involvendo* iednak
 Gruntow Wiktorowskich, *non obstante quavis contumacia ex divisi-
 one*, przywrocone mieć chcemy, y reinkorporujemy. Lubo zaś
 Wielmożny Andrzej Zamoyski *adpresens* Kanclerz Wielki Koron-
 ny przesłży *immediatè* Starosta Halicki, Summę czterdzieści y dwa
 Tysięcy Złotych Polskich niegdy Wielmożnemu Potockiemu na ow-
 czas Starości Halickiemu Konstytucyą Roku 1658. za Reparacyą
 Zamku Halickiego na Wsiach Boszewie y innych do Starostwa
 Halickiego należących assekurowaną, przychodząc do Possessyi tegoż
 Starostwa Sukcessorom niegdy Wielmożnego Potockiego nie tylko
juxta nexum Konstytucyi wypłacił, ale y dwie Wsie to iest Jumni-
 ce y Uhrynów do Starostwa Halickiego *in bonificationem* łatwości
 zgodzenia się bez prawnego Processu pomienionym Sukcessorom na
 Lat dwadzieścia (ewikcyą *in casu fatalitate* odpadnienia zapi-
 sawszy) w Possessyą wypuścił, *mediante* zaś *consensu Regis* pomie-
 nione Starostwo Urodzonemu Branickiemu terażnieyszemu Sta-
 roście Halickiemu *dimittendo ad manutenendum* konwencyi
 swojej obligował, przeto mając wzgląd na obfitość zasług
 Urodzonego Branickiego Nam y Rzeczypospolitey chwalebnie
 świadczonych, a Sukcessorom Wielmożnego Potockiego nay-
 mnieyszey niechcąc czynić krzywdy, niemniey uwalniając Wiel-
 możnego Zamoyskiego od zapisaney *co intuitu Successoribus Potoccia-
 nis* Ewikcyi, Summę pomienioną czterdzieści dwa Tysiące Zło-
 tych Polskich iuż raz przez Wielmożnego Zamoyskiego wypłaconą,
 niemniey kilkuletnią Dobr pomienionych Possessyą poczęści wytrzy-
 maną, *denuo* tymże Sukcessorom z Skarbu Koronnego *exnunc* wy-
 płacić naznaczamy, a Dobra pomienione Jumnice y Uhrynów *in*
rem Urodzonego Starosty Halickiego, *non obstantibus quibusvis juri-
 bus & Contractibus in spatio* Niedziel dwunastu *ab actu* Seymu de-
 occupando deklarujemy.

Wsi naszych Sołomka y Zurawka rozporządzenie.

71. **Z**Ważając szczerze bardzo Starostwa naszego Grodowego
 Lwowskiego Prowenta, a ieszcze y tych zmnieyszenie
 fskaffowaniem na terażnieyszym Seymie *Foraliorum*, tudzież mając
 spra-

sprawiedliwe względy, że Urodzony Starosta terazniejszy, na Reparacyą Zamku dla Trybunału Małopolskiego, y utrzymywanie Starościńskich ludzi, expensę mieć będzie znaczną; zaczym Wsie nasze Sołomkę y Zurawkę w Woiewodztwie Ruskim, Ziemi Lwowskiej leżące, y zdawna ku Starostwu Lwowskiemu należące, do tegoż Starostwa, y Prowentu iego, wraz z propinacyą przywracamy y przyłączamy. A uchyliwszy na stronę dawne tych to Wsianow oboiey Wsi na wypełnianie pewnych nam posług, dane od Przodków Naszych Przywileie, y uwolniwszy onych od tychże posług, aby odtąd na ich mieysce Urodzonemu Staroście Lwowskiemu podobne powinności, Czynsze, y Daniny, iak y inne Wsi nasze w okolicznych pełnią Starostwach, oni także wypełniali, stanowiemy, *salua pendenza quarta proventuum* z tychże Wsi, iakie się pokażą, *ad erarium Reipublice*.

Affekuracya Dożywocia Urodzonym Ordynatom Zamoy skim Małżonkom, na Starostwo Płoskierowskie y Tarnawatkę.

72. **D**Ożywocie na Starostwo Płoskierowskie y wieś Hreczaną w Woiewodztwie Podolskim, na Dzierżawę Tarnawatkę y Wieprzowę Jezioro w Woiewodztwie Bełzskim z przyległościami, to które służy Wielmożney Teressie z Mnichowskich Zamoy ski Woiewodziny Lubelskiej Wdowie, Urodzonemu Klemenso wi Zamoy skiemu Ordynatowi Synowi iey, y Konstancyi z Xiążąt Czartoryskich Małżonkom *in solidum*, tak aby po zeyściu teyże Wielmożney Woiewodziny Lubelskiej Matki, toż Starostwo y Dzierżawy w Possessyą y używanie swoje obiać mogli *ad extrema vite sue tempora*, za zezwoleniem Stanow Rzeczypospolitey *attentis meritis* przyznaiemy, które to nadanie dożywocia Prawom naszym Krolewskim w wolnym szafunku Starostw *et iurium communicativorū præjudicare* niema, zachowując *novellam legem* o placeniu Kwarty y Dupli.

Przeprawy Wielko-Polskie

73. **J**Ako wiele na tym przynależy, ażeby dla wygodnego wszelkiego stanu ludzi przejazdu, iako y Kupcow, handle prowadzących, dla przymnożenia Skarbowi Rzeczypospolitey pożytkow, wszelkie przeprawy opatrzone były; zaczym kiedy Urodzeni Woiewodztw Wielko-Polskich Posłowie donieśli Nam, że przeprawa w Dobrach Białośliwiu, znacznym kosztem Dziedzica w Mostach

wystawiona, dla niedostatku Borow, znacznie nadruynowana, dla ktorey zespucia, przejeżdżający tak Obywatele, iako y Kupcy, do Gdańska, Wrocławia, Leczna y innych Miast, przez nadstawienie daleko więkzey y gorzney podróży, nie małą ponoszą niewygodę; Więc za powszechną Stanow Rzeczypospolitey zgodą, Urodzonego Wsiow Białosłiwa, y Wyfoki Dziedzica, obligujemy, aby dogadziąc *publice commoditati*, starał się tę przeprawę poprawić, na ktorey iedynie utrzymanie, *liberam scissuram*, na borach Naszych Dzierżawy Zelgniewskiej, w bliskości pomienionych Dobr będącey, na wieczne pozwalamy *sine desolatione* borow czały. Ktorego wolnego zażywania borow, aby Dziedzicom Wsi Białosłiwa y Wyfoki nie bronili, tak terazniejszyemu, iako y następującym zalecamy Possessorom.

Przeniesienie Akt Generału Kiowskiego z Lublina do Lwowa.

74. **W**Oiewodztwom, ktorych Akta Trybunałskie są w Lublinie, to iest Kiowskiego, Bracławskiego, Podolskiego, y Czerniechowskiego, a teraz podług rozdziału w Trybunał się Lwowski sędzić mają, *exnunc* wolne tychże Akt z Lublina do Lwowa przewiezienie oznaczamy, do ktorego to przewiezienia y bezpiecznego we Lwowie oblokowania Woiewodztwom y Ziemiom, po dwóch Obywatelow osiadłych, y Regentow Ziemskich przysięgłych gdzie są, w czasie, ktory się sposobny zdawać będzie, delegować zlecamy. Ponieważ zaś Trybunały są teraz rozdzielone, przeto aby każdy z tych Trybunałów osobliwe miał Pieczęci z wyrażeniem wokoło Orła Polskiego wypisu: *Pieczęć Trybunału Piotrkowskiego, Poznańskiego, czyli Bydgoskiego, także Lubelskiego y Lwowskiego*, które na Inchoacyi Trybunałów ma oddać Ziemstwu tegoż mieysca, a te Ziemstwa depaktować nie mają.

Dobra Stołu Krolewskiego.

75. **Z**E się Konstytucyi Titt: Reintegracya Dobr naszych Ekonomicznych, tak w Koronie iako y w Wielkim Xięstwie Litewskim, na Seymie *Anni* 1717. postanowionej dosyć nie stało, y owszem przeciwko wzwyż wspomnionemu Prawu y innym całość Dobr Stołu Naszego warującym, wiele się na umniejszenie dochodow stołu naszego, tak w Koronnych iako y Litewskich Ekonomiach działo; więc chcąc, aby też Dobra nasze stołowe do swoiey całości przywroczone były, Kommissye nasze *in Personis Senatoriis, & Equ-*

Equestris Ordinis z Szlachty osiadłej *cum plena facultate*, tak do Koronnych iako y Litewskich Ekonomii, tudzież Lesnictw *generaliter* wszystkich w Ekonomiach Naszych będących ordynować będziemy; ktorzy Kommissarze, *absentia* tych, ktorzyby *in Instrumento Commissionis* wyrażeni nie ziechali, *non obstante*, byle piąciu było przytomnych; wszelkie dochody, Czynsze, Daniny, y Pańszczyzny należące od poddaństwa, bez uciemżenia onych, ale za sprawiedliwą uwagą *in qualitate* Gruntow, na ktorych osiadają porządki, Jurzydykcyę przyzwolicie opiszą. Prawa Miast, y ich Lokacye rozwiążą, roztrząsą, y decydować będą; Granice gdzie potrzeba będzie osobiście rozeznają, & *amicabiliter adhibito officio campesfri* to jest: przy Podkomorzym, lub Komorniku Granicznym *componere*; a gdyby strona *componere* nie chciała, tedy w Sądach naszych Zadwornych Assessorskich Dozorcy nasi, o to, *ad instantiam Instigatoris agere* mają. Praw iakie kto ma, *sub amissione Possessionis*, pokazanie nakazą, y dawne to jest: na ktore Przywileie wychodziły, *ante Lustrationes ultimarias* otrzymane, przeyrzawszy nienaruszenie zostawią. A z pod Pieczęci Pokoiowey wyszłe iako nieważne skasują, Possesye zaś reinkorporować będą, inne zaś y wątpliwości podlegające, żadnemi nie wsparte Lustracyami, *pro decisione & cognitione*, do rzeczonych Sądow naszych Assessorskich odeszłą. W Ekonomiach Malborskiej y Rogozińskiej wszystko to, co winnych dla pomnożenia dochodow słołu Naszego, y dla wprowadzenia iako najlepszego w tychże Ekonomiach Rządu y porządku, czyniąc; Czynszownikow, Mieszkańcow w Ekonomiach rzeczonych, *ex occasione renovationis emphyteusis*, różnemi sposobami *ad sinistram informationem* wypadłych, że zażywani y wycieńczeni bywali a często podkupowania sąsiadow doświadczając, ręce w Gospodarstwie opuszczając im przychodziło, co gdyby dłużej praktykować się miało, zamiast polepszenia, uszczuplone w dochodach te Ekonomie nasze zostaćby musiały; o bezpieczeństwie wieczystym dla nich samych, y Sukcesorow, lub *propter juris Quaesitores*, upewnią y *in Emolumentum* Skarbu Naszego, z takowym bezpieczeństwem, nadane od nas, z postanowieniem Czynszu corocznego, *perpetuo* trwać mającego, Przywileie w swojej ważności zachowają, y zachowywać zalecą. Jeżeli zaś ktore *jura Emphyteutica* w tychże Ekonomiach są Szlachcie służące, za takowemi Prawami trzymanych Possesyi *Statum* opisawszy podobnie do Sądow Naszych Assessorskich *pro cognitione* odeszłą. Zamek Rogoziński zdezolowany zlustrują, & *rudera ejus* na pożytek Skarbu Naszego obrocą. Te tedy Kommissye od nas zesłane, cokolwiek według mocy teraz dozwołoney postanowią, to tak ważno ma być, iakoby *authoritate* Seymu tera-

zniefzego ftwierdzono było, *precifis omnibus Appellationibus & profecutionibus*. My zaś żadnych Przywileiow, na iakąkolwiek alienacyą Dobr ftółu Naszego Krolewskiego, *sub nullitate Privilegiorum* wydawać nie będziemy. A iako dawnemi Prawami, tak y świeżemi warowano, aby Dobra ftółu Naszego, Luſtracyom niepodpadały, & *ab omnibus oneribus* wolne były, więc to ſamo *preſenti lege cavetur*. Warunek Konſtytucyi *Anni 1717. de non evocatione* Dozorcow Dobr ftółu Naszego do Grodow y Trybunałow *in toto sub nullitate Judicatorum* reaſſumuiemy.

Miaſto Zakroczym.

76. **M**iaſto Naſze Zakroczym przez dawnieyſzych cząſow nieſzczęśliwości, a naybardziej przez oddalenie ſię Rzek Buga, Narwy, y Wiſły, tam przedtym płynących, prawie iuż upadłe, chcąc poratować, a do Stanu pierwſzego przyprowadzić, podług Konſtytucyi temuż Miaſtu Roku 1589. ſłużącey, na poratowanie onegoż w bałwanach ſześciu przychoǳących z Zupy Zakroczymſkiey; A że te mając zaległe w teyże Zupie, więc nakazuujemy, aby *precedente calculo cum quo competierit ab ultima quietatione* Urodzonemu Jozefowi Młockiemu Staroſcie Zakroczymſkiemu, *vi ſcripti* wypadł-go między tymże Staroſtą Zakroczymſkim a Obywatelami Miaſta Zakroczyma za rekwizycyą iegoż wrocone było, na naſtępujące zaś Lata *ad producenda jura legitima* przed Kommiſſyą Prowentow ſtółu Naszego toż Miaſto odyſyłamy.

Konſerwacya Puſzczy Niepołomſkiey.

77. **J**ako Dobra naſze Stołowe ſą *Patrimonium* Rzeczypoſpolitey tey nam docześnie pozwolone, tak z miłoſci Naſzey, ku Pańſtwom nam od Pana Boga powierzonym, w konſerwowaniu tychże Dobr chęć naſzą ogłaſzamy. A że w Puſzczy Niepołomſkiey różni przez zaſługi ſwoie za Przywilejami y Prawami pewną liczbę fur drzewa, y drzew warowaną ſobie mają, która Puſzcza z kilkokrotnych Rewizyi znacznie zruynowana, y zdeſolowana ſię być pokazywie, tedy przez ſamę ſłuſzność tak dla Naſzey, iako y dla Prawa do niey mających wygody (wyjąwszy tych, co przez zamianę Gruntow Dziedzicznych z Antecęſſorami Naſzemi wolny wręb w teyże Puſzczy naſzey na zawſze ubeſpieczony mieli ktorych my w całoſci Prawa zachowuiemy) Inni zaś *per medium* tylko ſwoiey należytoſci w Drzewie y drwach partycypować y odbierać będą przez lat dwadzieſcia, *hac conditione*, aby tam na tych mieyſcach to drzewo y drwa brali, gdzie im ludzie naſi Łowieccy zdolne według
ich

ich potrzeby pokaza, a to pod konfiskacyą wozow y sprzęciow *secus* czyniącym, poki młodzież drzewa do swego nieprzyjdzie wzrostu y perfekcyi, a po wypłynionych lat dwudziestu mają *ad plenum jus suum redire, co presenti cavemus Lege.*

Approbata Zamiany Dobr Kuchar y Rudna
Ekonomicznych J. K. Mci za Dobra Wieś Bo-
gucice Dziedziczne Urodzonego Jana z Słas
Słaskiego, Woyckiego Woiewodztwa
Krakowskiego.

78. **P**onieważ dla zachodzących Granicznych sporek y dyffe-
rencyi, między Dobrami Ziemskimi Bogucice Urodzone-
go Jana z Słas Słaskiego Woyckiego Krakowskiego, a Dobrami Na-
szemi stołowemi, za Kuchary y Rudno do Ekonomii Niepołomskiej
należącemi nastąpiła zamiana *mediante Commissione vigore Instru-*
mentu przez Najiaśniejszego niegdy Predecessora naszego Augusta
III, Dnia 23. Lipca 1755. Roku wydanego na Gruncie Dobr Bogucice
sub actu 14. Dnia Miesiąca Sierpnia *expedita.* A ten *Actus* Kom-
missyi tylko przez samego niegdy Najiaśniejszego Augusta III.
Listem z Kancellaryi Koronney *de die 4. 8bris* 1755. wydanym au-
toryzowany dotąd przez Stany Rzeczypospolitey dla niedoszłych
Seymow nie approbowany; więc *prospiciendo juri & integritati*
utriusque, aby takowa kommutacya *vim perpetuitatis* miała, też
Kommissyą y zamianę wraz z Skryptem do niey się referuiącym
sub die 14. Augusti 1755. przez Kommissarzow danym, y ich podpi-
sem stwierdzonym, mocą Seymu teraźniejszego na wieczne czasy
cum omni proprietate & oneribus Rzeczypospolitey iako już z Dobr
Ziemskich Urodzonemu Słaskiemu y jego Sukcesorom na Dobra
Kachary y Rudno, *juxta antiquum usum practicum*, approbujemy,
a zaś Dobra Bogucice przeszle *modo quo supra* Ziemskie w Nasze
stołowe zamieniamy, y one do Ekonomii Niepołomskiej *juri Nostra*
Regio przyłączamy.

Uspokoienie Granic między Dobrami Dziedzi-
cznymi Dzwiniaczem y Starostwem
Czerwonogrodzkim.

79. **G**Dy Akt Graniczny Kommissarski między Dobrami Na-
szemi, Klucza Dzwiniackiego Ziemskimi, y Staro-
stwem Czerwonogrodzkim zasły, y odprawiony dla założoney
od tegoż Starostwa Czerwonogrodzkiego do Sądow Assessorskich
Koronnych Apellacyi, swego dotąd skutku nie ma; zaczym dla ła-
twiejszego uspokoienia, za zgodą Stanow, Kommissyą, y Kommis-
sa-

farzow Urodzonych Tomazsa Stadnickiego Podolskiego, Tadeusza Dzieduszyckiego Halickiego Podkomorzych, Antoniego Borysławskiego Chorążego Halickiego, Adama Darowskiego Podśedka Podolskiego, Antoniego Chrzanowskiego Podczaszego, Jana Kickiego Miecznika, Macieia Newego Cześnika Czerwonogrodzkich, Ignacego Swiejkowskiego Podczaszego Zytormirskiego, Jakuba Gorskiego Halickiego, Waleryana Bielawskiego y Darowskiego Komorników Podolskich, Marcina Dołęę Pułkownika Woysk Naszych naznaczamy, ktorzy na wiosnę w Roku następującym, aby ich tylko Piąciu było, *previis innotescentiis ad locum controversum* ziada, przerzeczony Akt Kommissarki Graniczny zweryfikowawszy, bez wszelkich Dylacyi lub Appellacyi, albo prosekucyi, sprawę całą Graniczną, *ad citatis collateralibus, nulli partium favendo* osądzą, Kopce usypią, y wszystkie pretensye dotąd zachodzące uspokoią: ktorych Dekret, aby wiecznemi czasy nie naruszenie był zachowany y do exekucyi przyprowadzony, *presenti lege cavetur.*

Approbacya Sprzedaży *Medietatis* Wsi Gnatowice *in rem* Urodzonego Bazylego Walickiego, Kasztelana Sochaczewskiego.

80. **G**Dy Panny Dominikanki Konwentu Sochaczewskiego połowy Wsi Gnatowice nazwaney w Woiewodztwie Rawskim, a Ziemi Sochaczewskiej leżacey, na osobę Urodzonego Bazylego Walickiego Kasztelana Sochaczewskiego, drugiey połowy tey to Wsi Gnatowice Dziedzica, Kontraktem *Resignationis precedente consensu Romano & aliis solennitatibus juris* za Summę dwadzieścia Tyśięcy Złotych Polskich sprzedać determinowały się, więc za tęż samę kwotę dwadzieścia Tyśięcy Złotych Polskich a niewiększą, pozwalamy tymże Pannom Dominikankom Konwentu Sochaczewskiego części czyli Wioski w bliskości ku pożytkowi ich przytrafiającej się Prawem Dziedziectwa nabyć, którą My z następcami Naszemi tranzakcyą według teraźniejszego pozwolenia wszech Stanow Rzeczypospolitey nastąpić mającą za wiecznie trwałą mieć chcemy.

Dobra Brwilno y Bielawy.

81. **P**Onieważ Dobra Brwilno Wyfokie, w Woiewodztwie, y Powiecie Płockim leżace Urodzonego Wincentego Modlińskiego Zupnika Kuiawskiego Dziedziczne, Konwentowi Płockiemu Panien Zakonnych Świętego Norberta, *a prima fundatione* przyległe; Dobra zaś Bielawy, y Złotniki w Woiewodztwie Brzeskim Kujawskim, Powiecie Radziejowskim leżace, tychże Panien Zakonnych Płockich Dziedziczne, Dobrom Urodzonego Modlińskiego

skiego Zupnika Kuiawskiego Dziedzicznym przyległe zostały; więc na obligacyą wzwyż wyrażonych Stron, dogadzając *Commoditatibus* Jch, zamiany wzajemney tychże Dobr pozwalamy.

Przyczynienie Placow do rozprzestrzenienia Zamku Warszawskiego.

82. **L** Ubo na Seymie Konwokacyi w Roku teraźniejszy Warzawski, Lagituiącym się dla rozprzestrzenienia Zamku Naszego Warszawskiego niektóre Place y Domy, iako to Rowennowski, y Rafałowiczowski nazwane ztykające się z murami Zamkowemi podług uznania na ten czas Architektow W. Podskarbiemu W. Koronnemu okupić y znieść naznaczono, y to iuż swoje wzięło exekucyą; gdy iednak dla dostateczniejszego rozprzestrzenienia tegoż Zamku y Dziedzińca na wygodę publiczną przez uznanie tychże Architektow ieszcze jeden Dom Rafałowiczowski do Krakowskiej Bramy rozciągający się, y drugi Dom Sławetnych Zambergerow w Samey Bramie Krakowskiej sytuowany, tudzież z drugiey strony Domy y Place cztery, idąc od Bramy Zamkowej Grodzkiej nazwane, do Kościoła S. Jana po prawey ręce, do Urodzonego Płohockiego y innych należące aż do rogu kanału, to jest do Kamienicy XX. Manfyonarzow Warzawskich rozciągające się są *indispensabiliter* potrzebne; Przeto za zgodą wszech Stanow dogadzając publiczney we wszystkim wygodzie, zlecamy Wielmożnemu Podskarbiemu Wielkiemu Koronnemu y Kommissyi Skarbowey, ażeby uczyniwszy wprzód ugodę z Possessorami o wyżej wspomniane Place y Domy, za słuszną y sprawiedliwą onych taxą nabyć, y w okrag Zamkowy *indilate* wpuścić mają, Sumnę iaka będzie należała wypłacić, co *in Rationibus* Skarbu Koronnego przyjęto bydz ma, postanawiamy.

Pozwolenie kupienia Placow Tepperowi w Warzawie.

83. **P** Onieważ się przy Mieście Naszym Stołecznym Warzawie, wiele Placow częścią pustych, częścią drewnianymi Budynkami, przypadkom ognia całemu Miastu grożącemi zabudowanych znayduie; więc dogadzając *Publicæ Commoditati* iako też dla ozdoby tegoż Miasta Naszego Rezydencyonalnego, pozwalamy Piotrowi Tepperowi Obywatelowi Miasta Naszego Poznania; aby mógł takoweż Place ku pożytkowi publicznemu y ozdobie Miasta Warzawy kupować sobie, y na nich czyli to Domy ozdobne dla naymow, czyli Szpiklerze dla składow y

U
skupowa-

skupowania zboż, *in usum publicum* potrzebnych murować, w czym ażeby od nikogo *quocumq. modo, titulo & pretextu* inkwietowanym niebył, *presenti Lege* dla niego y Sukcesorow Jego *una cum facultate testandi* waruiemy, *salvis oneribus Reipublicae & Civilibus*.

Szkoła Rzemieslnicza w Opolu.

84. **S** Szkołę Rzemieslniczą w Opolu w Woiewodztwie Lubelskim od Xieży *Scholarum Piarum in commodum* ubogich Dzieci y Kraiu erygowaną wraz z Fundacyą tychże Xieży *Scholarum Piarum* przez ś. p. Jana Tarła Woiewodę Sandomierskiego *ad mentem* Prawa 1736. *cum perpetua* do niej *incorporatione* Plebanii, Opolskiej, *mediante Sanctae Sedis Apostolicae Beneplacito* uczynioną, pod Protekcyą Naszą bierzemy y Approbuujemy. A uczniowie wyzwolone w tej Szkole, aby wszędzie po Cechach w Miastach y Miasteczkach we wszelkiej z Drugimi Rzemieslnikami równości przyimowani y zachowani byli, nakazujemy.

Szpital Warszawskie,

85. **S** Szpital Generalny w Warszawie, za staraniem Xieźdza Baudovin Kongregacyi *Missionis* Kapłana, pod Tytułem Dzieciątka JEZUS założony, Dobrami niektórymi Ziemskimi, Kręczki, Umiaśtowo, Klimonty, y Falki, w Ziemi Warszawskiej leżącemi nadany, approbuujemy. Rządy zaś tegoż Szpitala, iakie Nam się będą zdawały nayprzyzwoitsze postanowimy: y on dostatecznymi dochodami opatrzymy.

Szpital także w Warszawie pod Tytułem Świętego Rocha dla ubogich chorych, od Wielebnego w Bogu Bartłomieja Tarła, na ow czas Biskupa Poznańskiego erygowany, y częścią Wsi Stanczlewice nazwaney, od niegoż nadany approbuujemy; Zezwalając oraz aby Wioska Rakowiec w Possefii tegoż Szpitala będąca, temuż Szpitalowi *jure perpetuo* od Dziedzicow cedowana, a druga część Wsi Stanczlewic przykupiona była.

Approbacya Fundacyi Domu Nacyonalnego w Rzymie, oraz Szpitala y Alumnatow przy nim fundowanych.

86. **K** Ościół y Dom Nacyonalny Polki w Rzymie z Szpitalem y Alumnatami pod Tytułem S. Stanisława Biskupa y Męczennika, Krolestwa Naszego Patrona, a pod Rządem Przewielebnych Biskupow Krakowskich zostający, *pia liberalita-*

te Stanu Duchownego tey Rzpltey od dawnych już czasow fundowany, dla obfitych pożytkow z niego na Narod Polski spływających: że w Rzymie na wzor innych Krolestw Kościoły tam y Domy swoje mających, własnością iest Nacyi Polskiej, że Rodakom Rzeczypospolitey czyli to z Nabożeństwa *Limina Apostolorum* nawiedzającym, czyli *causâ Studiorum* osobliwie *Eccllesiasticorum* do Rzymu się udającym skłonienie czyni, & *in parte per Alumnatus modum subsistendi, & educationis subministrat*, a potym *excultos* Oyczyźnie oddaie, godny uznaiemy Protekcyi Naszey y Rzpltey, przeto Fundacyą tegoż Domu, Szpitala, & *Alumnatum* przy nim tak dawniey *fundatorum*, iako też *recenter* przez Wielebnego Józefa Benedykta Grodzickiego Kanonika Katedralnego Krakowkiego fundowanego, *Authoritate* ninieyszego Seymu *juxta tenorem & obloquentiam respectivarum Erektionum in toto* approbuujemy, oraz wszystkie rzeczzone Fundacye pod protekcyą Naszą, y Rzpltey bierzemy, obiecuiąc nie tylko ie usilnie *manutenere, & protegere*, ale też sposobnych okazyi *ad Augmentum, & ampliacionem* onych, iako Narodowi Polskiemu wielce pożytecznych, opuszczać niebędziemy.

Forteca Częstochowska.

87. **P**Onieważ Rzeczpospolita do swoiey Nayświętszey Krowy Maryi Panny, w Obrazie Częstochowskim Cudami Rynącey zawsze nabożna, y Iey Protekcyi w potrzebach doznowająca, wszystkimi Konstytucyami, a mianowicie *Anno-rum* 1652, 1658, 1676. 1710, 1717mi Jasną Gorę ztwierdziła, Więc na oświadczenie, iako nieustannie pragniemy Matki Boskiej, dla Nas y Całego Krolestwa skuteczney pomocy y Opieki, za zgodą wszystkich Stanow Rzpltey Oboyga Narodow, wyżey wyrażone Konstytucye w swoich właściwych Opisach, mocą terazniejszego Seymu mieć chcemy, to na przyszły czas co do Jasney Gory postanawiając y ostrzegając, żeby Prowenta z Dobr od Nayiasnieyszych Predecessorow Naszych y Rzpltey nadanych, na utrzymanie dostatecznego Garnizonu y Ammunicyi potrzebney, iedynie na ten koniec y na lepsze co raz opatrzenie, y reparowanie Fortecy obracane były, y żeby Komendant tey Fortecy, ktory ma bydź Rodowity Polski Szlachcic Katolik a przez Nas uprzywileiowany co Rok Kommissyi Woyłkowey *de Statu & necessitatibus* tey Fortecy, z Dobr na to nadanych, *providendis* sprawał się.

Korony y Insignia Krolewskie.

88. **K**iedy z woli y zgody zkonfederowanych Stanow Rzpltey na Seymie *Convocationis* 1764. Korony y *Insignia* do Koronacyi Krolow należące z Krakowa sprowadzone były, tak za Wolą y zgodą tychże Stanow Rzpltey na Seymie teraznieyszym zgromadzonych, po odprawionej już szczęśliwie Koronacyi Naszey, nazad do Krakowa odwiezienie tychże Koron & *Insigniorum* pod dozorem Xiędza Kułtosza Koron Wielmożnemu Dembińskiemu Kasztelanowi Woynickiemu, Urodzonemu Stanisławowi z Poławic Ankwiczowi Kasztelanowi Bieckiemu, y *delegando* od Kommissyi Skarbu Koronnego zlecamy, aby umowiwszy między sobą dzień z Warszawy razem ruszyli, y do Krakowa przyiechawszy na zwykłym miejscu Korony y *Insignia in presentia* W.W. Senatorow *ex Lege* do zawiadywania Skarbem Krakowskim wyznaczonych, lub Jch subalternow, iako też przytomnych na ow czas Burgrabich Zamkowych Krakowskich zapisawszy w Grodzie *Actum* złożenia, zamknięcia y zapieczetowania deponowali, a Urodzony Deputat Kommissyi Skarbowey *de erogatis* na Expens podróżną W.W. y U.U. Kommissarzow y Kułtosza Koron teyże Kommissyi Skarbowey oddać ma Rachunek, który *in Rationibus* przed Nami w Czasie swoim *reddendis* przyięty bydz ma.

Libertacya Placow Urodzonych Kuczyńskiego y Kłopotowskiego.

89. **D**worki Urodzonych Leona Kuczyńskiego Stolnika Mielnickiego, y Wincentego Kłopotowskiego Burgrabiego Drohickiego, w Mieście Naszym Drohiczynie będące, y Place do wybudowania tychże skupione od wszelkich impetycyi Żołnierskich, Przechodow, Dawania Podwod, wiecznymi czasą, *salvis tantummodo oneribus pro Interesse Reipublice & Civitatensibus* uwalniamy.

Iarmark w Miasieczku Siedlcach.

90. **P**rzywiley Nayiaśnieyszego Augusta III. Predecessora Naszego, którym Iarmark w Miasieczku Siedlcach w Woiewództwie Lubelskim, a Ziemi Łukowskiej leżącym, Wielmożnego Xiążęcia Michała Czartoryskiego Kanclerza Wielkiego W.X. Litt: Dziedzicznym, iest ustanowiony(czas przedzey zaczęcia Jego to iest od Niedzieli Starozapuśney naznaczając) mocą Seymu teraznieyszego approbuujemy, oraz ustanowienie drugiego Iarmarku Dwuniedzielnego, w tymże Miasieczku, który się w dzień pierwszy Miesiaca Lipca zaczynać ma, pozwalamy.

Indy-

Indygenat Urodzonych Brühlów.

91. **P**Onieważ Urodzeni Fryderyk y Karol Graffowie Brüchlowie od Woiewodztw niektórych rekomendowani, Procedencyą swoją y zacność Urodzenia Dokumentami z Xięstwa Saskiego Zagranicznymi, y że dotąd w Xięstwie Saskim iako dystryngowani Obywatele Majorat y Possessye znaczne trzymają dowiedli, y do usług Rzeczypospolitey są sposobni; Przeto Onych za Indygenów Korony Polskiej y Wielkiego Xięstwa Litewskiego oraz Prowincyi do nich należących z Jch Sukcesorami przyimujemy, y do wszelkich Prerogatyw Stanowi Szlacheckiemu przyzwoitych *Capessendorum Bonorum & Honorum* przypuszczając, tychże przy Dziedziectwach, tak przez Oyc ich, iako y przez nich samych nabytych, *salvo prestando Reipublice super fidelitatem juramentô*, zachowujemy, y terazniejszą uchwałą, za zgodą Wszech Stanow uznaiemy, y *Diploma eo intuitu* z Kancellaryi Koronney wydać rozkażemy.

Indygenat Urodzonego Jozefa Gabaleona Salmoura.

92. **Z**Awdzięczając Wielkie zasługi w Rzeczypospolitey Nayprzewielebniejszego Jmci X. Arcybiskupa Gnieźnieńskiego Prymasa Korony y W.X. Litt, iako też Wielmożnego Franciszka Bielińskiego Marszałka W. Koronnego, pierwszego Brata, a drugiego Wuią Urodzoney Graffowy z Lubieńskich Salmourowy Syna Jey, a Synowca y Wnuka *respectivè* dwóch wspomnionych Wielkich Mężów w Xięstwie Pedemontskim starożytnością Familii zaszczyconego, w Xięstwie Saskim Indygenat y Dobra znaczne mającego, do Indygenatu Korony Polskiej y W. X. Litt, oraz Prowincyi do nich należących, z Sukcesorami (ieżeli ich mieć będzie) przyimujemy, y do wszelkich Prerogatyw Stanowi Szlacheckiemu przyzwoitych, *capessendorum Bonorum* za zgodą Wszech Stanow, *salvo prestando super fidelitatem Reipublice juramentô & productione Documentorum Nobilitatem suam probantium* przed Pieczętarzami, które *ad Archivum Regni* podane bydz mają przypuszczamy, y *eo intuitu Diploma* z Kancellaryi Koronney wydać rozkażemy.

Indygenat Urodzonemu Pyrhys de Varille Szlachcicowi Francuzkiemu.

93. **M**Ając sobie doznana *in re Literaria indolem*, y pracowitą chęć do usług Publicznych Urodzonego Cezara
W Pyr-

Pyrhysa de Varille Szlachcica Francuzkiego, Onego za zgodnym Panow Rad Naszych y Poslow Ziemskich zezwoleniem do Indygenatu *cum Successoribus* w Państwach Naszych Koronnych y Wielkiego Xięstwa Litewskiego za wyprobowaniem przed Kancelarzami Szlachectwa w Narodzie swoim przypuszczamy, y *eo intuitu Diploma* z Kancellaryi Naszey wydać rozkazemy, *salvo prestando super fidelitatem Reipublice* przed temiz *Juramentô*.

Indygenat Urodzonemu Ierzemu Bertrandowi.

94. **Z**Aflugom niegdy Urodzonego Krzysztofa Bertranda Pułkownika, przez tak wiele Lat, w Woysku Rzpltey czynionym, ponieważ śmierć Jego w Akcyi pod Nadarzynem, pod czas przeszłego Bez Krolewia uprzedziła sposob należytey dla Osoby Jego nadgrody, przeto Sukcesorom Jego winną oświadczając wdzięczność, Urodzonego Jerzego Bertranda Syna Jego, iako z Szlachetney Krwi Francuzkiej pochodzącego, za Rekomendacyą Wielmożnego Augusta Xiążęcia Czartoryskiego, Woiewody Generała Ziem Ruskich, iako Generalnego Woysk Koronnych Regimentarza, do Indygenatu Polskiego, *et ad omnes Prerogativas*, ktore tylko prawdziwemu Indygenie Państw Rzpltey należą, przypuszczamy; nie wprod iednak *ad capeßenda Officia et Beneficia* Rzpltey przychodzić ma, aż przed Kancelarzami Szlachetność Zagraniczną procedencyi swoiey Dokumentami, Nam y Rzpltey dowiedzie, y *prestabit super fidelitatem Reipublice Juramentum*, *eoq; intuitu Diploma* z Kancellaryi Naszey wydać rozkazemy.

Indygenat Urodzonych Riaucoura y Schmidta.

95. **Z**E wiele na tym należy Rzpltey, żeby Ludzi Cnotliwych y Maiętnych osobliwemi względami zaszczycać, Urodzonych Piotra Riaucoura z Synem Jędrzeiem, y Synowcem Jozefem Generałem Majorem w Woysku Lit. y Ludwika Biskupa Ptolomeyńskiego, iako też Urodzonego Karola Schmidta *in Imperio* Szlachtą będących, *prout ex Diplomatis* ichże *constat*, Nam zasłużonych, za powszechną zgodą do Indygenatu y Prerogatyw Szlachectwa w Koronie, W. X. Litt: y Prowincyach do Nas należących przypuszczamy, *et Capeßendorum Bonorum capaces* mieć chcemy, *salvo prestando* przed Kancelarzami *super fidelitatem Reipublice Juramentô*, y *eo intuitu Diploma* z Kancellaryi Naszey wydać rozkazemy.

Indygenat Urodzonego Szymona Corticellego.

96. **J**ako Przodkowie Urodzonego Szymona Corticellego Oberstleytnanta w Woysku Naszym, rodowitością Szlacheństwa, znakomitością Urzędów sprawowanych w Kraiu swoim zaszczytzeni do Polski przeniosszy się dawno, zawsze wierni Nam byli, tak My zgromadzone Stany, mając zalecone Dwudziestoczteroletnie tegoż Oberstleytnanta, tudzież Oycę Jego nieposłednie w Woysku Rzpltey zasługi, onego za Indygenę Korony Polskiej y W. X. Litt: powagą Seymu terażniejszego uznaiemy, wszelkich swobód Szlacheckich pozwalamy, y Przywilej *co nomine* z Kancellaryi Naszey Koronney wydać zlecamy, nie pierwey iednak, azby Autentyczne swego Szlacheństwa pokazał wywody, y przysięgę wierności Nam wykonał przed Wielmożnemi Kanclerzami.

Nobilitacya Urodzonych Hiziów.

97. **P**Rzez wzgląd zawsze należyty na rekomendacyą Rzadzających Woyskiem Naszym Koron: y W. X. Lit: mając sobie zaleconych przez Wielmożnego Xiążęcia Augusta Czartoryskiego Woiewodę y Generała Ziem Ruskich, iako Woysk Koronnych Generalnego Regimentarza, tudzież pamięć zasłużonych w Woysku Naszym Koron: Nam y Antecessorom Naszym, mianowicie pod Panowaniem niewygasłej Pamięci Jana III. Dom Urodzonych Hiziów, do Kleynotu Szlacheństwa Polskiego y należitych mu Prerogatyw przypuszczamy y domieszczamy Urodzonych Franciszka Oberstleytnanta w Regimencie Gwardyi Naszey, Piotra Kapitana Indziniera, Wilhelma Kapitana w tymże Regimencie Gwardyi, Sukcessorow Jana Pułkownika nie dawno zmarłego z Ichże Oboiey Płci Sukcessorami, tudzież Jozefa Kanonika Przemyńskiego Brata Ich Rodzonego, zostawiając przy używaney Im dotąd Jeża w czerwonym polu Herbu Pieczęci, a dodając na Chełmie rękę zbroyną, *salva Lege de Scartabellis sancita & prestando super fidelitatem Reipublice Juramentò*, przed Kanclerzami, którym Dyploma z Kancellaryi Naszey wydać rozkazuiemy.

Nobilitacya na Rekomendacyą Wielmożnego Xiążęcia Augusta Czartoryskiego Woiewody Generała Ziem Ruskich, iako Generalnego Regimentarza Woysk Koronnych.

98. **S**Tosując się do Praw dawnych Authoryzujących Powagę rekomendacyi Hetmanow czyli Generalnych Regi-

mentarzew Woysk Obojga Narodow mając sobie zaleconych przez Wielm: Xcia General:Regimen:Woysk Koron:zasługami y Experyencyą *in re Militari* Urodzonego Ludwika Tolchsdorffa Pułkownika Regimentu Artylleryi Koron: w Wierze Katolickiej prawowierney będącego wraz z Synem, *extunc ad Jus Nobilitatis salvâ Lege de Scartabellis* przypuszczamy, *salvo super fidelitatem* Nam *prestando Juramentô*, a *Diploma eo intuitu* z Kancellaryi Naszey wydać rozkażemy.

Nobilitacya zasłużonych w Woysku Koron:

99. **M**Ając wzgląd na rekomendacyą Wielmożnego Augusta Xiążęcia Czartoryskiego, Woiewody y Generała Ziem Ruskich, iako Generalnego Woysk Koronnych Regimentarza, na fundamencie Prawa wyraźnego Nam y Stanom Rzpltey uczynioną, za Janem Majorem, y Alexandrem Kapitanem w Regimencie Piechym Buławy W. Koron: Lindsayami Bracią rodzonemi, Katolikami, onych do Kleynotu Szlacheństwa Polskiego, *salvo* iednak *Jure Scartabellatûs* przypuszczamy, & *prestando super fidelitatem Reipublicæ Juramentô*, y *eo nomine Diploma* z Kancellaryi Naszey wydać rozkazujemy.

Nobilitacya UU. Brzozowskiego, Nowickiego, Słomińskiego, Kozłowskiego, y Fontanny.

100. **M**Ając wzgląd na pilne y dawne *in Publico* zasługi Urodzonych Antoniego Brzozowskiego Pisarza Dekretowego, Ignacego Nowickiego, Jana Słomińskiego Metrykantow Kancellaryi Naszych Koron: Łukasza Kozłowskiego Sekretarza Naszego, tudzież Jakuba Fontanny, za rekomendacyą Wiel: Pieczętarzew Koronnych y Litewskich, tudzież niektórych Woiewodztw, onych z Potomstwem Ich *sexûs utriusque accedente Consensu Ordinum* do Kleynotu Szlacheństwa Polskiego, & *Annexarum Provinciarum* przypuszczamy, y przyimujemy, *salvâ de Scartabellis Lege sancita*, & *prestando super fidelitatem Rei-Publicæ* przed Pieczętarzami *Juramentô*, którym *Diploma* z Kancellaryi Naszey wydać rozkażemy.

Zachowanie przy Prawach y Prerogatywach Szlacheckich Sukcessorow Urodzonego Jana Tatarowicza.

101. **M**Ając wzgląd na podeymowane usługi Woienne niegdy Urodzonego Prokopa, y długie *in variis subselliis* o Sub-

Substancją Proceſſa, iako też ſpoſobienie ſię *ad quævis obſequia* Oyczyźnie Urodzonego Sebaſtyana Towarzyſza w Woſku Koronnym Tatarowiczow, *abufum* Jana *Statûs Nobilitaris*, ktorego ſię dawno z uboſtwa y rożnych klęſk dopuſcił znoſimy, y ażeby *Juri Nobilitari* Sukceſſorow Jego, tudzież *validitati* tranzakcyi wſzelkich, *nihil præjudicet*, Seymu teraźnieyſzego mocą deklarujemy. Inne zaś przeciwnie *Actus*, ieżeli by ſię gdziekolwiek znalazły, umarzamy, oraz tegoż Urodzonego Sebaſtyana Tatarowicza z oſobliwej uwagi *capacitatis ad ufus Publicos*, do wſzelkich Praw, Prerogatyw y zaſzczytow Szlacheckich *cum nativis, & naſcituris Succeſſoribus* przypuſzczamy.

Warunek Prerogatyw Stanu Szlacheckiego.

102. **J**Ako Prawo równoſci y Urodzenia Szlacheckiego, chociażby w naywiękſzym uboſtwie, naypierwſzym ieſt w tym Narodzie zaſzczytem; Tak lubo Urodzeni Frańciſzek z Bracią ſwemi Łukowiczowie, Herbu Newlin, y Frańciſzek Dobrzyński Herbu Jelita, dla ſtraty *per varias temporum calamitates*, przez Oycow ſwoich Fortuny y Dokumentow, w uboſtwie ſz urodzeni, że iednak Szlachetnemu Ich *in equeſtritate* (choćby dla uboſtwa *aliquem abufum Nobilitatis* uczynili) urodzeniu, żadney niepodpadaiaćemu wątpliwoſci, ſzkodzić to *ad Prerogativas nobilitares* Im y Potomkom Onych nie ma, *Authoritate* Seymu teraźnieyſzego ogłaſzamy, y wſzelkich od kogożkolwiek Impetycyi zakazuujemy.

Approbacya Przywileiu *Aurati Equitis*.

103. **M**Aiąc zaleconych w zaſługach Nayiaſnieyſzych Anteceſſorow Naſzych, y Oſoby Naſzey Krolewſkiej z Magiſtratu Krakowſkiego Baltazara Hintza, Jozefa Feiſtenmantela, Jana Kozłowskiſkiego, Macieia Baijera; z Magiſtratu Warſzawſkiego Frańciſzka Wittoffa, Michała Sacreſſa, Pawła Andrychowicza, Jana Felixa Dulfuſa, Antoniego Fryza, y Kazimierza Czempinſkiego, ktorych na ſzczęſliwej Koronacyi Naſzey uczyniliſmy *Equites Auratos* z Łaski Naſzey, Przywilej Oſobom Ich dany, temu Honorowi y Prerogatywie ſłużący *preſenti Lege* approbujemy *ad normam* Konſtytucyi *Anni 1676.* za Jana III. Seymu *Coronationis*.

Wyiaźdu za Granicę Pozwolenie.

410. **P**Onieważ ſłabość zdrowia Wielebnych Xiążęcia Teodora Czartoryſkiego, Poznańskiego, Jozefa Załuſkiego

Kiowskiego, Adama Krasńskiego Kamienieckiego Biskupow, J. W. Jana Branickiego Kasztelana Krakowskiego Hetmana W. Koronnego. Wielmożnych Ignacego Twardowskiego Kaliskiego, Jozefa z Tenczyna Ossolińskiego Wołyńskiego, Piotra Sapichy Smoleńskiego, Stanisława Bernarda Gozdzińskiego Podlaskiego, Konstantego Plattera Mściwawskiego, Jana Augusta Hilzena Mińskiego Woiewodow, Jozefa Hilzena Kasztelana Inflanckiego, Urodzonego Rafała Gurowskiego, Kasztelana Przemyślskiego, niemniej Wielmożnego Ignacego z Kozielka Ogińskiego Marszałka Wielkiego W. X. Litew: do dalszych Rzeczy-Pospolitey usług wyciąga kuracyi u wod zagranicznych, przeto *accedente omnium ordinum consensu*, tymże rzeczonym Wielmożnym, Jaśnie Wielmożnemu, Wielmożnym, y Urodzonemu, *cum beneficio Suspensionis, in Judiciis Majoris Minorisve subfellij in causis Personalitatem requirentibus*, mianowicie od czasu realnego Ich wyjazdu za Granicę, aż do czasu następującego Seymu, odjazdu tegoż dozwalamy. Również Wielmożnemu Jozefowi z Dowoynow Sosłohubowi Woiewodzie Witebskiemu zyskującemu pozwolenie, do Grodu Witebskiego za Surrogata Urodzonego Kazimierza Łuskiego Podstolego Witebskiego mieć chcemy. Nie mniej Wielmożnemu Jozefowi Lubartowiczowi Xiążęciu Sanguszkowi Marszałkowi Nadwornemu W. X. Litt: *simile* dozwalając *Beneficium*, za Surrogata do Grodu Krzemienieckiego Urodzonego Celestyna Czaplica Podczaszego Kiowskiego deklaruiemy. Tudzież Wielmożnemu Pawłowi Mostowskiemu Wojewodzie Pomorski: Staroście Skarszewskiemu wyjazdu dozwalając za Granicę z podobnymże Dobrodziejstwem dla Administrowania sprawiedliwości w Grodzie Skarszewskim wyznaczamy za Surrogata Urodzonego Michała Przebendowskiego Chorążego Woiewodztwa Pomorskiego; Na koniec Urodzonym Jozefowi Ossolińskiemu Staroście Sandomierskiemu, Fryderykowi Moszyńskiemu Staroście Nowokorczyńskiemu, Jozefowi Mniszchowi Staroście Sanockiemu, Adamowi Krasńskiemu Staroście Ciechanowskiemu za zezwoleniem Naszym do odwiedzenia Krajow Zagranicznych iadącym również dozwalamy *suspensionis* Dobrodziejstwo, y za Surrogatow mianowicie do Grodu Sandomierskiego Urodzonego Macieja Skorupkę Podczaszego Drohickiego, do Grodu Nowokorczyńskiego Urodzonego Łukasza Moszyńskiego, Łowczego Radomskiego, do Grodu Sanockiego Urodzonego Jozefa Malickiego, Chorążego Sanockiego, do Grodu Ciechanowskiego Urodzonego Jozefa Piegłowskiego Chorążego Ciechanowskiego Surrogatami mianuiemy.

Wnieście-

Wniesienie się *ad Curiam Romanam* o Kanonizacyę, y Beatyfikacyą Stanisława Papczyńskiego.

105. **Z** Akładając wielką ufność uszczęśliwienia Rzeczy-Polporytey w Intercessyi Sług Bożych za Nami, starać się będziemy wnieść Instancyą do Stolicy Apostolskiej o Kanonizacyą Błogosławionych Jana Kantego, Jana z Dukli, Kadłubka de Rosis, tudzież Beatyfikacyą Cudami płynącego Polaka Stanisława Papczyńskiego Fundatora Zakonu Kleryków Regularnych *sub Titulo Immaculate Conceptionis Beatissime Virginis Marie y Andrzeia Bobolego Societatis Jesu.*

Deklaracya Seymikow Relacyinych w Woiewodtwach, y Ziemiach Prowincyi Koronnych.

106. **Z** Achowując dawny zwyczaj doniesienia Woiewodztwom, Ziemiom y Powiatom o ustawach Seymowych, czas Seymikow Relacyinych tymże Woiewodztwom y Ziemiom w Prowincyach Koronnych wedle żądzy przytomnych Posłow deklarujemy, iako to: *Woiewodztwu Krakowskiemu* na Deputackie czyli *in casum* Extraordynaryinego Seymu na Poselskie Seymiki. *Xięstwom Oświęcimskiemu y Zatorskiemu* na Deputackie Seymiki. *Woiewodztwom Poznańskiemu y Sandomierskiemu*, na Seymiki Deputackie, czyli *in casum* Extraordynaryinego Seymu na Seymiki Poselskie. *Kaliskiemu* wraz z *Poznańskim. Sieradzkiemu* we dwa tygodnie po odprawionych Seymikach Gospodarskich *respectiue* Powiatowych, to jest *pro 24. Septembris* w Roku następującym w Szadku. *Ziemi Wieluńskiej* *similiter* iak *Woiewodztwom Poznańskiemu y Sandomierskiemu.* *Woiewodztwom Łęczyckiemu* również, iak *Woiewodztwom Poznańskiemu y Sandomierskiemu. Brzeskiemu Kujawskiemu* także iako y *Łęczyckiemu. Kiewskiemu* *pro 22. Aprilis* w Roku nadchodzącym. *Śnowroclawskiemu* wraz z *Woiewodztwem Brzeskim Kujawskim. Ziemi Dobrzyńskiej* na Seymiki Deputackie. *Woiewodztwu Ruskiemu*, to jest Ziemiom *Lwowskiej, Przemyśkiej y Sanockiej* z Powiatem *Zydaczewskim* *pro 22. Aprilis* w Roku nadchodzącym. *Ziemi Halickiej* tak, iako y *Woiewodztwu Sandomierskiemu. Ziemi Chełmskiej* równie z *Halicą. Woiewodztwu Wołyńskiemu* nazajutrz po odprawionych Seymikach Elekcyinych *Woiewodztwa tegoż* w Lucku, to jest *pro 15. Junii.* *Woiewodztwom Podolskiemu* na Deputackie, czyli najpierwsze Poselskie. *Lubelskiemu* *pro die 30. Januarii* w Roku następującym. *Bełzkiemu* na Deputackie, *Płockiemu* *similiter* na Deputackie,

tackie, czyli nayıpierwsze Pofelskie. *Woiewodztwu Mazowieckiemu* iako to: *Ziemi Czerskiej pro Feria quarta post Dominicam misericordie. Ziemi Warszawskiej pro Feria secunda post Dominicam conductus Pasche, Ziemi Wiskiej*, na nayıpierwszy Pofelski; *Ziemi Wyszogrodzkiej* także na nayıpierwszy Pofelski, *Ziemi Zakroczymskiej* na Deputacki, *Ziemi Ciechanowskiej*, także na Deputacki. *Łomżyńskiej, Rożańskiej, Liwskiej y Nurskiej* Ziemiom, równie iak *Ziemi Wizkiej* na nayıpierwsze Pofelskie *Seymiki. Woiewodztwu Podlaskiemu*, utpote: Ziemiom *Drohickiej, Mielnickiej, y Biełskiej* na Seymiki Deputackie, lub nayıpierwsze Pofelskie. *Woiewodztwu Rawskiemu* nempc: *Ziemi Rawskiej* na nayıpierwszy Pofelski, *Ziemi Sochaczewskiej* na Deputacki, *Ziemi Gostyńskiej* iak dla *Rawskiej*, na nayıpierwszy Pofelski, *Seymiki. Woiewodztwom Chełmińskiemu*, na *Generał boni Ordinis*, na ktoren z *Kancellaryi Naszey Koronney Uniwersał* wydany będzie. *Malborskiemu* wraz z *Woiewodztwem Chełmińskim. Bracławskiemu* na *Seymik Deputacki. Pomorskiemu*, iak *Chełmińskiemu. Czerniechowskiemu* równie iak *Bracławskiemu*, na *Seymik Deputacki*. *naznaczamy.*

Szkoła Rycerska.

107. **K**iedy krotkość dni Seymu terażnieyszego przy wielości innych Materyi Projektu dokładnego do ułtánowienia y uregulowania Szkoły Rycerskiej ułóżyć niedozwoliła, więc tę Materyą tak dla Kraju požądaną, *inter primeva* do Seymu przysłanego *negotia* w *Recess* pułzczamy.

Pretensye Domow.

Jabłonowskich, Lubomirskich y Sukcessorow niegdyś W. Rybińskiego Woiewody Chełmińskiego.

108. **P**retensye Domu Wielmożnych Jabłonowskich do Rzeczypospolitey miane względem Summ przez niegdyś J. W. Jabłonowskiego Kasztelana Krakowskiego Hetmana Wielkiego Koronnego na zapłatę Woyfku Koronnemu wydanych, iuż Konstytucyami Roku 1703. tudzież 1718. y 1726. w *recessach* umieszczone, że dla szczupłego Seymowania terażnieyszego czasu nie mogąc likwidacyą onych do skutku przywieść, odsyłamy w *recess* do przyszłego Seymu. Podobnie rekompensę za Szybę Solną Kunegunda zwaną Domowi Urodzonych Lubomirskich w Konstytucyi 1726. wzmiankowaną, do następującego odkładamy Seymu. Także pretensyą Sukcessorow niegdyś W. Jakuba Rybińskiego Woiewody Cheł-

Chełmińskiego y Generala Artylleryi Koronney w Konstytucyi 1726.
wytkniętą do przyszłego w recess puszczamy Seymu.

Recess do drugiego Seymu. *Desideriorum* Woiewodztw, Ziem y Powiatow.

109. **P**Onieważ na terażnieyszym Seymie dla krotkości czasu, y
Spraw Publicznych, *Desideria* wszystkie Woiewodztw,
Ziem, y Powiatow Koronnych y W. X. Litewskiego zupełnego sku-
tku wziąć nie mogły, tedy wszystkie Materye na terażnieyszym
Seymie nie umieszczone, *per recessum* do przyszłego Seymu Ord-
naryinego, odkładamy; oraz złożenie Seymu Extraordynaryinego
precedente Senatūs Consilio ieżliby iakowe *ingruentes necessitates*
wyciągały, w Mocy Naszey zostawujemy.

Rezydenci do Boku Jego Krolewskiej MCI do przyszłego Seymu.

Z A C Z Y N A I Ą C

A Die 1ma Januarii 1765, ad ultimam Martii Anni ejusdem.

Nayprzewielebniejszy w BOGU Xiążę JMć Prymas

Jaśnie Wielmożny Kasztelan Krakowski.

Wielmożny Kasztelan Poznański

Urodzony Kasztelan Sandecki

A Die 1ma Aprilis ad ultimam Junii.

Tenże Nayprzewielebniejszy Xiążę JMć Prymas

Wielmożny Woiewoda Krakowski.

Wielmożny Kasztelan Sandomirski.

Urodzony Kasztelan Międzyrzeczki.

A Die 1ma Julii ad ultimam Septembris Anni ejusdem.

Przewielebny Xiądz Arcy-Biskup Lwowski.

Wielmożny Woiewoda Poznański.

Wielmożny Kasztelan Kaliski.

Urodzony Kasztelan Wiślicki.

A Die 1ma 8bris ad ultimam Decembris Anni ejusdem.

Tenże Przewielebny Xiądz Arcy-Biskup Lwowski.

Wielmożny Woiewoda Wileński.

Wielmożny Kasztelan Woynicki.

Urodzony Kasztelan Biecki.

A Die 1ma Januarii Anni 1766. ad ultimam Martii Anni ejusdem.

Przewielebny Xiążę Biskup Krakowski.

Wielmożny Woiewoda Sandomierski.

Wielmożny Kasztelan Gnieźniński.

Urodzony Kasztelan Rogoziński.

A Die 1ma. Aprilis ad ultimam Junii Anni ejusdem.

Tenże Przewielebny Xiążę Biskup Krakowski.

Wielmożny Kasztelan Wileński.

Wielmożny Kasztelan Sieradzki.

Urodzony Kasztelan Radomski.

Y

A Die

A Die 1ma Julii ad ultimam Septembris Anni ejusdem.
 Wielebny Xiądz Biskup Kujawski.
 Wielmożny Woiewoda Kaliski.
 Wielmożny Kasztelan Łęczycki,
 Urodzony Kasztelan Zawichostski,

*Hiacynt Natęcz Małachowski Podstoli Koron: Sła Piotrkowski
 Marszałek Koła Rycerskiego, mpp.*

Antoni Ostrowski, Biskup Kujawski y Pomorski.

*Ignacy z Skrzypna Twardowski Wda Kaliski Deputat do Konstyt:
 z Senatu z Prowincyi Wielko-Polskiej.*

Ignacy Cetner Wda Bełz: Dep: do Konstyt: z Prow: Mało-Polsk.

*Jozef Dowoyna Sołłohub Wda Witebski Deputat do Konstytucyi z
 Prowincyi W. X. Litt.*

*Antoni z Głogowy Kossowski Gene: Woysk Koron: Posel Wdztwa
 Brzesk: Kujaw: y Dep: do Konstyt: z Prow: Wielko-Polskiej.*

*Jan Chryz: Krajewski Instyg: Koron: Posel Wdztwa Płock: y Dep:
 do Konstyt: z Prow: Wielko-Polskiej mpp.*

*Stanisław Lubomirski Strażnik W. Koron: Posel Wdztwa San-
 domierskiego. Deputat do Konstyt: z Prow: Mało-Polskiej.*

*Tadeusz Dzieduszycki Podkomarży y Posel Ziemi Halic: z Pro-
 wincyi Mało-Polskiej do Konstyt: Deputat.*

*Antoni Tyzenhauz Koniuszy W. X. Litt: Posel z Pow: Grodzień:
 Deputat do Konstyt: z Prowincyi W. X. Litt.*

*Jozef Sosnowski Pisarz Polny W. X. Litt: Sła y Posel Wdztwa
 Brześćciań: Deputat do Konstyt: z Prowincyi W. X. Litt.*

*Wincenty Czarny Zawisza Łowczy Wdztwa
 Łęczyckiego Podkom: Nadwór: J. K. Mci
 Sekretarz do Konstytucyi.*

KONSTYTUCYE
WIELKIEGO XIĘSTWA LITEWSKIEGO
na tymże Seymie
KORONACYI KROLA JMCi
o Czynieniu dyspozycji Skarbowych
extra Cadentias.

 Kommissya Skarbowa, ażeby w Rozrządzeniu Ekonomicznych interessow nieustanną *pro commodo* Skarbu czynić mogła dyspozycją, stosując się we wszystkim do Koronney Kommissyi, ustanawiamy takową Radę Ekonomiczną *extra Cadentias* w liczbie trzech Osob, dla rezolwowania y dysponowania Skarbowych nadarzanych interessow przez umowionych *è medio sui* Skarbowych Kommissarzow w Mieście Grodnie sprawowaną mieć chcemy.

Prorogacya czasu do wykonania juramentu
Lustratorow Starostw.

zdo. **W**Yznaczeni do Lustracyi Starostw Lustratorowie ponieważ niektórzy dla nadchodzących Scymików Ziemskich w ziechaniu na dniu pierwszym *Februarii* do Grodow w tych Woiewodztwach y Powiatach gdzie Starostwa leżą, trudność mieć mogą; zaczym wykonanie takowego juramentu w Roku następującym 1765. *ad primam Martii* przedłużając mieć chcemy, aby *intra spatium* od pierwszego *Februarii*, do pierwszego Marca *ad presens prorogatum* a naydaley *prima die mensis Martii* takowy jurament *in ordine* expedyowania zaleconey funkcyi w Grodzie tegoż Woiewodztwa lub Powiatu, gdzie *extendetur* Lustracya, *prævio* na wykonanie takowego juramentu w Kancellaryi *testimonio* był wypelniony.

Czopowe y Szeleżne Woiewodztwa Wileńskie-
go, Nowogrodzkiego, Brzeskiego Litewskiego,

Wiłkomirskiego y Grodzieńskiego Powiatow,
tudzież Xięstwa Zmuydzkiego.

310. **P**ensye w Wielkim Xięstwie Litewskim na Buławę Wielką y Polną, tudzież na Dygnitarzow, Officyalistow Woyskowych, y Largicze Rycerstwu *ex mente* Konstytucyi Roku 1717, naznaczone, y z niżej opisanych Poborow *idque* na pensyą Buławy Wielkiej, y na exsolucyą Pensyi Officyalskich, tudzież na Akkomodacyą Rycerstwa, z Czopowego y Szeleżnego Woiewodztwa Wileńskiego, Siedm-dziesiąt tysięcy Złotych Polskich; z Czopowego Szeleżnego Woiewodztwa Nowogrodzkiego, Sześćdziesiąt pięć tysięcy; z Czopowego Szeleżnego Woiewodztwa Brzeskiego Litewskiego, Trzydzieści tysięcy Złotych; z Czopowego Szeleżnego Powiatu Wiłkomirskiego Piętnaście tysięcy Złot: Pol: wybierane; a na Buławę Polną, z Czopowego Szeleżnego Powiatu Grodzieńskiego, Czterdzieści tysięcy; a z Czopowego Szeleżnego Xięstwa Zmuydzkiego, Czterdzieści tysięcy Złot: Pol: takż wybierane, żeby *abhinc* w Roku przyszłym 1765. od zaczyniający się Raty Marcowej, ze Skarbu Litewskiego dwoma Ratami w czasie Konstytucyą 1717. Roku wyrażonemi, tak na Buławę Wielką y Polną, iako też Dygnitarzom y Officyalistom Woyskowym podług Konstytucyi Roku 1717. punktualnie wypłacone, a na Akkomodacye Rycerstwa y Largicze straconym, Czterdzieści sześć tysięcy Złotych Polskich *fancito* teyże Konstytucyi naznaczone, aby w Skarbie Litewskim do dyspozycyi *supra id contingens* od Kommissyi Woyskowej zachodzących, składane były postanawiamy. A takowe dotąd z pomienionych Woiewodztw y Powiatow, oraz z Xięstwa Zmuydzkiego Czopowego, Szeleżnego Prowenta, ażeby do Kommissyi Skarbowey należały, mieć chcemy; dając moc teyże Kommissyi w Woiewodztwie Wileńskim, Nowogrodzkim, y Brzeskim Litewskim, oraz Wiłkomirskim y Grodzieńskim Powiatach, tudzież w Xięstwie Zmuydzkim importancyi Czopowego Szeleżnego wybierania, niemniej w Miastach Wilnie, Nowogrodku, Brześciu Litewskim, Wiłkomirzu, Grodnie, y Rosieniach, takowego podatku sprawiedliwym Instruktarzem uregulowania, który *juxta constitutum* Skarbowey Kommissyi od wszystkich kotłów, szynkow, trunkow przywożnych y innych *ex genere* Czopowego Szeleżnego y Sosowego wybieranych dotąd podatkow, aby *abhinc nullo excepto* był wypłacany, dla pomnożenia Skarbu Rzeczypospolitey, postanawiamy. W Aptekach zaś y Klasztorach, aby żadnych trunkow *ullo Titulo* nieszynkowano y nieprzedawano *injuugimus*. A lubo Konstytucya Roku 1717. w Mieście Wilnie sześć kotłów na Juryzdyce Montwidowskiej, y trzy kotły na Werkach, od podatku Czopowego uwolniła, iednak

zważając z tąd znaczną Skarbu publicznego szkodę, *presenti lege* trzy tylko na Werkach kotły, do robienia na nich y szynkowania tamże nieprzewożąc do Wilna na szynk trunkow, iako przez odległość miejsca *præjudicium* Poborowi Czopowego z Miasta Wilna nieczyniące, *circa præteritam libertationem*, zostawuimy; a zaś z Kotłow na Juryzdyce Montwidowskiej aby rowny iak w całym Mieście płacony, y *ad ærarium publicum* wybierany był podatek naznaczając, Kommissyi Skarbowey zalecamy, aby umiarkowawszy *proportionatam designationem census Annualis* dla Possessorow Juryzdyki Montwidowskiej corocznie *in hujusmodi recompensam* punktualnie wypłacała. *Eoque intuitu veteres* w tym mieście *in præjudiciũ* Skarbu Czopowego Szeleżnego *abusus* znaszając, *omnis tituli* excepcye y libertacye kasluemy, generalny podatek od wszystkiego, cokolwiek *ad naturam* Czopowego y Szeleżnego ściągac się może, *nullo excepto* w Mieście Wilnie y wszystkich onego Przedmieściach, *similiter* w Nowogrodku, Brześciu, Grodnie, Wiśkomirzu y Rosieniach rozciągając *plenam in hac re* dysponowania *potestatem*, tudzież przestępnych sądzenia, Kommissyi Skarbu Litewskiego naznaczamy.

Kommissya Woyskowa w Wielkim Xięstwie Litewskim.

4to. **L**ubo przez rekognicyą chwalebnych postępkow WW. Hetmanow W. Massalskiego Kasztelana Wileńskiego, y W. Sapiehy Woiewody Połockiego Konstytucya *novelle legis* Seymu *Convocationis* Roku 1764. *ad instantiam* na ow czas Prowincyi Litewskiej, zachowała tychże Hetmanow przy dawnych Prawach y Prerogatywach, a mianowicie według opisu Konstytucyi 1717. iednak gdy Prowincye Koronne *indissolubili nexu* z Prowincyą W. X. Litt: złączone, porownania Praw, y Prerogatyw Władzy Hetmańskiej w teyże Prowincyi, ze swoimi przez Instrukcyą Woiewodztw, Ziem y Powiatow, na terażniejszy Seymie dopominały się; zaczym sądząc za rzecz słuszną, mieć ią w nieodmiennych między Prowincyami Kardynałnych Prawach y Prerogatywach, Kommissyą Woyskową według Reguł do takoweyże Kommissyi Koronney wspomnioną Konstytucyą *Convocationis & modernâ lege* przepisanych w Prowincyi W. X. Litt: postanawiamy. Do ktorey WW. y UU. Kommissarzow *ex Senatorio ordine* J. W. Michała Ogińskiego Woiewodę Wileńskiego, W. Jana Horaina Kasztelana Brześciańskiego; z *Stanu Rycerskiego* UU. Jozefa Sosnowskiego Pisarza Polnego W. X. Litt. Antoniego Zabiellę Łowczego W. X. Litt: Stanisława Odachowskiego Ciwuna małych

Derwian, Starostę Botockiego, Tadeusza Narbutta Porucznika Pety-
horskigo, Michała Paca Stę Ziołowskiego Generała Majora,
Franciszka Bittowta, Oberstzleytnanta Regimentu Koronnego Bu-
ławy Polney W. X. Litt: Michała Horaina Horodniczego Wileń-
skiego, Oberstzleytnanta Regimentu Buławy Wielkiej W. X. Lit:
oraz mieysce dla niey w Mieście Grodnie naznaczamy. Ktozey się
pierwsza Kadencya *pro hac sola vice die 25. Febr:* w Roku przyszłym
1765. zaczynać ma. Następuiące zaś wszelkie Kadencye aby wraz
z Skarbowey Kommissyi Kadencyami zaczynały się y kontynuowa-
ne były postanawiamy. Peniye tymże Kommissarzom rowne
z Kommissarzami Kommissyi Skarbowey W. X. Litt: naznaczamy.

Seymiki Elekcyjne Deputackie y Ziemskie.

sto. **Z**Agęszczone Woiewodztw y Powiatow przez zrywanie
Seymikow *abusus*, iako powszechną nayduią iedno-
myślność, ażeby w Seymikowych Elekcyach Deputatow y Urzędni-
kow Ziemskich *pluralitas* głosow skutki Rad *ad normam* dawnych
Praw stanowiła, tak dogadziąc naybardziy nalegaiący ugrunto-
wania sprawiedliwości potrzebie, znosząc *abusum* zrywania tych
Seymikow, y reassumuiąc Konstytucyą 1613. Roku, mieć chcemy y
ustanawiamy: ażeby Seymiki Elekcyjne Deputatow, y Ziemstw, a
w Xięstwie Inflantkim, Kommissarzow do Kommissyi Skarbowey,
y Ziemskich Urzędow, *pluralitate suffragiorum* konkludowane by-
ły; na których Ci tylko, którzy prawdziwie według dawnych
Praw są w swoim Woiewodztwie lub Powiecie, *benè nati & Posses-*
sionati, moc dawania *suffragiorum* mieć będą.

Do Urzędow zaś Ziemskich Possessye według świeżey Kon-
stytucyi Seymu *Convocationis*, a do funkcyi Deputackiey przed
Rokiem Dziedziczne, lub zastawne maiący, obierani bydź maią.
Ad activitatem dandi suffragii lat ośmnaście zupełnych, *ad capacita-*
tem zaś bydź obranym Urzędnikiem, lub Deputatem, lat dwadzie-
ścia trzy skończonych *salvis modernis Possessoribus* mieć powinien.
Oppozycye zaś przeciwko tym, którzyby pod procederem Pra-
wnym, *ex liquido debito* wynikającym, czyli pod Kondemnatami,
lub *crimine notati vel convicti* byli, albo też possessye nie według
Prawa mieli, założone, zachowane bydź maią; y gdyby przeciw-
ko takowym objekcyom y excepcyom był kto obranym do funkcyi
Deputackiey, nazaiutrz po ufundowanym Trybunale, za wniesie-
niem z Obicyentem *experiri* powinien będzie; a Trybunał za dowo-
dem słusznie czynionych *eiusmodi* na Seymikach objekcyi, tako-
wego Deputata *ab officio & ab omni* na lat trzy *activitate amovere*

renebitur, któremu wykonany jurament na Seymiku w tej mierze *suffragari* nie będzie mógł. A jeżeliby *obiiciens* niesprawiedliwą czynił obietcyą, równieże podlegać ma karze. A chociażby podczas Seymiku przy obieraniu Deputatów nieb, to Kondemnatami obietcyi, takowe iednak czterema Niedzielami przed Seymikiem otrzymane a w Trybunale zarzucone od funkcyi go oddalać powinny. Porządek zaś Seymikowania ma być takowy: Jż w dzień Prawemznaczony, *in solito loco* nieprędzey iak o godzinie osmey zrana, zebrawszy się na Seymik, miejsca swoje koło stołu Urzędnicy zasiąść, a *Nobilitas* nie ciskawszy się do stołu, *stalla* Urzędników otoczywszy, Seymikować zacząć; y takowy Seymik przez pierwszego Senatorswieckiego, a w niebytności Senatorsa, przez pierwszego Urzędnika przytomnego zagaiony, *& sub praesidentia* onego, nie obierając już odtąd Dyrektorów Seymiku, odprawowany być powinien. A że Stany Rzeczypospolitey w związku Generalney Konfederacyi, *ad mentem* koniunkcyi Konfederacyi Litewskiej z Koroną, Konstytucyą terażniejszą potwierdzoney zostawać nieprzeftają, *exinde* na następujących *proxime* Seymikach Elekcyjnych Deputackich y Ziemskich, oraz dalszych, poki Exwinklacja wspomnioney Konfederacyi nienastąpi, nie już pierwszy Urzędnik, własnego Woiewodztwa lub Powiatu, lecz Marszałek Konfederacki tegoż Woiewodztwa czyli Powiatu Seymik zagaiać, y miejsce Dyrektorskie zasiadać ma; co iednak Senatorom w zagaieniu Seymików, y zasiadaniu miejsca Dyrektorskiego w swoich Woiewodztwach *praedjudicare* nie powinno. Na których Seymikach porządek, zagaiać y przydować mających, ma być ten: w Woiewodztwach: Woiewoda, Kasztelan, Podkomorzy, Starosta Sądowy, któremu to miejsce do zasiadania naznaczamy, Choraży y inni porządkiem Statutu opisani; w Powiatach: Marszałek, Podkomorzy, Starosta, Choraży, y inni podług Porządku Statutowego; a Cywuni Wileńscy, Trocki, y Zmuydzcy, po Senatorach przed innemi Urzędnikami miejsce mieć będą. Sposob zaś kreskowania się *super pluralitatem* na Seymikach (ażeby było bez praktyk y inkoweniencyi, y ażeby do onego ci, co wotować niepowinni, nie mieszali się) Woiewodztwa y Powiaty sobie ułożą. Jednak żeby *realis connotatio suffragiorum* była, tak przydujący, iako też pierwsi Urzędnicy (których czterech *ex ordine* przytomnych przy przydującym zasiadając, *Vota* razem z przydującym konnotować, *in attendentia & vigilantia* dalszych Urzędników, a *pluralitate* przydujący promulgować będą powinni) wykonać jurament mają na Seymiku, *super iustam connotationem & promulgationem suffragiorum*; co y Marszałkowie Konfederacyi na następujących Seymikach wykonać mają. A gdy już którym przyi-

dzie raz *ex ordine* przyśiądz na którym Seymiku, tedy na innych przylięgać nie będą obligowanemi; dowod zaś takowey wykonaney przylięgi ma bydz, w Kancellaryi Grodzkiey zapisany, do ktorey y *suffragia* Obywatelow przez nich samych podpisane lub przez przyzdującego, y czterech Assessorow konnotowane po każdym Seymiku *ad Acta indilate* oddawane będą, & *vigore ejusmodi Landi* My Krol Przywileie dawać będziemy; a za otrzymanymi Przywilejami, w Ziemstwie lub w Grodzie Wojewodztwa lub Powiatu swego *Privilegiati* Urzędnicy Ziemscy przylięgę wykonają, & *officiis suis fungentur*.

A iezliby kto dawszy *suffragium* iednemu do Urzędu Ziemskiego, a dwom do funkcyi Deputackiey, ważył się innemu do tegoż Urzędu, lub do Deputacyi znowu *vota* dawać, y zapisywać *suffragia*, takowego kreski akceptowane, y na żadnego Kandydata *ad suffragia* mieszczone bydz nie mają; a Kandydaci swoich kreslek po zapisaniu onych na drugiego wlewać mocy mieć nie będą. Obrani Deputaci y kredensowani, dla uniknienia tumultow przedtym na ufundowaniu Trybunałow praktykowanych, y wielu inkonwencyency, zaraz na miejscu Elekcyi nieodstępnie *in facie* Wojewodztwa y Powiatu, przed pierwszym Senatoren Swieckim, lub *in absentia* onego, przed pierwszym Urzędnikiem zagaiającym y innemi czterema *ex ordine* przytomnemi przylięgę Prawem opisaną wykonać mają, która przylięga do Kredensu inferowana, bydz powinna, y *ad acta proprii Districtus* podana; a iezeliby się iednego dnia Seymik Deputacki nie skończył, tedy drugiego dnia kontynuowany, a koniecznie w trzecim naydaley, konkludowany bydz powinien, po którym skończonym zaczynać się Seymiki Gospodarskie *in crastino* będą. O bezpieczeństwie zaś Seymikow y Osob nań przyezdżających, iako y wszystkich Zjazdow, tak dawne, iako y Seymu *Convocationis* Prawo ponawiamy, *superaddendo* aby na pomienionych Seymikach, Zjazdach, & *ubique locorum* żaden z Obywatelow nikogo *lesivis verbis* lżyć, infestować, na pojedynki Prawami Boskimi y Swieckimi zakazane, y *specialiter* Statutem W. X. Litt: zabronione, przez się lub subordynowane osoby wyzywać, prowokowanych *aggredi* nie ważył się, *sub irremissibili pena pro lesione* skommatycznemi słowy *sessionis turris Civilis* Szesciu Niedziel, a za wyzwanie, tumulty, y aggresyie, lub dobycia Szabel, w czasie Seymiku, Niedziel Dwunastu *in fundo* w Sądzie Grodzkim, *ad instantiam injuriati precisa appellatione decernenda*.

Opisanie Sądowej sprawiedliwości, czas zaczy- nania Trybunału y sądzenia onego.

6to. **P**Onieważ czas wyznaczony sądzenia Trybunałów na każdej Kadencyi po Niedziel Dwadzieścia był wcale niedostarczający na rozstrzygnięcie spraw licznie namnożonych w Prowincyi W. X. Litt: Więc pragnąc tey nayeśnencyalniejszy potrzeby, podług powszechnych żądz zupełnie dogodzić, *presenti lege* stanowimy: Jz Woiewodztwa y Powiaty obierając *pluralitate votorum* sposobem teraz opisanym w czasie przyzwoitym Deputatów, po dwóch mają kredensować, jednego na Kadencyą Wileńską, a drugiego na Kadencyą Ruską; Xięstwo zaś Zmuydzkie odtąd czterech ma wysyłać, *idque* dwóch na Kadencyą Wileńską, a dwóch na Ruską, z których pierwsi na Kadencyą do Wilna ziadą, y w pierwszy Poniedziałek po Świętym Stanisławie Biskupie, obrawszy Marszałka *solita praxi*, Sądy głównego Trybunału przez Niedziel Dwadzieścia dwie nieprzerwanie sądzić będą; do którego obrania Marszałka obrani Deputaci Ruskiey repartycyi, którzy się w Wilnie naydować będą, *suffragia* dawać mają. Po której Kadencyi skończoney ciż Deputaci, iuż do sądzenia Kadencyi Ruskiey obligowani nie będą, ale tylko Marszałek Trybunału Głównego w Wilnie obrany, z Deputatami na Ruską Kadencyą od Woiewodztw y Powiatow destynowanemi, na pierwszy Poniedziałek po Trzech Krolach do Nowogrodka, lub Mińska podług alternaty przypadającej, która od Mińska z czynąć się ma, zjechać, y *similiter* przez Niedziel Dwadzieścia dwie w tymże Trybunale przydować, y Sądy Trybunału Ziemskiego *non interruptè* sądzić *tenebitur*, ażeby *sitientes iustitiam* tym przedszą sprawiedliwość otrzymać mogli. Pisarzami Trybunałskimi nie mają być iuż odtąd Pisarze Ziemscy, ale Deputaci *per Turnum* Woiewodztw y Powiatow, każdego Roku na każdej Kadencyi zaczynając one od Woiewodztwa Wileńskiego, Pisarzow Trybunałskich Urząd sprawować powinni, wykonawszy zwykły Pisarzom jurament, a po skończoney Kadencyi *Acta* Trybunałskie zintroligowane, y porządnie zarejestrowane Pisarzowi Ziemskiemu miejsca sądzącego się Trybunału oddawać mają.

Podskarbiowie zaś Trybunałscy na każdej Kadencyi dawnym zwyczajem obierani być powinni.

Trybunał Duchowny.

7mo. **T**rybunał Duchowny dotąd na Kadencyi Wileńskiej we Wtorki sądzący się, ponieważ Trybunałowi Ziemskie-

mu do sądzenia się był przeszkodą; przeto po skończonym Trybunale Ziemskim w Wilnie, wyznaczeni przez Marszałka z Koła Wielkiego w liczbie sześciu Deputaci, z szczęcią Deputatami Duchownemi, których Kapituła Wileńska trzech, Zmuydzka dwóch, a Smoleńska jednego wyznaczać będą, złączywszy się y Marszałka Swieckiego obawszy *è medio sui*, Sądy Trybunału *compositi Iudicii* przez Niedziel sześć nieprzerwanie sądzić będą. A lubo Trybunał Duchowny Konstytucyą 1716. *strictè* obwarowany iakie sprawy sądzić ma, a których przywłaszczać nie powinien; iednak ponieważ *per abusum* tegoż Prawa *prejudiciosè contra prescriptum Legis* wiele spraw przywłaszczał; zaczym *insistendo* teyż Konstytucyi, ażeby Trybunał Duchowny *abhinc* żadnych spraw *ad suum forum* nie należących *sub nullitate Decretorum* nieprzyimował, waruiemy. A gdy aby w nim *paritas votorum* zachodziła, takowa sprawa na drugi Trybunał *pro resolvenda paritate* odesłana będzie; A Dekreta, Zapisy, Extrakty wszelkie Marszałek Trybunału Duchownego *primo loco* przed Duchownemi podpisywać będzie. A iezeliby kto z Duchownych, lub Swieckich, w takowych *ad forum compositum* nienależących sprawach Sąd *tentare* ważył się, takowy zaplaceniem dwieście Kop Groszy Litewskich, *per medium Parti & per medium Iudicio irremissibiliter* karany bydź ma, iednak sama sprawa *ad forum competens remitti* powinna. A Urodzeni Palestranci, iezeliby w takowych sprawach stawać podeymowali się, *pena sessionis Turris* dwóch niedziel *eo instanti* karani będą. A iezeliby Dekret *evocatorie* w Trybunale Duchownym kto otrzymał, tedy do Trybunału Ziemskiego zapozwany, *penalitati* Kop dwieście podlegać będzie.

A że Sędziowie do tego Sądu naznaczeni, niepilnując sami Sądów, na swoje mieysce coraz innych zasadzali, & *eo ipso* w Sądach trudność czynili; więc gdy powiększona onych teraz iest liczba, *eo fine*, ażeby *abhinc sub abjudicatione* nie abscentując się sami sądzili, determinuiemy. A Pisarz w tymże Trybunale zasiadać, rejestra y Protokoły zawiadywać ma tenże sam, który w Trybunale Wileńskim, Ziemskim, *immediate* skończonym Pisarską funkcyą odbywał.

Zniesienie Trybunału Skarbowego.

800. **P**onieważ przez Konstytucyą Seymu *Convocationis* Kommissya Skarbowa iest ustanowiona, do ktorey sprawy wszystkie, w Trybunale Skarbowym dotąd sądzące się, należeć powinny; więc one znosząc, sprawom wszystkim, *ex prescripto legum* do Trybunału Skarbowego należącym, *forum* w Kommissyi Skar-

bowey na zawsze naznaczamy. Ze zaś Xięstwo Inflantkie podług dawnego Prawa, obierało dotąd dwóch Kommissarzow na Trybunał Skarbowy, y tey Prerogatywy utrzymanie sobie rezerwowało; przeto tegoż Xięstwa obrani Kommissarze, od Woiewodztwa *antiquo more salariandi* na Kommissyi Skarbowey W. X. Lit: aby mieysce mieli, y niewdawaiąc się w inne Kommissyi sprawy, tylko w tych, ktore dawniey do Trybunału Skarbowego należały, decyzye swoje spolnie z innemi Kommissarzami dawali, na zawsze waruiemy. *Similiter* Pisarze Skarbowi W. X. Litt: według obligacyi funkcyom swoim przyzwoitey, na teyże Kommissyi Skarbowey, zasiadać maią; y *gaudere antiqua Prerogativa* niewdawaiąc się w decyzye, ktorych Kommissya Skarbowa do zdarzonych potrzeb y okoliczności, używać będzie mogła.

Trybunał W.X. Lit: iakie ma sądzić sprawy.

9no. **P**Onieważ to wielo Prawami iest warowano: żeby sprawy *in minori Subsellio* nie rozładzone, do Trybunału nie cięły się; zaczym wszystkie sprawy czy to *ex Cruda Citatione*, czyli też po Dylacyach, Inkwizycyach, Kondemnatach, Exekucyach, oraz po wszystkich Akcessoryach, *similiter* y te wszystkie, w ktorych *etiam* oczywista zapisana, nie iuz po Apellacyi; a *definitiva sententia*, lecz tylko po wyszłych Dylacyach, nie drabowane *in minoribus Subsellis* w Regestrach Trybunałskich znajdujące się takż wszystkie sprawy, z Regestrow *incarceratorum* & *termini Tacti* w ktorych zapisana była oczywista, iako *per abusum legis solo adinvento pretextu* do tych Regestrow wprowadzone *in minori Subsellio* niedrabowane, *cum suis connexis actoratibus* w Regestrach ordynarynych, *ex vi* łączenia *persistentibus*, do Ziemstw y Grodow *propriz Districtus aut Palatinatus ubi bona consistunt* (*excepto* spraw Apellacyinych a *finali Iudicato* w Trybunale znajdujących się, tak tych, w ktorych po Appellacyi, a *definitiva sententia* od Ziemstw y Grodow oczywista zapisana, iako y tych, w ktorych oczywista nie zapisana, tudzież o kontrawencye Dekretom oczywistym Trybunałskim, *similiter* z Dekretow *paritatum*, ktore *ad disjudicandum* w Trybunale *persistere* maią) *presenti sancito* odsyłamy; *eoque intuitu*, następujące *post hanc legem* Trybunały, iczliby strony w sprawach *presenti lege ut supra expressu* odesłanych *ad minora Subsellia*, nie pozywaiąc do Ziemstw y Grodow, ważyły się iedna drugą pozywać do Trybunału, lub Aktoraty wynosić, nie tylko takowe sprawy *pro finali disjudicatione* do Ziemstw y Grodow *ad primam incidentiam* Aktoratow odsyłać będą, lecz *pro evocatione irremissibiliter* stronę po-

c

dług

dług Statutu y Konstytucyi penami karać mają. W sprawach zaś sukcesyjnych y o Aktořstwo, o Dobra w roźnych Woiewodztwach y Powiatach *situm* mające, ieżeli by strony *litigia* z sobą wiodące nie mogły się zgodzić, w którym Ziemřtwie tę sprawę zacząć y konkludować mają, *in tali casu* powinny się zapozwać do Trybunału, a Trybunał, nie wchodząc *in cognitionem negotii ad primam instantiam* takowe sprawy odsyłając *ad minus Subsellium* determinować będzie, w tym Ziemřtwie procedować stronom, *Et finaliter salva Appellatione a definitiva sententia experiri*, w którym Woiewodztwie lub Powiecie większość Dobr, o które *vertitur*, sytuowana będzie. Po otrzymanym w Ziemřtwie lub Grodzie *post, aut, ante Dilationes* kontumacyinym iednym, lub więcey Dekrecie, nie iuź do Trybunału, ale *iterum* do tegoż Sądu Ziemřskiego czyli Grodzkiego, gdzie sprawa zaczęta, aż do oczywistego *in principali negotio* Dekretu, lub zupełney *ad ultimum gradum in contumaciam* konwikcyi, aby procedera kończyli, *salva* tylko *ab eodem principali disjudicato negotio Appellatione* do Trybunału, postanawiamy. A gdyby strona po oczywistej, ostatney w Ziemřtwie lub w Grodzie rozprawie, nie czyniąc Appellacyi, a przez to samo Dekretem tych Sądow kontentuiąc się *satisfactionem* czynić nie chciała, tedy *etiam* o takowe kontrawencye *iterum iterumque* w tymże Ziemřtwie, lub w Grodzie, gdzie sprawa sądzona była, *sine ulla Appellatione* z przysądzeniem *irremissibiliter* pen kontrawencyinych sześć Niedziel Wieży, Sta Kop, y expens Prawnych *terminari* powinna.

O Appellacyach.

1000. **A**ppellacye a minoribus Subsellis iako też od Sądow Podkomorskich *post latum* tylko *finale in principali negotio Decretum*, *in omni modestia* podług Statutu czynione bydź mają: to iest, gdy takowy Dekret oczywisty, promulgowany przed stronami będzie, strona czy to iedna, czyli wszystkie od całego Dekretu, lub od niektorych Kategorii appellowaćby chciały, *puncta in scriptis* z Appellowanych Kategorii Urzędow z podpisem swoim, lub Plenipotentow własnych podać *tenentur*, a Urzędy takowych Appellacyi *omnino a toto iudicato vel punctis* sentencyi swych dopuścić powinni będą. Jeźliby zaś nie od całego Dekretu urořły Appellacye, tedy Dekret w punktach nie appellowanych wiecznemi czasy za mocny trzymany bydź ma, a Trybunał tylko appellowane Kategorie, nie wdając się *in disquisitionem*, *Et cognitionem* akceptowanych przez strony punktow rozładzić ma; a gdy Appellacye od całego Dekretu *malitiosè* urořczone będą, a w Trybunale sprawiedliwie inne punkta rozładzone bydź się pokażą, y za słuszne *ex decisione* Trybunału uznane będą, *similiter* y w Kategorjach strona *in iuste*

sic appellans od Dekretu winą płacenia Sta Kop Groszy ukrzywdzoney Stronie, a drugie Sta Kop Urzędowi, od ktorego appellowała, przy tym siedzeniem Wieży sześciu Niedziel *cum refusione expensarum irremissibiliter* karana bydz ma: Po uroszczoney zaś Appellacyi w Ziemstwie lub w Grodzie, od oczywistego Dekretu przez Stronę, która ieżliby pretendowała deliberacyi do trzech dni, czy przy Appellacyi obstawać, czyli też Dekretem kontentować się ma, takowe deliberacyi Sąd *permittere* powinien, a dla dostateczney informacyi z Dekretu stronie Kancellarya Ziemska lub Grodzka wraz *post latum & promulgatum Decretum* też decyzyą wydać *tenetur*, a Dekreta oczywiste Ziemskie y Grodzie *in principali* ferowane z kontrowersyami y załobami Stron, *etiam* od tychże Stron pisanemi a przez Regenta zkorrigowanemi układane y wydawane bydz powinny *partibus requirentibus*.

Exekucya za Dekretami kontumacyinemi.

imo. **P**onieważ *per Constitutionem Anni 1726*. Exekucya za Dekretami z aggrawacyą stron, y nie prędkim sprawiedliwości doysciem iest opisana, więc w tym zkracając *abusum* przeciąglego Prawa, tak postanawiamy: Ażeby strona *jure vincens* w sprawach wszelkich *summarii Processus* przyznanych *liquidi debiti*, y nieprzyznanych Zapisow *in causis exemptionis*, tudzież *objecte Ignobilitatis*, o zbiegłych lub wyprowadzonych poddanych, o wiołencye, inwazye, y w dalszych sprawach Rokiem zawitym podług Statutu sądzących się, otrzymawszy *in quocunque Foro competenti* kontumacyiny Dekret, y po sprowadzoney za tym Dekretem Prawney exekucyi, y po przyjętej *in scriptis cedula* za drugim w takowych sprawach otrzymanym Dekretem kontumacyinym, a w sprawach sukcesyinych tudzież o Dziedzictwo Dobr, o kognicyą między Prawami, o Aktorstwo Gruntow (*non præjudicando* Jurydykcyi Podkomorskiej) w innych *simplicium injuriarum* sprawach, po dwóch Exekucyach za trzecim kontumacyinym Dekretem, po Appellacyach zaś *a minoribus subselliis* za pierwszym kontumacyinym w Trybunale otrzymanym Dekretem, *& similiter* w sprawach, w których *ante hanc legem* zaśły kontumacyine Dekreta, tedy po otrzymanym iednym *post hanc legem* kontumacyinym Dekrecie, podanie Dobr *cum forti executione mota Nobilitate sub privatione officiorum quovis captato tempore subsequi* powinno. Urzędnik od strony konwinkuącey użyty obwieszczenie ma Czterma Tygodniami, licząc po siedm dni w każdy Tydzień, *juridice* wydać, a wydawszy (na terminie zjechać, y tentować obięcia, ktorego ieżliby

strona *convicta* nie dopuściła, odiechać, a na dowod kontrawencyi Dekretowi *Parti Actoreæ testimoniales* wydać *tenetur*, za którym to podanym *anterius* obwieszczeniem, czy ten sam Urzędnik, czyli inny a *Parte Actoreæ* użyty, powtore już bez żadnego dalszego obwieszczenia, *quovis captato tempore iterum* tentować zaiażdu wolen będzie, a za niepostąpieniem od strony zkonwinkowanej, y za drugim razem takż *parti Actoreæ testimoniales* wydać ma *post hæc jure vincens* do tegoż Sądu z którego Dekret *ultima instantiæ* wypadł, stronę sprzeciwiającą się pozwać *tenetur*, a Sąd każdy nie wprzod ma Ruchać *in principali negotio* sprawy, aż pierwey za tę kontrawencyą, która pokaze się *ex testimonialibus* Zaiazdow, nie odkładaiąc *ad principale*, lecz *circa incidentiam Actoratûs* po dwieście Kop Groszy Litew: za każdy *distinctim* medium sobie, *medium parti injuriatæ*, y do tego po sześć Niedziel Wieży wskazać powinien będzie, a ten Prze-Sąd sobie przysądzony *Judicium non a parte Actoreæ*, lecz a *parte convicta* zyskiwać ma, *deinde ad principale negotium* przystąpić powinien będzie, a ktorzyby obietnia za Dekretami nie dopuściwszy, *itidem* kondemnować się mieli, tedy takowi *tanquam rebelles* Prawom Oyczytym *omni activitate carere* mają, którym Kancellarye W. X. Litt: Gleytow wydawać *sub nullitate* onych nie powinny będą. Dobra onych przez Urząd *ad libitum* użyty *quovis tempore captato non attenta ulteriori resistentia; neque attenta defensione per Partem convincentem fortiter* obymować wolno będzie. Urzędnicy zaś na exekucye wszelkie zieżdzając ieżliby *parti jure victæ faventes* bydz się pokazali, lub też niezieżdzając sami czasu Exekucyi *ad fundum, testimoniales* stronom wydawali, *penis sessionis Turris* przez Niedziel sześć *et refusione damnorum* karani bydz mają. *Ad expediendas verò Inquisitiones et executiones*, za Dekretami w Sądach Zemskich lub Grodzkich, nie tylko *hujusce Palatinatûs vel Districtûs* gdzie się sprawa agituie, ale z inszych Woiewodztw y Powiatow stronom Urzędnikow używać pozwalamy. Urodzeni zaś Urzędnicy że po wydanych Innotescencyach na extenuacyą strona terminie nie zieżdzając, odroczeniami częstokroć czas sprowadzali; zaczym po wydanych Innotescencyach ażeby bez żadnych odroczeń, *excepta vera infirmitate, et consensu partium actus j. os* expedyowali, mieć chcemy.

Warowanie *loci standi* na Kondemnaty.

12mo. **A** Zeby odtąd na Kondemnaty Trybunałskie Koła Wielkiego w Trybunale tegoż Koła, y na teyże repartycyi, na ktorey otrzymane były, Skarbowe w Skarbowey Kommissyi, *Fori compositi* w Try-

w Trybunale Duchownym, Ziemskie w Ziemskim, Grodzkie w Grodzkie znafzane, y warowanie *loci standi* sposobem w dawnych Prawach opisanym, *in eadem repartitione & Judicio* gdzie wypadły znafzane były, postanawiamy, *secus* zaś *pro nullis ac irritis* deklaruiemy. A że *presenti Legge ad Subsellia sibi competentia* wszystkie sprawy są odesłane; zaczym *etiam* na Trybunalskie *ante terminum executionis modernae legis* wypadłe Kondemnaty, w sprawach Ziemskich w Ziemstwie, Grodzkich w Grodach, do których przynależeć będą warowanie *loci standi* naznaczamy, toż się ma rozumieć o Kondemnatach, y na tych, którzy Deputatami obrani będą, ażeby nie czasu Rugow, ale *in foro circa incidentiam Actoratûs*, gdzie Kondemnata wypadła, *securitatem loci standi* sobie warowali.

Dylacye.

13tio. **D**ylacye multiplykowane y *beneficia Juris* na iedną protrakcyą sprawiedliwości świętey do tych czas po różnych Subselljach używane *abrogando*, mieć chcemy, ażeby nie więcej Dylacyi iak tylko Kopia spraw wszystkich, *munimenta*, y godzina iedna *modo infra expresse* użyczane były, to jest: w sprawach sukcesyjnych, tudzież o Dziedzictwo kognicye między Prawami y dyfferencyami Gruntow, na pierwszym terminie Kopie spraw wszystkich razem z przydaniem Patrona, ieżliby strona potrzebowała, na drugim zaś terminie *munimenta specificata sub juramento subsequendo juxta exigentiam* stron & *antiquas leges* każdy Sąd użyczać ma, godzinę zaś iedną *Actori & citato, in causis simplicium injuriarum non vero summarii Processûs concessibilem*, mieć chcemy, w Sprawach *ex quolibet Subsellio per appellationem* w Trybunale przypadających, żadne *prorsus* Dylacye, *etiam & beneficium juris*, użyczane y używane bydź nie mają, lecz *ad primam incidentiam actoratûs in principali* sądzone będą; A ponieważ tak przez odesłanie spraw *ad minora Subsellia*, iako też przez umnieyszenie Dylacyi *juris Processûs*, jest zkrocony, zaczym w praktykowanych dotąd przy konkluzyi Trybunału trzech Dylacyjnych Tygodniach, nie już Dylacyne, lecz oczywiste sprawy sądzić się mają. *In causis exemptionum; & pupillorum*; o zbiegłych lub wyprowadzonych poddanych, & *in causis facti* według Statutu Prawa, oraz Konstytucyi 1699. *de expulsionibus* postanawiamy, aby każdy Sąd, we wszystkich *expulsionum* sprawach *a sola reinductione* zaczynał, nie użyczając *expulsoribus*, żadnych *prorsus* Dylacyi, Appellacyi, y Dobrodzieystw Prawnych, *excepta sola & unica Dilatione Copiarum* spraw wszystkich y to *in spatio reinductionis, calculationis, verificationis, inquisitionis,*

seu comportionis reddendarum. A ponieważ *eadem Constitutione* 1699. *pena sessionis Turris pro expulſoribus* ieſt naznaczona, więc *pari jure* też peny, y na tych którzy o expulſyą oſkarżywszy oney nie dowiodą, Wieży ſześć Niedziel naznaczamy. Sąd zaś od pen wzwyż wyrażonych ſtrony, na ktoreby ſię ſciągały uwalniać, ani tychże pen *ad principale* ſuſpendować niepowinien będzie. Wſprawach też o poddanych wyprowadzonych lub zbiegłych, ktore bez Appellacyi w Grodach *terminari* powinny, *ad primam instantiam* Copie ſpraw, *cum ſtatutione in cauſis exemptionum ſimiliter* (*nil quidquam præjudicando* warunkom y obowiązkom w Prawach zaſtawnych opiaſanym, oraz Poſſeſſyi za onemi *uſque ad plenariam* tychże warunkow przez Wiecznika *ſatisfactionem*) Inekwitacya, a *in cauſis facti* Inkwizycya, *ad primam instantiam* przy Kopii ſpraw *in ſpatio eorum omnium actuum* w Sądach uznane bydź maią.

O Obmowach.

14to. *Beneficium* Obmowy *circa antiquas leges* zachowuiemy, *hoc tamen præcauto:* ieżeli by Senator, Miniſter, Poſeł Ziemſki na Seymie *actu* nie będący, obmowę, na funkcyi ſwoiey podaſ, a przeto y ſtronę ſiebie pożywaiącą y Sąd *eludere* ważył ſię, tedy każdy na to rezolwuiący ſię *pena ſessionis Turris Civilis* przez Niedziel ſześć karany bydź ma, dla czego *preſentiam ſuam* każdy z Senatorow, y Miniſtrow od Marſzałka W. X. Litt: lub *in abſentia* Litewkich Marſzałkow, od przytomnego w ow czas Koronnego, a z Poſłow Ziemſkich od Urodzonego Marſzałka Seymowego dokumentem *teſtari* powinien będzie. Ktore to Obmowy, przez Senatorow, Miniſtrow, y Poſłow *ſupra publicam legalitatem, exceptis cauſis exemptionum, expulſionis, & inſcriptionum,* w ktorych *per Plenipotentarios,* odpowiadać *tenentur,* we wſzystkich Sądach iść powinny; *ſimiliter* Obmowy *contra Judicium* w Trybunale podane, & *ſupra veram infirmitatem in cauſis Perſonalibus,* *prævio juramento ſupra eam* Sąd przyimować powinien. Ktore to Obmowy przez Senatorow; Miniſtrow, y Poſłow *ſupra publicam legalitatem* podane, aż do terminu zakończenia funkcyi Seymowej, a *contra Judicem* w Trybunale do zakończenia tey funkcyi, na ktorey ieſt Sędzią *ſecundum leges antiquas acceptari* maią. Ktora to Obmowa Senatorom y Poſłom w Sądach Aſſeſſoryi W. X. Litt: ſłużyć nie ma gdy te Sądy, w Mieſcie Seymu agitować ſię będą. Takowe tedy pozoſtałe Aktoraty, po przyiętych Obmowach za wyiſciem terminu, wraz *in quolibet Subſellio,* opuſciwszy do wołania *ex ordine actorati iterum* reſuſcitowane y wołane bydź maią, *non attento ordine;* to ſię

ma

ma rozumieć y o tych Aktoratach, przy których zapisana godzina, że wraz przy expiracyi godziny, według zegaru wołana będzie, a iezeliby, *in tractu* expiracyi godziny *ex ordine* wołania Aktoratow wpadła inna sprawa oczywista, wtedy po odsądzeniu oney też na godzinie pozostała sprawa, *ante omnia* wołana y sądzona ma być. A iezliby w Ziemstwie lub w Grodzie była podana Obmowa *contra Judicem*, tedy ten Sędzia, przeciwko któremu będzie podana sprawiedliwa Obmowa, nie powinien będzie zasiadać na swojej sprawie, sprawa jednak przez innych Sędziow decydowana być powinna.

Regestra Sądowe Trybunalskie.

1510. **P**onieważ z przeszłych Regestrow Trybunału Głow. W. X. Litt; y Dni do wołania onych naznaczonych *practicatum*: iż niektóre Regestra po wielokroć razy wołane były, a drugie y do konkluzyi Trybunału niezaczone zostały, raz że Urodzeni Marszałkowie niechcąc wołać Regestrow ordynaryjnych *arbitrariè* *incarceratorum* lub Taktowe do wołania brali, *simili*: y Palestra *favendo* swoim Aktorom, ażeby przeciwny Aktorat nie był wołany, kontrowersyami przeciągali, zaczym *antiquum usum* wołania Regestrow *biennium in omnibus Subsellis* znosząc, takowy względem Regestrow wpisywania spraw, y wołania onych ustanawiamy porządek.

1mo. Regestr *Appellationum*, do którego tylko za Appellacją sprawy od Sądow Ziemskich Podkomorskich, lub Grodzkich, odcho-
dzące dla rozstrzygnięcia w tymże Trybunale wpisywane być
powinny, tudzież Dekreta *paritatis* dawniejsze Trybunalskie.

2do. Regestr Sprzeciwieństwa, do którego mają być ingrossowane
sprawy *contraventionum* Dekretom Trybunalskim *post Appel-*
lationem wypadłym, iako też y tym, którzyby popierając
Appellacyi, sami dopuścili się w Trybunale *post Appellationem*
kondemnować.

3tio. Regestr *Officii*, do którego tylko mają być sprawy ingrosso-
wane *cum negligentibus Officialibus* za omieszaniem Rokow
lub Roczkow wpisane z Delacyi *cujusvis* lub *ad instantiam*
Instigatoris.

4to. Regestr *Incarceratorum*, do którego mimo wszelką sprawiedli-
wość *solo abusu variis pretextibus* Sprawy Ziemskie lub inney
natury strony wprowadzały, dla wciągnięcia do tegoż Rege-
stru *causam juris seu differentiarum*, wzięwszy człowieka czy
to na dyfferencyi, czyli na drodze lub od siebie namowionego,
crimine non notatum do Trybunału o mil kilkadziesiąt przy-

prowadzić wſzy, *ſiniſtrè in contumacium* ſtrony udając za kry-
 minaliſtę, Regeſtr *incarceratorum* częſtokroc y Taktowy *in*
cluſionem Sądu y ſprawiedliwości; więc *abhinc* znoſząc tak-
 we *abusus*, żadnych ſpraw, oprócz tylko ſamych kryminalnych
 za przyprowadzeniem aktualnego Kryminaliſty, *ſimiliter in*
cauſis honorum o więzienie Szlachty *ſub ullo titulo*, & *prete-*
xtu wpisywać, ani Sądu tentować *ſub penis irremiſſibilibus ſeſſi-*
onis Turris ſześć Niedziel na ſtronę, a na Urodzonych Pał-
 ſtrantow, którzyby wnoſić lub ſtawac *circa actoratum* w tak-
 wych ſprawach mieli, Niedziel dwie Wieży naznaczamy. A
 gdyby kto wpisał w ſprawę, *tanquam* z Kryminaliſtą, a *in*
ſutura juris przez Inkwiſycyą tego nie dowiodł, y ten którego
 pod Warę Trybunałką oddał, aktualny delinkwent *in crimi-*
ne nie pokaże ſię, tedy takowa ſtrona o co zapożywała, rzecz
 traci, & *penis pro illuſione* Sądu, Niedziel ſześć przy nawiązce
 ſowit y *cum reſtitutione litis expenſorum*, & *reſuſione damno-*
rum, karana będzie, a za Szlachcica nie ſłuſznie inkarcerowane-
 go *penis* ſześć Niedzielami Wieży, *in fundo* z nawiązką ſowi-
 tą, *litisq; expenſorum* & *damnorum ſubefſe* powinna.

5to. Regeſtr TAKTOWY który nie inaczej rozumieć ſię powi-
 nien, iak tylko w tych ſprawach, gdy ſię kryminał, lub pod
 Sądami, lub *in circuitu* Miasta, o miłę, także gdy *leditur*
 Oſoba Deputacka, *ſecuritas*; & *authoritas Judiciorum* y
 ſtron *ſimiliter* o exceſſu pod tymże Trybunałem, takowe ſpra-
 wy, wraz po wpisauiu Aktoratu *extra Regeſtrum*, *etiam in*
tractu oczywiſtey ſądzone być mają, do którego Regeſtru,
etiam Sędziowie Trybunałcy żadnych ſpraw *ſub ullo pretextu*
 czy to *in cauſis facti*, czyli z dyfferencyi *promanantibus*, w Do-
 brach ſwoich, *quocunque caſu* wynikłych, *ſtante charactere*
 wpisywać, do Trybunału pożywać, lub Regeſtr Taktowy
 czyli inny tentować, Szlachty aggrawować, *ſub nullitate De-*
cretorum & *ſub reſuſione damnorum* nie powinni będą, ale w
 takowych ſprawach *in foro competentis ubi bona conſiſtunt*, *acti-*
ones inſtituere y ſkończyć *ibidem tenentur*. Te zaś wſzyſtkie
 Regeſtra, nie przywięzuiać ſię do Dni, mają być wołane
 tym porządkiem; najpierwey Regeſtr *Appellationum*, potym
 aż ſię z niego iedna oczywiſta *in principali negotio* oſądzi
 ſprawa, po której oſądzoney, ma być wołany Regeſtr
 ſprzeciwieństwa, z którego takż po oſądzoney iedney oczy-
 wiſtey, wołany będzie Regeſtr *officii*, *tandem* Regeſtr *incarcer-*
atorum. Takowym tedy wyżej opisauiem ſpoſobem, *non*
ſervato ordine dierum, wſzyſtkie wzwyż wyrażone Regeſtra,

a w nich *consecutivè* następujące Aktoraty *suo ordine* wołane być mają. Gdyby zaś sprawy mając naznaczone sobie Regestra, nie mieściły się, y ażeby żaden z Litygantow nie ważył się, sprawy *officii* do Regestru sprzeciwieństwa, lub innych *Et è contra* wpisywać, oraz ażeby nikt pod omyłkami nie ważył się wpisywać Aktoratow *sub nullitate Judicati*, y wpisu *eliminatione*, a Marszałkowie Trybunałscy Regestra nie przeskakiwając, ale *ordine* w tej Konstytucyi *expresso* wołać, ani nowych Regestrow koncypować nie mają, y Dekreta, *hoc modo illegitimè* od stron otrzymane, nie tylko *nullitati* mają być podległe, ale *insuper* otrzymujący takowy Dekret *sessione* Wieży Cywilney Niedziel sześć ma być karany *cum solutione litis expensorum*. Sprawy zaś wszystkie, nie wpisując na drugiej Kadencyi z tychże samych Regestrow, iedne po drugich mają być wołane, y gdzieby dla wielkości Regestrow już więcej Aktoratow wpisywać nie można było, tedy do Introligowanych nowych Regestrow nie przenaszając Aktoratow nieodwołanych, nowe przybywające sprawy, pod numerami *consecutivè*, po ostatnich Aktoratach idącemi wpisywać będą. A gdy już takowe pierwsze Regestra Aktoratami napełnione zostaną, tedy powtórne Regestra mają być sporządzone, a przybywające Aktoraty strony wpisywać będą, także pod numerami, *a primo posito numero* przy pierwszym powtórnego Regestru Aktoracie, *consecutivè* na dół wpisywać y numery klasz powinni będą. A Marszałek każdy poty z nowych powtórných Regestrow spraw wołać nie będzie, poki wszystkie stare Regestra, oraz przy których Obmowy zapisane były nieprzywoła, a dla pewności wpisanego Aktoratu, Pisarze Trybunałscy Wokandę tych wszystkich Aktoratow, które tylko od początku Kadencyi wpisywane będą, wpół Kadencyi drugą Wokandę, od połowy do konkluzyi Kadencyi, wpisywanych Aktoratow w Trybunale aktykować każdej Kadencyi, *sub relegatione* od funkcyi Pifariskiej powinni być, których Wokand Widymusy, Aktoratow *excerpta* każdej potrzebującej stronie, *sub penis* wolne być *absque solutione* mają. A że praktykowało się do tych czas wielkie pokrzywdzenie *litigantibus* przez Urodzonych Pifarzow y Regentow Regestrowych, że *favore* przyjaciół swych, tak przed wydaną Wokandą, iako też po wydanej z Regestrow Trybunałskich karty wyimowano z Aktoratami, a drugie na to miejsce wkładano, Regestra po wielokroć razy odmieniono, y znowu introligowano; więc zabiegając *his inconvenientiis*, iezliby się *abhinc* to pokazało, na Urodzonych Pifarzach lub Regentach, tedy *ex termino tacto cum abjudicatione* od swych funkcyi *Et refusione damnorum* sądzeni być, na tym, czyli drugim Trybunale mają; w Trybunale *similiter* Duchownym, praktyko-

wane dotąd Regeſtra utrzymując, wpisywanie do nich ſpraw, y wołanie *methodo*, o Regeſtrach Trybunału Głównego W. X. Litt. Ziemſkiego *ad preſens circumſcripta* poſtanawiamy, y ażeby Urodzeni Piſarze Trybunałſcy. za Wpisy ſami przez ſię, y przez ſwoich Subalternow, żadnych *penitus* offerencyi nie brali, ale ſolucyą w Konſtytucyi 1726. Roku od Aktorow kontentowali ſię, *ſub relegatione* od funkcyi waruiemy.

Regeſtra w Ziemſtwach, y Grodach.

16to. **W** Ziemſtwach y Grodach Regeſtra dwa bydź powinny, Jeden wſzelkich ſpraw Cywilnych, a drugi ſpraw uczynkowych *incarceratorum*, te zaś Urzędy Ziemſkie y Grodzkie, ſprawy Statutem y dałszemi Prawami ſądzić determinowane, *ad mentem* tychże Praw *Judicata* ferować powinny będą, do których Regeſtrow ſprawy ſpoſobem o Regeſtrach Trybunału Głównego opisałym ingroſſowane, y też Regeſtra *alternatim* między ſobą tymże ſpoſobem, iako o Regeſtrach Trybunału opisałym wołane y ſądzone bydź mają. Urzędy Ziemſkie, Roki mają ſądzić trzy razy w Roku po ſześć Niedziel w czasie Statutem opisałym, chyba ſpraw nieſtało, a w Xięſtwie Inflanſkim, dwoie tylko Rokow, to ieſt Święto Michałſkie y Trzy-Krołſkie; a Roczki cztery razy po cztery Niedziele, pierwsze w Marcu, *à die prima Martii*, drugie *à die prima Maii*, trzecie *à die prima Auguſti*, czwarte *à die prima Decembris non obſtante Feſto*, bez troyga wołania zaczynać ſię mają. W Xięſtwie zaś Inflanſkim z przyczyny przypadającej w Maju Kadencyi, tegoż Xięſtwa w Aſſeſſoryi Koronney, oraz ſzczupłości ſpraw, Roczki Majowe, y Marcowe ſądzone bydź nie mają, lecz tylko dwa razy na Rok, w Auguſcie y Decembrze.

O Sprawach *Minoris Importantie*.

17mo. **P**Onieważ w małych importancyach naywięcej ſpraw po Ziemſtwach y Grodach znayduie ſię, y *in principali* ſtronie *convicta* przyſądzonego *judicatum* ſtronie pokrzywdzoney niechcąc płacić na iedyną extenuacyą *malitioſe*, ſiebie y drugą ſtronę gubiąc Appellacyą do Trybunału uroſzczała, a tak acz ſprawiedliwie otrzymane *Judicatum* bez ſkutku y konkluzyi uſtawać muſiało; zaczym dogadzaiąc *Nobilitati*, ażeby w ſprawach wſzyſkich *minoris importantie*, ktore *ex merito ſuo non excedunt valorem* Pięciu ſet Złotych, Urzędy Ziemſkie y Grodzkie przez finalną pryn-

pryncypalną w swoich Sądach decyzją *Judicata* ferowali, *non ad missâ quavis appellatione*, waruiemy.

O Deputatach.

1870. **D**Eputaci ktorzy dają się korrumpować, *ad cuiusvis instantiam* czy to w tym Trybunale, czyli w następującym *præviâ deductione ab omni activitate in perpetuum* mają bydź odsądzeni. Ciz Deputaci ażeby Sądów pilnowali, Produktow y Replik wszystkich stron słuchali, też Repliki kontrowersyjne sami, a nie przez zasadzonych w Kole od siebie Subalternow notowali, od Sądów *ullatenus sub abjudicatione* od charakteru Sędziowskiego nie absentowali się bez oznaymienia się w Kole, ale też Sądy punktualnie *secundum præscripta legis* zasiadali, *omnē honestatem* zachowywali, *in tractu* tak kontrowersyi, iako też pod czas namowy z mieysc swoich na drugie *post inchoatum Turnum* w Kole nieprzechadza się z mieysc swoich, decyzją dawali do promulgacyi *pluralitatis votorum* przez Urodzonego Marszałka, tym bardziey Praktyk y zniesienia się pod czas namowy czynić *sub relegatione* od funkcyi nie wazyli się, postanawiamy. *Post finitum* zatym *Turnum* ieżeli by ktory Deputat *ante promulgationem* decyzyi powtornie *Turnum* niepotrzebował, tedy Urodzony Marszałek *pluralitatem votorum, antequam* Deputaci z mieysc nie powstań *promulgare tenebitur*, a każdemu z Deputatow, poki z mieysc nie powstań *Turnum* pretendującemu, raz, drugi, y trzeci pozwolić Marszałek powinien. *Postquam pluralitatis promulgationem* żaden z Deputatow *Turnum* dopraszać się, z Sądów *et usque ad promulgationem* przed stronami Dekretu oddalać się *indispensabiliter* takż *sub relegatione* od funkcyi nie będzie mógł. Podobnym sposobem, aby żaden z stron lub do spraw należący *cuiuscunque Status et conditionis*, y nikt inny do zawartego Koła iak wezmą do namowy do Izby Sądowej wchodzić *ante promulgationem* Dekretu przed stronami, *sub pœnis sessionis Turris* przez Niedziel sześć y pod zaplaceniem sta Kop *excessu ad cuiusvis etiam* z Deputatow *instantiam, per medium Iudicio et per medium Delatori decernendis*, y Sędziowie Trybunałscy wprowadzać *sub iisdem pœnis* aby niewazyli się, postanawiamy. A ktorzyby Produktow y Replik wszystkich nie słuchali, decyzyi dawać nie powinni *sub relegatione*.

Wniesienie abrogowane.

1910. **P**Onieważ do tych czas praktykowały się w Trybunałach y innych Subselliach bezprawia, iż strony nie mając

Aktoratu, albo przywołania onych nie czekając przy Processach albo przy podanych Suplikach Listy zaręczne, Regestra y inne różne *Judicata* otrzymywały, przez co wiele czasu zabierały, *tollendo hos abusus* przeciwko Prawom praktykowane, postanawiamy: Ażeby żaden tak z stron, iako też y z Urodzonych Patronow *sub quo-cunque titulo* nie wazyli się wnaśzać, nie czekając przywołania, o List zaręczny, o Regestr czyli inne iakiekolwiek *Judicatum* upraszać, ale każdy *ex litigantibus* sprawę za zapozwem lub za zakazem *pro merito actionis* do Regestrow *ubi competierit* wpisawszy, Aktoratu swego przywołania *ex ordine* czekał, *sub nullitate secus judicatorum* & *sub poena sessionis Turris* przez Niedziel dwie tak na stronę oto dopraszającą się, iako też na Urodzonych Patronow wnoszących w każdych Sądach *ex termino tacto eo instanti* po takowym wniesieniu *irremissibiliter irroganda, nihil quidquam derogando* wniesieniu, o stał: *sub securitate* Sądow Akcye. Processa zaś *in scriptis* bez żadnych kontrow rty z *expressa* tylko od kogo, przeciwko komu, y o co przed Sądem przeczytawszy, do Kancellaryi mają być oddawane. Listy zaręczne *ad obloquentiam* Prawa Statutowego Urzędow Ziemskim y Grodzkim *committimus* wydawać.

Dochody Sędziom Trybunałskim.

20mo. **L** Ubo Konstytucya 1726. *lucra alias* Kopy od Litygantow Sędziom Trybunałskim *à Judicatis* opisał, jednak ponieważ *per abusum* Urodzeni Deputaci *extorsivè* Kopy *pro arbitrio suo* nakładali, mimo wzwyż wyrażoną Konstytucyą nowe *lucra* formowali; zaczym znaszając takowe bezprawia, ażeby Trybunał *abhinc* takowych extorsyi nieczynił, strony Kopami nad *lucra* należące według wzwyż wyrażoney Konstytucyi nieagrawował, mieć chcemy. A *in causa* takowej extorsyi ukrzywdzoney stronie czy to przez się, czyli przez Plenipotentow lub Attendentow na drugi następujący Trybunał nie już Sukkollektorow ale Podskarbieh Trybunałskich, y Cenforow *vigore Constitutionis* 1726. wolno zapożywać bądź *ex Registro termini tacti*, a za pierwszym przywołaniem Aktoratu Trybunał rozładziwszy *in principali* takową sprawę, przebrane nad słuszność Kopy od stron *cum triplici pensione, & serorsivè litis expensâ irremissibiliter Parti injuriate* na zapozwanych przyśądzić będzie powinien; a Urodzeni *Succolletores* odbierając Kopy od Stron y Kwity onym dając, powinni *expressè* wyrazić w Kwicie swoim, za które y iakie *lucra*, y wiele Kop brać będą, *sub penis irremissibiliter* dwóch Niedziel Wieży *etiam* za wniesieniem *decernendis*, ieżeli by takich Kwitow y z taką *expressa*, iak się wyraziło, stronom dawać niechcieli.

O Do-

O Dochodach Urzędem Ziemijskim y Grodzkim

2110. **D**ochody w Ziemstwach y Grodach lubo są opisane Kon-
stytucyą Seymu *Convocationis* 1764, Która czterech
Sędziów Ziemskich zniósłszy, Podśędkow w każdym Woiewodzt-
wie y Powiecie determinowała; zaczym Dochody wszelkie w Ziem-
stwie wszystkim Sędziom równie należeć mają. Pieczęć zaś
w Ziemstwie iedna z Herbem Litewskim y Inskrypcyą własnego
Woiewodztwa czyli Powiatu tak do Dekretów iako y Extraktów
używana y w Kancellaryi Ziemskiey konserwowana być ma; od
ktorey dochód, nie podwyższając nad dawny przepis Prawa, *equali-*
ter między Sędziów Ziemskich rozdzielany być ma. Od Przesą-
dów zaś wszelkich na Rokach y Roczkach, od Dekretów oczywi-
stych, niestannych, y Apellacyinych *ex ratione* ingruencyi spraw
następujących po Ziemstwach y Grodach z remissy Trybunałów,
oraz *ex ratione* czasu przedłużenia tymże Sądom y Sędziom w
większey liczbie będącym; zaczym od tych Judykatów od każde-
go wyroku *ad normam* dochodu Sędziom Trybunałskim w Konsty-
tucyi 1726. wyrażonego, nie już po Kopie, lecz po złotemu na-
znaczamy.

O Kancellaryi Trybunałskiej.

22do. **K**ancellarya Trybunału W.X. Litt. że przez obszernie y dłu-
gie pisanie Dekretow pod czas namowy wiele czasu zabie-
rała; przeto *cavetur* żeby Urodzeni Regenci samę tylko decyzją,
przez którą co się komu y na jakim fundamencie przyśądzi, lub ko-
go od czego odsądzi, pisali, y takowe same *Judicata* w Izbie Sądo-
wey przed stronami czytali, y stronom wydawali, stanowimy. A
ieźliby kto pretendował z załobami, kontrowersyami, wyięcia De-
kretow, tedy takowe łączenia Aktoratow kombinacye załob, ułoże-
nia kontrowersyi w stanicyach pisać mają, y samym stronom po-
zwalamy, z poprawieniem iednak takowych układanych kontro-
wersyi przez UU. Regentow; A chociaż Konstytucya 1726. ustanó-
wiła, aby stronica każda arkuszu *excepto* pierwszej, na ktorey doku-
mentu intytulacya, także ostatniey na ktorey Pieczęć Sędziow Try-
bunałskich y Urzędnikow *cujuscunque Subsellii* wyrażać się zwykła,
miała wierszow trzydzieści, iednak ponieważ Kancellarya przez
obszerne pisanie y rozciągnięcie słow dla płacenia dochodow *gra-
vamen* stronom przynosiła; zaczym *abhinc strictius* pisać powinni,
nierozciągając słow y liter *sub penis*. A ponieważ praktykowało
się w Trybunale W. X. Litt. że Urodzeni Regenci brali Litygantow

sprawy w attencye y promocyę swoje *favore* utrzymania ktorych, Deputatow kareflowali, & *variis studiis etiam* pod czas samey namowy przechadzaiąc się, nie pilnując mieysca swego, sprawy promowowali; zaczym ażeby tak pod czas kontrowersyi, iako też pod czas namowy, przy swoim stole siedzieli, nieprzechadzali się, spraw nie promowowali, z Jzby Sądowej nim Dekret promulgowany będzie niewychodzili, y w Decyzye nie wdawali się, *sub pena abjudicationis ex termino tacto decernenda*, y ażeby U. Pisarz Trybunałski nad trzy osoby do Regencyi Trybunałskiej *viros nobiles* do tey funkcyi *idoneos, legum gnaros*, y w niczym *non notatos* nie kreował, y Trybunał nie więcej nad trzy osoby nie akceptował, postanawiamy.

O Kondemnatach na WW. Woiewodow lub UU. Starostow Sądowych wypadłych.

23to. **K** Ondemnaty wszelkie na Wielmożnych Woiewodow y Urodzonych Starostach Sądowych otrzymane, *activitati* Urzędnikow Sądowych od nich installowanych w Sądach ich, oraz na Inkwizycye y Exekucye zieżdżających *nocere* nie mają, y onym *activitatem* żaden tamować takowemi Dekretami nie powinien będzie. A Woiewodowie, y Starostowie Sądowi Urzędnikow Grodzkich nie za pieniądze, lecz *gratis sub penis & refusione* wziętych pieniędzy installować, tudzież Woiewodztwa, y Powiaty Urzędnikow Ziemskich obierać mają, *personas non notatas, etate & intelligentiâ vigentes*, Praw Oczystych wiadomych; oraz Woiewodowie y Starostowie, nie iuż iak przedtym było, iż trzech kreowali Urzędnikow, Podstarościego, Sędziego, y Pisarza; lecz teraz przez wzgląd na mnostwo spraw do Ziemstwa y Grodow odeszłych, tudzież dla łatwiejszego *Nobilitati* sprowadzenia exekucyi, niemniej iż Roczki przez cztery razy na Rok *indispensabiliter* sądzone będą, przy Podstarościm trzech Sędziow kredensować mają. Ktorzy, *absentiâ duorum non obstante*, Sądy z Pisarzem sądzić będą powinni, *a paritate similiter* iak w Ziemstwie Pisarz rezolwować będzie. Jeźli by zaś kto miał sprawę z Pisarzem, Sędzia *ex ordine* ostatni, mieysce Pisarza zastąpić ma, y tylko *in casu paritatis* sentencyą dawać y onę rezolwować powinien.

De valore Dekretow oczywistych.

24to. **I** Nsistendo wżysłtkim Prawom y Konstytucyom a mianowicie Konstytucyi 1726. Roku *de valore* Dekretow oczywistych Trybunałskich *quam strictissime* opisanym, ustanawiamy.
Ażc-

Ażeby też Dekreta oczywiste Trybunałskie *ex seriis partium controversiis* ferowane, tudzież Dekreta Sądow Polubownych przez nikogo *in ullum dubiū* wprowadzane y naruszone nie były, lecz *circa valore sui inviolabiliter perpetuè* zostawały. *Similiter censendum* o Dekretach ktore Kasztelanowie, Marzałkowie, y Starostowie, z Kommissarzami *jus decisionis* mającemi *in causis differentiarum* w sprawach z remissy odeśłanych ferować będą, także Dekreta Podkomorskie z remiss Ziemijskich, lub Trybunałskich *sine appellatione* zaszły; *Item* Dekreta Ziemijskie, y Grodzkie *ex seriis partium controversiis* ferowane, od ktorych Appellacye nie zaszły lub nie zaydą, aby przez nikogo wzruszane y w wątpliwość wprowadzane nie były, *praesenti lege* waruiemy; y ażeby wszelkie Urzędy za takowemi *tanquam ultimae instantie* Dekretami w wiązanie przyśądzoney rzeczy *sub penis* tak na Urząd, iak y na stronę w Statucie *expressis omnino* czyniły, nakazuujemy.

O Dekretach Kondyktowych.

25to. **P**Onieważ w Trybunałach y Subselliach W.X Lit: *inva-luit* *abusus* Dekretow Kondyktowych *ad placitū* międzystronami ferowanych, przez co niecznośne zageśzczone są *praesudicia*; więc zabiegając *his abusibus*, ustanawiamy: Ażeby *abinc* żadne strony takowych Dekretow między sobą opisywać, a Sąd żaden takowych *ex condicto* uformowanych Dekretow przyjmować, podpisywać, do Akt ingressować *sub nullitate & eliminatione ex actis ad cujusvis Nobilis instantiam*, nie ważyły się.

O Patronach.

26to. **U**Rodzeni Patronowie podług Konstytucyi 1726. *Nobiles, jurati, Possessionati & nullo excessu notati in omnibus Subselliis*, bydź mają: Ciz UU. Patronowie do żadney sprawy choćby y w wielu Kategoryach będącey, nie więcej iak tylko po dwoch, *idque* ieden od Produktu, a drugi do Repliki całej sprawy należeć będą, y ktory z nich Produkt lub Replikę zacznie, takowe kontrowersye nie dzieląc na wielu Kollegow sam z Kollegą *sub penis* konkludować *teneatur*. A że UU. Patronowie *lesivè* stawiając *sub pretextu* niby załoby Aktora, nie zachowując żadney modestyi, obserwancyi Sądu, y stron, częstokroć strony, przeciwko ktorym stawaia, wexować zwykli; zaczym *pro tanta vexa & lesione, pena abjudicationis a patrocinio* karani bydź mają, *ad instantiam cujusvis ex termino tacto*; ciz UU. Patronowie że kontrowersyami długiemi

Sąd trudnili, *abbinc* żeby Produkta *in scriptis consonè in omni* z dokumentami nic nad to nie dokładaiąc, ani uymuiąc, & *similiter* Repliki Sędziom dawali, y czytali, a produkuiąc czyli replikuiąc bez żadnych słownych przedłużanych remonstracyi y exaggeracyi, dygressyi Prejudykow allegowania dla iedyney impressyi, które częstokroć *contra legem & iustitiam* były ferowane, pokrotce stawali, po stancyach żadnych korupcyi roznosić y onemi Sędziow rentować nieważyli się (co się ma ściągać y na Urodzonych Attendentow) Prawa tylko *directè ad meritum actionis* służące allegowali, y onemi dowodzili, postanawiamy, *sub iisdempenis*.

O Xiegach y Aktach.

27mo. **P**onieważ wielka trudność była tak *Litigantibus* iakoteż wszystkim stronom rekwiruiącym dokumentow z Akt Ziemskich y Grodzkich, w których częstokroć dla nieporządku onych *nullus ordo* znaydował się. Zaczynam ażeby w Ziemstwach y Grodach Xiegi były otwarte, y Akta wszelkie z wolną rewizyą każdemu y wyięciem z onych widymusow, oraz ażeby wszelkie Akta tak dawnieysze iako & *post hanc legem* przybyte, po wszystkich Ziemstwach y Grodach zarejestrowane y z intrologowane, oraz porządnie *cum specificatione* Datt od kogo, komu, y na co służą spisane były, *rigorsè* obowięzujemy wszystkie Urzędy, *eoque intuitu ob securitatem* tychże Aktow, gdzie mają bydź konserwowane, na Ziemskie Woiewodztwo, y Powiaty; na Głodzkie Woiewodowie y Starostwie *contribuere*, y *Archiva* murowane mieć mają. Dokumenta które dotąd w Grodach były przyznawane, lub aktykowane, a do Ziemstw nie przeniesione, ażeby *in suo robore & valore* zostawały warujemy.

O Magdeburyach W. X. Litt.

28vo. **L**ubo Magdeburye w W. Xięstwie Litewskim będące, przyznania od osob Stanu Rycerskiego dotąd przyimowały, iednak dla lepszego Aktorow bezpieczeństwa, na przyszły czas *to abrogando, salvois anterioribus usque ad datam presentem, etiam sub Interregnis*, Praw, Zapisow, Cessyi, obligow, & *varii tituli* Zapisow, *recognitionibus* w tychże Magdeburyach *expeditis abbinc* żadnych tranzakcyi, *sub nullitate* przyznania w Magdeburyach Wielkiego Xięstwa Litewskiego na Dobra Ziemskie Donacyi, Przedaz, Zapisow, Kontraktow, Obligow, Testamentow, tudzież na Starostwa, Dzierżawy, Krolewsczyzny Cessyi, y innych wszelkich między stanem Szlacheckim y Duchownym tranzakcyi

zachodzących, przyjmować nieważyli się, ale żeby stan Szlachecki y Duchowny według Statutu W. Xięstwa Litewskiego mając iakiekolwiek do przyznania tranzakcyę, *in foro & coram Officio competenti* to jest: w Trybunałach, Ziemstwach, Grodach przyznanie, a pod czas nie sądzących się Rokow, lub Roczek, Pisarz Ziemski y Grodzki *circa acta sua* lub Regent aktualny przysięgły wpisując tranzakcyę do Xięgi introligowanej z podpisem rąk zeznawiających, przyznania podług Prawa y zwyczaju Koronnego przyjmować mają, *presenti lege* postanawiamy. Do Akt zaś Magdeburških aby tylko w samych sprawach Mieyskich, lub o Grunta y place Mieyskie, wszelkie Zapisy, Kontrakty, do przyznania przyjmowane były, mieć chcemy. Akta Magdeburške *similiter* iako o Ziemskich y Grodzkich opisano, mają być zintroligowane y zarejestrowane.

O Woznych *alias* Generałach.

29no. **Z** Abiegając ażeby Generali przeciwko przyśiędze y funkcyi swej nie wykraczali, żadnych zeznań *falsificatoriè* nie czynili, ustanawiamy: Jż ieżeliby który Wozny nie podawszy Pozwu y obwieszczenia, nie czyniąc Obdukcyi, Wizyi, *in fundo* Intromissyi y innych *cujuscunque tituli* ktore do Woznych należą powinności, ważył się *falsificatoriè* relacye w Kancellaryach zeznawać, y toby onemu *legitimè* dowiedziono było; takowy Generał, w każdym sądzie *ex termino tactò* na peny kryminalne sądzony być ma, y nie tylko takowe fałszywe jego zeznanie *nullitate* powinno być w każdym Sądzie kasowane, ale też za onemi wyniesione Pozwy, y wypadie *in contumaciam* Dekreta y wszystkie onych *falsificatorii actus*, żadnego waloru mieć niepowinny; *Providendo* oraz *securitati* osob tychże Generałow funkcye swoje odprawiających, *eo intuitu* Konstytucyą 1726. reasumując, *contra violatores* peny w tymże Prawie wyrażone, *quam strictissime* opisujemy.

O Zbiegłych poddanych.

30mo. **W** Sprawach o Zbiegłych Poddanych lubo *summarius processus inter Concives*, dawnieyszemi Prawami opisany; Jednak *presenti lege* ustanawiamy: Aby z ktorego Woiewodztwa lub Powiatu o wyższych Poddanych *instituetur actio*, w Grodzie *eiusdem Palatinatus vel Districtus summario processu precisa Appellatione finaliter* rozstrzyżona była.

O Exekucyach Kapturowych Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

31mo. **P**onieważ *contra mentem* Konstytucyi 1736. y Konstytucyi Seymu *Convocationis* Sędziowie Kapturowi nie mający Urzędów Ziemskich y Grodzkich na exekucye zieźdzali; zaczym takowe *actus*, iako *contra mentem* Prawa, kassuiemy: Dekreta zaś oczywiste po Inkwizycyach *etiam* przez Sędziów Kapturowych expedyowanych *in principali ad mentem* Praw o Sądach Kapturowych ferowane: & *similiter* Inkwizycye, weryfikacye, y kalkulacye expedyowane, *in pleno valore* zachowuiemy.

O Gleytach z Kancellaryi wydawanych.

32do. **G**leyty z Kancellaryi W. Xięstwa Litewskiego od Obywatelów Prawo wiodących potrzebowane, aby przy warowaniu *loci standi* nie aktykowane *robur suum* nie miały, *Subsellia* wszystkie W. X. Lit. przestrzegać mają. A w dalszych Prawa terminach w tey Konstytucyi nie opisanych, *usum* Statutu W. Xięstwa Litewskiego, y Konstytucyi Seymowych wcale zachowuiemy; w punktach zaś *presenti lege* opisanych, ażeby przeciwko terażniejszyemu Rzeczypospolitey postanowieniu, żadne przeszłe Prawa na pomoc brane nie były waruiemy.

Pozwolenie Dwoch Ziemstw, y Dwoch Grodów Xięstwu Zmuydzkiemu.

33tio. **Z**Ważając iż w tak obszernym y ludnym Xięstwie Zmuydzkim na dwadzieścia ośm Powiatów dzielącym się, jeden Urząd Ziemski y jeden Urząd Grodzki w administrowaniu S. sprawiedliwości mało co uspokojenia między prawuiącemi się mogłoby sprawić; przeto skłoniwszy się do prozb przez Urodzonych Pośłów tegoż Xięstwa zanieśionych, Dwa Ziemstwa temuż Xięstwu Zmuydzkiemu fundować *cum plena Jurisdictione* pozwalamy; *Idque* iedne mające się sądzić w Rossieyniach, a drugie w tymże Xięstwie w Telszach, w czasach Prawem pospolitym opisanych; niemniej Wielmożny Xięstwa Zmuydzkiego Starosta w raz po wieździe swoim, ktorego sobie Obywatele Xięstwa Zmuydzkiego podług dawnych Przywileiów, nadań y wolności od Nayiasniejszyh Krolow Polskich Antecessorów naszych pozwolonych, sami obierać mają; Grodów dwa, jeden *pro loco solito consiliorum* w Rossieyniach, drugi *pro secundo loco* na sądzenie spraw drugiey połowy Xięstwa Zmuy-

Zmuydzkiego, terażnieyszym postanowieniem w Telszach *designato* fundować ma, y aby dwóch Podstarości, sześciu Sędziów, y dwóch Pisarzów Grodzkich kredensować mogli, *vi legis modernae* stanowiemy; z których ieden Podstarości, y trzech Sędziów y ieden Pisarz w Rossieyniach; a drugie tyle takichże Urzędników w Telszach, według opisanym Kadencyi sądzić mają.

A że na dwóch mieyscach Sądy Ziemskie y Grodzkie *presenti lege* ustanowione, pociągają ten porządek, aby Szlachta Xięstwa Zmuydzkiego rozprawować się mająca, wiedziała do którego należeć ma Sądu, dlatego przepisuie się dyspartymment takowy: Do Ziemstwa y Grodu Rossieyńskiego należeć będą Powiaty: Eyragolski, Wilkowski, Wieloński, Rossieyński, Widuklewski, Krozki, Tendziagolski, Jaswoyński, Szawelski, Wielkich y Małych Dyrwian, Bężański, Uzwętski. Do Ziemstwa zaś y Grodu Telszewskiego, Powiaty: Telszewski, Retowski, Pojurski, Wieszniański, Korszewski, Szaudowski, Gondyński, Twerski, Potumszewski, Birzyniański, Polongowski, Powondęński, Medyngiański, Konklański, Zorański należeć mają.

Waruiemy to, ażeby Urząd ieden Ziemski, lub Grodzki w drugiego Juryzdykcyą nie mieział się *sub nullitate Decretorum*, y ażeby nikt nie ważył się *extra repartitionem* tych Powiatów *evocationis* sta Kop & *sessione Turris* sześciu Niedziel *in foro proprio decidenda & irroganda*, nakazuujemy,. A iezeliby Kompetitorska z Dobr w obudwoch dyspartycyach Xięstwa Zmuydzkiego leżących sprawa była, tedy na takowe sprawy iedne Ziemstwo Rossieyńskie determinuiemy. W Sprawach zaś wszelkich z Dobr zapozwanego do Sądu tey repartycyi, gdzie Dobra pozwanego leżą *forum* naznacza się. *Acta vero publica*, Taryffy, mają zostawać w Kancellaryi Rossieyńskiej, a w Telszewskiej Grodzkiej y Ziemskiej tylko Dekreta tychże Sądów, y wszelkie w nich zaśłe tranzakcy, Inkwizycye, zachowane bydź powinny. Urzędnicy Ziemscy Rossieyńscy przed Telszewskimi Ziemskimi, y Grodzcy Rossieyńscy przed Grodzkimi Telszewskimi na Seymikach y Zjazdach publicznych w zasiadaniu mieysca mieć mają. Ciz Urzędnicy Ziemscy y Grodzcy obudwoch dyspartycyi do expedyowania Inkwizycyi, kalkulacyi, weryfikacyi, czynienia exekucyi w tychże Sądach *ad requisitionem* stron, wzajemnie na obiedwie repartycye mogą bydź naznaczeni. Przyznania Praw, Obligow, y innych wszelkich tranzakcyi w każdym z tych Sądów rownie za ważne mieć chcemy. A względem przeniesienia wieczystych tranzakcyi w Grodzie przyznanych do Ziemstw swoiey repartycyi w ktorey Dobra leżą, Statut W. X. Litt. zachowuiemy.

Activitas Ciwunow Xięstwa Zmuydzkiego.

§4to. **U**Rodzeni Ciwunowie Xięstwa Zmuydzkiego ktorzy iest Czternaſtu, tym porządkiem mają mieć ſwoie *Stalla*: Eyragoſki, Wielkich Dyrwian, Małych Dyrwian, Retoſki, Uzweſki, Pojuſki, Twerſki, Szaudoſki, Berżański, Tendziagoſki, Korſzewſki, Wieſzniański, Gondyński, Birżyniański. Prerogatywy tychże Ciwunow podług dawnych Praw utrzymują ſię. A ponie- waż ieden Podkomorzy w tak obſzernym y ludnym Xięſtwie wy- ſtarczyć ſądzić dyfferencye nie może; więc Urodzonych Ciwunow Zmuydzkich na ſądzenie ſpraw Podkomorſkich w tym tylko Xię- ſtwie *preſenti lege* authoryzuemy, y podług Statutu W. Xięstwa Lit- o Podkomorzych opisaego moc zupełną do ſądzenia dajemy; y że ciż Ciwunowie *intra limites* tylko Xięstwa Zmuydzkiego ſprawy Podkomorſkie, nie wyieżdżając do innych Woiewodztw y Powia- tow Prowincyi Litewſkiey, ſądzić moc mają, ſtanowimy. Apel- lacyą *a diſinitivo* tychże Ciwunow, *principali iudicato directè* do Sądu Staroſty *vel* Kaſztelana Zmuydzkiego wolną zachowujemy. *Eo intuitu* ciż Ciwunowie Rotą Podkomorſką na ſądzenie ſpraw Podkomorſkich przyſiądz przed Sądem Ziemſkim Roſſieyńſkim na Rokach Ziemſkich *in facie Nobilitatis ſtringuntur*; y ciż Ciwuno- wie mają moc każdy od ſiebie po iednym Komorniku kreować y kredenſować, a Komornicy *itidem* Rotą Komornikowſką w Statucie Litewſkim opisałą, powinni być przyſięgli, *& eadem autoritate & activitate* iak y Komornicy Podkomorſcy *gaudere* tylko na toż Xięstwo Zmuydzkie *non ultra* iako y Ciwunowie mają. Podko- morzy zaś Xięstwa Zmuydzkiego przy generalney powadze ſwoiey z Komornikami ſwemi *& circa poteſtatem* wyieżdżania *extra limites etiam* Xięstwa Zmudzkiego na ſądzenie ſpraw dyfferencynych, za- chowuje ſię. A że odtąd Ciwunowie Zmuydzcy zoſtawali Sędziami do ſądzenia ſpraw Podkomorſkich, przeto ażeby ciż Urodzeni Ciwu- nowie niebyli Sędziami Ziemſkimi y Grodzkimi, tak w Xięſtwie Zmuydzkim iako y w całej Prowincyi W. Xięstwa Litewſkiego, waruje ſię. A Dekreta onych w tychże mają być lokowane Kan- cellaryach z ktorego Dyſpartymentu Sądow zapisani będą.

Przydanie Deputata Xięſtwu Zmuydzkiemu y Poſſa.

35to. **Z**E dotąd Xięstwo Zmuydzkie podług dawnych Praw y Konſtytucyi W. X. Litewſkiego obierało trzech De- putatow, dwuch Poſſow. Więc w tak ludnym y obſzernym Xię- ſtwie

stwie aby odtąd czterech Deputatów na Trybunał Główny W. Xięstwa Litewskiego, Obywatele Xięstwa Zmuydzkiego *in loco solito Consiliorum* w Mieście Naszym Rossieyniach obierali za zgodą Stanów Zgromadzonych, niemniej obierania Trzeciego Posła na Sejm z tegoż Xięstwa Zmuydzkiego pozwalamy.

Mieysce Sądom Ziemskim Trockim.

36to **Z**Wyczaj Sądenia każdej kadencyi Roków Ziemskich Woiewodztwa Trockiego na dwóch repartycyach w Trokach y Mereczu dotąd zachowany, że jest z utrudzeniem tak Sądownych, iako też prawujących się Osob, w przeieżdzeniu, oraz dla szczupłości Gospod skasłowawszy, tymże Sądom Ziemskim Trockim w iednym tylko Mieście Trokach *Legi presenti* mieysce wyznaczamy.

Ubescpieczenie Sądowney Sprawiedliwości.

37mo. **L**Ubo Prowincya W. Xięstwa Litewskiego przez wyznaczonych do ułożenia Korrekтуры *Iurium* Seymem przeszłym Konwokacyinym Kommissarzow Fundowanie Trybunału Seymiki y porządek onych opisawszy *processum judicarium* krotszym sposobem ułożyła, na którym Dziele szczęśliwość Pannowania Naszego y zpiływające na cały kray Błogosławieństwo Boskie zakładamy. Iednak że ta, tak ważna iak naydoskonalszego sprawiedliwości u stanowienia materya *ex abusu Legum* udoskonalenia siebie potrzebować może; Przeto ażeby po złączeniu Izby Poselskiej przy powitaniu Nas gdy Kommissya Skarbowa y Woyskowa stanom Rzeczy-Pospolitey *de transactis suis* sprawią się y relacyą swoją uczynią, y desideria onych rezolwowane będą, tudzież materye Podatku Pogłownego w Koronie, a Podymnego w Litwie decydowane będą. Naypierwey, w żadne insze nie wchodząc materye, Ta iak naydoskonalszego Ustawienia y Poprawy *Processus Iuris & abusuum* Praw do sprawiedliwości zciągających się materya bywała zawsze zaczęta, nayzupełniejszyą uwagą roztrząsniona, & *formâ Indiciariâ* konkludowana, terazniejszy postanowieniem mieć chcemy, *non derogando* Konstytucyom dawniejszym y terazniejszyey *de valore* Dekretow oczywistych Trybunałskich y Assessoriskich postanowionym.

Uspokoienie różnicy Granic między Miastem Naszym Wohyniem do Ekonomij Brzeskiej Litew-

tewskiej należącym a Dobrami Urodzonych Kuczyńskich Dziedzicznemi w Woiewodztwie Lubelskim leżącemi.

3800. **P**onieważ między Dobrami Zbilitowem, Branicą, Suchowolą y Kopiną Ziemskimi Pozostałey y Sukcesorow niegdy Urodzonego Mikołaja Kuczyńskiego Dziedzicznemi, a Miastem Naszym Wohyniem do Ekonomij Brzeskiej należącym, Roznica o grunta, Lasy, y Sianożęcia przez nie mały czas u spokoic się nie mogła, a ztąd inkonweniencye różne praktykowaly się, ktorym zapobiegaiąc Pozostała Wdowa y Sukcesorowie niegdy Urodzonego Mikołaja Kuczyńskiego Podstolego Drohickiego z iedney, a Mieszczanie Miasta Naszego Wohynia za wiadomością Kommissyi Skarbowey Naszey z Drugiey Strony, ugodę różnice Granic ułatwiającą umowili y postanowili; Przeto dla tym dostateczniejszego Stron uspokojenia potrzebne bydź ziechanie Urodzonych Iózefa Wilczewskiego, Wizkiego, Tadeusza Iundziffa Grodzieńskiego, Podkomorzych, na miejsce Granic między wzwyż wyrazonemi Dobrami uznaiemy. Ktorzy Urodzeni Podkomorzowie, albo ieden z nich *absentia alterius non obstante precise* na dzień trzynasty Miesiąca Maia w Roku następującym 1765 za poprzedzającym Niedziel Dwoma wydaniem Stronom Innotescencyi, ziechawszy podług umowionej y postanowionej między Stronami ugody, kopce, Granice oznaczające usypią, lub usypie, usypanym moc y ważność niedomienną w potomne czasy utwierdzą, lub utwierdzi, a na sprzeciwiających się, winy Prawne, warować będą, lub będzie *in Actumq. sui Officij sui premissis transactum* Stronom wydadzą, lub wyda, ktore Granice przez Tychże Urodzonych Podkomorzych lub Iednego z nich sposobem opisanym zakończone, ustawą Seymu ninieyszego za ważne mieć chcemy y postanowiamy.

Gratitudo Wielmoz: Xiążęciu Michałowi Czartoryskiemu Kanclerzowi Wielkiemu W. X. Litt:

3900. **J**ako Czterdziestoletnie *in Ministerio Reipublice* Wielmożnego Xiążęcia Michała Czartoryskiego Kanclerza Wielkiego W. Xięstwa Litewskiego prace y chwalebne zawsze Czyny, nietylko w przytomnym czasie, powinny w Rzeczypltey znayduią wdzięczność, ale też znamienitą na potomne wieki ziednały Sławę; tak pokazana Tegoż Xiążęcia Kanclerza na Seymie przeszłym *Convocationis*, gorliwa dla Dobra powszechnego miłość, & *Animi magnitudo*, że w Osobie Naszey będąc Sądow Naszych

Asse

Assessoricki *Supremus Iudex*, dla pokazania iak iest w administrowaniu S. sprawiedliwości ostrożnym, y do przyięcia dobrych Rad y rozładnych zdań przychylnym, Wielmożnych, Urodzonych Assessorow *ad ferendam decisivam sententiam, admittendos*, Sam dopraszał się, tym większą pomnożyła mu Całego Narodu Rekognicyą; przez którą Rzecz-Pospolita na tymże Seymie *Convocationis* zgromadzona, *in vim publicę gratitudinis* corocznią dożywotnią osmiudzieści tysięcy Złotych Polskich pensyą Przerzeczonemu Xiążęciu Kanclerzowi Wielkiemu W. Xięstwa Litewskiego ofiarowała. A że tey pomienionej pensyi, Xiążę Kanclerz wszelkie ukontentowanie swoje *in conscientia rectefactorum* zakładając *excelsâ & generosâ mente* przyjąć niechciał; Przeto tak My w Osobie Naszey Krolewskiej, iako y Obydwa Rzeczypospolitey Stany *in perenis glorię monumentum*, y na wiekopomny wszystkich życzliwych Oyczyzny synow przykład, wielkie Onego dla Rzeczy-Pospolitey czynione dzieła; nie interessowaną dla Dobra powszechnego miłość, y ten *spontanei* Władzy Jego Kanclerskiej *sacrificij* Heroizm, ninieyszym publicznym zawdzięczamy, *& celebramus* wyznaniem: Y ażeby iak nayprędzey Statuę na Rynku Wileńskim z wyrażeniem y wypisaniem wielkich Jego y dzielnych czynow; *A post sera fata* Tegoż Xiążęcia Kanclerza Mauzoleum z podobnym wyrażeniem na nim *meritorum* w Kościele Katedralnym Wileńskim, dzielność y wspaniałość Duszy Wielkiego w Oyczyźnie Męża wyobrażającym, kosztem Skarbu Wielkiego Xięstwa Litewskiego wystawione było, mieć chcemy.

Objasnienie Omyłki Kwitu Wielmo: Hrabi Fleminga przeszłego Podskarbiego W.W. Xięstwa Litewskiego na Seymie Konwokacyinym danego.

4000. **P**Onieważ Wielmożny Fleming przeszły Podskarbi Wielki W. Xięstwa Litewskiego na odeszłym Seymie Konwokacyinym, zdając Kalkulacyą z Prowentow Celnych Rzeczy-Pospolitey za lat puśdwunasta *idę, a die 1ma Martij Anni 1753. ad diem primam Septembris Anni presentis*, z Prowentow zaś Dobr Naszych Stołowych, y Cła Starego *a die 24ta Iunij Anni 1763. do takowegoż dnia itidem Anni presentis* rachował się; y na to przez Delegowanych *ex Senatu & ex Equestri Ordine* Komissarzow, podpisane produkował Regestra, a z Oboyga Prowentow w wspomnionej Seymu Konwokacyinego Konstytucyi iest tylko do dnia 24. Iunij zakwitowany: Przeto Objasniając tak

kową omyłkę, y utwierdzać Kwit względem Dobr Naszych Sto-
łowych y Cła Starego; Warujemy, iż przyszła Kalkulacya W.
Fleminga przeszłego Podskarbiego W. Wielkiego Xięstwa Lite-
wskiego z Cła Rzeczy-Pospolitey na nadchodzący Kommissyi
Skarbowey nie inaczey tylko od dnia Pierwszego Septembra Roku
terazniejszego 1764 ma być czyniona.

Ubescpieczenie Pensyi Podskarbinskiej.

41mo. **G**Dy Pensya Podskarbińska, Sto Dwadzieścia Tyśięcy
Złotych Polskich Wielmożnemu Jerzemu Flemin-
gowi na ten czas Podskarbiemu Wielkiemu Wielkiego Xięstwa
Litewskiego *sancito* Seymu *Convocationis*, do życia Jego jest
assekurowana, a *post resignationem* Onego toż Podskarbstwo
Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Wielmożnemu Michałowi
Brzołtowskiemu Podskarbiemu Wielkiemu Litt: dostało się, więc
ex vi wyżej wyrażoney Konstytucyi Seym *Convocationis*, oraz dla
zasług *in publico* dawniejszych y teraz przy Łasce Marszałkow-
skiej Konfederackiej *summo dispendio* własney Substancyi y zdro-
wia łożonych, tegoż Wielmoż: Michała Brzołtowskiego *in omni*
ubescpieczamy, iż do życia Wielmożnego Jerzego Fleminga Pen-
sya zupełna Podskarbińska Sto dwadzieścia Tyśięcy Złotych Pol-
skich Wielmożnemu Brzołtowskiemu terazniejszemu Podskar-
biemu Wielkiego Xięstwa Litt: płacona będzie.

Dług Sukcessorowi Wielmoż: Kociella Podskar- biego Wielkiego W. Xięstwa Litt:

42do. **P**onieważ z Kalkulacyi Wielmożnego Kociella Pod-
skarbiego Wielkiego Wielkiego Xięstwa Litewskiego
w Roku 1726 przed Stany Rzeczy-Pospolitey w Grodnie na
Seymie uczynioney *liquidé constat*: Iż na potrzebę Rzeczypltey
nad Prowenta Skarbu *de proprio erario* wydał Summę trzykroć
sześćdziesiąt y jeden Tyśięcy, Trzyśta sześćdziesiąt y trzy Złotych
Polskich y groszy dziesięć, y takowa Summa z okazji różnych ex-
pensow z Skarbu Litewskiego nie mogła być dotąd wypłacona,
ale recesssem Seymu tak *Anni* 1736. iako też Konwokacyinego
Anni 1764. takowa exolucya do dalszego czasu jest odłożona:
niemniej ponieważ Urodzony Tadeusz Kociell Sukcessor Wiel-
mo: Kociella Podskarbiego Wielkiego W. Xięstwa Litewskiego
z tey Summy, Sto sześćdziesiąt y jeden Tyśięcy, Trzyśta sześć-
dziesiąt trzy Złotych Polskich y groszy dziesięć Rzeczy-pltey u
stępnie; Przeto Kommissyi Skarbowey Wielkiego Xięstwa Li-

teńskiego *residuum* Summy Dwakroć Sto Tysięcy Złotych Polskich, Czterema Ratami przez lat cztery od daty niniejszey w rok po Złotych Pięćdziesiąt Tysięcy Urodzonemu Tadeuszowi Kocięłowowi wypłacić zlecamy, *Salvis quietationibus in rem* Skarbu W. Xięstwa Litewskiego *si quæ producentur*, y że *in calculo* przyięta będzie ubespieczamy.

Dług Urodzonych Romerow.

43to. **P**onieważ dług Urodzonych Romerow *ex Capite* Mateusza Romera Generała Artylleryi W. Xięstwa Litewskiego pochodzący na expensę Artylleryi W. Xięstwa Litewskiego erogowany, a Konstytucyą *Anni* 1690. za rzetelny uznany *in quantitate* Sto Czterdzieści trzy Tysiące siedemset siedm dziesiąt jeden Złotych Polskich, tudzież dalszych Summ pretenzye, gdy na ostatnim dniu kończącego się Seymu Stany Rzeczy-Pospolitey *in cognitionem* weyść niemogły, zaczym dla roztrząśnienia takowej pretenzyi, Urodzonych Romerow ten intereś do Kommissyi Skarbowey W. Xięstwa Litewskiego odsyłamy. Ktora to Kommissya na przyszłym Seymie Stany Rzeczy-Pospolitey informować będzie.

Zamiana Dobr Parafianowa.

44to. **D**obra Parafianow do Archidyakonii Wileńskiej należące *Collationis Nostræ Regiæ* na Dobra Dziedziczne Lyntupy w Powiecie Oszmiańskim sytuowane Wielmożnego Michała Brzostowskiego Podskarbiego Wielkiego W. Xięstwa Litewskiego zamienić pozwalamy. Oraz aby takowa zamiana *equivalenter* uczyniona była, tak na z weryfikowanie *utriusq; Possessionis*, iako też na uczynienie Prawney zamiany, za Kommissarzow Xiędza Franciszka Kononowicza Kanonika Smoleńskiego y Urodzonego Adama Wyfogierda Podstolego Smoleńskiego wyznaczamy y authoryzujemy.

Rozgraniczenie Starostw Pieniańskiego y Kupiskiego.

45to **P**onieważ Starostwa Pieniańskie y Kupiskie w Powiecie Wileńskim leżące, w aktualney Possessyi Wielmożnych Xiążąt Czartoryskich Kanclerzow Wielkich W. Xięstwa Litewskiego Małżonkow będące, są w różnych dyfferencyach z Graniczącemi, przeto na rozgraniczenie onych ze wszystkiemi Graniczącemi, przy Urodzonym Jerzym Jodce Podkomorzym Powiatu Lidzkiego *decisivam sententiam* mieć mającym, za Kommissarzow naznaczamy: Urodzonych Horaina Podstolego Wileńskiego, Felicjana Zmijewskiego Łowczego Wileńskiego, Jozefa De Reasa Woyskiego y Podwoiewódzkiego Trockiego,

kiego, Jozefa Stypańkowskiego Sędziego Grodz: Lidzkiego, Kaje-
tana Podbereskiego Podstarościego Powiatu Rzeczyckiego, Teo-
dora Bilewicza Starostę Łoyciewskiego, Dominika Zajarńskiego
Cześnika Upitskiego, Jakoba Puzyń Oboźnego Upitskiego,
Antoniego Świętorzecznego Podczaszego Mińskiego, Antoniego
Przyańgowskiego Podczaszego Zmuydzkiego, Marcina Dołęgę
Oberzteleytnanta Woysk Naszych, którzy według przepisu
Praw o Kommissyach y Kommissarzach opisanych, w czasie iak
nayprętszym sposobność upatrzywszy, y z sobą zniósłszy się,
wydadzą Innotescencye wszystkim Graniczącym, y *absentiâ non-
nullorum non obstante*, byleby Ich tylko pięciu było, do tych Sta-
rostw ziadą, y dyfferencye wszystkie rozstrządzą, Starostwa po-
mienione Pieniańskie y Kupiskie *cum omnibus Collateralibus*
rozgraniczą, y to wszystko wypełnią, cokolwiek do Sądow Kom-
missarskich będzie należało. Jeżeliby zaś Podkomorzy, lub kto-
ry z Kommissarzow albo Ich kilku przed expedyowaniem y do-
kończeniem umrzeć miał, *in eo casu* aby Sąd Assessorzki Litewski
innego Podkomorzego, y Kommissarzow wyznaczył moc daie-
my, y mieć chcemy.

Approbacya Kommissyi między Starostwem
Ziołowskim a Dobrami Antopol na
zwanemi.

46to **P**onieważ *Constitutione* Seymu *Convocationis* do zamiany
Wsiow, Gruntow, y ich ograniczenia między Starostwem
Ziołowskim *Possessionis* Ur: Michała Paca Kasztelanica X. Zmuy-
dzkiego, a Dobrami Antopol zwanymi Ur: Jozefa Bystręgo
Starosty Hutowskiego Dziedzicznymi, w Woiewodztwie Brze-
skim Litt: leżącymi, wyznaczona Kommissya swoy skutek wzię-
ła; y zamianę Wsiow Sukacze, y Raszeń Dziedzicznych Ziem-
skich, na Krolewskie, a Wsiow Podlesie, Borodycze, y Tołkowa
Krolewskich, na Ziemskie Dziedziczne uczyniła; Więctakową
zamianę, y całe przez wzwyż wyrażoną Kommissyą ogranicze-
nie, *& omnem Actum* tey Kommissyi dnia 14. Miesiąca *Novem-
bra* w Roku ninieyszym odprawioney y zakończoney, mocą ni-
nieyszego Seymu (*Salvis pro utraque naturâ* Wsiow zamienio-
nych Rzeczy-Pospolitey *Juribus*) ztwierdzamy y approbuujemy.

Securitas Dobr Hybernowych Rypuana.

47mo. **D**obra Rypuan *Juri Regali* podległe *quondam* do Staro-
stwa Chosławskiego przyfluchające, Przywileiem
J. K. Mci s. p. Augusta III, a *Corpore* tegoż Starostwa oddłączo-
ne, *ad presens* za Konsensem y przyznaną Cessyą w dożywotniey
Posses-

Possessyi Urodzonego Nepomucena Ciechanowieckiego będące, iako iuż *à Fundo* Dobr Chosławicz odeszłe, & *scorsivò Privilegiò* chodzące, a *Corpore* przerzeczonego Słtwa Chosławskiego *presenti Lege in perpetuum* odłączamy, y że *in posterum* do tegoż Starostwa inkorporowane nie będzie, terażnieyszego, y po nim następujących Possessorow upewniamy.

Ubеспечение sześciu Włok Gruntu Treygi nazwanych.

48vo. **P**Onieważ Urodzony Dominik Alexandrowicz Pisarz Ziemski Powiatu Lidzkiego, przed Unią od s. p. Krola IMci Zygmunta Augusta, sześć Włok Gruntu Treygi nazwane w Powiecie Lidzkim leżące, Antecessorom swoim Woyciechowi Alexandrowiczowi, a potym Urodzonemu Janowi Alexandrowiczowi Marszałkowi Grodzieńskiemu *jure successivo* spadłe, wiecznością ma nadane, na które Włoki, iako też y na inne Dziedziczne Dobra, lubo Prawa *per hostilitatem* y przez ogień poginęły, iednak *vigore* Prawa *unionis* kto był dzierżącym Dobr iakich *ante unionem* by też y bez Listow, wiecznie przy nich zostawać ma, Pomienione sześć Włok Gruntu Treygi nazwane, z poddaniami na nich mieszkającymi *pro bonis terrestribus, sine ulla disquisitione* objaśniamy.

Ubеспечение Folwarku Werfztoku.

49no. **F**olwark Werfztok z Wioskami Kuraszewem, Wołgostawem y zaroślami Podwołocz nazwanymi, w Wojewodztwie Brzeskim Lirewskim leżący, lubo pod Taryfry y Tranzakcyę Ziemskie podpadał, ani płacy Hybernowej nie podlegał, gdy iednak *circa quæsta jura*, nieiakię zachodziły *perplexitates*; a zatym za zgodą wszech Stanow pomienione Dobra w Possessyi teraz Urodzonego Jozefa Wilczewskiego Podkomorze-go Ziemi Wiskiey zostające, znosząc iakiekolwiek zawikłania, Temuż Urodzonemu Jozefowi Wilczewskiemu, za Ziemskie wiczyście, *sakwo onere* Dobr Ziemskich uznaiemy.

Dobra Kuszliki.

50mo. **P**Onieważ *ob ingruentiam publicorum negotiorum* na Scymie terażnieyszym Koronacyinym nie przyszło do weyrzenia w Dokumenta, na Dobra Kuszliki Urodz: Jerzego Korsaka y w dowody *ut asserit*, że Imieniowi Jego *ante unionem* lennością są nadane, zaczym Sądom naszym Zadwornym Assessorkim W. X. Litt: rozeznanie dokumentow y Decyzyz *committimus*.

Pozwolenie Zamiany Gruntow Wincze nazwanych Hibernowych.

51mo. **P**Onieważ między Dobrami Ziemskimi Urodzonego Ludwika Orzeszka Stolnika Pińskiego w Powiecie Pińskim Grunta Hibernowe Wincze nazwane, *sub jure advitalitio* Onego y Małżonki Jego zostające *reperiuntur*, & *ex hac contiguitate & mixtura* z Gruntami Jego Dziedzicznymi majątności Założa *pro publico commodo* na sypanie Grobel y Rowow bicie, nie mało *expensu* wyłożył; Tedy *favore meritorum* Onego, iako też wzgląd mając, aby *post fata* terażniejszy Possessorow *Successores* Ich, z nowym Donataryuszem o spor w Gruntach do utraty nie przychodzili, na zamianę wspomnionych Gruntow Hibernowych na Grunta dziedziczne Wsi Założa, w tymże Powiecie leżące, lub inne obrebnę zezwalamy. Na którą przy Urodz: Stefanie Slizienie Podkomorzym Słonimskim Kommissarzow UU. Kazimierza Wyganowskiego Podczaszego Trockiego, Franciszka Grabowskiego Obożnego Brzeskiego, Jozefa Bystrzego Słtę Hutowskiego, Bohusława Wereszczakę Łowczego Breckiego, Antoniego Swiężyńskiego Sędziego Grodzkiego, y Franciszka Hołowkę Horodniczego Powiatu Pińskiego dezygnujemy. Ktorzy to Urodzeni Podkomorzy, y Kommissarze *non obstante nonnullorum absentia*, *dummodo* przy Podkomorzym czterech *adsint*, umówiwszy się między sobą o czasie, na Grunta przerzezczone Ziemskie y Hibernowe ziechawszy, *pensata qualitate & valore*, y wymiar onych uczyniwszy, zamianę w rowney dobroci y szacunku Gruntow Ziemskich z Hibernowemi uczynią, y te Grunta Winczańskie podług dawnych rewizyi y ograniczeń, *in hereditariam possessionem* Urodzonego Stolnika Pińskiego podadzą, y do dobr Jego dziedzicznych przyłączą, a Grunta Wsi Założa lub inne niezawodne, dziedziczne tegoż Urodzonego Stolnika Pińskiego *in pari bonitate & valore* z Hibernowemi, w Hibernowe obroczą, Kopcami osypią, & *sub Jura Nostra Regia* poddadzą; y wszystko *pro exigentia rei* przezornie y sprawiedliwie wykonaia, *non prejudicando quidquam* Possessyi *ad vitæ tempora modernorum Possessorum*; którą to zamianę iaka przez wyznaczonych Kommissarzow nastąpi, za ważną *in perpetuum* mieć chcemy; a podatek Publiczny iak był płacony w Hibernowych y Ziemskich, tak z zamiennych Gruntow, według Prawa do Skarbu Rzeczy-Pospolitey płacony bydz ma.

Mody.

Modyfikacya Dekretu Sądow Generalney Konfederacyi W. X. Litt.

52do. **U**Rodzonych Jerzego Abramowicza Starostę Starodubowskiego; Jozefa Pruszyńskiego Podstarościego Mińskiego, Muśnickiego Koniuszego Wdztwa Wileńskiego, Antoniego y Tomaszę Tyzenhauzow Chorążycow Wileńskich, a *Rigore* Dekretu Konfederacyi W. X. Litt: Roku 1764. Miesiąca Augusta Szesnastego Dnia w Grodnie zaśłego, na proźbę UU. Posłow W. X. Litt: za powszechną zgodą Stanow Rzeczy-Pospolitey *presenti lege* uwalniamy.

Uwolnienie od Wieży UUr:Kaszycy, Janowicza, y Bogusza.

53tio. **U**Rodzonych Jozefa Kaszycy Słtę Kudziańskiego, Antoniego Janowicza Cześnika Wiśkomirskiego, y Antoniego Bogusza Rotmistrza Mozyrskiego, od siedzenia Wieży *in Fundo* z delacyi Urodzonego Wiktoryna Buchowieckiego, w Sądach Generalney Konfederacyi W. X. Litt: *ad Instantiam publicam* uznaney, na proźbę UU. Posłow W. X. Litt. uwalniamy.

Indygenat na Rekommendacyą WW.Hetmanow W. X. Litt.

54to. **M**Aiąc wzgląd na Rekommendacyą WW. Hetmanow W. X. Litt: tudzież doświadczone *in re militari merita* Jana Larzaka; y Karola Peterseffa Pułkownikow, Teodora Laskarysa Oberzftleytnanta, Jerzego y Jakoba d' Obyrn; Piotra Deskoura Oberzftleytnanta Sukcesorow z Ich Sukcesorami do Indygenatu przypuszczamy, *salva deductione* Szlachećwa swoiego na Seymie następującym *& prestando super fidelitatem Juramento; post quod deductum & prestitum* przed Kanclerzami, *Diplomata Nostra Regia* wydać Kancellaryom Naszym rozkażemy.

Nobilitacya niektorych Neofitow czyli od nich pochodzących.

55to. **N**A Instancyą UU. Posłow Prowincyi W. X. Litt: upraszających o modyfikacyą Konstytucyi Seymu przeszłego Konwokacyjnego, *titulo* o Neofitach nastąpioną, nie tylko Osobom Gatunku tegoż Neofitow, którzy omylnym y podchlebnym tłumaczeniem Statutu W. X. Litt: żydow Chrześt y Wiarę Świętą przyjmujących za Szlachtę poczytać deklarującego uwiedzeni, udawszy się drogą obyczajow Rodowitym Szlachcie przyzwoitych, do prerogatyw Szlacheckich y do różnych Urzędow, oraz tak do Dziedzicznych iako y zastawnych Dobr Possessyi, z czasem przyszli, pod takową zaślona z różnemi Imieniami y Do-

mami Szlacheckimi spokrewnili się, ale też y tym samym spokrewnionym Domom Szlacheckim wniesioną. Lubo Konstytucya wspomniona y na teraźniejszy Sejmie, *sub titulo Actorum Interregni* jest w swej mocy zostawiona; Jednak za iedynym Kompasyi Naszey powodem, y usilnym wspomnionych Posłów dopraszaniem się; Dystryngowanśze z pomiędzy tegoż Gatunku Neofitów, iako y od tychże pochodzące Osoby Nam rekomendowane, iako to Franciszka y Ludwika Łyżyńskich, Abramowiczów, Ignacego y Jozefa Gurskich, Felicjana Kazimirskiego, Teodora Lutyńskiego, Michała Oświęcimskiego, Andrzeja Przewłockiego, Święteckich, Antoniego Majoskiego, Jana Nowakowskiego, Franciszka, Macieja, y Antoniego Dobrzyńskich, Adama, Pawła, Piotra, Ignacego, Jana Zbitniewskich, Antoniego Trajanowskiego, Kazimierza Pawłowskiego, Jana Michałowskiego, Piotra Pawłowicza, Jakuba Jeleńskiego, Mateusza Jeleńskiego, Stanisława Jeleńskiego, Jana Lipińskiego, Orłowskiego, Mańkowskiego, Teodora Dessawa, Jozefa Kwiecińskiego, Dominika Dobrowolskiego, Bergina Jakubowskiego, Tomasza y Antoniego Poziomkowskich, Jana Dobrowolskiego, Franciszka Krzyżanowskiego, Woyciecha Szymańskiego, Tadeusza Bielskiego, Jozefa Szpaczkiewicza, Nizielskiego, Stanisława Jarmunda, Bonawenturę Bartoszewicza, Jozefa Poznańskiego, Andrzeja Manina Niewierawskiego, Felicjana Jankowskiego nobilitujemy, za powszechną Stanow zgodą, y onym *preciso etiam scartabellatu, Prærogativis Nobilitaribus* w samey Litwie *gaudere cum Successoribus* pozwalamy; oraz każdemu z nich do Nas suplikuiącemu osobne z Kancellaryi W. X. Litt: na to Przywileie z nadaniem Herbow wydać rośkážemy, *salvo præstando super fidelitatem Reipublicæ Juramento*. Oprocz tego gdy Nam Krolowi Stany Rzeczy-Pospolitey za takowąż powszechną zgodą, teyże Neofitów Kondycyi czyli od nich pochodzącym Osobom nie więcej iako dzieściu, y to nie Duchownego lecz Swieckiego Stanu, bądź z Korony, bądź z W. X. Litt: ktorychbyśmy takowego łaskawego Naszego względu godnymi bydź uznali, *preciso similiter scartabellatu*, tymże Kleynotem Szlachectwa zaszczyćć dozwołiły, My Krol takowe Przywileie, naydaley w czasie Roku Całego, pod nieważnością późniejszy, lub nad liczbę wyrażoną danych Przywilejow tym Osobom z tychże Naszych Kancellaryi Obojga Narodow, mocą niniejsze Konstytucyi wydać każemy, a ci po odebranych Przywilejach, Przyśięgi wierności Rzeczy-Pospolitey przed Kanclerzami lub Podkanclerzami, Koronni przed Koronnemi, a Litewscy przed Litewskimi wykonać mają, ktore Przywileie, że tey wagi

co y Seymowe Nobilitacye mieć chcemy, one *exnunc* za powszechną Stanow zgodą approbujemy. Ta zaś wyżej wzmiankowana o Neofitach Konstytucya Konwokacyina, że we wszystkich Punktach, *plenè, ac integrè* zawsze obserwowana y zachowana bydz ma, warujemy.

Ocalenie Honoru Urodzonych Mikłaszewiczow.

56to. **L** Ubo w Roku 1705. *ad obloquentiam Juris* na Seymiku Gromnicznym Wojewodztwa Witebskiego wywodem Solennym, a w Roku 1717. y 1725. Dekretami Trybunałskimi Urodzeni Mikłaszewiczowie zarzut Imieniowi swemu od Urodzonych Szemiothow uczyniony zniesli, lecz kiedy *Fata* Urodzonych Delatorów oczywistą rozprawę zażądały; Przeto mając wzgląd na zasługi Urodzonego Jozefa Mikłaszewicza Metrykanta W. X. Litt: *cum descendantibus modernâ fixâ Lege Nobilitatem indisputabilem* przyznaiemy.

Uspokoienie *Desideriorum* Synagogi y Kahału Pińskiego.

57mo. **P** Onieważ Synagoga & *respectivè* Kahał Piński kilkokrotnym ognia pożarem jest zdezolowany, długami, wyderkassami y uciążliwym Hiberny płaceniem, nie trzymając żadnych Gruntow Mieyskich jest obciążony y pokrzywdzony, przeto ażeby *ad toleranda onera publica* byli zdolnieyszymi, Kommissyi Skarbowey W. X. Litt: zalecamy, aby weyrzawszy *in gravamina* y krzywdy teyże Synagogi Pińskiej *non derogando* Pogłównemu Generalnemu, *postulata* Jey z Prawem y słusnością *concordantia, non obstantibus Decretis evocatoriè obtentis* rozeznała y rozładziła, y oney *circa debitam Justitiam* allewicyą, ieżeli się aggrawacya pokaże, uczyniła, oraz *respectivè* oderwanych od niey Partykularzow y Przykahałkow, *Forum* teyże Synagodze *cum renitentibus* w teyże Kommissyi Skarbowey W. Xięstwa Litt: *presenti Lege* naznaczamy.

Kościół Mieleyczycki.

58vo. **P** Przywilej Nayiasnieyszego Augusta III. Antecessora Naszego, Prawa y Przywileie dawnieysze Kościoła Farnego Mieleyczyckiego *Juris Patronatûs & Collationis Nostræ Regiæ* Roku 1744. Miesiâca Listopada dnia 12. w Warszawie konfirmujący, *in omnibus punctis* ztwierdzamy y approbujemy.

Miaſto Witebsk.

59no. **M**iaſta Naszego Witebska porownanego *in omnibus Prærogatiwis*, z Miaſtem Stołecznym Wilnem
k2 wſzy-

wszystkie Przywileje y Prawa, *ante unionem* onemu nadane, za zgodą wszech Stanów approbuujemy; oraz Magistratowym Osobom na własną tylko domową potrzebę wszelakie Trunki mieć pozwalamy, y od extorsyi przez Kontrahentów Czopowego, Szelegznego *abusivè* czynionych uwalniamy.

Seymiki Relacyjne w W. X. Litt.

6000. **S**eymiki *Relationis* Woiewodztwom y Powiatom W. Xięstwa Litt: Xięstwu Zmuydzkiemu y Infantlkiemu w mieyscach Prawami oznaczonych na Seymiki Pogromniczne w Roku następującym 1765. naznaczamy.

Hiacynt Natęcz Małachowski Podstoli Koron: Sza Piorrkowski
Marzałek Koła Rycerskiego, mpp.

Antoni Ostrowski, Biskup Kujawski y Pomorski.

Ignacy z Skrzypna Twardowski Wda Kaliski Deputat do Konstyt:
z Senatu z Prowincyi Wielko-Polskiej.

Ignacy Cetner Wda Bełz: Dep: do Konstyt: z Prow: Mało-Polsk.

Jozef Dowoyna Sołohub Wda Witebski Deputat do Konstytucyi z
Prowincyi W. X. Litt.

Antoni z Głogowy Kossowski Gene: Woysk Koron: Poseł Wdztwa
Brzesk: Kujaw: y Dep: do Konstyt: z Prow: Wielko-Polskiej.

Jan Chryz: Krajewski Instyg: Koron: Poseł Wdztwa Płock: y Dep:
do Konstyt: z Prow: Wielko-Polskiej mpp.

Stanisław Lubomirski Strażnik W. Koron: Poseł Wdztwa San-
domierskiego. Deputat do Konstyt: z Prow: Mało-Polskiej.

Tadeusz Dzieduszycki Podkomorzy y Poseł Ziemi Halic: z Pro-
wincyi Mało-Polskiej do Konstyt: Deputat.

Antoni Tyzenhauz Koniuszy W. X. Litt: Poseł z Pow: Grodzień:
Deputat do Konstyt: z Prowincyi W. X. Litt.

Jozef Sosnowski Pisarz Polny W. X. Litt: Sza y Poseł Wdztwa
Brześcian: Deputat do Konstyt: z Prowincyi W. X. Litt.

Wincenty Czarny Zawisza Łowczy Wdztwa
Łęczyckiego Podkom: Nadwor: J. K. Mei
Sekretarz do Konstytucyi.

Ordynacya

ORDYNACYA

Sądów Zadwornych Assessorfkich w exekucyi
Konstytucyi Seymu *Convocationis* Roku 1764.
sporządzona.

STANISŁAW AUGUST

Z BOŻEY Łaski Krol Polski, Wielki Xiążę Li-
tewski, Ruski, Prąski, Mazowiecki, Zmuydzki,
Kiowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflant-
ski, Smoleński, Siewierski y Czerniechowski.

W Szem wobec y każdemu z osobna, teraz y na potym będącym wia-
domo czyniemy; Ze jako przy pierwszym wstępie Naszym na
Tron, na którym za dobrowolnym Obojga Narodow Korony Pol-
skiej, y Wielkiego Xięstwa Litewskiego wybraniem, Pan BOG z Łaski
y Woli swoiey Świętey obadzić Nas raczył, naywięcey pragnęliśmy,
aby ta Oyczyzna, co Nam przedtym była wspólną, a teraz Rządom
Naszym jest powierzona, nietylko dawnych Praw zachowaniem, ale
też onychże dla potrzeby publiczney polepszeniem, coraz więcej u-
szczęśliwiała się; Tak z równym upodobaniem wykonywać Nam przy-
chodzi, co Uchwała Seymu Konwokacyjnego Warszawskiego w Roku
1764. przez Stany Rzeczypospolitey względem uczynienia nowey Or-
dynacyi w Sądach Naszych Zadwornych Assessoryi Koronney y W X.
Litt. ustanowiła.

Ktorą do Exekucyi przywódcząc, y przyrzeczenie Nasze *in Pa-
tris Conventis* dopełniając, gdy dawnieysza Ordynacya na samę tylko
Assessoriją Koronną w Roku 1680 sporządzona, y Konstytucją 1683.
ztwierdzona, nie jest dostateczna, y owszem dla nowych przypadkow
w późniejszym czasie zasłyszonych dodatku w wielu materyach y odmia-
ny (zabiegając wszelkim wątpliwosciom y trunksowym nienależyto-
ściom) potrzebuie; Przeto dla większego ugruntowania Powagi tego
Naszego Krolewskiego Trybunału, y przychylenia pewnieyszey spra-
wiedliwości uciekając się do niego tak w Koronie iako y w Wielkim
Xięstwie Litewskim, następujące czyniemy rozporządzenie.

Ustanowienie Decyzyi per Pluralitatem.

Nayprzod: iako Nayiaśnieysi Antecessorowie Nasi, tudzież y My sa-
mi ofiarowaliśmy *per Pacta Conventa* Rzeczypospolitey, w wszel-
kich Radach, y Sądach *ad Pluralitatem* łączyć swoje zdania, tak w
tym Sądzie Naszym własnym, wyiawszy Sprawy z Appellacyi od Są-
du Mieyskiego tak z Polski, iako y Prowincyi Pruskiej, tudzież W.
X. Litewskiego do niego przychodzące, także y te, coby się do Praw
Mieyskich y Przywileiow im nadanych ściągaly, ponieważ te Nam sa-
mym iedynie *ex vi directi Dominij* nad Miastami do rozsądzania nale-
żą

żą y Konstytucyą *Coronationis* ostrzeżone zostały, nie inaczej mieć chcemy, tylko aby każda Decyzya ktorychkolwiek innych spraw *ex sola Pluralitate votorum* ferowana była.

Dlaczego do Wielmożnych Kanclerzow y Podkanclerzych Oboygą Narodow, ktorzy w reprezentacyi Osoby Naszey Krolewskiej w tym Sądzie tak w Koronie, iako y Litwie przyduią, y Urzędnikow tamże z ustanowienia swych Urzędow zasiadających, to iest: Sekretarzow Wielkich, Referendarzow, Pisarzow, Instygatorow, y Vice Instygatorow, Regentow. Pisarza Dekretowego, y czterech *ex Ordine Senatorio*, a dwunastu *ex Ordine Equestri*, tak z Korony, iako y Litwy za Asessorow przyłączamy,

Przydanie Assessorow ex Ordine Senatorio & Equestri.

K Torzy to Wielmożni y Urodzeni Assessorowie przez Nas teraz *ex Ordine Senatorio* w czasie Seymu *Coronationis*, a *ex Ordine Equestri* przez Marszałka Seymowego wyznaczeni, *in futurum* na każdym Seymie Ordynarynym większością głosow po złączeniu się zaraz Jzby Poselskiej z Senatem do powitania Naszego, Senatorowie od Senatu a *Equestris Ordinis*, *ab Equestri* obierani od Seymu do Seymu Ordynarynego być mają. A gdyby w czasie średnim między Seymem a Seymem, który czyli z Senatu, lub *ex Equestri Ordine per ascensum, cessum, sive decessum* w Koronie y Litwie z nich ubył, to na miejsce Jego wolność sobie zostawiamy, inszego, aż do przyszłego Seymowego wybrania naznaczyć, a Podskarbach Nadwornych Koronnych y Litewskich lubo w Konstytucyi Roku 1764. między Assessorami położeni, że iednak Kommissyi Skarbowey zawsze *adesse* powinni, aby dwoiakiemu Urzędowi obowiązkiem nie byli uciążeni, *ab Officio Assessoriatu* w Sądzie Naszym Assessorckim uwalniamy.

Porządek zasiadania na Sądach.

Z Asiadanie zaś Jch tak w Koronie iako y Litwie przy Wielmożnych Kanclerzach, lub Podkanclerzych tegoż Sądu Naszego Assessorckiego pierwszych Prezydentach wyznaczamy, podług rangi aby zaraz przy Kanclerzach lub Podkanclerzych pierwsze mieli miejsce Senatorowie, drugie Urzędnicy Koronni, y Litt: trzecie *Electi* z Stanu Rycerskiego na Seymie, a czwarte Urzędnicy Kancellaryi Koronnych y Litewskich, po nich Pisarze Dekretowi.

Assessorowie przysięgać mają.

C I wszyscy Assessorowie, wyjąwszy Wielmożnych Kanclerzow y Pod-Kanclerzych tudzież Wielmożnych Senatorow Oboygą Narodow *circa Ministeria & Dignitates* przysięgłych, zaraz przy zagaśnieniu Sądow Naszych Assessorckich mają wykonać Jurament przed Wielmożnemi Kanclerzami lub Podkanclerzami, to iest: Sekretarze Wielcy, Referendarze, Pisarze w Koronie y w W. X. Litt: y *Electi ex Ordine Equestri* w tę Rotę następującą.

Rota Przysięgi.

„ **J** A N.N przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Troycy S.
„ iedynemu. Ze w tym Sądzie Assessorckim Krolewskim według
„ sumnienia, Prawa y Przywilejow każdemu służących, niemając
„ wzglę-

„względem na bogatego, lub ubogiego, Przyjaciela, Krewnego, y Nie-
 „przyjaciela, każdą Sprawę sądzić będę, darow żadnych od nikogo
 „przed Sprawą. podczas Sprawy, y po Sprawie brać, Rady prawującym
 „się dodawać, praktyk w Sprawach toczących się czynić, Sekretow
 „Jzby Sądowej y zdania wotujących wydawać nie będę. Tak mi Boże
 „dopomoż &c:

A Urodzeni Instygatorowie, y Vice-Instygatorowie, tudzież
 Regenci Kancellaryi, Piśarze Dekretowi Obojga Narodow (ponieważ
Volum tylko *consultivum* w tym Sądzie Naszym mieć będą) już nie na
 Sądzenie, ale na dawanie *in suo voto* sprawiedliwej w każdej Sprawie
 rady podług wyżej opisaney Roty (jeżeli w Sądzie zasiadać zechcą)
 Przyśięgę uczynią, y mieysca wszyscy swoje, iako są w wyższym pun-
 kcie oznaczone obeymą.

Ustalenie Kadencyi Sądow Assessorskich w Koronie y Litwie.

Kadencye w każdym Roku dla tychże Sądow Naszych Assessorskich
 Koronnych, y Litewskich, tylko dwie determinujemy. To jest Je-
 dną *per Majum, Junium, Julium, & Augustum*, a Drugą *per Novembrē,*
Decembrem, Januarium & Februarium. w Koronie pierwsza zaczynać się
 ma *in Majo*, a w Wielkim Xięstwie Litewskim *in Novembri*. W czasie
 którym tym porządkiem sprawy wszelkie do Naszey Jurydykcyi Kro-
 lewskiej z Prawa należące odprawowane być powinny.

W Pierwszey y drugiej Kadencyi przez całe trzy Miesiące
 Sprawy Mieyskie, *tam ex Appellationibus*, bądź od Sądow Mieyskich,
 bądź Kommissyjnych, także *ex Crudis Citationibus per Communitates*,
 czyli *contra Communitates, exportatis*. Item, *Causae cognitionis Privilegio-*
rum, differentiae limitum inter Bona Nostra Regalia, & Terrestria, sive
Spiritualia, między ktoremi (w swej Kadencyi przez Sejm *Convocatio-*
nis 1764. wyznaczoney) y Sprawy Xięstwa Inflantkiego w Assessoryi
 Koronney mieścić się powinny. Czwarty zaś Miesiąc przy każdej Ka-
 dencyi (ponieważ *Causae Colones*, co ich przed tym ku pomocy tylko
 Wielmożnym Kanclerzom lub Pod-Kanclerzym osobno Wielebni y U-
 rodzeni Referendarze Nasi Koronni y Litewscy sądziwali, do Sądu na-
 szego Assessorskiego terazniejszą Ordynacyą za pożądaniem Stanow
 Rzeczypospolitey przyłączamy) na ich samych rozstrząsanie, aby był
 obrocony, mieć chcemy.

Wyznaczenie mieysca na Sądy w Koronie y Litwie.

Mieysce tym Kadencyom dla Assessoryi Koronney Miasto rezydency-
 alne Nasze Warszawę, a dla Litewskiej także Miasto Warszawę,
 y w Wielkim Xięstwie Litewskim Miasta, Grodno, Brzeście Litewskie,
 y Mińsk, za Uniwersałami iednak Wielmożnych Pieczętarzow nazna-
 czamy. Niekracając iednak niniejszym naznaczeniem woli Naszey,
 gdybyśmy to mieć chcieli, aby te obie Assessorye Koronna, y Litewska
 w mieyscu, gdzie będziemy w Granicach Państw Naszych rezydowali
 sądzone były.

Opisanie Kompletu Sądowego.

Nad to, aby te Kadencye uczyniliśmy zawsze pewne, y *Litigantes* nie
 zawodną dla siebie mieli Sprawiedliwość, stanowimy. Jż gdyby
 Wielmożni Kanclerz lub Pod-Kanclerzy Obojga Narodow publicznie-
 mi zatrudnieni Interessami, po odsądzonych sprawach Mieyskich (kto-

ie wszystkie pod Artykułem *Pluralitatis* tak w Koronie iako y W. X. Lit Nam samym y Wielmożnym Kanclerzom, lub Pod Kanclerzym do sądzenia à *pluralitate votorum decisorum* wyłączyliśmy) oddalić się czyli absentować chcieli; To Senator na miejscu Wielmożnych Kanclerza, lub Podkanclerzego prezydować będzie, y z czterema Assessorami *Vota decissa* mającemi, tudzież szóstym Pisarzem Dekretowym Sądy do zakończenia każdej Kadencyi kontynuować będzie, co samo y w przytomności Wielmożnych Kanclerza, albo Pod Kanclerzego zachowano być ma przy sądzeniu Spraw do Miał się nie ściągających dla zupełnego uformowania kompletu, bądź w Koronie, bądź w Litwie.

W Dekretach iednak nie insza ma być *formalitas* zachowana, tylko ta, co y przedtym; Ponieważ to Sąd jest Nasz własny, y podpisywać one sami Kanclerze lub Pod Kanclerze Obojga Narodów będą.

O powtorzeniu Wotow.

A że trafia się, że nie wszyscy Assessorowie równą pojętnością Interes zrozumieją, y dopiero *circa vota* swych Kollegów lepiey go poznają; Zaczyn gdyby to z wotowania Wielmożni Kanclerz lub Pod Kanclerzy, albo na ich miejscu preydujący Senator porozumiał, ma pozwolić tymże Assessorom, y powtornie wotować.

Deklaracya inappellabilitatis.

W Takim tedy uregulowanym przez terażnieyszą Ordynacyą Sądzie Naszym, aby wszelka na potym wątpliwosc *in publico* z zakładania od Dekretow Naszych Assessorkich do Sądow Relacyinych Appellacyi, lub bez fundamentu wznowiona, umorzona na zawsze zostawa, mocą Powagi Naszey Krolewskiej teraz y napotym deklarujemy; Ze wszelakie Dekreta Nayiasn: Antecessorow Naszych, y Nasze w Assessoryi Koronney y Litewskiej z oczywistych kontrowersyi, lub zacznie ferowane były, są, y być powinny tey ważności y mocy, iako Dekreta Seymowe, Relacyine, y Trybunalskie, żadney Appellacyi ani na Seym walny, ani do Sądow Naszych Relacyinych niepodlegające, y iey nieprzyimujące. A gdyby kto mimo tey Naszey Deklaracyi ważył się od Dekretu Sądu naszego Appellacyą zakładać, natychmiast *ex Termino Facto*, siedzeniem wiezy przez Niedziel sześć karany być ma.

O Exekucyi Dekretow Krolewskich.

Postanawiamy oraz, aby te Dekreta Nasze tak, iak Trybunalskie w Obmowie Konstytucyi *Titt.* O Exekucyi Dekretow tak na Koronę iako y Litwę zformowanych, przez Starosty y Urzędy Grodzkie wykrowane bywały, a to pod rygorem *contra non Exequentes* w tychże Konstytucyach wyrażonym.

De Restitutione Cause in integrum de noviter repertis.

Gdy się zaś zdarzy, ofobliwie *in Causis Juris*, że *Litigans* po utraconey iuż przez Dekret z oczywistych strony Oboiey Kontrowersyi ferowany swoiey sprawie, nowe Dokumenta tey ważności wynaydzie, ktoreby pomienionego Dekretu nayistotniejszye *motiva* sprawę decydujące wzruszały, powinien wprzody przez Illacyą *in pleno iudicio* prosić o Deputacyą do ich zrewidowania, ktorzy Deputowani e gremio zasadaia-

siadających w Sądzie Assessoriskim zrewidowawszy takowe Dokumenta, nakazą *Producenti* wypełnić Jurament w ten sposób: „Ze o tych Dokumentach przed zaczęciem sprawy niewiedział, y dopiero po zakończeniu, y zaszłym Dekrecie one wynalazł „ A potym dadzą mu *super eo attestatum* z podpisem własnych rąk swoich, za którym dopiero Kancellarya Nasza da mu Reskrypt *Restitutionis Cause in integrum*, a takowa sprawa *remota omni dilatione* z Przypozwu zaraz rozsządzona być powinna, co tylko w Koronie podług Konstytucyi 1726. & *juxta usitatam praxim Curie* zachowano być ma; w Wielkim zaś Xięstwie Litewskim *ex noviter repertis Documentis* Dekreta oczywiste podług dawnych Praw wzruszane być niepowinne.

Ubezpieczenie Sądow y Osob w nich stawiających.

Ponieważ Powaga Sądu Naszego, iako nayspierwszego z Natury swej Trybunału, nie tylko od należytego rozporządzenia sązących, ale też uszanowania Ich Osob, a ubezpieczenia tych, co Sprawy w nim mają, y one utrzymują, zależy. Więc w tej materii dawniejszą Ordynacyą 1680. *in toto* ponawiając, mieć chcemy; Zeby każdy iakiejkolwiek godności, Kondycyi, y Stanu sprawę swoją w Sądzie Naszym Zadwornym Assessoriskim mający, skromnie y przystoynie u Sądu zachowywał się, Stronie, ani Patronom przeciwny Interes utrzymującym nieodgrzał, y przykrości żadney nie wyrządzał, Indukty Sprawy nie przerywał, ale z swego miejsca to wnoślił, co do Obrony przez się lub stawiającego od siebie Patrona potrzeba wyciągać będzie, a to pod ukaraniem wykraczającego *pro Arbitrio Judicij ex Termino Taeto* w tymże samym Sądzie. Ktoremu obmyślając *securitatem* tak w Koronie, iako y w Wielkim Xięstwie Litewskim Kommissya Woyskowa, *ad Requisitionem* Wielmożnych Kanclerza lub Pod-Kanclerzego, albo Prezydującego w miejscu Ich Senatora, dostateczne *Præsidium* z Ludzi Woyskowych dodawać powinna.

Ostrzeżenie Patronow.

Tę samą skromność przykazujemy, y Patronom tam stawiającym, aby trzeźwo y gotowi do Spraw przystępowali, ieden drugiemu w Indukty y Repliki nie wpadali, ale to wszystko, co w Sądzie wniosą Prawem y Dokumentami znacniali, z przygotowanych sobie na piśmie *maturè* Preparamentow, sprawy indukowali, a to pod rygorem w teyże Ordynacyi wyrażonym, to jest: *in levioribus* zapłaceniem Grzywnien trzech na Szpital, a *in gravioribus* ukaraniem *pro Arbitrio* Sądu Naszego.

Liczba Palestry.

Tych zaś Patronow w Sądach Naszych Assessoriskich nie większą liczbę mieć chcemy, iak dwunastu na zawsze ustanowioną, y aby do stawiania przez Wielmożnych Kanclerzow y Pod-Kanclerzych samych byli przypuszczani, *modernis* którzyby się nad tę liczbę znaydowali, *salvis manentibus*.

Aby byli przysięgli.

A iako sązących *probatur Fides* przez wykonany Jurament, tak stawiających Palestra przy zaczęciu Sądow tychże Naszych *super fidelitate Patrocinij* raz tylko na pierwszej Kadencyi podobną Przysięgę

(*non obstante* choćby w innym Sądzie już był przyśięgły) wykona w Rotę następującą. „Ja NN. przyśięgam Panu BOGU Wszechmoga-
„ temu w Troycy S. Jedynemu; Jż sronie tey, która mnie do sprawy
„ swey zażyte wiernie służyć będę, zbytecznego od niey nad pracę
„ *Salarium* wymagać, ani rady na zwłokę świętey sprawiedliwości, lub
„ wyniszczenia Strony dawać, ani po wziętym *Salarium* od zaczętey
„ Sprawy odstępować nie będę, Dokumentow także do Sprawy mi
„ powierzonych nikomu ku szkodzie Pryncypała mego nie wydám,
„ ani onych dla uniknienia sprawiedliwości nie zataię. Tak mi &c.
Do ktorey wykonania, & *assumendi* zaraz *circa admissione tenebuntur*,
a Urodzony Pisarz Dekretowy zakonnotowaną *in Actis ad requisitione*
każdemu *ex admittis authenticè* wydać tę Przyśięgę powinien.

Lubo Ordynacya dawnieysza 1680. dla Assessorji Koronney
ustanawiając Regestra pewne y nieodmienne, Wpisy spraw na różność
ich podzieliła, z wyznaczeniem dai dla każdego, czego dotąd w Asses-
soryi W. X. Lit. nie używano, ale tylko w ieden Regestr sprawy wszyst-
kie tak z Appellacyi Mieyskie, iako y z Szlachtą o Granice, tudzież u-
znawania Przywileiow, y inne *ex crudis Citationibus* mieszczono, y ta-
kowy Regestr na każdą kadencyą znowu układano; (Dlaczego możney-
si słabszym zawsze cięższemi stawali się, uchylając tym sposobem dla
nich nadal świętą Sprawiedliwość, którą My między Pierwzemi Pano-
wania Naszego mając celami, pragniemy one ku wszystkim przybliżyć)
Zaczyn względem tychże Regestrow, w nie wpisow, y przywoływa-
nia z porządku ich Spraw, żadney nie przestępując, to czyniemy Roz-
ządzenie.

*Rozrządzenie względem Regestrow Sądowych y Spraw co w nie
wpisywane będą.*

W Assessorji Koronney polepszając powyżey wspomnioną Ordynacyą.

Tak w Sprawach tych, co *ex Appellatione*, albo *per gravamen*
do Sądu Naszego już przedrabowane, *in Prima*, a czasem & *in Secunda*
Ordinaria, albo zwyczajney Kommissji *Instantia*, y po wyższych
wszystkich Dylacyach do rozśdzenia przychodzą, ieden tylko Regestr
prosty chcemy mieć zachowany w Koronie, y Litwie, z ktorego *Appel-*
lantes, lub *per gravamen provocantes* rozprawiać się za pierwszym przy-
wołaniem sprawy *peremptoriè* powinni.

A gdyby ktory na zwłokę Sprawiedliwości zamiast Rozpra-
wy dał się kondemnować, ma być wzdany *in Lucro succubitionis in*
Appellatione, sive Provocatione & refusione Expensarum Litis; Co w As-
sessorji Koronney y Litewskiej zachowane na zawsze mieć chcemy.

Także w Sprawach ktore *ex cruda Radice*, iako do pierwszej
Instancyi do Assessorji przychodzą, a bez Kommissji *in fundo* obeysć się
nie mogą, tak w Koronie, iako y Litwie zaraz *ex simplici Regestro* bądź
przez Dekret oczywisty, bądź zaoczny odsyłane na Kommissyą być ma-
ią. A w tych co Kommissji nie potrzebuia, y na Stole Sądowym rozśa-
dzone być mogą, znalazając mniey potrzebne Areszta w Assessorji Ko-
ronney praktykowane, tudzież innym nazwiskiem w Assessorji Lite-
wskiej obyczajem dawnego Procesu zażywane Dylacye, te tylko na po-
tym ustanawiamy; To iest: w Koronie zamiast Dylacyi *ad munimenta*,
ma być brana Komunikacya wzajemna Dokumentow wszelkich dla
oboicy strony służących, bądź wspólne Aktoraty, y Reaty, bądź tylko
Aktoratum & Reatum po między sobą mających tym obyczajem, skoro
z Wpisu

z Wpisu rejestrowego Sprawa, ku Rozprawie w Sądzie Naszym przywołana będzie, po zapisaney Komparycyi Pisarz w Protokule extendować ma Dekret *Communicationis hinc inde omnium Jurium & Documentorum ad futuram Cadentiam*, a po takowym Dekrecie strony obie zszedłszy się do Kancellaryi Dekretowej, tam te Dokumenta zniosą wraz z pisanemi porządnie każda od siebie swoich Dokumentow Summaryuszami, które Kancellarya Dekretowa zweryfikowawszy, każdy z osobna Summaryusz podpisze Pisarz Dekretowy Koronny, a iako ie podług Summaryuszow strona od strony weźmie, tak według nichże po wypłynieniu Niedziel czterech *à Data* komunikacyi, oddać sobie wzajemnie za Kwitem strony, lub Patronowie od nich stawiający, powinny. A gdyby potym przy rozprawie oczywistej strona którakolwiek iaki Dokument produkowała, a tenby się nie znajdował w Summaryuszu podpisanym, nie ma mieć u Sądu żadnego waloru, chybaży też zaprzysięgła, że o tym Dokumencie, aż dopiero po zaślętej komunikacyi dowiedziała się, y on wynalazła. Co y w sprawach z Komisyi do Assessorji *per Appellationem* powracających się, gdyby *in tractu* iej podobna Kommunikacya nie nastąpiła, zachowano mieć chcemy. A w Assessorji Xięstwa Litewskiego już używaną dawniey na pierwszym zaraz Terminie Dylacyą kopii spraw wszystkich *ad obloquentionem* Konstytucyi 1726 *ac in tractu* naznaczonych Komisyi, aby zachowana na zawsze była, ostrzegamy. Na drugim zaś Terminie podług Prawa Statutowego W. X. Lit. Dylacyi *ad munimenta specificata*, za wykonaniem iednak przez stronę, o to prosiącą w Sądzie Juramentu już nie do Niedziel czterech, ale do następującej tylko kadencyi użyczamy. Wolność zaś mazania w Rejestrze Sądowym wpisanych Aktorow dotąd polubownie od iedney tylko strony praktykowaną, bez dołożenia się w tym Sądzie, lub drugiej strony zapozwaney, wcale znosiemy.

W tym tedy terażniejszy ułożeniu w Assessorji Koronney co do Spraw z Małey Polki, Wielko-Polski, y Pruskiey Prowincyi te Rejestra stanowią.

1mo. Rejestr prosty Magdeburcki *ex Appellationibus Causarum Juris Civilis*, w który y sprawy *Communitatum contra Magistratus* z Polskich Miast wpisywane będą.

2do. Rejestr prosty Pruski, także *Causarum Juris Civilis ex Appellationibus*, w iakowy podobne Sprawy z Miast Prowincyi Pruskiey *Communitatum Civicarum* mieścić się powinny.

3tio. Rejestr *Fisci* prosty, do którego także same sprawy, o Uznanie Przywileiow na Dobra y Wakanse, o Exekucyą onychże, o Granice między Dobrami Naszemi y Szlacheckimi, lub Duchownemi, o niewydanie Dziesięcin z Dobr Naszych Krolewskich, tudzież *Communitatum* Miast przeciw Starostom wpisywać będzie należało, podług terażniejszego ułożenia.

A ponieważ w Rejestrze *Fisci* pomieszczone *eiusdem qualitatis* Sprawy, iakie więc Duchowni w Assessorji mieszkają, lub z Woiewodztwa Wołyńskiego trafiają się, zaczym używanie tych Rejestrów przedtym praktykowanych iako y Aresztowego ustanie.

4to. Rejestr *Expulsionum* prosty, do którego należeć będą nietylko Sprawy *Expulsyine* z Dobr, ale też *& violationis Privilegiorum*, tudzież *Evocationum extra Forum*, *ac Personarum verè miserabilium*, Ktore to *species* Spraw, że są uprzywileiowane, *& stricta iustitia*, waruicmy to na zawsze, iż w nich żadne Dylacye iść nie powinny,

ale każdy *Citatus præmissa unica Citatione* z prostege Regestru z przywołaniem u Sądu *peremptoriè* rozsądzi się.

5to. Dla Spraw Xięstwa Infantzkiego sam także Regestr Prosty, z tym jednak iak wyżej ostrzeżeniem, że Sprawy już *in prima Instantia* drabowane, lub na Kommissyę iść mające, zaraz z tegoż Prostege expedyowane być mają.

6o. *Verè Incarceratorum*, w iaki same szczegulnie Sprawy ich y kryminalne mieścić się będą.

7mo. Regestr *Causarum Colonarium*, do ktorego wszystkie sprawy *Colonares* wpisywane, y z niego wołane być powinny.

Po ułożeniu Regestrów, branie ich u Sądu w każdej kadencyi tak ordynuiemy. W Kadencyi Listopadowey zaraz z początku Regestr Magdeburzki ma być wzięty y kontynuowany przez całe Niedziel cztery. Po nim Regestr Pruski przez następujące w Grudniu Niedziel trzy. Potym Regestr *Fisci* przez następujący czas, aż do ostatnich dni Stycznia. A na koniec Regestr *Causarum Colonarium* przez cały Miesiąc Luty brane, y *juxta Ordinem* Wpisów w nich znajdujących się, odsądzane mieć chcemy.

A w kadencyi Majowey od początku Miesiaca Maia ten porządek brania Regestrów ustanawiamy.

Nayprzod Regestr Magdeburzki od pierwszych dni Maia, aż do piętnastego tegoż Miesiaca, a od dnia piętnastego Regestr Spraw Infantzkich *ad ultimos dies* Czerwca. Potym Regestr Pruski przez Niedziel dwie poczynającego się Lipca; Za tym *Fisci* aż do końca wspomnionego Miesiaca.

A ieżeliby się trafiło, że na tę swoją Kadencyą nie ziadą Obywatele Xięstwa Infantzkiego, to Regestra tak być brane mają, y po sobie odsądzane, iak w pierwszej kadencyi są ułożone, w małości zaś Spraw Infantzkich, Regestr Pruski sam zastępować resztę czasu dla nich wyznaczonego *ad ultimos dies* Czerwca będzie. *Causarum* zaś *Colonarium* przez cały Sierpień (zachowując w nich przywołanie podług porządku Wpisów) brane y odsądzane będą.

Regestr *Incarceratorum, Expulsionum, Violationis, Privilegiorum, Evocationum, & Personarum miserabilium*, tak w pierwszej, iako drugiej kadencyi, każdego dnia w godziny poobiedne brane y sądzone być mają.

Toż samo Rozrządzenie y w Litewskiej Assessorji.

A w Litewskiej Assessorji taki porządek Regestrów przepisuiemy.

Pierwszy Magdeburzki Spraw Miejskich z Appellacyi, lub przez *gravamen à primis Instantiis*, albo *ex cruda Citatione* przychodzących, w który wszystkie takowe sprawy wpisywane będą, a za przywołaniem, podobnie iak w Koronie, z swych Wpisów nieopuszczając żadnego *peremptoriè* odsądzywane.

Drugi *Fisci*, a do tego Sprawy wszystkie, to jest: Uznania ważności Przywilejów, bądź między Swieckimi, bądź Duchownemi, tudzież o uznanie Granic między Dobrami Naszemi, a Ziemskimi, albo Duchownemi należeć będą. Przypadające zaś z niego, ieżeli ktore Kommissyji *in Fundo* potrzebowałyby, *peremptoriè* za przywołaniem odsyłane być na nie mają; A te co ich Kommissya *in Fundo* rozsądzi, y z Appellacyi, czyli *per gravamen* do Sądu naszego Assessorzkiego powrocą, bez innych wszelkich Dylacyi, iako *in Prima Instantia* drabowane,

ne, *decidentur*. Jne zaś sprawy *Juris co ex cruda radice* do tego Rege-
stru przez Pozwy wprowadzone, a na Stole bez Kommissyi rozstrzygane
być mogą, *circa modum* po wyżej opisanych Dylacyi Processu ordyna-
ryjnego zostawiamy.

Trzeci, *Expulsionum*, do ktorego Sprawy o gwałtowne z
Dobr wybicie, o Ewokacyę do Sądu nieprzyzwoitego, o zgwałcenie
Przywileciow Naszych, tudzież y Sprawy ludzi prawdziwie ubogich
należą.

Czwarty, *Incarceratorum*.

Piąty *Causarum Coloniarium*, Poddanych Naszych z Dzierżaw-
cami, na tych tedy przywołanie y odsądzanie tym sposobem Kadencye
dwie dzielmy.

W Kadencyi iak w Koronie tak y Litwie Listopadowey bę-
dzie wzięty Regestr Magdeburcki y kontynuowany aż do połowy Mie-
siąca Grudnia; Po nim zaraz Regestr *Fisci* wzięty aż do końca Miesiąca
Stycznia, w Lutym zaś Regestr *Causarum Coloniarium*, przywołane y od-
sądzane będą.

Tym samym porządkiem odprawiać się ma y Majowa Ka-
dencya, poczynwszy od dni pierwszych Maja.

Regestr iednak *Incarceratorum*, y *Expulsi*iny w czasie tym
podczas każdej Kadencyi, iak y w Koronie, brane być mają.

Zalecenie WW. Ministrom Xięstwa Litewskiego Ułożenia Regestrów Sądowych.

A By zaś ten porządek Regestrów był wprowadzony, y raz na zawsze
ustanowiony w Naszey Assefforyi Litewskiej, Jego Exekucyą WW
Kancelarzowi, y Pod-Kancelarzemu tego Narodu zalecamy.

A kiedy przez tę punktualność odsądzania nie stanie Spraw
w którym Regestrze, to na to miejsce Sąd nieoglądając się na wyzna-
czenie dla niego czasu, drugi po nim do sądzienia następujący zaraz brać
powinien w Koronie, y Litwie, tak aby żadne opóźnienie w uczynie-
niu sprawiedliwości nikomu nie działo się.

Ustanawiamy także, iż ci Wielmożni y Urodzeni Assefforo-
wie, co *vota Activa* w Sądach Naszych Assefforskich mieć będą, ani Pa-
tronowie tamże stawiający, na żadne Kommissye z Sądu tegoż wyzna-
czeni być niepowinni.

Warunek dla Xięstwa Inflantkiego.

A Xięstwo Inflantkie przy ostrzeżeniu w Konstytucyi Seymu Kon-
wokacyjnego w Roku 1764 odprawionego zachowując, względem
rozstrzygnięcia Spraw wszelkich z tegoż Xięstwa do Assefforyi Naszey Ko-
ronney przychodzących czyniemy dyspozycyą. To jest: żeby te Sady
przez samych tylko Wielmożnych Kancelarza, lub Pod-Kancelarzego Ko-
ronnych odsądzane bywały, iako *à Pluralitate Decyzi* innych Assef-
forów wyjęte. Także iak na nie Urodz: Referendarz, lub Pisarz W. X.
Lit. y Asseffor uprzywilejowany Narodu Inflantkiego *sub nomine* Se-
kretarz *ad mentem* Ordynacyi 1677. ziedzie, miejsce dla nich do zasiada-
nia Urodz: Referendarzowi, albo Pisarzowi między Urzędnikami
Koronnymi, a Assefforowi Inflantkiemu przed Oficyalistami Kancellar-
yi Naszych Koronnych wyznaczamy. Który podobny Jurament, iak
y wspomnieni Oficyalistowie *pro dando voto Consultivo* przed zasiada-
niem

niem wykona, kreacyą zaś tego Sekretarza *juxta praxim* dotąd *usitatus* Nam y Sukcessorom Naszym, przez Przywilej dożywotni zachowuiemy

Ostrzeżenie w Sprawach Granicznych z Dobrami J. K. Mci.

W Sprawach Granicznych ostrzegając *avulsionem* Dobr Rzeczypospolitey, aby te przez praktyki Dzierżawcow zaprzywilejowanych Naszych *cum Collateralibus Bonorum Terrestrium, sive Spiritualium*, mianowicie przez Kommissye z Reskryptow Naszych odprawione w swych granicach szkody nie ponosify, y coraz nieuszczuplały się, to na zawsze ustanawiamy; żeby po kommissyi y zaślłym Dekrecie za Reskryptem każdy Dzierżawca gdy takowy Dekret *pro Re judicata* przyimie w Sądzie Naszym Assessoriskim stanąwszy, zaprzyśiągł, iż pod czas odprawionego Aktu tej Kommissyi wszelkiego dokładał starania, które tylko do uchrony Granic Dobr Krolewskich, y do obronienia ich całości Prawo mu zażyć pozwoliło, y Akt Kommissarski *per oblatam ad Acta* Metryki Koronney jeżeli w Koronie, do Litewskiej jeżeli w Litwie to Rozgraniczenie będzie z przyłączeniem Mapp podał.

Ubezpieczenie dla Miast Fori.

Ubezpieczając na potym Jurysdykcyą Naszą Sądow Assessoriskich dawniejszymi Konstytucyami, iako to Pierwszą 1578. *Tit. co sądzić mają*, Drugą 1627. *Tit. o Dekretach Trybunalskich*. Trzecią 1611. *Tit. Miast Koronnych extra Forum Evocatio*. Czwartą 1633. *Tit. o niewynoszeniu Mandatow za Dworem ostrzeżoną*. Tudzież zabiegając tym bezprawiom, iakowe *privati* pozyskując Miasta Nasze y Mieszczan bądź do Trybunałów głównych, bądź do innych Jurysdykcyi Miastom y Mieszczanom nieprzyzwoitych przestępować Opis Prawa wyraźnego zwykli, aby się dostateczniemy tym przestępstwom zabezpieć mogło, a też jurysdykcyą Naszą w swej niewzruszonej Powadze ocalała (którą iak naydoskonalej ubezpieczyć Ordynacyą teraźniejszą w obmowie Konstytucyi Konwokacyiney Roku 1764. staramy się) Zaczyn w mocy po wyżej cytowanych Praw waruiemy; iż gdyby odtąd któżkolwiek czyli Magistraty Miast Naszych, czyli Mieszczan pominąwszy ich własną, y naturalną Jurysdykcyą, do Trybunału, Ziemstw, lub Grodu *Evocatorie* mimo Praw po wyżej wyrażonych zapozwał, takowy *ad Instantiam* Instygatora, lub Vice-Instygatora Koronnych y W. X. Lit. *absque Delatore*, iako w Sprawie *Jurium Nostorum Regalium* do tegoż Trybunału, Ziemstwa, lub Grodu *conventus penitus Evocationis*, to jest siedzeniem więzy przez Niedziel dwanaście, y pięciu set grzywien karany być ma, pod który rygor *pro Evocationibus* przez Prawo Koronne ustanowiony y sposób Processu, Urzędy *evocatorie* otrzymane Dekreta exekwujące, podlegać mają.

Na koniec ułożoną Tabelę *Jurium Cancellarię*, y od WW. Kanclerzow, y Pod-Kanclerzych Obojga Narodow podpisaną Powagą Naszą Krolewską stwierdzamy, y aby od wszystkich zachowana była, mieć chcemy.

Tę więc Ordynacyą Naszą Assessoryi Koronney, y W. X. Lit. ku używaniu na potomne czasy, (bez ubliżenia iednak Wolności gdyby potrzeba wyciągała iey poprawy, którą sobie, y Nayjaśniejszym Sukcessorom Naszym w cale zachowuiemy) **M Y K R O Ł** sporządziwszy, wyraźnie y na zawsze mieć chcemy, aby ją w powyżey wzmiankowanym

kowanym własnym Sądzie Naszym nie tylko zupełnie zachowano, ale podług niey wszystkie Sprawy sądowe, poczynwszy od Roku 1765 po szczęśliwey Koronacyi Naszey odprawiano.

A iżby tym rychley wszystkim ku wiadomości przyść mogła; Przeto onę podpisem Ręki Naszey, y czterech Oboygą Narodow WW. Kanclerzow, y Pod-Kanclerzych ztwierdzoną, z Kancellaryi Naszych pod Pieczęciami wydać, & *inter Acta Seymu Coronationis* pomieścić rozkazaliśmy, Dań w Warszawie pod czas Seymu szczęśliwey Koronacyi Naszey, Dnia piętnastego Miesiąca Grudnia, Roku Pańskiego MDCCLXIV. Panowania Naszego Pierwszego Roku.

STANISŁAW AUGUST KROL.

Locus Sigilli Majoris Regni

Locus Sigilli Majoris M.D Lit,

ANDRZEY ZAMOYSKI
Kanclerz Wielki Koronny

MICHAŁ XIĄŻĘ CZARTORYSKI
Kanclerz Wielki W. X. Lit.

X. ANDRZEY MŁODZIEIOWSKI,
Pod-Kanclerzy Koronuy.

ANTONI PRZEZDZIECKI.
Pod-Kanclerzy W. X. Lit.

